

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย บุสรา นิลเต๊ะ

ปีที่พิมพ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ (1) การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ (2) การสร้างรูปแบบ (3) การทดลองใช้รูปแบบผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ และ (4) การประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ 80 คน จาก 4 ชุมชนในเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ชุมชนละ 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง การพัฒนารูปแบบใช้การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสนทนากลุ่มและการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน เครื่องมือวิจัยหลัก ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 (p-value < 0.05) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) ได้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า “POFPO” Learning Management Model ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัย กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศติดตาม การประเมินผล และการขยายผล (2) ผู้สูงอายุมีทักษะชีวิตหลังการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ผู้สูงอายุ วิทยากร/ครูผู้สอน และชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อผลที่ได้รับจากการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่เรียกว่า “POFPO” Learning Management Model ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้มีประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งสถานศึกษา กศน. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้สูงอายุในสังคมผู้สูงอายุแต่ละพื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้ในวงกว้างต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ชุมชนเป็นฐาน

TITLE The Development of a Learning Management Model for Developing Life Skills of Older Adults through a Community-Based Approach of Bang Bon District NFE Center, Bangkok

AUTHOR Busara Nilteh

YEAR 2024

ABSTRACT

This research employed a research and development (R&D) design to develop and validate a community-based learning management model aimed at enhancing life skills among older adults at the Non-Formal and Informal Education Center, Bang Bon District, Bangkok. The study was conducted in four phases: a study of the conditions, problems, and needs in learning management, model development, model implementation, through learning activities for life skills development of older adults, and model evaluation. The sample comprised 80 older adults from four communities in Bang Bon District, 20 people in each community was selected through purposive sampling. The model was constructed through systematic synthesis of relevant theories and prior research, supplemented by focus group discussion and expert validation by 12 specialists. Data were collected using five-point Likert scale questionnaires and analyzed through descriptive statistics and dependent or paired samples t-test, with statistical significance set at .05 (p-value < 0.05).

The findings indicated that the developed model, entitled the “POFPO” Learning Management Model, consists of five integrated components: Principles, Objectives, Factors, Process, and Outcomes. The process dimension operationalizes in the name of the “POSC&MEE” Learning Management Process, comprises six sequential stages: Planning, Organizing, Conducting, Supervising and Monitoring, Evaluating, and Extending. Empirical results demonstrated a statistically significant improvement in older adults’ life skills following participation in the 30-hour collaborative learning program ($p < .05$). Additionally, older participants, instructors, and community stakeholders reported the highest level of satisfaction regarding both learning outcomes and participatory management processes.

The study concludes that the “POFPO” Learning Management Model provides a theoretically grounded and empirically validated framework for community-based life skills development among older adults and offers practical implications for non-formal education institutions operating in aging societies.

Keywords: Learning Management, Life Skills Development for Older Adults, Community-Based

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา กศน. และนักวิชาการศึกษาหลายท่านในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำอันทรงคุณค่า ในการสร้างรูปแบบ ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม อาจารย์ ดร.วัยวุฒิ บุญลอย ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ ดร.ณัชชารีย์ โรจน์บุณยฤทธิ์ ดร.ภัคชุดา เสรีรัตน์ นางรัชนุช สละโวหาร ดร.อัญชลี ปสันตา ดร.กรรณิการ์ อินทราย นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ นายอนันต์ คงชุม นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์ นายบุญเลิศ ตองติดรัมย์ นายพิเชษฐ เสือเฒ่า และนายปริญญา ปิยชนานันทน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา กศน.เขตบางบอน ตัวแทนชุมชน/องค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยและมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ผู้สูงอายุในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ รวมทั้งวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้จนได้ข้อมูลอันทรงคุณค่าต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ตลอดจนบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทุกท่านซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลโดยราบรื่น

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเจ้าของตำราและผลงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัยทุกระดับที่กรุณาให้โอกาส ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ ได้ผลงานวิจัยที่มีประโยชน์เพื่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ของสถานศึกษา กศน. (สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ให้เกิดประสิทธิผลในวงกว้างต่อไป

บุสรา นิลเต๊ะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	**ข**
ABSTRACT	**ค**
กิตติกรรมประกาศ	**จ**
สารบัญ	**ฉ**
สารบัญตาราง	**ญ**
สารบัญแผนภาพ	**ฐ**
สารบัญแผนภูมิ	**ฑ**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**22**
1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)	24
2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ	31
3. แนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ	51
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	59
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	83
6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน	100
7. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	104
8. บริบทของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	108
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	117
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย	149
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	**151**
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	158

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 160
ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 170
ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 202
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... **205**
1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร.... 207
2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 257
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 359
4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 453
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... **462**
สรุปผลการวิจัย..... 465
อภิปรายผล..... 474
ข้อเสนอแนะ..... 492
บรรณานุกรม..... **495**
ภาคผนวก..... **509**
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 510
ภาคผนวก ข • รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
• หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร... 612

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ค • รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
• หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 626
ภาคผนวก ง • รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
• หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 643
ภาคผนวก จ • รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
• หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย..... 652
ภาคผนวก ฉ ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย..... 687
ภาคผนวก ช • หนังสือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้และหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
• รายชื่อวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
• หนังสือเชิญคำสั่งแต่งตั้งวิทยากร/ครูผู้สอนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 710

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ซ • รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)
• หนังสือเชิญผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)..... 717
ภาคผนวก ฌ ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 739
ภาคผนวก ญ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 741
ภาคผนวก ฎ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 743
ภาคผนวก ฏ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยในรูปแบบของการเป็นวิทยากรและเอกสารรายงานการวิจัย..... 834
ภาคผนวก ฐ ภาพประกอบการวิจัย..... 848
ประวัติผู้วิจัย..... **872**

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบตามที่นักการศึกษา/นักวิชาการได้กำหนดไว้..... 39

2 จำนวนบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำแนกตามประเภท/ตำแหน่ง และระดับการศึกษา..... 116

3 รายชื่อบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน และตำแหน่ง..... 116

4 รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ตั้ง กศน.แขวง และผู้ประสานงาน/ผู้รับผิดชอบ..... 117

5 รายละเอียดการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร.... 189

6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไปในด้านต่าง ๆ.... 208

7 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามบทบาทที่เกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 211

8 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และคุณภาพโดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 287

9 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 288

10 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเหมาะสม (Propriety) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 304

11 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความ เป็นประโยชน์ (Utility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 319

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

12 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความ เป็นไปได้ (Feasibility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 334

13 ผลการประเมินคุณภาพของร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 354

14 ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุจำแนกเป็นรายชุมชน 4 ชุมชน..... 361

15 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน (4 ชุมชน) และภาพรวมที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 384

16 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน (ใน 4 ชุมชน) ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 392

17 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 397

18 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 403

19 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 409

20 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 416

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

21 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีทักษะชีวิต ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ก่อนการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 423

22 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีทักษะชีวิต ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน..... 433

23 จำนวนและร้อยละของวิทยากร/ครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปด้านต่าง ๆ..... 444

24 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร.... 447

25 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ตามข้อคำถามการประเมินในการประเมินเพื่อยืนยันความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง..... 450

26 เปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพาหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test)..... 454

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 149
2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย..... 151
3 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 281
4 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 351

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ **หน้า**

1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน..... 115

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของประชากรโลกซึ่งมีจำนวนมากกว่า 7,000 พันล้านคน ได้บ่งชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประชากรต่างมีอายุยืนยาวมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ประเทศต่าง ๆ ทุกภูมิภาคของโลกเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aged Society) การเปลี่ยนแปลงทางประชากรดังกล่าวนี้ ในกรณีของประเทศที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีอาจไม่ได้ส่งผลกระทบโดยรวมต่อขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศมากนัก หากแต่การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ด้อยกว่าหรือประเทศที่มีรายได้ระดับต่ำหรือรายได้ระดับปานกลาง ยังขาดความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนั้น จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อระดับคุณภาพชีวิตของตัวผู้สูงอายุเองรวมไปจนถึงสมาชิกครอบครัว อีกทั้งยังจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมของระดับการแข่งขันและขีดความสามารถในการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกด้วย (ศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์, ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, (บรรณาธิการ), 2562 : 17-18)

การเป็นสังคมสูงวัยหรือสังคมผู้สูงอายุแล้วย่อมต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังที่ ณัฐหทัย นิรัติศัย (2561 : 111-112) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพร่างกาย ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุที่พบส่วนมาก คือ การเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกาย โรคภัยไข้เจ็บ การเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายที่เสื่อมโทรมลง สิ่งที่ผู้สูงอายุสามารถทำได้เพื่อให้มีร่างกายแข็งแรงมากที่สุดคือการเตรียมพร้อมทั้งด้านอาหารการกิน การออกกำลังกาย และการตรวจเช็คสุขภาพร่างกายอย่างสม่ำเสมอ พฤติกรรมเหล่านี้แม้จะไม่ช่วยให้ผู้สูงอายุหลีกเลี่ยงการเจ็บป่วยได้ทั้งหมดแต่สามารถช่วยป้องกันหรือบรรเทาได้

2. ด้านจิตใจ เมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุสิ่งที่มักตามมา คือ ความรู้สึกห่อเหี่ยว ท้อแท้ เหงา โดดเดี่ยว เนื่องมาจากสภาพร่างกายที่เสื่อมโทรมลงย่อมส่งผลกระทบมาถึงจิตใจ การถูกลดสถานภาพและบทบาททางหน้าที่การทำงาน การถูกทอดทิ้งจากบุตรหลาน หรือการสูญเสียบุคคลแวดล้อมในชีวิตไปทีละคน สิ่งที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสภาพจิตใจที่ดีขึ้นได้ทั้งจากตัวผู้สูงอายุเองโดยการทำกิจกรรมที่ไม่ให้ตนเองเกิดความรู้สึกเบื่อ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น การทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ การเป็นจิตอาสา หรือคนรอบข้างพาผู้สูงอายุไปรับประทานอาหารนอกบ้านบ้าง หรือท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายและเปลี่ยนบรรยากาศ เป็นต้น

3. ด้านสังคม การถูกลดบทบาทและความสำคัญลงทำให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว เคว้งคว้าง เสียดายและยังติดยึดกับตำแหน่งหน้าที่ อำนาจ และการได้รับการยอมรับจากผู้อื่นที่ผ่านมา ดังนั้น สิ่งที่ผู้สูงอายุทำได้ คือ การยอมรับความจริงและปล่อยวางโดยอาจมองหากิจกรรมหรืองานใหม่ ๆ ทำแทน เช่น การเข้าวัดทำบุญ ฟังเทศน์ หรือใช้ความรู้ที่มีเป็นจิตอาสาให้ความรู้แก่หน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น

4. ด้านเศรษฐกิจ ปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้เตรียมพร้อมในการเกษียณจากการทำงาน มักจะประสบปัญหารายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต ทั้งค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่ารักษาพยาบาล เจ็บไข้ได้ป่วย ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายจิปาถะอื่น ๆ เป็นต้น ยิ่งผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหลานหรือใช้ชีวิตโดยลำพัง หากไม่มีการวางแผนทางด้านการเงินอย่างรอบคอบย่อมประสบปัญหาการใช้ชีวิตอย่างลำบากในบั้นปลายชีวิต

5. ด้านการดูแล ปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งและไม่มีผู้ดูแลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกวัน อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป คนวัยหนุ่มสาวนิยมไปทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัวทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งเพียงลำพังในชนบท ค่านิยมความกตัญญูต่อบิดา มารดาลดน้อยลง และปัจจุบันคนรุ่นใหม่นิยมออกไปอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวทำให้ความผูกพันกับผู้สูงอายุมีน้อย เพราะต่างฝ่ายต่างแยกกันอยู่ และนอกจากนี้คนรุ่นใหม่บางกลุ่มนิยมอยู่เป็นโสดทำให้เมื่ออายุมากขึ้นไม่มีลูกหลานที่จะดูแลต้องอยู่ด้วยตนเองตามลำพัง

6. ด้านการใช้เทคโนโลยี ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนเราในทุกเรื่อง เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกและประหยัดเวลา และเป็นเครื่องทุ่นแรงให้แก่มนุษย์เป็นอย่างมาก แต่เรื่องเทคโนโลยีเป็นปัญหาสำหรับผู้สูงอายุมากเนื่องจากในสมัยก่อนเทคโนโลยียังมีไม่มากและไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายเหมือนในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงไม่คุ้นเคยและเปิดใจยอมที่จะเรียนรู้ เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือโดยใช้โปรแกรมไลน์ เฟซบุ๊ก คุยกับบุตรหลาน ถึงแม้ว่าจะอยู่ไกลหรือไม่มีเวลาเจอกันแต่สามารถมองเห็นและพูดคุยกันได้ตลอดเวลา หรือการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลที่สนใจหรือเล่นเกม เพื่อผ่อนคลายและเป็นการฝึกทักษะให้กับผู้สูงอายุไปในตัวได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนรุ่นใหม่ได้และไม่แตกต่างกันมากจนเกินไปที่จะสามารถพูดคุยกันได้

สภาพปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564 : ฉ) ที่ได้วิเคราะห์ไว้ว่า สิ่งที่ผู้สูงอายุต้องเผชิญและแนวโน้มในอนาคต คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ไม่เพียงพอ ขาดการออม การสะสมทรัพย์สิน ขาดความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการทดแทนแรงงานด้วยระบบอัตโนมัติ

2. ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายทำให้ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต การดูแลสุขอนามัย และการเผชิญกับภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น

3. ด้านสุขภาพ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายทำให้ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด การบริโภคอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพ การเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและโรคระบาด เนื่องจากผู้สูงอายุมีความเสี่ยงสูงที่จะมีอาการหนักกว่าช่วงวัยอื่น ๆ และปัญหาสุขภาพจิตจากความเครียดด้านต่าง ๆ

4. ด้านสังคม ได้แก่ ความแตกต่างของคนต่างวัยส่งผลถึง การอยู่ร่วมกันในสังคม ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความเสมอภาคทางสังคม และปัญหาการอยู่โดดเดี่ยว

ณัฐหทัย นิรัติศัย (2561 : 112) มีความเห็นว่าจากปัญหาที่กล่าวมาในเบื้องต้น บางปัญหาสามารถป้องกันหรือแก้ไขได้ด้วยตัวผู้สูงอายุเอง แต่บางปัญหาควรได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากคนรอบข้างหรือสังคม ดังนั้น การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับวัยสูงอายุจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญไม่ควรที่จะละเลย ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยีทุก ๆ ด้านย่อมมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน ดังนั้น คนที่มีการวางแผนชีวิตและเตรียมความพร้อมเร็วย่อมได้เปรียบกว่าคนที่ไม่มีแผนการหรือเตรียมความพร้อม

ประเทศไทยนับเป็นอันดับสองในอาเซียนที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากที่สุดรองจากประเทศสิงคโปร์ โดยประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aged Society) ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จากการที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มว่าสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2564-2565 ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Completed Aged Society) เมื่อประชากรสูงอายุสูงถึงร้อยละ 20 และในอีกไม่ถึง 20 ปีข้างหน้า ประชากรผู้สูงอายุจะเป็นร้อยละ 30 ของประชากรไทย โดยหากมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 จะเรียกสังคมนั้นว่า “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (Super Aged Society) ซึ่งในประเทศไทยคาดการณ์ไว้ว่าน่าจะเกิดขึ้นในราวปี พ.ศ. 2578 (วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, 2564 : 3) รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญในการเตรียมการเรื่องนี้เป็นลำดับต้น โดยมีนโยบายและหลักแนวคิดที่สำคัญ คือ “ผู้สูงวัยมีคุณค่า สังคมไทยร่วมดูแล มีสุขจนวาระสุดท้าย” เตรียมพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสง่างาม โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามาร่วมดำเนินงาน รวมถึงภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถมีชีวิตที่กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาในสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยความสะดวก ตามเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้วางไว้ว่าในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2563 -2573) ทุกประเทศหรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันประกาศให้การสนับสนุนการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี (Healthy Aging) หมายถึง การเป็นผู้สูงอายุที่ปราศจากโรคและรวมถึงการมีความสามารถในการใช้ร่างกาย สรีรวิทยา จิตใจ และสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการชราที่เกิดขึ้นให้ทำงานได้อย่างเหมาะสม มีศักยภาพในการดำรงชีวิตตามปกติ สามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม โดยมีแผนหรือนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้ และร่วมกันผลักดัน

นโยบายจนถึงระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสร้างกลไกการดำเนินงานให้เอื้อต่อการดูแลกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่ ที่เชื่อมโยงสอดรับนโยบายรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องตามแนวคิด “พฤฒพลัง” (Active Aging) ซึ่งเป็นนโยบายของโลกในการรับมือกับสถานการณ์สังคมสูงอายุที่ทุกประเทศควรนำสู่การปฏิบัติ ดังที่องค์การอนามัยโลกได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็น “The process of optimizing opportunities for health participation and security in order to enhance quality of life as people age” คือ “การที่บุคคลหรือประชากรสามารถสร้างและดำรงกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยสูงอายุ” (ปานเนตร ปางพุฒิพงศ์, ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, (บรรณาธิการ), 2562 : 13-14)

อย่างไรก็ตาม นอกจากรัฐจะเป็นหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ปัญหาแล้วนั้น การจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาหรือชะลอการเกิดปัญหาได้ โดยการพัฒนาให้ผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัยได้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีและมีความจำเป็นต่อการดำรงชีพเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองในเบื้องต้นได้ระดับหนึ่ง และเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐที่จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุที่จะมีเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : ฉ)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหรือสำนักงาน กศน. ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาหรือการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป) โดยตรงกลุ่มเป้าหมายหนึ่ง ได้จัดการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรระยะสั้นที่เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมาอย่างต่อเนื่องกิจกรรมหนึ่ง คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ในรูปแบบของการฝึกอบรมประชาชน โดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งสามารถจัดได้ใน 3 ลักษณะ คือ 1) สถานศึกษาเป็นผู้จัด 2) สถานศึกษาร่วมจัดกับภาคีเครือข่าย และ 3) ภาคีเครือข่ายเป็นผู้จัด โดยสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้เครือข่ายเป็นผู้จัด ทั้งนี้เครือข่ายและผู้เรียนต้องมีการทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนจบหลักสูตร (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561 : 5-6)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน หรือ กศน.เขตบางบอน เป็นสถานศึกษาระดับอำเภอในสังกัดสำนักงาน กศน. รับผิดชอบจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้มีการจัดการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรระยะสั้น ให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน แต่เท่าที่ผ่านมา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในรูปแบบกลุ่มสนใจเป็นหลัก เช่น หลักสูตรการประดิษฐ์ช้างทำมือ หลักสูตรการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์สร้างรายได้ หลักสูตรการสานเส้นพลาสติก หลักสูตรการทำขนม

โตเกียวและบ้าบิ่นสร้างรายได้ เป็นต้น ยังไม่เคยมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และเท่าที่ผ่านมาในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับผู้สูงอายุสำหรับสถานศึกษา กศน. ได้ยึดถือปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุที่พัฒนาขึ้น โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน. เป็นหลัก ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุใน 4 มิติเท่านั้น ได้แก่ มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน., 2565 : 8) ไม่ครอบคลุมถึงมิติปัญญา ซึ่งไม่เป็นการเพียงพอสำหรับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือพฤฒพลัง (Active Aging) ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ดังที่บรรลุ ศิริพานิช นายแพทย์ผู้เป็นประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) ในขณะนั้น (ปัจจุบันเป็นประธานกิตติมศักดิ์ มส.ผส.) (สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2555 : 14-15) ได้กล่าวไว้ว่า

> “ข้อสรุปอย่างหนึ่งสำหรับผู้สูงอายุไทยในช่วงบั้นปลายชีวิตสิ่งที่ต้องการมากที่สุด คือ ความสุขอันเกิดจากการมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันประกอบด้วย 3 เสาหลัก หรือ 3 องค์ประกอบหลักที่บูรณาการร่วมกันแยกจากกันไม่ได้ คือ การมีสุขภาพที่ดี ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพทางสังคม และสุขภาพทางปัญญา การมีส่วนร่วมกับสังคม คือ การไปทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและสังคม และการมีความมั่นคงทั้งด้านรายได้ ความปลอดภัย ด้านครอบครัว และมีชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี”

นอกจากการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุตามแนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุ ที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน. ได้พัฒนาขึ้นจะไม่ครอบคลุมถึงทักษะชีวิตมิติปัญญา หรือทักษะชีวิตด้านปัญญา ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นนั้นแล้ว ยังมีจุดอ่อนที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งคือ การไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและมีคุณภาพเพื่อให้สถานศึกษา กศน. ได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ (Objective) ตามที่กำหนดไว้ อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย (Goal) ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน. โดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กศน.เขตบางบอน รับผิดชอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอน ซึ่งเป็นเขตการปกครองเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 34.75 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 102,080 คน ประกอบด้วย เพศชาย จำนวน 48,669 คน และเพศหญิง จำนวน 53,411 คน อาศัยอยู่ใน 51,151 หลังคาเรือน โดยในจำนวนประชากรดังกล่าวมีผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ขึ้นไป มีจำนวน 17,410 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.06 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงที่ใกล้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Completed Aged Society) (เป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป

เท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด) โดยแบ่งเป็น เพศชาย 7,832 คน (ร้อยละ 44.99) และเพศหญิง 9,578 คน (ร้อยละ 55.01) (สำนักงานเขตบางบอน, 2565, ออนไลน์) จากการสำรวจข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชนกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ ของสุรีย์พร พันพึ่ง และคณะ (2564 : 1-31) จากผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 321 คน ข้อมูลที่ทำการสำรวจประกอบด้วย 1) ลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ 2) การทำงาน 3) รายได้และการออม 4) สุขภาพ 5) การออกกำลังกาย 6) ผลกระทบของโควิด-19 7) ภาวะพึ่งพิงกับมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และ 8) ภาวะพึ่งพิงกับผลกระทบต่อผู้ดูแล ผลการสำรวจได้ชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ของผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอนในภาพรวมโดยสรุป คือ ผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกมากกว่า 3 คน ซึ่งมีทั้งคู่สมรส ลูก-หลาน ญาติ หรือคนที่ไม่ใช่ญาติอยู่ร่วมด้วยบางส่วนไม่ได้ทำงานหรือเกษียณอายุ โดยที่สัดส่วนของการไม่ได้ทำงานเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น กลุ่มคนที่ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุวัยต้น (60-69 ปี) เป็นกลุ่มผู้สูงอายุวัยกลาง (70-79 ปี) มีจำนวน ผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านระบบสวัสดิการของรัฐมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) มีรายได้ไม่เพียงพอและไม่มีการออมเงินมากที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุ 60-80 ปีขึ้นไป มีการแก้ปัญหาทางการเงินโดยใช้วิธีการขอเงินจากลูกหรือคนในครอบครัวหรือญาติมากที่สุด และได้รับสิทธิประกันสุขภาพผ่านระบบบัตรทองมากที่สุด ผู้สูงอายุในเขตบางบอนที่มีโรคติดต่อเรื้อรัง 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ และโรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก พบในกลุ่มอายุวัยปลาย 80 ปีขึ้นไปมากที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุ 60-69 ปี มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุ 70-79 ปี มีการออกกำลังกายที่สวนสาธารณะเป็นประจำมากที่สุด ผลกระทบจากโควิด-19 ในกลุ่มผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกายสูงที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุ 70-79 ปี ได้รับผลกระทบด้านรายได้มากที่สุด โดยมีรายได้ลดลงในขณะที่รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นสูงที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสูงเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะไม่ดีมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงต่ำถึงปานกลางอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากที่สุด และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะพึ่งพิงเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะดี สถานการณ์ดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมวิถีชีวิตของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม

จากสภาพบริบท (Context) สถานการณ์การเป็นสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ที่บูรณาการอย่างรอบด้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ข้อจำกัดของแนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน. ที่ไม่ครอบคลุมถึงทักษะชีวิตด้านปัญญา สถานการณ์ของผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอนที่สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมี

การพัฒนาทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมวิถีชีวิตของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบสอดคล้องกับบริบทของชุมชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ตามแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Management) ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา กศน.เขตบางบอน ซึ่งเป็นสถานศึกษาหนึ่งของสำนักงาน กศน. ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอนดังที่กล่าวแล้วโดยตรงด้วยกิจกรรมหนึ่ง จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานตลอดกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านกลไกต่าง ๆ ของชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน เช่น ชมรมผู้สูงอายุ ภาคีเครือข่าย องค์กรหรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของสังคม ดังนั้น สถานศึกษาจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่พึ่งพาระบบอื่นโดยเฉพาะระบบของชุมชนไม่ได้ ต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร (เมตต์ เมตต์การุณ์จิต, 2553 : 272) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังที่ มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2563 : 122) ได้สรุปไว้ ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมและชุมชน 3) เป็นศูนย์การเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง 4) ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา 5) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 6) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จึงนับว่าเป็นการผสานพลัง (Synergy) ระหว่างสถานศึกษา คือ กศน.เขตบางบอน และชุมชนในพื้นที่ได้ในอีกช่องทางหนึ่ง ในฐานะที่ กศน.เขตบางบอน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโดยที่ชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา และขณะเดียวกันสถานศึกษาก็มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองคำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตบางบอน อีกด้วยซึ่งมีแนวคิดสำคัญ คือ “การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี การสร้างความปลอดภัยในชุมชน และการพัฒนาสังคม โดยมุ่งหวังให้ประชาชนในพื้นที่เขตบางบอนทุกวัยมีสุขภาพดีในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม” (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.), 2565 : 2) รวมทั้งข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564 : ซ) คือ “ส่งเสริมการพัฒนางานการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย การศึกษา วิจัย ค้นคว้าพัฒนาความรู้ และนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สุขภาพอนามัย และสังคมในการดำรงชีวิตประจำวัน...” การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ จึงมีความสำคัญ

อย่างยิ่งทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ โดยมุ่งสร้างนวัตกรรมรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบางบอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. คำถามหลัก

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร

2. คำถามเฉพาะ

2.1 สภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

2.2 รูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีคุณภาพควรเป็นอย่างไร

2.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

2.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีคุณภาพทั้งในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ซึ่งผู้บริหาร กศน.เขตบางบอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของ กศน.เขตบางบอน รวมทั้งวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร สามารถเผยแพร่ให้กับ กศน. เขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาอื่น ๆ ของสำนักงาน กศน. ทั่วประเทศ สามารถนำไปใช้หรือปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

3. การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ส่งเสริมให้ผู้บริหาร วิทยากร/ครูผู้สอนได้พัฒนาทักษะและความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ กระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างภาคีเครือข่ายและการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ บุคลากรของกศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ครู จำนวน 1 คน ครูผู้ช่วย จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน

ครูอาสาสมัคร กศน. จำนวน 1 คน ครู กศน.ตำบล จำนวน 7 คน และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น จำนวน 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน และตัวแทนคณะกรรมการชุมชน จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 2 คน ชุมชนสถานีรางโพธิ์ จำนวน 2 คน และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 24 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

1.3.1 สภาพในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.3.2 ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.3.3 ความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในช่วงเดือนตุลาคม 2565

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

2.1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล

1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตหรือการศึกษานอกระบบ และการวิจัย/การ

ประเมินผลทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

2.1.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2565 - มกราคม 2566

2.2 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและเนื้อหาสาระเกี่ยวกับในแต่ละองค์ประกอบของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.2.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล

1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ การบริหารจัดการเรียนรู้/จัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาตลอดชีวิต การบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษาและการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา รวมจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

2.2.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2565 - มกราคม 2566

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและเนื้อหาสาระในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.3.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาตลอดชีวิต การบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา รวมจำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

2.3.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

คุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility)

2.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2566

2.4 การยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและเนื้อหาสาระของร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือ

2.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน 2566

2.5 การประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและเนื้อหาสาระของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.5.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาตลอดชีวิต การบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา รวมจำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

2.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

คุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็น/รายการประเมินที่กำหนดไว้

2.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2566

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

3.1.3 ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้

3.1.4 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

3.1.5 ความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูลในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จากชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน ชุมชนละ 3 คน รวมจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) โดยจำแนกเป็นรายชุมชน ดังนี้

1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (อสส.) ศูนย์บริการสาธารณสุข 65 บางบอน จำนวน 1 คน และอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (อสส.) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน

2) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และกรรมการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 2 คน

3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คนและตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน

4) ชุมชนคคลองบางพรานพัฒนา จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน รองประธานศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล (ศส.ปชต.) สาขา 3 จำนวน 1 คน และตัวแทนชุมชน จำนวน 1 คน

3.2.2 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 80 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

3.2.3 วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

4 ชุมชนในพื้นที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน ชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

3.4 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.4.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

3.4.2 ตัวแปรตาม คือ การมีทักษะชีวิต 6 ด้านของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้

3.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนสิงหาคม 2566 - มกราคม 2567

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1.1 ระดับความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เปรียบเทียบระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้

4.1.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง

4.1.3 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้

4.1.4 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

4.1.5 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

4.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

4.2.1 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 80 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

4.2.2 ผู้ให้ข้อมูลในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) จำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน ตัวแทนคณะกรรมการรชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน และตัวแทนผู้เรียน (ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) จาก 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 2 คน รวมจำนวน 8 คน

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

4.3.2 ตัวแปรตาม คือ

1) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

1.1) การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

1.2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้จริง

2) ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน

2.1) ความพึงพอใจขของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้

3) ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

3.1) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

3.2) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงเดือนมกราคม 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับคำบางคำหรือบางข้อความไว้ ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ 5 องค์ประกอบ ซึ่งเรียกชื่อย่อในภาษาอังกฤษว่า “POFPO” Learning Management Model ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)

2. หลักการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Principles: P) หมายถึง หลักการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุและคณะกรรมการชุมชนในชุมชนในพื้นที่และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

3. วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) หมายถึง ทักษะชีวิตที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการเป็นผู้สูงอายุที่มี

ศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

4. ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) หมายถึง ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

5. ปัจจัยภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ ความพร้อมด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ

6. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา หมายถึง ความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่มีอยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

7. กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยเรียกชื่อย่อในภาษาอังกฤษว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C)

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E)

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)

8. ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม วิทยากร/ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และชุมชน/ภาคีเครือข่ายมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

9. ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ หมายถึง การที่ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุข และยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย

9.1 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเอง และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย

9.2 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจที่เข้มแข็ง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเองพร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี

9.3 ทักษะชีวิตด้านปัญญา หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความสนใจใฝ่รู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง

9.4 ทักษะชีวิตด้านสังคม หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน

9.5 ทักษะชีวิตด้านการเงิน หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการจัดการเกี่ยวกับการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว การเก็บออม และการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม

9.6 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองและการจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

10. ความพึงพอใจของผู้เรียน หมายถึง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของกิจกรรม ได้แก่ เนื้อหาความรู้ รูปแบบ/วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

11. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน หมายถึง ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) การเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

12. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะของชุมชน/ภาคีเครือข่าย และประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

13. ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

14. คุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิและความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอน จากการนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น โดยการให้ค่าระดับของความคิดเห็นตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) โดยคุณภาพแต่ละด้านดังกล่าวมีความหมาย ดังนี้

14.1 ความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) หมายถึง การที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระและข้อกำหนดในการบริหารจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมแนวปฏิบัติและถูกต้องตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ และครอบคลุมความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย

14.2 ความเหมาะสม (Propriety) หมายถึง การที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระและข้อกำหนดในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุมีความเหมาะสมกับบริบทและลักษณะเฉพาะของชุมชน ศักยภาพของสถานศึกษาและชุมชน และความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย

14.3 ความเป็นประโยชน์ (Utility) หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการตามหลักการ วัตถุประสงค์ และกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาของชุมชน

14.4 ความเป็นไปได้ (Feasibility) หมายถึง ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ได้จริงภายใต้ทรัพยากรและเวลาของสถานศึกษา และชุมชนเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ตามหลักการชุมชนเป็นฐานตามที่รูปแบบกำหนดไว้

15. คุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หมายถึง คุณภาพของคู่มือในประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละบท ประกอบด้วยบทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 4 แนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และบทที่ 5 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนที่ช่วยให้มีความมั่นใจได้ว่าคู่มือดังกล่าวมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

16. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือ หมายถึง ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างให้เป็นไปตามแนวทางที่รูปแบบกำหนดไว้ ทั้งด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ เนื้อหาคู่มือ และประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน

17. สภาพในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หมายถึง สภาพปัจจุบันในการดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

18. ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

19. ความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หมายถึง สิ่งที่มีความจำเป็นหรือควรดำเนินการเพื่อให้การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

20. การบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

21. การถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) หมายถึง การทบทวนเพื่อสะท้อนผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานจากการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามที่รูปแบบกำหนดไว้ โดยผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

22. กศน.เขตบางบอน หมายถึง ชื่อย่อของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เริ่มดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งอยู่ระหว่างการใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว และดำเนินการต่อเนื่องถึงช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จึงใช้ชื่อ กศน.เขตบางบอน เพียงชื่อเดียว แม้ในปัจจุบันนับตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน หรือในชื่อย่อว่า สกร.เขตบางบอน ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 แล้วก็ตาม

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้อย่างเป็นระบบและใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)
   - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)
   - 1.2 ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา
   - 1.3 กระบวนการวิจัยและพัฒนา
   - 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยและพัฒนา
   - 1.5 การประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
   - 2.1 ความหมายของรูปแบบ
   - 2.2 ประเภทของรูปแบบ
   - 2.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
   - 2.4 ลักษณะของรูปแบบที่ดี
   - 2.5 การพัฒนารูปแบบ
3. แนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ
   - 3.1 ความหมายของคู่มือ
   - 3.2 ประเภทของคู่มือ
   - 3.3 ประโยชน์ของคู่มือ
   - 3.4 องค์ประกอบของคู่มือ
   - 3.5 ลักษณะของคู่มือที่ดี
   - 3.6 ขั้นตอนการจัดทำคู่มือ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
   - 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
     - 4.1.1 ความหมายของการบริหาร
     - 4.1.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา
     - 4.1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

4.2.1 ความหมายของการบริหารจัดการเรียนรู้

4.2.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการเรียนรู้

4.2.3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้

4.2.4 องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้

4.2.5 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้

4.2.6 ขอบข่ายของการบริหารจัดการเรียนรู้

4.2.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้

4.2.8 การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1) ความหมายของชุมชน

2) ความหมายของการใช้ชุมชนเป็นฐาน

3) การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

4) หลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

5.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิต

5.1.1 ความหมายของทักษะชีวิต

5.1.2 ความสำคัญของทักษะชีวิต

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

5.2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

5.2.2 ความต้องการของผู้สูงอายุ

5.2.3 แนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging)

5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

5.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุและข้อกฎหมายที่รองรับ

5.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักกการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

5.3.3 เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

5.3.4 องค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้

6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน.

6.1 หลักการดำเนินงาน

6.2 วัตถุประสงค์

6.3 กลุ่มเป้าหมาย

6.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

6.5 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

6.6 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

6.7 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

6.8 สาระสำคัญบางประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของสำนักงาน กศน.

7. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

7.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

8. บริบทของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

8.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร

8.2 สถานการณ์ผู้สูงอายุในเขตบางบอน

8.3 บทบาทและความรับผิดชอบ โครงสร้างการบริหารงาน และอัตรากำลังของ กศน.เขตบางบอน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตร และการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่าย หรือทุนทางสังคมในชุมชนประเภทต่าง ๆ ของสถานศึกษา

9.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิต และความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

สาระสำคัญและรายละเอียดของแต่ละหัวข้อดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

1.1 ความหมายและความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

1.1.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

การบริหารหรือการทำงานใด ๆ ที่มุ่งแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดคุณภาพนั้น เมื่อผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานค้นพบปัญหาและเกิดความตระหนักในปัญหา ก็จะคิดค้นรูปแบบสื่อหรือรูปแบบการพัฒนาที่มักจะเรียกกันว่า “นวัตกรรม” เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานดังกล่าว โดยที่รูปแบบสื่อหรือรูปแบบการพัฒนาที่คิดขึ้นจะต้องมีเหตุผล หลักการ หรือทฤษฎีรองรับ ทั้งนี้อาจเลือกใช้วิธีการปรับปรุงในสิ่งที่ผู้อื่นได้ศึกษาหรือเคยใช้ได้ผลในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเช่นเดียวกันมาก่อน หรืออาจคิดวิธีการขึ้นใหม่ก็ได้ แต่การที่จะทำให้รู้หรือมั่นใจได้ว่าวิธีการที่คิดค้นขึ้นนั้นดีหรือไม่ จำเป็นต้อง

นำมาทดลองจริง มีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อพิสูจน์ว่าสามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้ถ้าไม่ประสบความสำเร็จก็มีร่องรอยให้เห็นถึงการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนได้ผลดี และสามารถนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ทราบหรือนำไปใช้ต่อไป (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2557 : 240)

คำว่า “นวัตกรรม” (Innovation) เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Innovare แปลว่า to renew หรือ to modify หมายถึง วิธีการปฏิบัติใหม่ที่แปลกไปจากเดิม อาจมาจากการคิดค้น ปรับปรุงเสริมแต่งของเก่าที่ได้รับการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือ และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือหมายถึง การนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิมโดยผ่านการทดลองเพื่อให้ใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น (adopt/adapt/create) (กิตติยา วงษ์ขันธุ์, 2561 : 3)

นวัตกรรมเป็นผลลัพธ์ของการวิจัยและพัฒนา ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้หลายท่าน เช่น

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์ (2553 : 209) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา หรือ R&D เป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กร จุดหมายปลายทางที่คาดหวังจึงเป็นการมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น แนวคิด พฤติกรรม วิถีปฏิบัติ ที่คาดหมายว่าจะดีขึ้น จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการทดลอง

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2557 : 240) ให้ความหมายว่า การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เป็นการวิจัยที่มุ่งประดิษฐ์หรือพัฒนานวัตกรรมสำหรับการปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ สำหรับการยกระดับคุณภาพของงานหรือคุณภาพชีวิต โดยที่การวิจัยและพัฒนาจะให้ผลลัพธ์ที่สำคัญตามที่ สุพักตร์ พิบูลย์ (2550 : 15) อธิบายไว้ว่ามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. นวัตกรรมประเภทวัตถุที่เป็นชิ้นงาน (Materials) ซึ่งอาจจะเป็นประเภท วัสดุ อุปกรณ์ ชิ้นงาน เช่น รถยนต์ คอมพิวเตอร์ ชุดการสอน สื่อการสอน ชุดกิจกรรมเสริมความรู้ คู่มือประกอบการทำงาน ฯลฯ

2. นวัตกรรมประเภทที่เป็นรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ ระบบปฏิบัติการ (Methods) เช่น รูปแบบการสอน วิธีสอน รูปแบบการบริหารจัดการระบบการทำงาน เทคนิคการบริหารจัดการ QC, TQM, BSC เป็นต้น

ศรายุทธ วัยวุฒิ (2562 ; อ้างถึงใน สุวิทย์ ภาณุจารี, 2563 : 314) ให้ความหมายว่า การวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลผลิต (Product) ซึ่งผลผลิตนี้ในทางธุรกิจอาจเรียกว่า “ผลิตภัณฑ์” ที่เป็นตัวสินค้า ซึ่งในทางการศึกษาอาจเรียกว่า “นวัตกรรม” ที่อาจเป็นวัตถุ (Material) หรืออาจเป็นหลักการ (Principle) แนวคิด (Concept) หรือทฤษฎี (Theory) ที่สะท้อนให้เห็นถึงเทคนิคหรือวิธีการเพื่อการปฏิบัติด้วย

สุวิทย์ ภาณุจารี (2563 : 314) ได้สรุปความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้อย่างชัดเจนว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นลักษณะของการวิจัยแบบหนึ่งที่ผสานกระบวนการวิจัยกับกระบวนการพัฒนาเข้าด้วยกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมที่อาจเป็นหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎี เป็นแนวทาง วิธีปฏิบัติ วิธีการ หรือกระบวนการเป็นระบบปฏิบัติ หรือรูปแบบ หรือเป็นผลผลิตหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ จนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือสังคม โดยมีกลยุทธ์ในการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องและน่าเชื่อถือของหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎี ฯลฯ ที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นเหล่านั้นสอดคล้องกับความเห็นของอัจศรา ประเสริฐสิน (2563 : 212-213) ซึ่งได้อธิบายขยายความว่า การวิจัยและพัฒนา (The Research and Development) เป็นลักษณะหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มีกระบวนการศึกษาในการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ สำหรับยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิต การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีการพัฒนาต้นแบบทางนวัตกรรม ซึ่งหมายถึง สื่อ สิ่งประดิษฐ์ หรือเป็นวิธีการ แล้วมีการทดลองนำมาใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ นวัตกรรมที่นำมาเลือกทำการทดลอง คือ ปฏิบัติการ (Treatment) หรือตัวแปรต้น โดยมี “ดัชนีชี้คุณภาพ” ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นตัวแปรตาม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ หรือการพัฒนาวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันในแต่ละองค์กรมีการส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความสามารถ ด้านการวิจัยและพัฒนา โดยเชื่อว่าการวิจัยและพัฒนาช่วยให้เกิดทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ที่ช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ในวงการศึกษา การวิจัยและพัฒนาได้นำมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ดังที่ รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 17) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการในแต่ละขั้นตอน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การได้นวัตกรรมการศึกษาที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปใช้หรือแก้ปัญหาทางการศึกษาได้จริง

กล่าวโดยสรุป การวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมที่อาจเป็นแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบ วิธีการ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่หรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยผ่านการทดลองและตรวจสอบอย่างเป็นกระบวนการหรือเป็นระบบด้วยวิธีการที่เชื่อได้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการทำงาน คุณภาพงาน หรือคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ซึ่งมีการนำไปใช้ในวงการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งวงการศึกษาที่เรียกว่า “การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา”

1.1.2 ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2557 : 246) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยและพัฒนาไว้ว่า ผลงานการวิจัยและพัฒนานับได้ว่าเป็นผลงานที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่ายิ่งที่ช่วยสร้างสรรค์พัฒนา

นวัตกรรม ทั้งรูปแบบการทำงานและสิ่งผลิตให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยได้หลอมรวมงานวิจัยหลายประเภทบูรณาการไว้อย่างเป็นระบบ ครบวงจร ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานในวงการศึกษาได้มุ่งพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน จึงได้ให้ความสนใจทำการพัฒนาบุคลากร ฝึกอบรม และรณรงค์ ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ได้ผลิตผลงานวิจัยและพัฒนากันอย่างกว้างขวาง เป็นการวิจัยอีกลักษณะหนึ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ หรือการพัฒนาวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาทางเลือกในการยกระดับคุณภาพงาน ในอดีตการวิจัยและพัฒนามักจะกำหนดขอบเขตอยู่ที่การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ แต่ในระยะต่อมาการวิจัยและพัฒนาได้รับการนิยาม ในวงกว้างมากยิ่งขึ้น จึงหมายรวมถึงการพัฒนาระบบ รูปแบบ กระบวนการทำงาน หรือเทคนิคการทำงานใหม่ ๆ ด้วย ในปัจจุบันองค์กรทางการศึกษาได้พยายามส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา โดยเชื่อว่าการวิจัยและพัฒนาจะช่วยให้ได้ทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ ทำให้การปฏิบัติงานในฐานะผู้สอนหรือผู้บริหารมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ

1.2 ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

องอาจ นัยพัฒน์ (2551 : 232-234) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยและพัฒนาไว้ ดังนี้

1.2.1 เป็นการนำความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่สร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นต้นแบบใช้งาน จุดเน้นที่สำคัญของการวิจัยและพัฒนา คือ การทำวิจัยเพื่อแสวงหาหรือสรรค์สร้างภูมิปัญญาใหม่ ได้แก่ความรู้หรือความเข้าใจใหม่ แล้วทำการพัฒนาด้วยการคิดค้น “ต่อยอด” ความรู้หรือความเข้าใจดังกล่าวให้อยู่ในรูปต้นแบบ (Prototype) การพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้ เช่น ผลผลิต กระบวนการ หรือการบริการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้และสังคม

1.2.2 เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากการวิจัยและพัฒนามีจุดเน้นในการดำเนินงานที่ประกอบด้วย 3 กระบวนการหลัก คือ การวิจัย การพัฒนา และ การเผยแพร่ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่สำหรับนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมและถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้างจึงต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.2.3 มีการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ การวิจัยและพัฒนามีกระบวนการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ เพื่อประยุกต์ไปเป็นนวัตกรรมสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง ดังนั้น การทำวิจัยทุกขั้นตอนจะต้องกระทำอย่างพิถีพิถันภายใต้การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบซ้ำหลายครั้ง เพื่อประกันให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผลผลิตขั้นสุดท้าย (End of Products) ของกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ในรูปนวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์/การบริการแบบใหม่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ตรงตามระดับมาตรฐานก่อนเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้หรือสังคม

1.2.4 มักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการทำวิจัย ในการทำวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไปนักวิจัยมักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามฐานคติที่อยู่ภายใต้กระบวนทัศน์แบบปฏิบัตินิยม/ประโยชน์นิยมเป็นหลัก เช่น ผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจในขั้นตอนรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการออกแบบนวัตกรรม และการวิจัยเชิงทดลองที่เกิดขึ้นในขั้นตอนทดสอบคุณภาพของนวัตกรรมกับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพในขั้นตอนการเผยแพร่นวัตกรรมสู่กลุ่มผู้ใช้ในองค์กรหรือชุมชนใดชุมชนหนึ่ง

1.2.5 มุ่งเน้นตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา จุดเน้นสำคัญของการทำวิจัยประเภทนี้ คือการดำเนินงานวิจัยที่จะต้องตอบสนองความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ประสงค์จะนำผลผลิต กระบวนการ และการบริการที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่จากการวิจัยและพัฒนาไปใช้งาน และ/หรือประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีอยู่ในครอบครัว สถานที่ทำงาน องค์กรหรือชุมชน

1.2.6 ผลการวิจัยที่มีคุณค่าและมูลค่าสูงสามารถจดทะเบียนสิทธิบัตรได้ ผลการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะที่อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อันเป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสรรค์ และ “การลงทุนลงแรง” ของนักวิจัย อาจจะมีคุณค่า (Value) และมูลค่า (Worth) เชิงพาณิชย์หรือเป็นประโยชน์ในแง่การทำกำไรได้สูง ซึ่งนักวิจัยสามารถจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์และพระราชบัญญัติสิทธิบัตรทั้งภายในประเทศหรือนานาชาติได้

1.3 กระบวนการวิจัยและพัฒนา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นว่า การวิจัยและพัฒนา มีผลลัพธ์ที่สำคัญประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ 1) นวัตกรรมประเภทวัตถุที่มีรูปแบบเป็นชิ้นเป็นอัน หรืออาจเป็นประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เช่น รถยนต์ คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน ชุดกิจกรรมเสริมความรู้ คู่มือประกอบการทำงาน เป็นต้น และ 2) นวัตกรรมประเภทที่มีรูปแบบการบริหารจัดการ ระบบการทำงาน Quality Control (QC), Total Quality Management (TQM), The Balanced Scorecard (BSC) ระบบ ISO เป็นต้น กระบวนการการวิจัยและพัฒนา อาจมีการเริ่มด้วยระบบของการวิเคราะห์สภาพปัญหาให้มีความชัดเจน เพื่อจักนำไปสู่ระยะของการพัฒนาทางเลือก หรือวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งระยะของการพัฒนาทางเลือกนั้นจะมีขั้นตอนที่มีความคล้ายคลึงกับการวิจัยโดยทั่วไป แต่เป็นการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรมให้ได้มาตรฐานก่อนที่จะทำการทดลองใช้ในสภาพตามความเป็นจริง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม (อัจศรา ประเสริฐสิน, 2563 : 215-216)

จากการศึกษาเอกสารตำราด้านการวิจัยและพัฒนาของนักวิชาการหลายท่าน ได้ข้อสรุปตรงกันว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่ดำเนินการจนกระทั่งได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการดำเนินงานหรือคุณภาพชีวิตได้จริง ก่อนที่จะนำไปเผยแพร่เพื่อการนำไปใช้ในวงกว้างต่อไปนั้น มี 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องหมุนเวียนกันไปเป็นวงจรหรือเป็นวัฏจักรจนกระทั่ง

ได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงสามารถเผยแพร่ได้ นักวิชาการหลายท่านเช่นเดียวกันที่จัดให้ขั้นตอนการเผยแพร่นวัตกรรมเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการวิจัยและพัฒนา

สำหรับขั้นตอนใหญ่ ๆ 4 ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนาโดยสรุปได้แก่ 1) การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมในปัจจุบัน 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรม 3) การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรม และ 4) การประเมินและปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรม (ไพศาล วรคำ, 2552 : 22-23; สุวิทย์ ภาณุจารี, 2563 : 317-322; จิติมา วรรณศรี, 2566 : 100-102)

อย่างไรก็ตามเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนของขั้นตอนแต่ละขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนาว่าขั้นตอนใดเป็นการวิจัยแบบใดขั้นตอนใดเป็นการพัฒนา จนกระทั่งถึงขั้นตอนการเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของการวิจัยและพัฒนาจึงขอนำเสนอกระบวนการในการพัฒนานวัตกรรมตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่นำเสนอโดยรัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 1-4; อ้างถึงในวารีรัตน์ แก้วอุไร, 2565 : 86-87) ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือทำการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา ตลอดจนความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสภาพปัจจุบัน มีปัญหาอุปสรรคและมีความต้องการในการแก้ไขหรือพัฒนางานที่กล่าวให้ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร วิธีการที่จะทำให้ได้ข้อมูลก็กระทำโดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ เอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา หรืออาจกระทำโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวมทั้งสำรวจความต้องการแก้ไขหรือพัฒนาการปฏิบัติงานในประเด็นการดำเนินงานขั้นนี้ โดยส่วนใหญ่อาศัยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) หรือการวิจัยเชิงสังเคราะห์ (Synthesis Research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ สร้าง และประเมินนวัตกรรม เป็นขั้นตอนต่อเนื่องโดยนำผลที่ได้รับจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการออกแบบหรือวางแผนที่จะทำการสร้างนวัตกรรมแล้วสร้างนวัตกรรมตามที่ออกแบบไว้ โดยผ่านการประเมินตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของนวัตกรรม และประเมินตรวจสอบความเหมาะสม ก่อนจะนำนวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ผลจากการประเมินตรวจสอบนวัตกรรมก็จะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงแก้ไขจุดหรือประเด็นที่บกพร่องของนวัตกรรมต่อไป เพื่อให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรม เป็นขั้นตอนที่นำนวัตกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะอาศัยการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและการปรับปรุง หลังจากทดลองใช้นวัตกรรมเสร็จสิ้นแล้วก็จะเป็นการประเมินผลการใช้นวัตกรรมในภาพรวมทั้งหมดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้รับไปเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์ต่อไป ในการประเมินผลนวัตกรรมนี้ก็จะดำเนินการในลักษณะของการประเมินโครงการหรือการวิจัยเชิงประเมิน (Project Evaluation or Evaluation Research) ซึ่งก็จะมีแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการหรือรูปแบบการประเมินต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่นวัตกรรม หลังจากที่นวัตกรรมได้ผ่านการทดลองใช้ประเมินผลในภาพรวมและปรับปรุงขั้นสุดท้ายแล้ว ก็นำนวัตกรรมไปสู่การเผยแพร่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ก็จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การจดทะเบียนสินค้าหรือจดกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น และเมื่อมีการเผยแพร่นวัตกรรมไปได้สักระยะหนึ่งก็อาจจะมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้นวัตกรรมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นผลย้อนกลับไปสู่กระบวนการวิจัยและพัฒนาต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยและพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยและพัฒนา สามารถเลือกใช้วิธีการทางสถิติได้เช่นเดียวกับงานวิจัยทั่ว ๆ ไปซึ่งจะมีทั้งสถิติเชิงบรรยายหรือเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอ้างอิงหรือสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระดับการวัดของตัวแปร และความสามารถในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2557 : 245) ในงานวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาโดยทั่วไปมักใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการต่อไปนี้ (สุวิทย์ ภาณุจารี, 2563 : 326)

1.4.1 การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ สำหรับตัวแปรตัดตอนที่วัดโดยเครื่องมือประเภทแบบตรวจสอบรายการหรืออาจใช้การเปรียบเทียบสัดส่วนด้วยสถิติอ้างอิงไค-สแควร์ (Chi-Square)

1.4.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบความรู้หรือคะแนนจากมาตรประมาณค่า และใช้สถิติเชิงอ้างอิง การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกรณีทดสอบหลายกลุ่ม ฯลฯ

1.4.3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อคำถามประเภทปลายเปิด หรือใช้เขียนแสดงความคิดเห็น หรือบรรยายสภาพความเปลี่ยนแปลงหลังการใช้นวัตกรรม การเลือกใช้วิธีการทางสถิติให้เน้นหลักการ “สามารถตอบคำถามการวิจัยได้และง่ายต่อการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ”

1.5 การประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

สุวิทย์ ภาณุจารี (2563 : 327-328) ได้สรุปไว้ว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development: ER&D) เป็นวิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology) อย่างหนึ่งสำหรับการสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมทางการศึกษา ที่สามารถเผยแพร่และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา เช่น พัฒนาการเรียนรู้ การจัดการศึกษา ระบบการศึกษา ฯลฯ ผลการวิจัยและ

พัฒนาทางการศึกษา (ER&D) สามารถเก็บรวบรวมสะสมเป็นฐาน/คลังความรู้ ที่ควรนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good Practice) หรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษายุคใหม่ที่จำเป็นต้องใช้นวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมร่วมกับเทคโนโลยีเข้ามาสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (ER&D) เป็นวิธีวิทยาการวิจัยแบบหนึ่งที่สามารถประยุกต์หลักการวิจัยและพัฒนา (R&D) ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการวิจัยที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาวะแวดล้อม วิเคราะห์สภาพปัญหา และประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 การสำรวจหรือการสังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ (R1 = วิจัยเชิงสำรวจ/วิเคราะห์/สังเคราะห์) การออกแบบนวัตกรรมเบื้องต้น (D1 = สร้างและตรวจสอบนวัตกรรม) และการทดลองนำร่องและประเมินผล (R2 = วิจัยเชิงทดลองใช้นวัตกรรม เมื่อทดลองใช้และประเมินผลแล้ว พบว่า ไม่ได้ผล ก็ให้กลับไปทบทวน D1 ใหม่ หากพบว่า ได้ผล ก็ให้ไปพัฒนาเพิ่ม/ปรับปรุง/แก้ไขใน D2 ต่อไป)

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการออกแบบ (D2 = พัฒนาเพิ่ม/ปรับปรุง/แก้ไข) ทดลองซ้ำและประเมินผล (R3 = การวิจัยเชิงประเมิน) และปรับปรุงเพิ่มเติม (D3 = พัฒนา/ปรับปรุง/แก้ไขอีกครั้งหนึ่ง)

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลและจัดทำรายงานการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 การเผยแพร่และขยายผล

จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า การประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อ การพัฒนานวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว โดยดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา 6 ขั้นตอนดังที่กล่าวมานั้น มีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไป เพียงแต่มีการขยายรายละเอียดในการดำเนินการในบางขั้นตอนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีการสรุปผลและจัดทำรายงานการวิจัย การเผยแพร่และขยายผลอย่างครบถ้วนตามกระบวนการวิจัยโดยทั่วไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

2.1 ความหมายของรูปแบบ

คัมภีร์ สุดแท้ (2553 : 179) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ชนิดา ลือปัญญา (2555 : 14) ได้สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างเองเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ของ

องค์ประกอบ โดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายและกระชับ ถูกต้อง อาจเป็นโครงสร้าง โปรแกรมแบบจำลอง หรือตัวแบบจำลองสภาพความเป็นจริง และสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้ เพื่อช่วยให้ตนเองและผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

เกียรติศักดิ์ สุทธหลวง (2560 : 22) ได้สรุปไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบอย่างหรือโครงสร้างของความสัมพันธ์ของปัจจัยหรือองค์ประกอบเพื่อให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับดารุณี เดชยศดี (2562 : 25) ซึ่งได้สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายขั้นตอนวิธีการดำเนินงานนำสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ทิศนา แขมมณี (2566 : 1) กล่าวว่า รูปแบบ (Model) เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจ ปรากฏการณ์ทั้งหลาย

Keeves (1988 : 559) ได้สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปร หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

Good (2005 : 177) ในพจนานุกรมการศึกษาได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ 4 ความหมาย คือ 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ 2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบ เป็นต้น 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด และ 4) เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยอาจเขียนเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง แบบจำลองหรือตัวแบบหรือโครงสร้างของชุดความคิดที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ปัจจัย หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่สังเคราะห์มาจากแนวคิด ทฤษฎี เพื่อใช้ในการอธิบายสิ่งที่ต้องการศึกษาหรือใช้เป็นแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ของรูปแบบนั้น ๆ

2.2 ประเภทของรูปแบบ

รูปแบบสามารถจำแนกออกได้หลายประเภท ดังที่ได้มีผู้จำแนกไว้ ดังนี้

Smith and Others (1980 : 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกเป็น

1.1) รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) เป็นรูปแบบที่มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นโชว์ตามร้านเสื้อผ้า

1.2) รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) เป็นรูปแบบที่มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้หรือเครื่องฝึกบินจำลอง เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกเป็น

2.1) รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2.2) รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988 : 561-565) จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงนามธรรม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเทียบเคียงโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายคลึงกันและสอดคล้องกับลักษณะข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่โดยต้องมีองค์ประกอบของรูปแบบชัดเจนสามารถนำไปตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2) รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด กระบวนการ องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ

3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ มักนิยมใช้ในการศึกษาสาขาจิตวิทยาโดยเฉพาะด้านพฤติกรรมศาสตร์ ตลอดจนสาขาศึกษาศาสตร์และบริหารการศึกษา ปัจจุบันมีแนวโน้มจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) หรือเชิงข้อความ

4) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ร่วมกับหลักการสร้างรูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรซับซ้อนได้ โดยต้องอาศัยทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปร เพื่อให้ได้รูปแบบในลักษณะสมการเส้นตรงที่สามารถทดสอบได้ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

4.1) รูปแบบเชิงสาเหตุแบบเส้นเดี่ยว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุทิศทางเดียว โดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2) รูปแบบเชิงสาเหตุแบบเส้นคู่ (Non-Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างตัวแปรโดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งอาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกันจึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

จากที่กล่าวมานั้นอาจสรุปได้ว่ารูปแบบมี 4 ประเภท คือ 1) รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analogue Model) 2) รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) 3) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) และ 4) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) โดยมีคำอธิบายรูปแบบแต่ละประเภทดังกล่าวนี้ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

2.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายโดยจะนำเสนอพอเป็นสังเขป ดังนี้

สมาน อัศวภูมิ (2549 : 13-15) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารว่ามีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และกลไกของรูปแบบซึ่งเป็นตัวจักรในการทำหน้าที่ของรูปแบบเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบโดยมีบริบทเป็นเงื่อนไข องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารควร

1) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกตัดสินใจในการบริหาร หมายถึง ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ระบบและรูปแบบการตัดสินใจในการบริหารงานในองค์การ

2) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารงานภายใน หมายถึง ระบบงานและระบบคนในองค์การ การไหลเวียนของงาน ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ของหน่วยงานย่อยในองค์การ และกระบวนการบริหารงานทั้งในระดับองค์การและหน่วยงานย่อยในองค์การ

3) องค์ประกอบของการบริหารควรมีกลไกการบริหารความสัมพันธ์ภายนอก หมายถึง ระบบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน กำหนดขอบเขตหน่วยงานและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง กำหนดกระบวนการและวิธีการดำเนินงานความสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลภายนอก

4) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารการตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การและการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้องค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

5) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบำรุงและพัฒนาทรัพยากรขององค์การโดยเฉพาะทรัพยากรทางเทคโนโลยีและทรัพยากรบุคคล

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 308) สรุปไว้ว่ารูปแบบมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลของรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

พิเชฐ โพธ์ภักดี (2553 : 159-160) ได้สรุปไว้ว่ารูปแบบประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ฐานะของสถานศึกษา

และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนกลาง 2) บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการ 3) การกระจายอำนาจภารกิจการจัดการศึกษา 4 ด้าน 4) หน่วยงานกำกับติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของโรงเรียน 5) มาตรฐานและการประกันคุณภาพผู้เรียน และส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การนำไปสู่การปฏิบัติ 2) เงื่อนไขความสำเร็จในส่วนการบริหารขององค์การ

ปาริชาติ ชมชื่น (2555 : 12) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการหรืองานอื่น ๆ ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ ระบบงานและกลไกของรูปแบบ วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ และแนวการประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบของรูปแบบ พร้อมมีการระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ

ประหยัด สุขสำราญ (2555 : 196) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไกในการขับเคลื่อน วิธีการที่จะดำเนินการไปสู่จุดหมาย กระบวนการตรวจสอบรูปแบบ และตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบ

สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559 : 166-167) กล่าวว่ารูปแบบควรมีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ทรัพยากรทางการบริหาร (Input) ประกอบด้วยข้อมูลความต้องการรับบริการ บุคลากร เครื่องมือ สถานที่ กฎระเบียบ วิธีการ และงบประมาณ

2) กระบวนการบริหาร (Process) เป็นการบริหารงานตามรูปแบบการบริหารที่กำหนดและเป็นกระบวนการปฏิบัติตามแนวทางระบบที่ได้วางไว้แล้ว

3) ผลผลิต (Output) เป็นผลที่ได้จากการบริหารประกอบด้วย การดำเนินงานเป็นไปได้ตามแผนผลงานบริการวิชาการได้ตามเป้าหมาย ค่าใช้จ่ายลดลง และผลงานมีคุณภาพ

4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นการนำข้อมูลการประมวลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาย้อนกลับไปพิจารณาประเมินเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อการปรับปรุงในส่วนของปัจจัยการบริหาร (Input) และกระบวนการบริหาร (Process) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5) ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นผลได้ของมหาวิทยาลัย คือ บัณฑิตคุณภาพ อาจารย์มีผลงานทางวิชาการเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยมีรายได้และมีชื่อเสียง อุตสาหกรรมของประเทศมีความเข้มแข็ง

6) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จมีองค์ประกอบที่เป็นเงื่อนไขสำคัญ คือ ระบบและกลไกการให้บริการวิชาการและมาตรการส่งเสริมด้านต่าง ๆ และการประเมินผล

ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560 : 5-7) กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลตามแนวคิดทฤษฎีระบบของ Hoy & Miskel (2013 : 24-33)

มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการแปลงสภาพ (Transformation Process) และผลผลิต (Outcome)

ดารุณี เดชยศดี (2562 : 26) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบ มี 4 ส่วน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ และการวัดผลและประเมินผล

รุณี ห่อทอง (2563 : 102) ได้สรุปแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่เหมาะสมนั้นไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอนขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์นั้น ๆ แต่สำหรับในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล นั้น รุณี ห่อทอง ได้กำหนดองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าวว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหาร และผลลัพธ์

สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 88-89) ได้สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้างสำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี ได้ผลสรุปว่ามี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน ปัจจัยสนับสนุน และการนำรูปแบบไปใช้

ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563 : 34) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกมาได้ 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการดำเนินงาน แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ

มีเกียรติ นาสมตรึก (2563 : 28-29) ได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยสรุปได้เป็น 6 องค์ประกอบที่สำคัญ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมายของรูปแบบ กลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ วิธีดำเนินงานพัฒนารูปแบบ การประเมินรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จ

กษมา ชนะวงศ์ (2564 : 109) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และผลลัพธ์

พลชัย ชุมปัญญา (2566 : 27-30) ได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ แล้วนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และกลไกของรูปแบบ

พีระพรรณ ทองศูนย์ (2566 : 66) สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน กระบวนการบริหารจัดการ ผลลัพธ์ และเงื่อนไขความสำเร็จ

Bardo and Hartman (1982 : 70; อ้างถึงใน พลชัย ชุมปัญญา, 2566 : 25) ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า การที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่งรูปแบบใดจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและควรมีรูปแบบที่แสดงถึงองค์ประกอบอะไรบ้างนั้นไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์นั้น ๆ รูปแบบระบบที่มีลักษณะบางประการของระบบเปิดเป็นรูปแบบที่แสดงถึงองค์ประกอบย่อยของระบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต และ4) ข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อม การพิจารณารูปแบบในลักษณะนี้ถือว่าผลผลิตของระบบเกิดจากการที่มีปัจจัยนำเข้าส่งเข้าไปผ่านกระบวนการ ซึ่งจะทำให้เกิดผลผลิตขึ้นและให้ความสนใจกับข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งแสดงถึงการเริ่มมีลักษณะของระบบเปิด

Ivancevich, J. M., et al. (1989 : 11-12; อ้างถึงใน รุณี ห่อทอง, 2563 : 101-102) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นการกำหนดว่าจะสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อวัตถุประสงค์ในงานด้านใด โดยทั่วไปแล้วมักจะพัฒนารูปแบบขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลงานที่ดีขึ้นตามภารกิจขององค์กร

2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ ผู้สร้างและพัฒนารูปแบบต้องกำหนดว่าสร้างและพัฒนารูปแบบขึ้นมาจากฐานคิดของทฤษฎีและหลักการใดบ้าง

3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบสำหรับใช้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานที่จำเป็นพร้อมกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกันของกลไกเหล่านั้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้

4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ เป็นการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรม และอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

5) แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานของรูปแบบ เป็นการกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบว่าเป็นไปตามระบบงานที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่ารูปแบบทำหน้าที่ตามที่สร้างไว้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ และตอบสนองการดำเนินงานมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ เป็นการอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้ในการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อสื่อความให้มีความเข้าใจตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้

7) การระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้เนื่องจากรูปแบบมีข้อจำกัดของรูปแบบเอง ดังนั้นการสร้างและพัฒนารูปแบบควรได้ระบุเงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จและข้อควรระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

8) การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ การสร้างหรือพัฒนารูปแบบควรจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระของรูปแบบ เครื่องมือ และเอกสารประกอบใช้รูปแบบทั้งหมดมาบรรจุไว้ในคู่มือเพื่อการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานที่สมบูรณ์ครบถ้วนและเมื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบแล้วต้องรายงานการตรวจสอบรูปแบบไว้ในภาคผนวกของคู่มือเพื่อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและนำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบตามที่นักการศึกษา/นักวิชาการได้กำหนดไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบตามที่นักการศึกษา/นักวิชาการได้กำหนดไว้

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ ทับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ท่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวีระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุมปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศุนย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
1. หลักการ - หลักการและแนวคิด - ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการ		✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓		✓	12	66.67	✓
2. วัตถุประสงค์ - จุดมุ่งหมาย	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	14	77.78	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ พับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ห่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุมปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศูนย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
3. ปัจจัยการบริหารจัดการ - ปัจจัยการบริหาร - ปัจจัยป้อน/ปัจจัยนำเข้า - ปัจจัยสนับสนุน - ทรัพยากรทางการบริหาร - องค์ประกอบการบริหารจัดการ/โครงสร้าง - กลไกการตัดสินใจในการบริหาร - กลไกการบริหารภายใน	✓		✓			✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓			16	88.89	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ ทับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ห่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวีระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุ่มปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศูนย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
- กลไกการบริหารความสัมพันธ์ภายนอก - กลไกการบริหารตรวจสอบผลการดำเนินงาน - กลไกการบำรุงและพัฒนาทรัพยากรขององค์กร - ระบบงานและกลไกของรูปแบบ		✓		✓	✓								✓		✓			✓		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ ทับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ห่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวีระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุมปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศูนย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
4. กระบวนการบริหารจัดการ - กระบวนการบริหาร - กระบวนการจัดการ - กระบวนการจัดกิจกรรม - กระบวนการดำเนินงาน - กระบวนการ - กระบวนการแปลงสภาพ - วิธีการดำเนินงาน/วิธีการดำเนินการ		✓		✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	16	88.89	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																		ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ ทับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ห่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวีระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุมปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศูนย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
- วิธีการที่จะดำเนินการไปสู่จุดหมาย - ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน					✓				✓		✓											
5. ผลลัพธ์ - ผลผลิต						✓ ✓	✓			✓				✓	✓	✓	✓		8	44.44	✓
6. คำอธิบายประกอบรูปแบบ				✓														✓	2	11.11	-
7. การนำรูปแบบไปใช้ - เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้			✓	✓				✓			✓							✓	5	27.78	-
8. ตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบ					✓														1	5.56	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ พับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ห่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุมปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศุนย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
9. แนวทางการประเมินรูปแบบ - แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานของรูปแบบ - การประเมินรูปแบบ - การวัดผลและประเมินผล - กระบวนการตรวจสอบรูปแบบ		✓		✓	✓				✓			✓	✓					✓	7	38.89	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	นักการศึกษา/นักวิชาการ																		ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือกมาพัฒนารูปแบบ
	สมาน อัศวภูมิ (2549)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ปาริชาติ ชมชื่น (2555)	ประหยัด สุขสำราญ (2555)	สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ (2559)	ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560)	นรีรัตน์ ทับทองกุล และคณะ (2561)	ดารุณี เดชยศดี (2562)	รุณี ห่อทอง (2563)	สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563)	ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563)	มีเกียรติ นาสมตรึก (2563)	กษมา ชนะวงศ์ (2564)	พรชัย ชุมปัญญา (2566)	พีรพรรณ ทองศุขย์ (2566)	Bardo and Hartman (1982)	Ivancevich, J. M., et al. (1989)			
10. ข้อมูลย้อนกลับหรือข้อมูลป้อนกลับ						✓											✓		2	11.11	-
11. เงื่อนไขความสำเร็จ		✓	✓			✓						✓	✓		✓	✓			7	38.89	-
12. การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ				✓														✓	2	11.11	-
รวม	2	6	5	8	6	6	3	4	4	4	5	5	6	3	5	6	4	8	-	-	5

จากตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบตามที่นักการศึกษา/นักวิชาการ จำนวน 18 ท่าน ได้กำหนดไว้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า สามารถจัดกลุ่มได้ 12 องค์ประกอบด้วยกัน สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบของรูปแบบที่มีนักการศึกษา/นักวิชาการมีความเห็นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบที่ต้องการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่ 8 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 44.44 ขึ้นไป และองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาสร้างหรือพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป ซึ่งปรากฏว่าได้ 5 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยการบริหารจัดการ 4) กระบวนการบริหารจัดการ และ 5) ผลลัพธ์ ทั้งนี้จากการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย ทั้งชื่อองค์ประกอบของรูปแบบ คำอธิบายสาระสำคัญขององค์ประกอบของรูปแบบ และจำนวนองค์ประกอบของรูปแบบที่เลือกมาศึกษาหรือพัฒนาเป็นรูปแบบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งนักการศึกษา/นักวิชาการบางท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบสอดคล้องกัน ดังเช่น รุณี ห่อทอง (2563 : 102) ให้ความคิดเห็นโดยสรุปว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่เหมาะสมนั้นไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอนขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์นั้น ๆ และกษมา ชนะวงศ์ (2564 : 61) กล่าวว่า ในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแนวคิดของรูปแบบ ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานกับประเด็นปัญหาตลอดจนปรากฏการณ์ที่ศึกษาในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

2.4 ลักษณะของรูปแบบที่ดี

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2554 : 12) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของรูปแบบที่ดีว่า มีดังนี้

1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร มากกว่าเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบรวม

2) รูปแบบควรนำไปสู่การพยากรณ์ผลที่ตามมาซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เมื่อทดสอบรูปแบบแล้วปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นก็ถูกยกเลิกไป

3) รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของเรื่องที่ศึกษาได้

4) รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่หรือความสัมพันธ์ของเรื่องที่ศึกษาได้

5) รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น

Keeves (1988 : 560) กล่าวว่ารูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้นั้นควรจะมีคุณสมบัติที่สำคัญ (Requirement) 4 ประการ ดังนี้

1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบรวม (Associative Relationship)

2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้และสามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตและหาข้อมูลสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์แล้วควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

กล่าวโดยสรุปรูปแบบที่ดีหรือมีคุณภาพนั้น ควรเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบ สามารถพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการนำรูปแบบไปใช้ สามารถอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของเรื่องที่ศึกษาได้ และนำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ที่ขยายผลไปจากเรื่องที่กำลังศึกษา

2.5 การพัฒนารูปแบบ

พูลย์ชัย ยาวิราช (2550 : 20) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบหรือแบบจำลอง (Model Development) นั้น พบว่าไม่มีข้อกำหนดหรือขั้นตอนที่แน่นอนตายตัว โดยทั่วไปแล้วการพัฒนารูปแบบหรือแบบจำลองจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้างหรือต้องการจะพัฒนาแบบจำลองให้ชัดเจน จากนั้นจึงกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบจำลองที่จะพัฒนาแล้วสร้างแบบจำลองขึ้นและนำแบบจำลองนั้นไปตรวจสอบหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ หรือทดลองใช้ต่อไป

ปรีชา สามัคคี (2552; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 89) สรุปว่า หลักการพัฒนารูปแบบทำให้ทราบว่า การสร้างรูปแบบ (Model) ไม่มีข้อกำหนดแน่นอนว่าต้องทำอย่างไรแต่โดยทั่วไปแล้วการสร้างรูปแบบมักเริ่มจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงค้นหาสมมติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553 : 9-10) อธิบายว่า การสร้างและพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypotheses Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผล

การศึกษาจะนำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

1.2 การศึกษาจากบริบทจริง ในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

1.2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงานโดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

1.2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณีหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษาเพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

1.2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธี การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1.3 การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 1.1 และ 1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้วจำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็เป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐานซึ่งจำเป็นจะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่าไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

Willer, D. (1986 : 83) กล่าวว่าการพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างรูปแบบ(Construct) และ 2) การตรวจสอบความตรงของรูปแบบ (Validity)

ในการตรวจสอบรูปแบบ Eisner, E. (1976 : 192-193; อ้างถึงใน ดารุณี เดชยศดี, 2562 : 28) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบรูปแบบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

1) วิธีการตรวจสอบตามความรู้ความสามารถของผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เน้นผลลัพธ์ของจุดประสงค์หรือเป้าหมาย แต่จะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะประเด็นที่นำมาพิจารณาไม่จำเป็นต้องเกี่ยวโยงกับวัตถุประสงค์แต่อาจจะผสมปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามความรู้ความสามารถของผู้ทรงคุณวุฒิ

2) วิธีการตรวจสอบที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Critic) จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้วิจารณ์อย่างแท้จริง

3) วิธีการที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยเชื่อว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเที่ยงธรรม มีมาตรฐาน และเกณฑ์การพิจารณานั้น ๆ จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) วิธีการที่ให้ความยืดหยุ่นกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคนเริ่มจากการกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งบอกข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวม การประเมินผล การวินิจฉัย และวิธีการนำเสนอ

สมาน อัศวภูมิ (2550 : 83) ได้เสนอแนวทางในการตรวจสอบรูปแบบที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยและพัฒนารูปแบบซึ่งอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งจาก 3 วิธี ดังนี้

1) การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15-20 คน พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ

2) การตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งแล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิพากษ์ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้และให้ข้อเสนอแนะต่อไป

3) การตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริงหรือเหตุการณ์จำลองตามแบบแผนที่ออกแบบไว้เพื่อสังเกต รวบรวมข้อมูล และความเห็นของผู้เกี่ยวของเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป

ประหยัด สุขสำราญ (2555 : 196) ได้สรุปไว้ว่า การตรวจสอบรูปแบบมีจุดประสงค์เพื่อให้รูปแบบมีความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับ โดยผ่านกระบวนการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ทั้งนี้การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องเลือกให้ตรง โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้นจริง รูปแบบจึงจะมีความน่าเชื่อถือ การตรวจสอบรูปแบบมีหลายวิธีการ เช่น การสนทนากลุ่ม การจัดประชุมสัมมนา และการทดลองใช้ในสภาพจริง

ส่วน รวี จันทะนาม (2557 : 71) ได้สรุปไว้ว่าการตรวจสอบรูปแบบมีหลายวิธีและสามารถใช้ตรวจสอบความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบที่ผู้บริหารสถานศึกษานำรูปแบบไปใช้โดยตรง และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่ชำนาญด้านการบริหารวิชาการและการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมและควรเผยแพร่เพื่อการนำไปใช้จริงในสถานศึกษาต่อไป

สุวิมล ว่องวาณิช (2558; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 93) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งเป็นการประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอ

หลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

พรนภา ประยศ (2564 : 34) สรุปไว้ว่า การประเมินรูปแบบกระทำได้ 4 ลักษณะ ได้แก่

1) ประเมินมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุม

2) ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3) ประเมินโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4) ประเมินโดยการทดลองใช้รูปแบบ

กล่าวโดยสรุป รูปแบบที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้น จะต้องเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญคือ มีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง สามารถทำนายหรือพยากรณ์ผลและขยายผลของการทำนายได้กว้างขึ้นในลักษณะที่เรียกว่า “การวางนัยทั่วไป” (Generalization) หรือมีความตรงภายนอก (External Validity) สูงสามารถเชื่อมโยงนำไปสู่แนวคิดใหม่ ๆ ต่อไปซึ่งในการพัฒนารูปแบบนั้น ผู้พัฒนาหรือผู้วิจัยจะต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง และข้อเสนอของรูปแบบอย่างชัดเจน เพื่อการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหรือผลลัพธ์ที่มุ่งหวังจากการนำรูปแบบไปใช้จริง โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การตรวจสอบโดยวิธีการทางสถิติ การตรวจสอบหรือประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการทดลองนำไปใช้จริงแล้วปรับปรุงแก้ไขตามหลักวิชาอย่างเป็นระบบ

สำหรับการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบที่เป็นรูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการ

เรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ และตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิตามแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) รวมทั้งการนำรูปแบบไปทดลองใช้และการประเมินผลการทดลองใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3. แนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ

ในการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่จะสร้างขึ้นและเผยแพร่รูปแบบในอนาคตนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีหัวข้อและเนื้อหาสาระแต่ละข้อดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของคู่มือ

อร่าม เสือเดช (2549 : 5) ให้ความหมายว่า หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้ใช้ โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจและสามารถดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับ ชลธิรา ศรีสดใส (2557 : 36) ที่ได้สรุปความหมายของคู่มือไว้ว่า คู่มือหมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของตน

กฤษฎา ด้วงติลี (2560 : 15) ได้สรุปความหมายของคู่มือไว้ว่า คู่มือเป็นเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแค่ผู้ใช้โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองอย่างถูกต้องบรรลุตามเป้าหมายในทำนองเดียวกัน และคู่มือยังเป็นหนังสืออ้างอิงประเภทหนึ่งที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมเรื่องราวและข้อเท็จจริงเฉพาะด้าน ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจหรือเรื่องในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างกว้าง ๆ โดยให้รายละเอียดในเรื่องนั้น ๆ อย่างสั้น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้ใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานหรือศึกษาเรื่องที่น่าสนใจได้เป็นอย่างดี

ดวงนภา เตปา (2562; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 98) กล่าวว่าคู่มือ คือ หนังสือหรือเอกสารที่ให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีการอธิบายเป็นขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีรายละเอียดของคู่มือในส่วนประกอบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและง่ายต่อ การปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ผู้จัดทำกำหนดไว้

หนึ่งปีต่อมา สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 98) สรุปความหมายคู่มือไว้ว่าคู่มือ หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้ได้ศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วนำไปปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

และอีก 3 ปีต่อมา พลชัย ชุมปัญญา (2566 : 135) ได้สรุปความหมายของคู่มือในทำนองเดียวกันกับสุรัตน์ บุญฤทธิ์ ว่าคู่มือ หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้เครื่องมือได้ศึกษาทำความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหรือนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากความหมายของคู่มือตามที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ไว้นั้น จะเห็นได้ว่าความหมายที่ บ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือมีความสอดคล้องหรือตรงกันทั้งสิ้น แตกต่างกันในส่วนที่เป็นการขยายความเพิ่มเติมเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง เอกสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ตามที่คู่มือได้อธิบายหรือแนะนำไว้ได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์ของคู่มือที่ได้กำหนดไว้

3.2 ประเภทของคู่มือ

จากการศึกษาการแบ่งประเภทของคู่มือของนักวิชาการหลายท่านพบว่า โดยภาพรวมแล้วมีการจัดแบ่งหรือจำแนกประเภทของคู่มือไว้ค่อนข้างตรงกันหรือมีความสอดคล้องกัน ดังที่นำเสนอต่อไปนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2548 : 165) กล่าวว่า หนังสือคู่มือโดยทั่วไป มี 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1) คู่มือครู คือหนังสือที่ให้แนวทางและให้ข้อแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระ วิธีการกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งข้อมูล หรือแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ ปกติใช้ควบคู่กับตำราเรียนหรือหนังสือเรียน

2) คู่มือเรียน คู่มือผู้เรียน แบบฝึกปฏิบัติ คือ หนังสือที่ผู้เรียน ใช้ควบคู่ไปกับตำราที่เรียน ปกติจะประกอบด้วย สาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถาม ที่ว่างสำหรับเขียนตอบ และการทดสอบ

ปัจจุบัน คู่มือผู้เรียน อาจใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษา ควบคู่ไปกับสื่ออื่น ๆ ที่ทำหน้าที่แทนครู หรือตำรา เช่น บทเรียน วีดิทัศน์ บทเรียนทางไกล ภาพยนตร์ หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คู่มือผู้เรียน แบบฝึกหัด เป็นหนังสือที่ให้แนวทางแก่ผู้เรียนในการฝึกฝนสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้วเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้น หรือเกิดทักษะความชำนาญมากขึ้น

3) คู่มือทั่วไป จะเป็นหนังสือที่ให้ข้อความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้ มีความเข้าใจและสามารถดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง

เช่นเดียวกันกับความเห็นของ สิริกร ประสบสุข (2555; สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 99) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วหนังสือคู่มือมี 3 ประเภท ได้แก่

1) คู่มือครู (Teacher’s Manual of Handbook) เป็นหนังสือที่ให้แนวทางและคำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ ปกติมักใช้ควบคู่

กับตำราเรียนหรือหนังสือเรียน เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย คู่มือการนิเวศวิทยา เป็นต้น

2) คู่มือผู้เรียนหรือแบบฝึกปฏิบัติ (Student's Manual or Workbook) คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่กับตำราเรียนที่เรียนปกติจะประกอบไปด้วย สาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถาม ที่ว่างสำหรับเขียนคำตอบ

3) คู่มือทั่วไป เป็นหนังสือที่ให้ข้อความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ดวงนภา เตปา (2562; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 100) มีความเห็นว่าการแบ่งตามความเหมาะสมในการใช้งานและยังมีคู่มืออีกประเภทหนึ่งคือ คู่มือการปฏิบัติงานซึ่งประกอบไปด้วย นโยบาย วัตถุประสงค์ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานมีความรู้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ รวมถึงการใช้คู่มือใน การปฏิบัติงานไว้อย่างถูกต้อง

สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 100) สรุปว่า คู่มือสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ คู่มือที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและคู่มือทั่วไปที่ใช้ในการจัดกิจกรรมหรือดำเนินงาน

ส่วนพลชัย ชุมปัญญา (2566 : 136) สรุปไว้ว่า คู่มือแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) คู่มือการเรียน

2) คู่มือการสอน

3) คู่มือการจัดหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

4) คู่มือการใช้งานวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ

จากที่กล่าวมานั้นชี้ให้เห็นว่าการแบ่งประเภทของคู่มือเป็นการแบ่งโดยนักวิชาการในวงการศึกษาเป็นหลัก จึงมักจะแบ่งเป็นคู่มือครู คู่มือผู้เรียน หรืออาจเรียกว่าคู่มือการเรียนการสอน หรือคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และคู่มือทั่วไปที่นอกเหนือจากคู่มือครู คู่มือผู้เรียนหรือคู่มือการเรียนการสอนหรือคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังที่กล่าวแล้ว ซึ่งโดยหลักการหรือในทางปฏิบัติแล้วอาจขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งานแต่ละสาขาอาชีพ หรือแบ่งตามความเหมาะสมในการใช้งานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ดังทัศนะของ ดวงนภา เปตา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น อย่างในกรณีของการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจจัดเป็นคู่มืออีกประเภทหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามที่รูปแบบกำหนดไว้ เป็นต้น

3.3 ประโยชน์ของคู่มือ

เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์ (2547 : 69) กล่าวถึง ประโยชน์ของคู่มือว่า คู่มือปฏิบัติงานที่จัดทำขึ้นเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

1) คู่มือปฏิบัติงานถือเป็นบรรทัดฐานสำหรับการปฏิบัติงาน คือช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีกฎเกณฑ์ ไม่ว่าใครจะเป็นผู้ปฏิบัติหรือปฏิบัติต่อใคร ทำให้เกิดแบบแผนที่ดี

2) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

3) ใช้เป็นคู่มือใหม่ในการฝึกบุคลากรใหม่ ทำให้สามารถเรียนรู้งานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

4) ช่วยลดเวลาและลดความผิดพลาดและความบกพร่องในการปฏิบัติงาน

5) ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

6) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

เรืองชัย จรุงศิรวัฒน์ (2559, ออนไลน์; อ้างถึงใน พลชัย ชุมปัญญา, 2566 : 137) ได้อธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของคู่มือว่าคู่มือเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์เพราะ

1) เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน ได้งานที่มีคุณภาพตามกำหนดและลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ

2) แต่ละงาน แต่ละแผนก รู้จักงานซึ่งกันและกันทำให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประสานงาน

3) เมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งบุคลากร มีการปฏิบัติงานใหม่ทำแทนจะสามารถรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยการเรียนรู้จากคู่มือ

4) ลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน

5) บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้

6) เป็นเครื่องมือในการอบรม สอนงาน

7) เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน

8) ผู้บริหารสามารถติดตามการปฏิบัติงานในแต่ละลำดับขั้นได้

9) ช่วยลดการตอบคำถามระหว่างการทำงาน

10) ลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดจากการทำงานได้

พลชัย ชุมปัญญา (2566 : 138) สรุปว่า ประโยชน์ของคู่มือ ได้แก่

1) ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

2) เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และ

3) เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

สรุปประโยชน์ของคู่มือมีมากมายหลายประการที่สำคัญ ได้แก่

1) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใช้คู่มือสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามแนวปฏิบัติและวัตถุประสงค์ของคู่มือที่กำหนดไว้

2) ช่วยลดเวลา ข้อผิดพลาด และข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน

3) เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3.4 องค์ประกอบของคู่มือ

มนตรี ชมชื่น (2548 : 61) มีความเห็นว่าคู่มือที่ดีนั้น ต้องมีแหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือผู้ใช้ในการค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและง่ายต่อความเข้าใจ โดยประกอบด้วย

1) คำชี้แจงในการใช้คู่มือ

2) เนื้อหาบทเรียนที่จะค้นคว้าในทุกด้าน

3) วิธีการนำไปใช้

4) การแนะนำแหล่งความรู้อ้างอิงต่าง ๆ

คัมภีร์ สุดแท้ (2553 : 180) กล่าวว่า องค์ประกอบของคู่มือประกอบไปด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ 1 บทนำ เป็นส่วนที่อธิบายถึงความเป็นมาในการจัดทำคู่มือ ความมุ่งหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของคู่มือ ส่วนที่ 2 คำชี้แจงการใช้คู่มือเป็นส่วนเกี่ยวกับวิธีการใช้คู่มือ และส่วนที่ 3 ส่วนเนื้อหาเป็นส่วนอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาของคู่มือคำแนะนำในเรื่องการวัดผลและประเมินผล แหล่งอ้างอิงที่สามารถค้นคว้าเพิ่มเติม

สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 102) สรุปไว้ว่า คู่มือที่ดีควรจะประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1) วิธีการใช้คู่มือหรือคำชี้แจงในการใช้คู่มือ

2) เนื้อหาสาระ และ

3) แหล่งอ้างอิง

ส่วนพลชัย ชุมปัญญา (2566 : 139) สรุปว่า คู่มือประกอบด้วย

1) คำชี้แจง

2) บทนำที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3) รายละเอียดแนวทางการดำเนินกิจกรรม

กล่าวโดยสรุปคู่มือที่ดีควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ต่อไปนี้

1) คำชี้แจงการใช้คู่มือ

2) เนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ

3) แหล่งอ้างอิง

3.5 ลักษณะของคู่มือที่ดี

นักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของคู่มือที่ดี ไว้ดังนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2548 : 171-172) ได้กล่าวว่า คู่มือที่ดีจำเป็นต้องมีความชัดเจนให้รายละเอียดครอบคลุมประเด็นที่น่าสงสัยไว้ทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ดังนั้น การเขียนหนังสือคู่มือ ผู้เขียนควรให้รายละเอียดครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ควรระบุให้ชัดเจนว่า คู่มือนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้

2) กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่า ต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง

3) คู่มือนี้จะช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร และได้รับประโยชน์อะไรบ้าง

4) มีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ในการใช้คู่มือ เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5) มีส่วนให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งจำเป็นในการดำเนินการตามที่คู่มือแนะนำ

6) มีส่วนให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งควรมีคุณสมบัติ ประกอบด้วย ความถูกต้อง เนื้อหาที่ให้ควรมีความถูกต้อง ช่วยให้ผู้ใช้คู่มือทำสิ่งนั้นสำเร็จ ความเพียงพอ ให้ข้อมูล/รายละเอียดเพียงพอ ความเหมาะสมของการเรียงลำดับขั้นตอนเหมาะสม ช่วยให้ผู้ใช้ทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและประหยัด ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ต้องสามารถสื่อให้ผู้ใช้เข้าใจตรงกับผู้เขียน ไม่คลุมเครือ และภาษาที่ใช้ช่วยเกิดความเข้าใจง่าย หากสิ่งใดมีความยากและซับซ้อน ควรใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบ เช่น การใช้ภาพ การใช้ตาราง การใช้การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย การยกตัวอย่าง การใช้สีจำแนก ความครอบคลุมสาระที่ให้ ควรให้คำแนะนำและชี้แจงเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำไม่ควรทำ เช่น เคล็ดลับ เทคนิควิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

7) ควรมีคำถามและกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านหรือการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เสนอแนะ

8) การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือสามารถใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดรูปเล่ม ขนาด การเลือกตัวอักษร การใช้ตัวดำ การใช้สี การใช้ภาพ

9) การให้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจจะเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ

เรืองชัย จรุงศิรวัฒน์ (2559, ออนไลน์; อ้างถึงใน พลชัย ชุมปัญญา, 2566 : 139) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะคู่มือที่ดีไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) Manual Book เป็นคำแนะนำการใช้งานเป็นลำดับขั้นตอนสั้น ๆ กระชับ เช่น คู่มือการใช้กล้องดิจิตอลที่แถมมาพร้อมกล้อง เป็นต้น

2) Cook Book เป็นการเพิ่มเติมจาก Manual Book โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow Chart) พร้อมคำอธิบายในส่วนต่าง ๆ อย่างละเอียด

3) Tips Book เป็นการเพิ่มเติมจาก Cook Book โดยมีประสบการณ์เข้ามาด้วย เช่น สิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ สิ่งที่ทำได้ ทำไม่ได้ สิ่งที่ต้องระวัง กรณีศึกษาต่าง ๆ เป็นต้น

ลักษณะของคู่มือปฏิบัติงานที่ดี จะต้องประกอบด้วย

(1) เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย อธิบายด้วยภาพประกอบ แผนภูมิ แผนผัง

(2) เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

(3) เหมาะสมกับหน่วยงานและกลุ่มเป้าหมาย

(4) มีความเป็นปัจจุบัน

(5) มีตัวอย่างประกอบสิ่งที่ทำไม่ได้

ชลธิรา ศรีสดใส (2557 : 40) สรุปว่า คู่มือที่ดีนั้นควรมีความชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของคู่มือว่าจัดทำคู่มือสำหรับใคร มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รวมทั้งขั้นตอนกระบวนการเพื่อให้นำคู่มือไปใช้ แล้วสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

พลชัย ชุมปัญญา (2566 : 139) ได้สรุปไว้เช่นเดียวกันว่า ลักษณะของคู่มือที่ดีประกอบด้วย มีความเหมาะสม มีความทันสมัย ให้ความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามแนวทาง ขั้นตอน วิธีการได้อย่างเหมาะสม รูปเล่มมีความสวยงาม สะดวกในการนำไปใช้

จากความคิดเห็นของนักวิชการเกี่ยวกับลักษณะของคู่มือดังที่ได้นำเสนอมาแล้วนั้นพอจะสรุปได้ว่า คู่มือที่ดีนั้นควรมีลักษณะ ดังนี้

1) มีความชัดเจนเกี่ยวกับคำชี้แจง วัตถุประสงค์ว่าเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้และต้องการให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์อะไร

2) เนื้อหามีความชัดเจน ถูกต้อง ทันสมัย เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

3) ขนาดรูปเล่มและองค์ประกอบต่าง ๆ ทางกายภาพมีความเหมาะสมสวยงาม สะดวกต่อการนำไปใช้ และทนทานใช้งานได้นาน

3.6 ขั้นตอนการจัดทำคู่มือ

สกุณา ยวงทอง (2542 : 29) ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดทำคู่มือไว้ ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากเอกสาร ตำรา หลักสูตร งานวิจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งสำรวจพื้นที่และศึกษาสภาพของเส้นทาง

2) วิเคราะห์ผู้เรียน

3) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหากว้าง ๆ ของคู่มือ

4) สำรวจรายละเอียดข้อกำหนดจุดศึกษาในคู่มือ

5) เขียนเนื้อหาของคู่มือตามวัตถุประสงค์ และขอบข่ายเนื้อหากว้าง ๆ ของคู่มือ

6) ออกแบบรูปเล่มภาพประกอบ จัดพิมพ์ ทดลองใช้ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพคู่มือ แก้ไข ปรับปรุง

7) นำไปใช้กับกลุ่มทดลอง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

พิเศษ ปั้นรัตน์ (2556; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 102) ได้กล่าวถึงขั้นตอนและแนวทางการพัฒนาคู่มือว่ามีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะทำ ค้นคว้า จัดหา รวบรวม และศึกษารายละเอียดเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2) จัดทำกระบวนการ/ขั้นตอน

3) เขียนรายละเอียดในแต่ละกระบวนการ/ขั้นตอน

4) ทดสอบ

5) ปรับปรุง เผยแพร่ใช้งานจริง

6) ประเมิน ปรับปรุงพัฒนาให้เป็นปัจจุบันและใช้เป็นมาตรฐาน

ชลธิรา ศรีสดใส (2557 : 42) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำคู่มือว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัย เอกสารตำราต่าง ๆ

2) สำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและวิเคราะห์ผู้ใช้คู่มือ

3) จัดทำคู่มือโดยนำความรู้พื้นฐานมาดำเนินการจัดทำคู่มือ

4) ทดสอบและประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้คู่มือที่สมบูรณ์

จีรวรรณ สุวรรณสาม (2558 : 62) ได้สรุปขั้นตอนการพัฒนาคู่มือไว้ ดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

2) การพัฒนาคู่มือ

3) การทดลองใช้คู่มือ

4) การประเมินผลและปรับปรุงคู่มือที่พัฒนาขึ้น

สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 103) สรุปแนวทางการพัฒนาคู่มือว่าประกอบไปด้วย การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จัดขั้นตอนการปฏิบัติ ทดลองใช้คู่มือ ประเมินผลการปรับปรุง

พลชัย ชุมปัญญา (2566 : 141) สรุปว่า การพัฒนาคู่มือจะต้องจัดทำคู่มือให้เหมาะสมกับหน่วยงาน มีความทันสมัย ให้ความรู้ที่ถูกต้อง ขั้นตอนวิธีการได้อย่างเหมาะสม รูปเล่มมีความสวยงามสะดวกในการนำไปใช้มีการทดลองใช้หรือผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ

จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า การพัฒนาคู่มือมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์ผู้ใช้คู่มือเพื่อกำหนดระดับความยากง่ายของเนื้อหาและแนวทางการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม

3) เขียนเนื้อหารายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องการนำเสนอในคู่มือ

4) จัดทำรูปเล่มหรือรูปแบบอื่นตามที่กำหนดไว้

5) จัดทำคู่มือที่สมบูรณ์และเผยแพร่เพื่อการนำไปใช้

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

4.1.1 ความหมายของการบริหาร

ภารดี อนันต์นาวี (2551 : 1-2) ได้สรุปความหมายของการบริหาร (Administration) ไว้ว่าการบริหารเป็นกิจกรรมของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยใช้เทคนิคและวิธีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ส่วนการจัดการ (Management) หมายถึงเทคนิควิธีการเฉพาะซึ่งประกอบไปด้วยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) และการควบคุมงาน (Controlling) มีการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคำว่าการจัดการมักจะใช้ในวงการธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามคำว่าการจัดการ (Management) กับคำว่าการบริหาร (Administration) มักจะใช้แทนกันได้ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สุกัญญา แช่มช้อย (2566 : 41-42) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “การบริหาร” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Administration” และคำว่า “Management” โดยคำว่า Administration ส่วนใหญ่นิยมใช้กับการบริหารราชการ ส่วนคำว่า Management เป็นคำที่นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจ ซึ่ง 2 คำนี้สามารถใช้แทนกันได้โดยมีความหมายว่าการบริหารหรือการจัดการจึงทำให้คำว่า “การบริหารการศึกษา” จึงมีใช้ทั้ง 2 คำนี้ปะปนกันคือมีทั้ง “Educational Administration” และ “Educational Management” แต่ในการบริหารการศึกษาสมัยใหม่มักใช้คำว่า “Educational Management” มากขึ้นตามลำดับ

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563 : 54) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่าการบริหาร คือ ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลในองค์การหรือหน่วยงานประเภทต่าง ๆ โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงานและปัจจัยทางการบริหารไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้กิจกรรมหรืองานที่กระทำนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563 : 29) สรุปความหมายของการบริหารไว้ว่าการบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่มผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังเป็นศาสตร์การประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร

สุกัญญา แช่มช้อย (2566 : 42) สรุปความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การดำเนินการของผู้นำองค์กรในการวางแผน (Plan) การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร จากนั้นจึงนำแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ด้วยการจัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงาน และการประเมินผล (Evaluation) เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาร่วมกันของคนในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

Cambridge Dictionary (Online) ให้ความหมายของการบริหาร (Administration) ว่าเป็นการจัดการและการดำเนินงานที่จำเป็นต้องมีการควบคุม มีการวางแผน และการจัดองค์การเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การบริหารเป็นการดำเนินการที่ใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ของผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร เพื่อให้บุคลากรขององค์กรร่วมมือกันดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สุกัญญา แช่มช้อย, 2566 : 43) การจัดการศึกษาจึงมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรอบรู้ มีสมรรถนะสำคัญและทักษะในอนาคต และเป็นพลเมืองโลกสามารถดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (จิติมา วรรณศรี, 2566 : 1)

การบริหารการศึกษา เป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎีสาขาหนึ่ง มีองค์ประกอบของความรู้ที่มีกฎเกณฑ์ ทฤษฎีที่นำมาใช้ในวิชาการบริหารการศึกษาได้นำมาจากศาสตร์สาขาอื่น ๆ โดยนำมาศึกษาค้นคว้าวิจัยในเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อนำผลไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารจัดการขึ้นอยู่กับความสามารถประสบการณ์หรือทักษะของผู้บริหารแต่ละบุคคลที่จะทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย นับว่าเป็นการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง (ธร สุนทรายุทธ, 2551 : 41) การบริหารการศึกษาจึงเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) อาชีพหนึ่ง เพราะการบริหารการศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์วิชาชีพขั้นสูงอื่น ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีลักษณะการให้บริการเฉพาะของตนแตกต่างจากวิชาชีพอื่นหรือไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่น 2) มีความเป็นอิสระในการให้บริการ 3) ให้บริการแก่สังคมโดยวิธีการแห่งปัญญา 4) ผู้ให้บริการหรือสมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องได้รับการศึกษาระดับสูง คือระดับปริญญาตรีขึ้นไป 5) มีองค์กรวิชาชีพควบคุม ดูแล และตรวจสอบ หรือเป็นแหล่งกลางที่จะสร้างสรรค์จรรโลงความมั่นคงแห่งวิชาชีพของสมาชิก และ 6) มีจรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะ กล่าวคือ มีความประพฤติดี มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ (ธีระ รุญเจริญ; อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ, และสัมมา รธนิธย์, 2547 : 12-13)

การบริหารการศึกษา อาจพิจารณาว่าเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่ง หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านให้มีความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจนั้นต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการ

ต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน (ภารดี อนันต์นาวี, 2551 : 2) ในขณะที่ สุกัญญา แช่มช้อย (2566 : 43) อธิบายว่า การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการศึกษา ในการวางแผนการจัดการศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้วยการจัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงาน และการประเมินผล เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาร่วมกันของคนในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้พึงประสงค์ที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว ยังต้องมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ในโลกอนาคตทั้งทักษะชีวิตและทักษะการทำงานตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสงบสุขและยั่งยืน

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563 : 30) สรุปความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี ที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั้นเอง

สรุปการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้ระบบการศึกษาและการจัดการศึกษา สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมตามเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของระบบการศึกษาและการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจโดยมอบอำนาจการบังคับบัญชามาพร้อมกับความรับผิดชอบ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการหรืออำนวยการให้งานต่าง ๆ ในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (พนัส หันนาคินทร์, 2558; อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวี, 2551 : 266) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน (รุ่ง แก้วแดง, ผู้บริหาร (การศึกษา) มืออาชีพ; อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ, และสัมมา รธนิธย์, 2547 : 1)

ธีระ รุญเจริญ (อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ, และสัมมา รธนิธย์, 2547 : 36-39) มีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทต่อไปนี้

1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ

2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก

4) การประสานความสัมพันธ์

5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร

6) การสร้างแรงจูงใจ

7) การประเมินผล

8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

9) การเผยแพร่การประชาสัมพันธ์

10) การส่งเสริมเทคโนโลยี

Gilron et al. (2012; อ้างถึงใน จิติมา วรรณศรี, 2563 : 20-21) ได้เสนอแนวคิดว่า ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลในระดับบุคคล คือ มีผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่บรรลุเป้าหมายซึ่งการที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลในระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์กรนั้นมีสาเหตุแตกต่างกัน ดังนี้

ประสิทธิผลระดับบุคคล มีสาเหตุมาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะและเป้าหมายของแต่ละบุคคล แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ประสิทธิผลระดับทีมงาน มีสาเหตุมาจากภาวะผู้นำ ความสามัคคี บทบาทหน้าที่บรรทัดฐานของทีมงานและกระบวนการทำงานของกลุ่ม

ประสิทธิผลระดับองค์กร มีปัจจัยสาเหตุมาจากด้านเทคโนโลยีในองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การจัดโครงสร้างองค์กร การออกแบบระบบการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร

ธีระ รุญเจริญ (2557;อ้างถึงใน จิติมา วรรณศรี, 2563 : 23) ได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ว่าประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา การบรรลุวัตถุประสงค์ในงานของสถานศึกษา ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี นักเรียนออกกลางคันมีน้อย

2) ด้านความพึงพอใจของครู ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี มีความสุข มีความพึงพอใจในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา พอใจกับงานที่

ได้รับมอบหมายและความรับผิดชอบ พอใจกับค่าตอบแทนและสวัสดิการ มีโอกาสก้าวหน้าและมีความมั่นคงในการทำงาน

3) ด้านคุณภาพนักเรียน ได้แก่ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการแสวงหาความรู้และทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีสุขภาพกายและจิตที่ดีและมีสุนทรียภาพ

4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาทั้งด้านทรัพยากรและกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กรจึงควรมีคุณลักษณะที่เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อริเริ่มและส่งเสริมการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการงานวิชาการโดยนำแนวคิดกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาประยุกต์ใช้ (จิติมา วรรณศรี, 2566 : 14, 29)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการจึงเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุด โดย ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563 : 56) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาว่าหมายถึง ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัย มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหารไว้อย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดไว้

การบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา นอกจากนั้นงานวิชาการยังเป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมดโดยสามารถใช้หลักการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการจัดการเรียนรู้ โดยยึดแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต โดยกระจายอำนาจ ยืดหยุ่น และให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 57, 82)

จากทัศนะและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของนักบริหารการศึกษาและนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้นชี้ให้เห็นว่าบทบาทสำคัญที่สุด

ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บทบาทในการบริหารงานวิชาการโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตโดยการกระจายอำนาจและยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเวช เวชชะ (2561; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 47-50) ได้ให้ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ และขอบข่ายของการบริหารจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

4.2.1 ความหมายของการบริหารจัดการเรียนรู้

การบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยคำสำคัญ คือ “การเรียนรู้” “การจัดการเรียนรู้” และ “การบริหาร” เมื่อนำคำสำคัญทั้ง 3 คำนี้มารวมกันเป็นคำเดียว คือ “การบริหารจัดการเรียนรู้” หมายถึง การกระทำโดยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และเกิดผลลัพธ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดการศึกษา

4.2.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการเรียนรู้

การบริหารจัดการเรียนรู้มีความสำคัญ ดังนี้

1) ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ทำให้ใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

3) ทำให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถผนึกกำลังมุ่งเสริมสร้างความร่วมมือแบ่งปันองค์ประกอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ระหว่างกันและกันได้

4) ทำให้สถานศึกษามีระยะเวลาและงบประมาณในการจัดการเรียนรู้สามารถใช้ประโยชน์จากกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และทรัพยากรอื่นร่วมกันได้

4.2.3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้

การบริหารจัดการเรียนรู้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างในกรณีของการบริหารหลักสูตรมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้านโดย ภัทราภรณ์ โพนเงิน (2548 : 114-132; อ้างถึงใน ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2565 : 64-65) ได้จำแนกไว้ ประกอบด้วย 1) ความพร้อมที่มีอยู่ภายในโรงเรียน เช่น บุคลากร การบริหาร วัสดุอุปกรณ์ ความร่วมมือระหว่างบุคคลในโรงเรียน ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือท้องถิ่น และ 2) ความพร้อมที่มีอยู่นอกโรงเรียน เช่น ความร่วมมือของชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยภายใน หมายถึง ตัวแปรที่อยู่ในระบบโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา ทั้งในด้านการปรับขยาย เพิ่มเติม การจัดทำรายวิชา การจัดทำสื่อเสริม และการกำหนดกิจกรรมเสริม ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร ความพร้อมด้านสื่ออุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของผู้บริหาร นโยบายการบริหาร และงบประมาณ

2) ปัจจัยภายนอก หมายถึง ตัวแปรที่อยู่ภายนอกระบบโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคลากรในชุมชนหรือท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย เนื่องจากในสภาพปัจจุบันต้องการเน้นให้หลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมานั้นได้สะท้อนถึงสภาพปัญหาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ความร่วมมือจากชุมชน ความร่วมมือจากผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น

การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาก็เช่นเดียวกันต้องมีการนำปัจจัยการบริหารทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาหรือ การเรียนรู้ดังที่ Reid, K., David, H., and Peter, H. (1988 : 24-29; อ้างถึงใน รุณี ห่อทอง, 2563 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษามีหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านสถานศึกษาที่แสดงถึงบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง สาระสำคัญที่น่าสนใจในหลากหลายแง่มุมเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยสรุป ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยภายในสถานศึกษา

ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่เป็นตัวบุคคลที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้

1.1) ผู้บริหารสถานศึกษา

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 53) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้กับการจัดการเรียนรู้บรรลุผล ผู้บริหารที่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้จะต้องคอยให้การสนับสนุนด้าน (1) งบประมาณ การจัดสรรสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ (2) การบริหารจะต้องมีการวางแผน การให้ขวัญกำลังใจ ให้ความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (3) การนิเทศ วางนโยบาย กำกับ ติดตาม นิเทศภายในสถานศึกษา (4) การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอนด้วยความยุติธรรม และ (5) การประสานงาน มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ประสานความร่วมมือกับวิทยากรต่าง ๆ

เรณู บุญเสรฐ (2561 : 158-159) มีความเห็นว่า ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถให้คำแนะนำและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร สร้างระบบการบริหารในโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถประยุกต์ใช้และ

แนะนำผู้อื่นได้ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการบริหารหลักสูตร มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่ายสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณี กันทะปิง (2562 : 36-37) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการส่งเสริม สนับสนุน ให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในปรัชญาการศึกษา หลักสูตร หลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ และความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยึดแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

(1) จัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อสื่อต่าง ๆ และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

(2) อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมที่ต้องใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา

(3) ประสานงานและเสนอแนะแหล่งวิทยาการและแหล่งเรียนรู้

(4) นิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้

(5) เป็นผู้นำด้านวิชาการ หลักสูตร และการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้

(6) เป็นผู้นำในการบริหารงานแบบประชาธิปไตยและการทำงานเป็นทีม

(7) สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อการพัฒนาตนเอง

(8) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(9) ส่งเสริมและเชิญชวนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านต่าง ๆ

สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 50-53) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

(1) คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา

(1.1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ ต้องกำหนดวิสัยทัศน์การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจ เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจนบรรลุผลสำเร็จ กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน กำหนดพันธกิจในการดำเนินงาน กำหนดแนวทางในการนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ กำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และประเมินปรับปรุงวิสัยทัศน์ตามกรอบเวลาที่กำหนด

(1.2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน คือ ภาวะผู้นำทางการสอน กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมีภาวะผู้นำทางการสอนสูง จะสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะยอมรับ เชื่อถือและศรัทธา ตลอดจนมีความร่วมมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายในการจัดการเรียนรู้จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน

(1.3) ปัจจัยเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการในการบริหารโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ หรือมีสมรรถนะในการบริหารโรงเรียน และการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านทักษะในด้านกระบวนการบริหาร

(2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

(2.1) บทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ การสร้างเสริมและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการเรียนรู้โดยมีบทบาทต่าง ๆ ดังนี้

(2.1.1) บทบาทหน้าที่ในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรถ่ายทอดและชี้แจงครูทุกคนให้เข้าใจตรงกัน คือ การจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จัดสาระการเรียนรู้โดยเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนรู้โดยผสานความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา และนำขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(2.1.2) บทบาทในการพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นครูที่ดี มีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนโดยครูต้องมีความรู้และความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ รู้เทคนิคในการสื่อสารกับผู้เรียนอีกทั้งสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

(2.1.3) บทบาทในการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ การที่ครูจะจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพครูต้องได้รับการพัฒนาด้านทักษะ ความรู้ความสามารถ และการ

ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาครูให้สามารถทำหน้าที่เป็นเหมือนครูมืออาชีพ คือ

1) ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครู เช่น ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านพัฒนาทักษะการสอน เป็นต้น

2) ส่งเสริมและเข้าร่วมกับครูผู้สอนเพื่อสร้างความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพ

3) ส่งเสริมและกระตุ้นการใช้ปัญญาให้การสนับสนุนครูเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่และให้กำลังใจครูแต่ละคนอย่างใกล้ชิด

(2.2) บทบาทในการพัฒนาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

(2.2.1) การบริหารการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้อาจทำได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับประเภทและวัตถุประสงค์ในการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนเป็นสำคัญ

(2.2.2) การบริหารสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์ความต้องการวางแผนในการจัดหา จัดระบบการใช้ การบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาครู ผู้เรียน และบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้ตลอดจนกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้ ปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(2.3) บทบาทในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรมการสร้างเสริมทักษะการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต

1.2) ครูผู้สอน

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557; อ้างถึงใน สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 53) กล่าวว่า การทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ได้นั้น ครูควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ดังนี้ (1) มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ (2) มีความเข้าใจในธรรมชาติของแต่ละวิชา (3) เป็นผู้แสวงหาความรู้พัฒนาตนเองให้ก้าวทันวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความคิดสร้างสรรค์ (4) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (5) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และ (6) เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู

เรณู บุญเสรฐ (2561 : 159) มีความเห็นว่า ครูควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ตามที่ดี มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามทักษะและศักยภาพของผู้เรียนและสอดคล้องกับ

ตัวชี้วัด มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นำสื่อแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเหมาะกับเนื้อหาสาระมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และนำผลการนิเทศไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ผู้ปกครอง ชุมชน ครูโรงเรียนอื่น มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

สุวรรณี กันทะปิง (2562 : 37-38) กล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการแปลงหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ให้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ และจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้และการวัดประเมินผลหลากหลายวิธี ผู้สอนจึงควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

(1) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลักสูตรและมีความรู้ในเนื้อหาสาระที่จะสอน เนื่องจากหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ว่าผู้เรียนควรได้เรียนรู้อะไร มีทักษะหรือสมรรถนะด้านใด อย่างไร

(2) มีความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความถนัด ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากันโดยยึดหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(3) มีเทคนิคในการสอนและรู้วิธีการเรียนรู้ ครูควรมีความรู้เรื่องการสอนและสามารถออกแบบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และมีพัฒนาการอย่างเหมาะสมกับวัย กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ควรเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เน้นกระบวนการคิดและการเรียนรู้ร่วมกันภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนหรือ ภายในสถานศึกษา รวมถึงการนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษามาเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนด้วย

(4) มีทักษะในการวัดและประเมินผล ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นอย่างดีเพื่อให้สามารถวัดได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และใช้ประโยชน์จากการวัดและประเมินผลได้อย่างเต็มที่

(5) มีความรู้และทักษะในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เนื่องจากการวิจัยเป็นการค้นหาคำตอบสำหรับสิ่งที่ยังสงสัย การวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ครูสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนได้ตลอดเวลา

(6) มีความสามารถในการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(7) มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานหรือสัมมนาเพิ่มเติมความรู้และทักษะ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตนเองตลอดเวลา

2) ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

ในการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาปัจจัยภายนอกสถานศึกษามีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนและทุนทางสังคมในชุมชน ซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและทุนทางสังคมในชุมชนประเภทต่าง ๆ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยบัญญัติไว้หลายมาตรา ได้แก่ มาตรา 8 (3) และ (4) มาตรา 10 (2) มาตรา 16 (5) และ (8) มาตรา 17 (1) และ (2) มาตรา 18 (3) และ (4) มาตรา 22 และมาตรา 32 (พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 (2566 : 62-63, 65-67, 69-70) โดยให้ความหมายของภาคีเครือข่ายไว้ในมาตรา 4 ว่า “ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า “หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนาและบุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะจัดร่วมจัด ส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือหน่วยจัดการเรียนรู้” (พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 (2566 : 61) ตามนิยามนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ซึ่งในที่นี้หมายถึง กศน.เขตบางบอน (หรือ สกร.เขตบางบอน ในปัจจุบัน) หน่วยจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่ง ตามที่นิยามไว้ในมาตรา 4 “หน่วยจัดการเรียนรู้” หมายความว่า “ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ศูนย์หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้” (พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566, (2566 : 61) ส่วนการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและทุนทางสังคมในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนหรือประชาชน ในกรณีของหน่วยงานจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะนั้นได้บัญญัติไว้ในมาตรา 22 โดยบัญญัติไว้ว่า “ให้หน่วยจัดการเรียนรู้สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและสังคมรวมทั้งร่วมมือกับผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และสถานศึกษา ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ หรือภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนหรือประชาชนด้วย” (พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566, (2566 : 69) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีเครือข่าย หรือเครือข่ายมีหลากหลายรูปแบบ เช่น เครือข่ายที่กำหนดตามขอบเขตของพื้นที่ คือ การรวมตัวของกลุ่มคน หน่วยงาน องค์กร โดยใช้ขอบเขตของพื้นที่เป็นหลักในการสร้างเครือข่าย ซึ่งขอบเขตของพื้นที่สามารถเริ่มตั้งแต่พื้นที่ขนาดเล็ก ๆ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านหรือตำบลซึ่งเป็นเครือข่ายในระดับท้องถิ่น เช่น เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายระดับจังหวัด เช่น เครือข่ายประชาสังคมจังหวัดกาญจนบุรี เครือข่ายระดับภูมิภาค เช่น เครือข่ายชุมชนรักษ์ป่าต้นน้ำภาคใต้ เครือข่ายระดับประเทศ เช่น

เครือข่ายสิทธิมนุษยชน เครือข่ายที่กำหนดตามประเด็นความสนใจของสมาชิก คือ การรวมกลุ่มของบุคคล หน่วยงาน องค์กร ซึ่งเกิดจากประเด็นปัญหาของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและต้องการที่จะแก้ไขปัญหานั้นตามประเด็นความสนใจที่เฉพาะของสมาชิกกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการจัดการในประเด็นกิจกรรมนั้น ๆ อย่างจริงจังและพัฒนาให้เกิดความร่วมมือกับภาคีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถมีรูปแบบของเครือข่ายที่มีความหลากหลายมากตามประเด็นของกิจกรรมและความสนใจที่เกิดขึ้นในแต่ละเครือข่าย โดยไม่คำนึงถึงเรื่องของขอบเขตพื้นที่ แต่ใช้หลักของกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นตัวกำหนดความเป็นเครือข่ายในการทำงานร่วมกันแต่ต่างก็เป็นอิสระต่อกัน เช่น เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน เครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายด้านคุ้มครองผู้บริโภค เครือข่ายสิ่งแวดล้อม เครือข่ายสิทธิมนุษยชน เครือข่ายสุขภาพ เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เป็นต้น และเครือข่ายที่กำหนดตามโครงสร้างหน้าที่ คือ เครือข่ายที่มุ่งเน้นการดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหลักของหน่วยงานหรือโครงสร้างหลักของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคมซึ่งเป็นเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น เครือข่ายภาครัฐ ได้แก่ เครือข่ายสถาบันการศึกษา เครือข่ายกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เครือข่ายองค์กรอิสระของภาครัฐ เช่น สถาบันพระปกเกล้า สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน ได้แก่ สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมผู้สูงอายุ เครือข่าย SME เป็นต้น เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน ได้แก่ เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ เครือข่ายด้านแรงงานสวัสดิการสังคม เครือข่ายมูลนิธิ YMCA เป็นต้น เครือข่ายภาคประชาชน ได้แก่ เครือข่ายปราชญ์อีสาน เครือข่ายประมงพื้นบ้าน เครือข่ายสมัชชาคนจน เครือข่ายหมู่บ้านปลอดยาเสพติด เป็นต้น (วีณา เที่ยงธรรม; อ้างถึงใน วีณา เที่ยงธรรม, สุนีย์ ละกำปั่น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา, 2558 : 93-96)

ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ทั้งตัวผู้บริหารสถานศึกษาเองที่ต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนรู้ มีภาวะผู้นำ และมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ และมีความสนใจใฝ่รู้พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นปัจจัยภายในสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ และขณะเดียวกันที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่สถานศึกษาต้องใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ควบคู่กับปัจจัยภายในสถานศึกษาเสมอคือ ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน การให้ภาคีเครือข่ายและทุนทางสังคมในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือการใช้ภาคีเครือข่ายและทุนทางสังคมในชุมชนเป็นกลไกในการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมกับปัจจัยภายในของสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

4.2.4 องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้สามารถจำแนกได้หลายลักษณะ โดยใช้แนวคิดการบริหารงานแบบ “POLC” ของ Drucker เป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นงานหรือกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จมีอยู่ 4 ประการ คือ (สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 48)

1) การวางแผน (Planning) ประกอบด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และวิธีการในการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน ธรรมชาติของเนื้อหา และเป้าหมายของหลักสูตรและแผนพัฒนาการศึกษาทุกระดับ

2) การจัดองค์การ (Organizing) ประกอบด้วยการจัดแบ่งสายงานและการจัดครูเข้าสอน และการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การเรียนรู้สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงานของโรงเรียน

3) การชี้นำ (Leading) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ส่วน คือ ภาวะผู้นำ (Leadership) และการจูงใจ (Motivation) โดยผู้บริหารการศึกษาต้องสามารถชี้นำและกระตุ้นจูงใจให้ครูตั้งใจและทุ่มเทให้งานการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ

4) การควบคุมกำกับ (Controlling) เป็นการควบคุมกำกับการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนงาน ความคาดหวัง หรือมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

4.2.5 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้

หลักการบริหารจัดการเรียนรู้มีอยู่ 3 ประการ คือ (สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 48-49)

1) การบริหารจัดการเรียนรู้ต้องยึดหลักความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักการเรียนรู้กับหลักการจัดการเรียนรู้ โดยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

2) การบริหารจัดการเรียนรู้ต้องยึดหลักการตามหลักวิชา หลักสูตร เป้าหมายในการศึกษาและอื่น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า คือ ต้องให้ครูจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักวิชาในกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งนโยบายและทิศทางในการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) การบริหารจัดการเรียนรู้ต้องดำเนินการตามกระบวนการหรือขั้นตอนการบริหารโดยนำแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสำหรับกระบวนการหรือขั้นตอนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นภารกิจทางการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ คือ

(1) ต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้

(2) ต้องมีการเตรียมความพร้อมของครูในด้านความรู้ ทักษะการจัดการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้

(3) ต้องมีการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ในระดับสถานศึกษาและระดับห้องเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น การชี้แจงหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดหาและผลิตสื่ออุปกรณ์ การจัดทำแบบทดสอบ เครื่องมือประเมินผล แบบรายงาน เป็นต้น

(4) ต้องมีการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน สถานการณ์ หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และอื่น ๆ

(5) ต้องมีการจัดระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่ครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา

(6) ต้องมีการจัดระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน การรายงาน และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่เหมาะสม

4.2.6 ขอบข่ายของการบริหารจัดการเรียนรู้

ขอบข่ายงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบและดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ (สุรัตน์ บุญฤทธิ์, 2563 : 49-50)

1) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู

2) การสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ ป้ายแสดงผลงาน สิ่งประดับตกแต่ง เป็นต้น

3) การส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการเรียนรู้เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

4.2.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นำเสนอต่อไปนี้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 7) ที่บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามธรรมชาติ” ซึ่ง ทิศนา แขมมณี และคณะ (2543 : 53-59) ได้แบ่งไว้เป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) มีแนวทาง ดังนี้

1.1) การศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับพหุปัญญา (Multiple Intelligence) และวิธีการหรือแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ และการประเมินตนเอง เป็นต้น แล้วนำผลมาวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถและแบบการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยมีการบันทึกไว้เป็นสารสนเทศด้านผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการแปลงคำอธิบายรายวิชาไปสู่การปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนรู้โดยการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และแผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan)

2) การจัดการเรียนรู้ (Do) มีแนวทาง ดังนี้

2.1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ตามที่ได้วางแผนจัดการเรียนรู้ไว้แล้วควบคู่กับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2.2) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดปัจจัยเกื้อหนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดตารางเรียนให้ยืดหยุ่นเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Check) มีแนวทาง ดังนี้

3.1) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลควบคู่กับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของแต่ละครั้งจนครบทั้งหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะเน้นการประเมินผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การพัฒนาการเรียนรู้ ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม ความสามารถในการปฏิบัติงาน กระบวนการทำงาน และผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3.2) การบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลในขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้และหลังจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พฤติกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4) การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Action) มีแนวทาง ดังนี้

4.1) การปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีความบกพร่อง เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ไว้แล้วมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีความบกพร่องให้ดียิ่งขึ้นอย่างทันทีทันใด โดยจะต้องมีการวางแผนว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไขใครบ้าง อย่างไร เมื่อใด ที่ไหน โดยใคร หลังจากดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนแล้วจะต้องบันทึกผลไว้ด้วย

4.2) การพัฒนาผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้มาพิจารณา หากพบว่าผู้เรียนบางคนมีศักยภาพสูงในการเรียนรู้ ควรจะได้หา

แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนเหล่านั้นให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิควิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การมอบหมายให้ช่วยสอนเพื่อน การมอบหมายให้ทำงานที่ท้าทายและสร้างสรรค์ และการเสริมความรู้และทักษะพิเศษ เป็นต้น ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะต้องมีการวางแผนจัดการเรียนรู้ (Plan) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Do) การประเมินผลการเรียนรู้ (Check) และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Action) อย่างต่อเนื่องทุกครั้งหรือทุกเรื่องจนครบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นการใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยนั่นเอง สำหรับกรณีที่พบปัญหารุนแรงจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้และไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างทันทีทันใดในช่วงเวลาสั้น ๆ และใช้วิธีการแบบเดิมได้ ครูผู้สอนจะต้องแสวงหานวัตกรรมการเรียนการสอนมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลให้มีศักยภาพสูงขึ้นหรือเรียกว่า “การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน” (Classroom Action Research)

5) การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ (Report)

เป็นการจัดทำรายงานผลที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยของแต่ละหน่วยการเรียนรู้เสร็จสิ้นลงแล้ว ซึ่งอาจจัดทำเป็นรายงานในรูปเอกสาร รายงานด้วยภาพ หรือรายงานด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่ที่นิยมในปัจจุบันมักจัดทำในรูปแบบเอกสาร โดยมีแฟ้มภาพการดำเนินการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรมีลักษณะ ดังนี้

5.1) กิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น (Active Learning) เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลอง รายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ครูผู้สอนทำหน้าที่เตรียมการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อสิ่งเร้าเสริมแรง ให้คำปรึกษา และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน

5.2) กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง (Construct) อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลองแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรักการอ่านรักการศึกษาค้นคว้า เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์

5.3) กิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย (Resources) ทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยี ตามหลักการที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา และทุกสถานการณ์”

5.4) กิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด (Thinking) ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดคล่อง คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูกทาง คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล

เป็นต้น การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอในลักษณะต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบมีเหตุผล มีวิจารณญาณในการคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่จะเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

5.5) กิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข (Happiness) เป็นความสุขที่เกิดจากประการที่หนึ่ง ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจ สาระการเรียนรู้ชวนให้สนใจใฝ่ค้นคว้าศึกษาท้าทายให้แสดงความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ประการที่สอง ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียน

5.6) กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participation) ทั้งการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกันและมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเองทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้นมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

5.7) กิจกรรมที่ครูผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็นเอกัตบุคคล (Individualization) ครูผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าการเปรียบเทียบแข่งขันระหว่างกัน โดยมีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และมีวิธีการหรือแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

5.8) กิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม (Good Habit) เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ฯลฯ และลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่น และการเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น

จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน 5 ขั้นตอน โดยใน 4 ขั้นตอนแรกเป็นไปตามแนวคิดของวงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) หรือวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) คือ 1) การวางแผนจัดการเรียนรู้ (Plan-P) 2) การจัดการเรียนรู้ (Do-D) 3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Check-C) 4) การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Act-A) และ 5) การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ (Report-R) โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน. หรือกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ในปัจจุบันดังที่จะได้กล่าวถึงในหัวข้อที่ 6 ต่อไป

4.2.8 การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1) ความหมายของชุมชน

อัจฉรา โพธิยานนท์ (2539 : 22) สรุปความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชน หมายถึง แหล่งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เดียวกันที่มีขอบเขตแน่นอนในลักษณะของหย่อมบ้าน หมู่บ้าน ตำบล เมือง อำเภอ จังหวัด เขต ภาค หรือเผ่าพันธุ์ หรือจะเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นในประเทศอื่น ๆ ก็ตาม แหล่งพื้นที่ดังกล่าวนี้จะมีกลุ่มคนมาอาศัยอยู่ร่วมกันแตกต่างกันด้วยอายุ เพศ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ อาชีพแต่มีความเหมือนกันด้านวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ แล้วมีกิจกรรมร่วมกัน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบกันทำในสังคมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชุมชน ไม่ว่าจำนวนคนจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงไปเพราะการตายหรืออพยพโยกย้ายชุมชนก็จะยังมีอยู่ตราบเท่าที่ชุมชนนั้นยังมีกลุ่มคน อาคารบ้านเรือน และรูปแบบการดำรงชีวิตร่วมกันอยู่ ณ สถานที่ตั้งของชุมชนนั้น แต่สิ่งที่ทำให้ชุมชนมีความหลากหลายและแตกต่างกันก็คือ โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม และสภาวะความแตกต่างทางด้านความเจริญทางเศรษฐกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ (2547 : 8) ให้ความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชน หมายถึง บุคคลหลาย ๆ คนหลาย ๆ ครอบครัวตั้งถิ่นฐานอยู่ร่วมกันและมีวิถีชีวิตที่เกื้อกูลกัน ชุมชนขนาดเล็กที่สุดในเมือง ได้แก่ ชุมชนย่อยในเขตเทศบาล สำหรับชนบทคือหมู่บ้าน ชุมชนมีขนาดใหญ่ขึ้นมาคือตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค และประเทศ

สนธยา พลศรี (2550 : 66) สรุปความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มทางสังคม ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีจิตสำนึกร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกันในอาณาบริเวณเดียวกัน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน มีการติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ร่วมกัน ผูกพันเอื้ออาทรกัน ร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันในลักษณะเครือข่าย ภายใต้บรรทัดฐานและวัฒนธรรมเดียวกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน

ปรีชา วงศ์ทิพย์ (2555 : 5-6) กล่าวว่า ชุมชน หมายถึง การรวมตัวกันของผู้คนที่มีความสัมพันธ์ต่อกันทั้งในพื้นที่กายภาพและความสัมพันธ์ทางสังคม มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีศรัทธา ความเชื่อ เชื้อชาติ การงาน หรือความรู้สึกนึกคิด ความสนใจที่คล้ายคลึงกัน มีการเกื้อกูลและการเป็นอยู่ร่วมกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน การติดต่อสื่อสารกัน จึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อาจมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติหรือไม่มีก็ได้และยังรักษาแบบแผนการดำเนินชีวิตร่วมกันได้

สุกัญญา แช่มช้อย (2555 : 103) สรุปความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มคน หมู่ชน กลุ่มทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันภายใต้กฎเกณฑ์และวัฒนธรรมเดียวกัน บนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน

วีณา เที่ยงธรรม, สุนีย์ ละกำปั่น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา (2558 : 132) ได้สรุปความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชนมักประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ คน สถานที่ และการทำหน้าที่ คนคือสมาชิกของชุมชนหรือประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ สถานที่ หมายถึง มิติด้านภูมิศาสตร์และเรื่อง

เวลา ส่วนการทำหน้าที่ หมายถึง จุดมุ่งหมายหรือกิจกรรมของชุมชน ชุมชนประกอบด้วยระบบขององค์กรที่เป็นทางการที่สะท้อนถึงสถาบันทางสังคม กลุ่มต่าง ๆ ที่ไม่เป็นทางการ และกลุ่มคนซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของบุคคลผู้มีคุณลักษณะส่วนบุคคลหรือคุณลักษณะทางสิ่งแวดล้อมที่เหมือนกันหนึ่งอย่างขึ้นไป ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ของชุมชนมีลักษณะพึ่งพาระหว่างกัน และทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุความต้องการต่าง ๆ ที่หลากหลายของคนในชุมชน นิยามความหมายของชุมชนจึงประกอบด้วย มิติเรื่องคน สถานที่ และการทำหน้าที่ภายในชุมชน

พรนภา ประยศ (2564 : 64) สรุปความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มคน หมู่ชน กลุ่มทางสังคมที่อยู่รวมกันในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน มีกิจกรรมร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ร่วมกัน มีความรู้สึกร่วมกันว่าเป็นคนชุมชนเดียวกัน ภายใต้กฎเกณฑ์และวัฒนธรรมเดียวกัน บนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน เพื่อบรรจุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน

กล่าวโดยสรุป ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีบรรทัดฐานทางสังคมที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน วัฒนธรรมเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์หรือการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน

2) ความหมายของการใช้ชุมชนเป็นฐาน

สถานศึกษาเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของสังคม ดังนั้น สถานศึกษาจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่พึ่งพาระบบอื่นโดยเฉพาะระบบของชุมชนไม่ได้ ต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารซึ่งเป็นระดับผู้นำของสถานศึกษาจึงต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา (เมตต์ เมตต์การุณ์จิต, 2553 : 272) โดยชุมชน 1) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมและชุมชน 3) เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง 4) ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา 5) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 6) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (มนสิช สิทธิสมบูรณ์, 2563 : 122)

สดใส คุ้มทรัพย์อนันต์ (2540; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 26) ให้ความหมายว่า การใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานเพื่อสร้างชุมชนให้มีศักยภาพดูแลซึ่งกันและกัน โดยเป็นการปฏิบัติงานที่นำเอาชุมชนมาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีการสร้างให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายเกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมประเมินผล จนเกิดอุดมการณ์ร่วมกันว่าชุมชนเป็นของตน ทำงานเพื่อชุมชนและโดยชุมชน ซึ่งอยู่บนฐานของหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

Bloka (1996; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 27) กล่าวว่า การใช้ชุมชนเป็นฐานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายฝ่ายทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน อาสาสมัคร และประชาชนในการจัดบริการสวัสดิการสังคม ลักษณะการช่วยเหลือที่พิจารณาว่าเป็นรูปแบบของการใช้ชุมชนเป็นฐาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างความใกล้ชิดเชื่อมโยงติดต่อกันระหว่างกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานที่ไม่แสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ประชาชนในชุมชนเคยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563 : 27) สรุปว่าการใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานกับคนในชุมชนที่มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมีการตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีในชุมชน รวมทั้งมีจิตสำนึกร่วมกันในการที่จะแก้ไขปัญหา โดยมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือจัดตั้งองค์กรประชาชน ซึ่งจะมีการสร้างให้เกิดเครือข่ายในการทำงาน มีการทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันและมีการติดต่อประสานงานโดยทุกคนในชุมชนหรือกลุ่มหรือองค์กรประชาชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมโดยก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การคิดเป็นทำเป็น และทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไข ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ เป็นผลให้นำไปสู่การสร้างให้เกิดความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

จากที่กล่าวมานั้นพอจะสรุปได้ว่าการใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การให้ชุมชนซึ่งมีทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อไป

3) การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นการบริหารจัดการโดยให้ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นหุ้นส่วนของสถานศึกษา สร้างเครือข่ายกับชุมชน กระจายอำนาจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งแตกต่างไปจากกระบวนทัศน์เก่า (Old Paradigm) ที่สถานศึกษา บ้าน และชุมชน มีความสัมพันธ์แบบแยกส่วนกัน ในขณะที่กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) สถานศึกษา บ้าน และชุมชนดำเนินกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด มีความสัมพันธ์แบบเครือข่าย เห็นคุณค่าของสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มุ่งตอบสนองความต้องการของปัจเจกบุคคล ชุมชน และกลุ่มคนหลากหลายวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานในชุมชนมีส่วนร่วมโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน (Dodd and Konzal, 2002; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 28-29) สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (2548 : 62-69; อ้างถึงใน มารินทร์ดา เมืองสนธ์, 2565 : 36) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ของชุมชนในศตวรรษใหม่ว่า การเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นการเรียนรู้แบบคิดแยกส่วน ไม่ได้นำความจำเป็นทั้งหมดและวิถีชีวิตเป็นตัวตั้ง ขาดการเชื่อมโยงการอยู่ร่วมกันหรือชุมชนจึงทำให้ไม่มีพลังพอที่จะต้านกระแส

โลกาภิวัตน์ที่ไหลบ่าเข้ามาได้ หากชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะสามารถจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ โดยโลกในอนาคตจะเป็นโลกของชุมชนที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย เป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม เป็นชุมชนที่สามารถจะดูแลกันเองได้หมด เป็นชุมชนที่มีการพัฒนาอย่างบูรณาการและสมดุลในเรื่องต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตลอดจนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยเน้นการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติและต้องพัฒนาอย่างบูรณาการ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์กันและมีผลกระทบถึงกันหมด การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของทุกฝ่าย ต้องนำพื้นที่ทั้งหมู่บ้านและชุมชนเป็นตัวตั้ง โดยเน้นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในชุมชน โดยให้ทุกฝ่ายได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันแล้วค่อยขยายเป็นเครือข่ายการเรียนรู้

การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังคมยุคปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการเรียนรู้ในชุมชนของสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จร่วมกันทั้งสถานศึกษาและชุมชน รวมทั้งองค์กรและภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนซึ่งเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

4) หลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม กล่าวคือ เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเป็นวิทยากรในฐานะภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมจัดทำหลักสูตร กำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น จัดชุมชนและสถานประกอบการเป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกงาน ร่วมวางนโยบายและแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น นำความรู้ด้านเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดหลักสูตรประสานกับวิทยาการสมัยใหม่ (กรมสามัญศึกษา, 2542 : 101; อ้างถึงใน ธร สุนทรายุทธ, 2551 : 554) สอดคล้องกับแนวคิดของ มณฑล จันทร์แจ่มใส (2558 : 143; อ้างถึงใน ปัทมา นันดิลก, 2564 : 17) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานนั้น ประกอบไปด้วยการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา (Partnership) กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย (Procession) และการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและผู้เรียน (Public Participation) เช่นเดียวกับคณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (2564 : 3) การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการจัดการศึกษาฐานชุมชน (Community-Based Education Management: CBEM) เป็นระบบการศึกษาทางเลือกของประชาชนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งที่ฐานรากที่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นของประชาชนเติมเต็มการจัด

การศึกษาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่สุขภาวะของคนไทย ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม โดยมีหลักการ ดังนี้ (กล้า ทองขาว, 2561 : ออนไลน์)

4.1) หลักการกระจายอำนาจไปยังประชาชนและชุมชน (Empowering People = E) ให้ประชาชนและชุมชนมีสิทธิในการคิดและปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา กำหนดเป้าหมายและแนวทางหรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ เช่น ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินการหรือการกระทำใด ๆ ที่ยังไม่เคยทำมาก่อน (Learning to do) เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้ (Learning to know) เรียนรู้ที่จะค้นหาหรือพัฒนาตน (Learning to be) และเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (Learning to live together)

4.2) หลักการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน (Participatory Learning = P) องค์กรในชุมชน หมายถึง องค์กรที่ได้รับการจัดตั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ประกอบกันเป็นชุมชนท้องถิ่น เช่น องค์กรการปกครองท้องที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา องค์กรศาสนา ครอบครัว องค์กรเกี่ยวกับงานสาธารณสุขชุมชน ประชาคม กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีและแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มสนใจด้านอาชีพ สุขภาพ การกีฬา นันทนาการ กลุ่มสนใจศิลปวัฒนธรรม และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนหรือผู้นำ หรือผู้แทนองค์กรในชุมชน มีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมค้นหาปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการแก้ไขปัญหา ที่เรียกว่า ร่วมวางแผน ร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหาในขั้นปฏิบัติ ร่วมติดตามผล ประเมินผล ร่วมชื่นชม และร่วมเรียนรู้ประสบการณ์ของกันและกันในกระบวนการจัดการเรียนรู้

4.3) หลักการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Focused = A) กล่าวคือ ใช้กระบวนการชุมชนเป็นกลไก มีสภาผู้นำชุมชน โดยการรวมตัวของผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำเป็นทางการและผู้นำตามธรรมชาติ มีการศึกษาและสำรวจข้อมูลชุมชน ข้อมูลชุมชนใช้เป็นฐานความคิดและใช้ทำแผนชุมชน ซึ่งแผนชุมชนจะเป็นแผนพัฒนาอย่างบูรณาการและตั้งเป้าหมายได้ มีสภาประชาชนที่คนทั้งชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของชุมชน ทั้งทางสังคมและสัมมาชีพ เป็นประชาธิปไตย

4.4) หลักการยึดชีวิตหรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง (Life, Learners Centered = L) ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขเต็มตามศักยภาพ เช่น เรียนรู้รากเหง้า รู้ท้องถิ่น รู้ศาสนา รู้วัฒนธรรม จารีตประเพณี รู้ประวัติศาสตร์ชุมชน รู้วิชาสามัญ รู้วิชาชีพ รู้รักษาสุขภาพ รู้ศิลปะ ดนตรี และกีฬา การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนรู้เท่าทันโลก การเป็นพลเมืองดี พลโลกที่ดี มีสัมมาอาชีพและมีสันติสุข นำไปสู่สุขภาวะที่ยั่งยืน สาระการเรียนรู้เน้นวิถีชีวิต เป็นกระบวนการทางสังคม และเป็นการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ

4.5) หลักการจัดการศึกษาที่บูรณาการกันระหว่างการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (Integrated Education Systems Approach = I) เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาที่ไม่แยกการจัดการศึกษาทั้งสามระบบออกจากกัน แต่เป็นการบูรณาการ

เชื่อมโยงกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนมีความหลากหลายวัยและวุฒิ

โดยสรุป หลักการบริหารจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจไปยังประชาชนและชุมชน หลักการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน หลักการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง หลักการยึดชีวิตหรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง และหลักการจัดการศึกษาแบบบูรณาการทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นอกจากหลักการจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการจัดการศึกษาฐานชุมชนดังที่กล่าวนั้น กล้า ทองขาว (2561 : ออนไลน์) ยังได้สรุปสาระสำคัญของแนวคิดในการจัดการศึกษาฐานชุมชนจากแนวคิดของวรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ (2553 : ก-ค) และแนวคิดของประเวศ วะสี (2555 : 2) ไว้โดยสังเขป ดังนี้

1) การจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นระบบการศึกษาทางเลือกของภาคประชาชนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งที่ฐานรากที่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นของประชาชน เติมเต็มการจัดการศึกษาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่สุขภาวะของคนไทย ทั้งทางด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม

2) การจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นการศึกษาที่เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้บนหลักการการศึกษาเพื่อมวลชนและมวลชนเพื่อการศึกษา ช่วยกันทำให้การศึกษาเป็นกลไกปลูกฝังและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่บูรณาการเข้ากับวิถีชีวิต วัฒนธรรม รากเหง้าประวัติศาสตร์ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

3) การจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นการศึกษาที่เอา “ชีวิตเป็นตัวตั้ง” แทนการเอา “วิชาเป็นตัวตั้ง” ตามแบบแผนเดิมโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม จริยธรรม รูปแบบการศึกษาเป็นการศึกษาระบบเปิดที่บูรณาการทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ทุกคนมีสิทธิเพื่อที่จะให้ความเห็นหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาที่ฟังเสียงประชาชน

4) การจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นการศึกษาที่สามารถรองรับผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ประสงค์เข้ารับการศึกษาในระบบแต่สามารถศึกษาต่อด้วยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐและการยอมรับจากสังคม ผู้จบการศึกษาสามารถเลือกรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษาหรือเลือกที่จะมีอาชีพอิสระมีสถานประกอบการและหากต้องการกลับเข้าสู่การศึกษาในระบบก็สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นองค์รวม

5) การจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นการเพิ่มความสำคัญของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น ๆ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวต้องหันมา

ให้ความสำคัญกับเยาวชนและบุตรหลาน โดยร่วมกันปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มารยาท ประเพณี และวัฒนธรรมภายในครอบครัวและชุมชน โดยรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็งเป็นฐานรากของสังคม

6) การจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ (Interactive Learning through Action) กระบวนการชุมชน คือหัวใจของการพัฒนา แผนการพัฒนาของชุมชนเป็นแผนอย่างบูรณาการ คือ เศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การศึกษา และประชาธิปไตย เพราะเชื่อว่าการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติจะนำไปสู่ชีวิตและการอยู่ร่วมกันที่ดี เป็นการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดไม่ใช่การท่องวิชา การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ทำให้ชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมพัฒนาอย่างบูรณาการ

จากที่กล่าวมานั้นชี้ให้เห็นว่าแนวคิดในการจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการจัดการศึกษาฐานชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาประชาชนและชุมชนพร้อมกันไป โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งที่ฐานรากที่จำเป็นโดยภาคประชาชน เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติเอาชีวิตเป็นตัวตั้ง เป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐและท้องถิ่น ชุมชนเป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการปฏิบัติจริง

5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

จากแนวคิดพฤฒพลังหรือ Active Aging ซึ่งเป็นแนวนโยบายของโลกในการรับมือกับสถานการณ์สังคมสูงอายุที่ทุกประเทศควรนำสู่การปฏิบัติ ดังที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2002 ; อ้างถึงใน ปานเนตร ปางพุฒิพงศ์, อ้างจาก วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, 2562 : 14) ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็น “The process of optimizing opportunities for health, participation and security in order to enhance quality of life as people age” คือ “การที่บุคคลหรือประชากรสามารถสร้างและดำรงกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยสูงอายุ” โดยวางอยู่บนหลักสามเสา ได้แก่ 1) สุขภาพ (Health) หมายถึง ภาวะที่สมบูรณ์ การคงไว้ซึ่งการมีสุขภาพดี สามารถจัดการดูแลสุขภาพตนเองได้ด้วยความเป็นอิสระรวมถึงการป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค ตลอดจนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพตามสิทธิและความต้องการของผู้สูงอายุ 2) การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตามสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ศักยภาพ และความต้องการของผู้สูงอายุทั้งที่ก่อให้เกิดรายได้และที่ก่อคุณประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุได้ทำคุณประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม และ 3) การมีหลักประกันความมั่นคง (Security) หมายถึง การมีหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย สังคม การเงิน การเข้าถึงบริการที่จำเป็น การมีผู้ดูแลที่เหมาะสม ความมั่นคงในสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยตามความต้องการและสิทธิของผู้สูงอายุ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสามเสาหลักดังกล่าวนี้ครอบคลุม

แนวคิดการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Successful Aging) และแนวคิดการเป็นผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์ (Productive Aging) และสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skills) ของผู้สูงอายุเนื่องจากการมีทักษะชีวิตจะนำไปสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลัง ซึ่งมีความสำเร็จในชีวิตและยังคุณประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ครอบครัว ชุมชน และสังคมและนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีในที่สุดดังที่กล่าวมาแล้ว

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นความพยายามอีกทางหนึ่งของ กศน.เขตบางบอน ที่จะพัฒนาผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลังหรือมีศักยภาพ (Active Aging) แต่ความพยายามดังกล่าวนี้ จะสัมฤทธิ์ผลได้นั้นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งคือจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หรือการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ เป็นองค์ประกอบสำคัญร่วมอยู่ด้วย ดังที่จะได้เสนอไปตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิต

5.1.1 ความหมายของทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization-WHO, 1994 : 1; อ้างถึงในวนัญญา แก้วแก้วปาน, 2561 : 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่าทักษะชีวิต คือ คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงจิตวิทยาสังคม (Psychosocial Competence) ที่เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวันเพื่อให้อยู่รอดปลอดภัยและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทักษะชีวิตมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนรู้จักดูแลตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้คนมีสภาพการดำรงชีวิตที่มีความสุขและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมโดยไม่เป็นภาระของสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพ โดยเน้นความสำคัญของบุคคลให้รู้จักการปรับตัวพร้อมการเผชิญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สกล วรเจริญศรี (2550 : 9) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะชีวิต คือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านความคิด และทักษะด้านการเผชิญอารมณ์

ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์, และสุภาพ ฉัตราภรณ์ (2555 : 4) กล่าวว่าทักษะชีวิต คือ ความรู้ ความสามารถของบุคคลในการประคับประคองชีวิต และการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กันย์สินี ปัญญาอภิวงศ์ (2557 : 11) สรุปไว้ว่าทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับความคิดและพฤติกรรมตามสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงความสามารถในการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อบุคคลนั้น ๆ

กันย์สินี ปัญญาอภิวงศ์ (2557 : 11) สรุปไว้ว่าทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับความคิดและพฤติกรรมตามสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงความสามารถในการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อบุคคลนั้น ๆ

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2558 : 14) ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ครอบครัว และสังคมด้วยความรู้ ความเข้าใจ และการรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลในด้านสร้างสรรค์ทำให้การดำรงชีวิตดำเนินต่อไปได้อย่างเป็นสุข

จากความหมายของทักษะชีวิตที่หยิบยกมากล่าวนั้นจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความรู้ ความสามารถของบุคคลในการดูแลตนเองเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ของชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

5.1.2 ความสำคัญของทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ช่วยให้บุคคลเผชิญกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ ทักษะชีวิตเป็นทักษะที่ทำให้บุคคลรู้จักดูแลตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้มีสภาพการดำรงชีวิตที่มีความสุขและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมโดยไม่เป็นภาระของสังคม บุคคลที่มีทักษะชีวิตจะเป็นคนที่มีเหตุผลรู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม สังคมที่บุคคลมีทักษะชีวิตจะส่งผลให้สังคมนั้นเป็นสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์, และสุภาพ ฉัตราภรณ์, 2554 : 4) ทักษะชีวิตเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมและจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน ทั้งในเรื่องของการปรับตัวในส่วนของพฤติกรรม เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามหลักเหตุผลของสิ่งที่ควรจะเป็นในเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถที่จะดำรงอยู่ท่ามกลางภาวการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข (กันย์สินี ปัญญาอภิวงศ์, 2557 : 11)

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2558 : 14-16) มีความเห็นว่า ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อบุคคล ครอบครัว ประเทศ และสังคมโลก เนื่องจากทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหาในระดับบุคคล ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของประชากรโดยรวม กล่าวคือ ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทั้งปัญหาสุขภาพจิต ปัญหายาเสพติด ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ ปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม ปัญหาการพัฒนาตนเอง และปัญหาสุขภาพร่างกาย

ทักษะชีวิตมีลักษณะเป็นสมรรถภาพ (Competency) ประกอบด้วย ความสามารถทางจิตใจ เช่น ทักษะการคิด การตัดสินใจ การปรับตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลได้โดยการฝึกในทุกช่วงชีวิต เกิดจากการได้รับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) และการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยเริ่มต้นจากการฝึกฝนให้บุคคลสร้างพลังให้กับตนเอง (Empowerment) ซึ่งองค์การอนามัยโลก (WHO)

เป็นองค์กรที่ริเริ่มแนวคิดนี้ โดยใช้ในการพัฒนาสุขภาพ หากบุคคลสามารถรักษาสุขภาพของตนเองได้แล้วจะเป็นผลดีในการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม พร้อมแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยให้ความสำคัญโดยมุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยรัฐมุ่งพัฒนาให้คนไทยมีศักยภาพและทักษะเพื่อใช้ในการพัฒนาตน โดยการยกระดับการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า (วนัญญา แก้วแก้วปาน, 2561 : 26)

จากที่กล่าวมานั้น สามารถวิเคราะห์ความสำคัญของทักษะชีวิตโดยสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1) ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2) ทักษะชีวิตช่วยให้บุคคลรู้จักดูแลตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขโดยไม่เป็นภาระของสังคม

3) ทักษะชีวิตช่วยให้บุคคลมีเหตุผลรู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม ช่วยให้สังคมมีความสุขอย่างยั่งยืน

4) ทักษะชีวิตช่วยให้บุคคลสามารถดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม พร้อมแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ทักษะชีวิตเป็นรากฐานหรือปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทุกช่วงวัย สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จากความหมายและความสำคัญของทักษะชีวิตดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สะท้อนให้เห็นได้ว่าทักษะชีวิตของบุคคลทุกช่วงวัยสามารถพัฒนาได้ ทั้งโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองของแต่ละบุคคลและโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการขัดเกลาทางสังคมหรือสังคมประกิต (Socialization) จากองค์กรหรือสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมดังกล่าว โดยการจัดการศึกษาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายในช่วงวัยต่าง ๆ ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ทั้งนี้ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งของ กศน.เขตบางบอน ที่ กศน.เขตบางบอนจะต้องมีการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่โดยมีแนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักวิชาที่ชัดเจนดังที่จะได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

5.2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ องค์การสหประชาชาติหรือสหประชาชาติ (United Nations - UN) ใช้คำในภาษาอังกฤษว่า Older Person หรือ Elderly ได้นิยามว่า “ผู้สูงอายุ” คือ ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นการนิยามนับตั้งแต่อายุเกิด ส่วนองค์การอนามัยโลก

(WHO) ยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในการกำหนดคำนิยามผู้สูงอายุ โดยมีเหตุผลว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีการนิยามผู้สูงอายุต่างกัน ทั้งนิยามตามอายุเกิด (Birth Day) สังคม (Social) วัฒนธรรม (Culture) และสภาพร่างกาย (Functional Markers) เช่น ประเทศในทวีปแอฟริกา นิยามผู้สูงอายุ คือ อายุ 50 ปี หรือ 55 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการนับอายุแรกเกิดในแต่ละภูมิภาคของทวีป ส่วนประเทศภูมิภาคตะวันตก เช่น ยุโรป อเมริกา และบางประเทศในเอเชียที่พัฒนาแล้ว เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ นิยามผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปหรือส่วนใหญ่อาจนิยามผู้สูงอายุตามอายุของปีที่เกษียณจากงาน (อายุ 60 หรือ 65 ปี) (Roebuck, 1979, อ้างถึงใน อัจฉรา ปุราคม, 2558 : 11-12) สำหรับประเทศไทย “ผู้สูงอายุ” ตามมาตรา 3 ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (2546 : 1) หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

Jett (2008) และ Jone & Rose (2005) (อ้างถึงใน อัจฉรา ปุราคม, 2558 : 12-13) นักวิชาการด้านผู้สูงอายุได้นิยาม “ความแก่ชรา” โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท กล่าวคือ 1) ความแก่ชราตามความหมายอายุตามปฏิทิน (Chronological Age) นับตั้งแต่หลังจากวันที่ทารกคลอดออกมา โดยพิจารณาจากสถานภาพและความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมที่เคยทำได้ 2) ความแก่ชราตามชีวภาพ (Biological Age) หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือเสื่อมของเนื้อเยื่อ ซึ่งอาจจะเสื่อมเร็วกว่าหรือช้ากว่าอายุตามปฏิทิน เช่น ผู้ที่มีอายุ 50 ปี หากมีปัจจัยเสี่ยงจากการสูบบุหรี่ ดื่มแอลกอฮอล์ ถูกแสงแดดจัดเป็นประจำหรือป่วยเป็นโรคเรื้อรัง เนื้อเยื่อก็จะเสื่อมเร็วหรือมีความแก่มากกว่าบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุเดียวกันที่ไม่มีปัจจัยเสี่ยงดังกล่าว และ 3) ความแก่ชราตามการทำหน้าที่ทางกาย (Functional Age) กล่าวคือ ผู้ที่ปฏิบัติกิจกรรมทางกายอย่างสม่ำเสมอจะมีความแก่ชราช้ากว่าผู้ที่ไม่มีกิจกรรมทางกาย ตัวอย่างเช่น ผู้สูงอายุ 70 ปีที่วิ่งเป็นประจำจะมีสมรรถภาพการทำหน้าที่ทางกายได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีกิจกรรมทางกาย การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยสูงอายุ อาจจะพิจารณาจากการเสื่อมถอยของวัยผู้สูงอายุทั้งด้านการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพ การทำหน้าที่ทางกายและสังคม

กล่าวโดยสรุปในกรณีของประเทศไทยการนิยาม “ผู้สูงอายุ” เป็นการนิยามตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 3 (2546 : 1) ที่ระบุว่า “ผู้สูงอายุหมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย” ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นการนิยาม“ผู้สูงอายุ” ตามความหมายอายุตามปฏิทิน (Chronological Age) ซึ่งง่ายและสะดวกต่อการให้สิทธิในการได้รับบริการสวัสดิการหรือการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ จากรัฐ ซึ่งแม้ว่าต่อมาจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 แต่ก็มิได้เปลี่ยนนิยามศัพท์ “ผู้สูงอายุ” แต่อย่างใดแต่เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับการให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมจากรัฐ (ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553) และบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยเพื่อให้ได้รับสวัสดิการที่จำเป็น (ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560) ตามลำดับ

ตามรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565 ได้แบ่งผู้สูงอายุ (Older Person) ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ ผู้สูงอายุวัยต้น (The Young Old) หมายถึง ผู้มีอายุ 60-69 ปี ผู้สูงอายุวัยกลาง (The Middle Old) หมายถึง ผู้มีอายุ 70-79 ปี และผู้สูงอายุวัยปลาย (The Oldest Old) หมายถึง ผู้มีอายุ 80 ปีขึ้นไป และ “ศตวรรษิกชน” (Centenarian) หมายถึง ผู้สูงอายุวัยปลายสุดที่มีอายุ 100 ปีขึ้นไป ส่วนสหประชาชาติ (United Nations) ใช้อายุ 65 ปีขึ้นไปในการนำเสนอสถิติข้อมูลและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างอายุของประชากร โดยแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ อายุต่ำกว่า 15 ปี (เด็ก) อายุ 15-64 ปี (คนวัยทำงาน) และอายุ 65 ปีขึ้นไป (ผู้สูงอายุ) (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565 : ณ)

มีคำสองคำที่มีความหมายคล้ายกัน คือ “ผู้สูงอายุ” กับ “ผู้สูงวัย” บรรลุ ศิริพานิช (อ้างถึงใน กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565 : ณ) ผู้ก่อตั้งมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) ได้อ้างถึงงานเขียนของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ในหนังสือเรื่อง “อายุเป็น ก็น่าเป็นผู้สูงอายุ” ที่กล่าวว่า “อายุ” เป็นภาษาบาลี หมายถึง “พลังหล่อเลี้ยงชีวิต” และ “วัย” หมายถึง “ความเสื่อมความโทรม” จึงเสนอให้ใช้คำว่า “ผู้สูงอายุ” เพื่อหมายถึง “บุคคลที่สูงด้วยพลังสืบต่อหล่อเลี้ยงชีวิต” ไม่ใช้คำว่า “ผู้สูงวัย” เพราะมีความหมายสื่อไปในทางลบว่า “เป็นบุคคลที่สูงด้วยความเสื่อมโทรม”

5.2.2 ความต้องการของผู้สูงอายุ

ความต้องการ (Needs) หมายถึง สภาพช่องว่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันกับสถานการณ์ที่คาดหวังในอนาคตในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความต้องการไม่ใช่ปัญหา ไม่ใช่สถานการณ์ปัจจุบันที่ได้ลดความสำคัญลดความประสงค์ลง ไม่ใช่จุดหมายปลายทางเพื่อดำเนินการให้ถึงจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมาย แต่ความต้องการเป็นช่องว่างระหว่างจุดหนึ่งที่ประชาชนถูกตรึงอยู่ในสภาพปัจจุบันกับจุดที่พวกเขามุ่งหวังจะได้ไขว่คว้า (Beatty, P.T., et al., 1981; อ้างถึงใน อัจฉรา โพธิยานนท์, 2539 : 176) สอดคล้องกับความเห็นของ Witkin (1984; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550 : 36) ที่ได้ให้คำนิยามของความต้องการจำเป็น (Needs) ไว้ว่า “เป็นความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่/สภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (What is) กับสิ่งที่ควรจะเป็นสภาพที่พึงปรารถนา (What should be)”

ผู้สูงอายุมีความต้องการตามลักษณะพัฒนาการและความต้องการขั้นพื้นฐานตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory, 1970; อ้างถึงใน เวหา เกษมสุข, 2562 : 21-22) คือ

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Needs) ซึ่งมีพลังมากที่สุดเพราะเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น ซึ่งหากความต้องการขั้นแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองก็ยากที่จะพัฒนาสู่ขั้นอื่น ๆ ได้

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดเมื่อขั้นแรกได้รับการตอบสนอง เป็นความต้องการที่จะรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง หากไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความรู้สึกหวาดกลัว ผวา ไม่มั่นคง

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belonging and Love Needs) เมื่อ 2 ขั้นแรกได้รับการสนองแล้วมนุษย์จะสร้างความรักและความผูกพันกับผู้อื่น

ขั้นที่ 4 ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความต้องการนับถือตนเอง (Self-Respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถและความสำเร็จ มีความเคารพนับถือตนเอง และความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem from Others) คือ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ การยอมรับยกย่องจากผู้อื่น

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะเข้าใจประจักษ์ตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการเพื่อตระหนักรู้ความสามารถของตนเองกับการประพฤติปฏิบัติตนตามความสามารถและสุดความสามารถโดยมุ่งที่ประโยชน์ของบุคคลอื่นและของสังคมส่วนร่วมเป็นสำคัญ

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562; อ้างถึงใน เวหา เกษมสุข, 2562 : 22-23) ได้จำแนกความต้องการของผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

1) ความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้องการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ต้องการมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องการที่อยู่อาศัยที่สะอาด อากาศดี สิ่งแวดล้อมดี อาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะตามวัย ต้องการมีผู้ดูแลช่วยเหลือให้การพยาบาลอย่างใกล้ชิดเมื่อยามเจ็บป่วย ต้องการได้รับการตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่สะดวกรวดเร็ว ทันท่วงที ต้องการได้รับบริการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ การพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ การบำรุงรักษาร่างกาย การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

2) ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและสังคมจะส่งผลให้จิตใจของผู้สูงอายุเปลี่ยนไปด้วย ผู้สูงอายุจะปรับจิตใจและอารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีการปรับปรุงและพัฒนาจิตใจของตัวเองให้เป็นไปในทางที่ดีงามมากขึ้นสามารถควบคุมจิตใจได้ดีกว่าหนุ่มสาว ดังนั้น เมื่ออายุมากขึ้นความสุขุมเยือกเย็นจะมีมากขึ้นด้วย แต่การแสดงออกจะขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล การศึกษา ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิต ความเครียดที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัยสูงอายุมีผลต่อจิตใจของผู้สูงอายุมาก ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของจิตใจที่พบ คือ การรับรู้ ผู้สูงอายุจะยึดติดกับความคิดและเหตุผลของตัวเอง การรับรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงเป็นไปได้ยาก ความจำก็เสื่อมลง การแสดงออกทางอารมณ์ของผู้สูงอายุเกี่ยวเนื่องกับการสนองความต้องการของจิตใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุจะมีความรู้สึกต่อตนเองในแง่ต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นความท้อแท้ น้อยใจ

โดยรู้สึกว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเองเหมือนที่เคยเป็นมาก่อน ทำให้ผู้สูงอายุมีอารมณ์ไม่มั่นคง การกระทบกระเทือนใจเพียงเล็กน้อยจะทำให้ผู้สูงอายุเสียใจ หงุดหงิด หรือโกรธง่าย ต้องการการยอมรับและเคารพยกย่องนับถือ และการแสดงออกถึงความมีคุณค่าของผู้สูงอายุโดยสมาชิกในครอบครัว สังคมของผู้สูงอายุ ความสนใจสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุจะสนใจสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและตรงกับความสนใจของตนเองเท่านั้น

3) ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคม และหมู่คณะ ต้องการช่วยเหลือสังคมและมีบทบาทในสังคมตามความถนัด ต้องการการได้รับการสนับสนุนความช่วยเหลือจากครอบครัวและสังคม ทั้งทางด้านความเป็นอยู่ รายได้ และบริการจากรัฐ ต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม ต้องการลดการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลงไม่ต้องการความเมตตาสงสาร (ที่แสดงออกโดยตรง) ต้องการการประกันรายได้และประกันความชราภาพ

คิดณรงค์ โคตรทอง (2564 : 29) ชี้ให้เห็นถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุและสิ่งที่สังคมควรตระหนักว่าผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นวัยท้ายของชีวิตซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมถอยลงตามธรรมชาติ ทำให้บทบาทและหน้าที่ทางสังคมของผู้สูงอายุลดลง ขาดความคล่องตัว ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกท้อแท้ ความรู้สึกหมดหวัง รู้สึกตนเองไม่มีค่าอันเนื่องมาจากความเจ็บป่วย ขาดความอบอุ่นจากบุตรหลาน ขาดการดูแลเอาใจใส่ส่งผลให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้งและขาดที่พึ่งทางใจ อย่างไรก็ตามสังคมควรตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบต่อกลุ่มผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้จากการศึกษาของ ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์, และสุภาพ ฉัตราภรณ์ (2555 : i-ii, 110) ในการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังเกษียณในกรุงเทพมหานครจำนวน 387 คน พบว่าทักษะชีวิตทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการตระหนักรู้ในตน ด้านความเห็นใจผู้อื่น ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตทั้งโดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ต่อข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยต้องการชี้ให้เห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบต่อผู้สูงอายุในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

5.2.3 แนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging)

พฤฒพลังหรือการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) ได้เผยแพร่จากโลกตะวันตกสู่สังคมโลกมากยิ่งขึ้น โดยสหประชาชาติ (United Nations) ได้มีการรับรองสิทธิของผู้สูงอายุในปี 2534 และได้กำหนดหลักการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุร่วมกับประเทศภาคีใน 5 หลักการ คือ ความเป็นอิสระการมีส่วนร่วม การดูแลเอาใจใส่ ความพึงพอใจในตนเอง และเรื่องของศักดิ์ศรี ซึ่งในประเด็นการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจในตนเอง และเรื่องของศักดิ์ศรีนี้ ได้กลายเป็นหลักการที่สนับสนุนการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลังอย่างมาก โดยในรายละเอียดของประเด็นทั้ง 3 นี้มีสาระสำคัญ ดังนี้ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, เล็ก สมบัติ, ณัฏฐพัชร สโรบล, และธนิกานต์ ศักดาพร 2555 : 8)

1) การมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายที่จะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเองโดยตรง รวมทั้งได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะกับคนรุ่นหลัง นอกจากนี้ในการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้องสามารถแสวงหาและขยายโอกาสสำหรับการให้บริการแก่ชุมชนตามความสนใจ ขีดความสามารถของผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุสามารถรวมตัวเพื่อเคลื่อนไหวหรือก่อตั้งสมาคมผู้สูงอายุได้

2) ความพึงพอใจในตนเอง ในประเด็นนี้ผู้สูงอายุควรมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่และผู้สูงอายุควรได้ใช้ทรัพยากรทางด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านจิตใจ และด้านสันทนาการที่มีในสังคมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3) ศักดิ์ศรี ผู้สูงอายุควรมีชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี มีความมั่นคงปลอดภัย ไม่ถูกแสวงหาประโยชน์และถูกเอารัดเอาเปรียบไม่ว่าจะทางร่างกายหรือทางจิตใจ รวมทั้งผู้สูงอายุควรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ หรือเผ่าพันธุ์ ความพิการ หรือสถานะอื่น ๆ และควรได้รับการยกย่องว่ามีคุณค่า โดยแยกจากประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจที่ผู้สูงอายุมีส่วนช่วยเสริมให้กับสังคมอีกด้วย

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, เล็ก สมบัติ, ณัฏฐพัชร สโรบล, และธนิกานต์ ศักดาพร (2555 : 9) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพครอบคลุมลักษณะผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) เป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความพึงพอใจและความปรารถนาของตัวเอง ซึ่งความหมายตามนัยนี้ค่อนข้างเน้นแนวคิดทางด้านจิตวิทยาและแนวทางการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในลักษณะหลากหลายแนวทาง (Multi-Criteria Approach) คุณลักษณะของผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จประกอบด้วยการมีช่วงระยะเวลาของการมีอายุยืนยาว มีภาวะด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีการตระหนักในคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถทางสังคมและเศรษฐกิจ ความสามารถในการควบคุมตนเอง และมีความพึงพอใจในชีวิตกับการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและมีความสามารถหรือเรียกว่า “ผู้ที่ยังคุณประโยชน์” (Productive Aging) เป็นความสามารถในการพึ่งตนเองเท่าที่จะทำได้ของผู้สูงอายุและการใช้ความสามารถได้ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อตอบสนอง

และแก้ไขทัศนคติทางลบต่าง ๆ ที่มีต่อผู้สูงอายุโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ เป็นแนวคิดที่ให้จุดเด่นกับการนำความสามารถของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์

แนวคิดพฤฒพลังหรือแนวคิดผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) เกิดจากการตระหนักถึงจำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกที่เพิ่มสูงขึ้น และประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น คำถามที่ตามมาคือทำอย่างไรผู้สูงอายุจึงจะมีสุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี จะพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้อย่างไร กล่าวได้ว่า การมีชีวิตอยู่ให้ยาวนานที่สุดนั้นไม่สำคัญเท่ากับการดำรงไว้ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยสูงอายุ แนวคิดผู้สูงอายุที่มีศักยภาพประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ การมีสุขภาพดี การมีส่วนร่วม และการมีหลักประกัน แนวคิดผู้สูงอายุที่มีศักยภาพถือกำเนิดขึ้นและถูกนำมาปรับใช้ในหลายประเทศจวบจนปัจจุบัน (ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 19)

สำหรับประเทศไทยนั้นแนวคิด Active Aging ยังไม่มีการบัญญัติคำแปลของคำว่า “Active Aging” โดยราชบัณฑิตยสถาน จึงมีการใช้คำในภาษาไทยที่แตกต่างกันออกไป เช่น “สูงวัยอย่างมีคุณภาพ” “พฤฒิพลัง” “พฤฒพลัง” หรือ “ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ” (เล็ก สมบัติ, ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, และธนิกานต์ ศักดาพร, 2554 : 8; อ้างถึงใน ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 20) โดยมีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2002 : 12, อ้างถึงใน เอกพล เคราเซ, 2561 : 30) ให้ความหมายของ Active Aging ไว้ว่าเป็นกระบวนการ (Process) ที่ก่อให้เกิดโอกาสที่เหมาะสม (Optimizing Opportunities) เพื่อการมีสุขภาพที่ดี (Health) การมีส่วนร่วมในสังคม (Participation) และมีหลักประกันที่มั่นคง (Security) ในอันที่จะยกระดับคุณภาพชีวิต (To Enhance Quality of Life) ให้เป็นไปตามวัยของบุคคล (People Age)

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) (2551 : 140) ให้ความหมายว่า Active Aging คือ ผู้สูงอายุที่มีร่างกายที่ดี มีความคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดูแลตนเองได้ พึ่งตนเองได้ รวมถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม ได้รับความเคารพ สนับสนุนจากครอบครัว มีสัมพันธภาพกับเพื่อน ชุมชน และสมาชิกรุ่นอื่นในสังคม

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2542, 2549, 2560; อ้างถึงใน เอกพล เคราเซ, 2561 : 30-31) กล่าวว่า ผู้สูงวัยที่มีศักยภาพ (Active Aging) ว่าครอบคลุมลักษณะผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) โดยเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความพึงพอใจและความปรารถนาของตัวเอง ผสมผสานกันกับการเป็นผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์ (Productive Aging) คือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการดูแลตนเอง (Self-Care) และพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance) เท่าที่จะทำได้ของผู้สูงอายุ ทั้งยังใช้ความสามารถส่วนตัวในทางสร้างสรรค์ให้แก่ทั้งตนเอง ครอบครัว และ

บุคคลอื่นในสังคม มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึง

เกี่ยวกับการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) หรือที่ ศุภลักษณ์ เข็มทอง ใช้ว่า “การเป็นผู้สูงวัยที่สูงสง่า” นี้ (Rowe, J.w. and Kahn, R.L., 1997 : 433-40; อ้างถึงใน ศุภลักษณ์ เข็มทอง, อ้างจากวีรศักดิ์ เมืองไพศาล, 2562 : 101) ได้ศึกษาพบว่าการเป็นผู้สูงวัยที่สูงสง่านี้มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) มีสุขภาพดีและมีโอกาสน้อยที่จะเกิดโรคที่ส่งผลต่อความพิการรวมถึงป้องกันปัจจัยเสี่ยงได้ผล 2) มีความสามารถใช้เวลาว่างทำกิจกรรมทางกายจนได้เหงื่อบ้าง กิจกรรมการเรียนรู้จดจำระยะสั้น และกิจกรรมนันทนาการผ่อนคลายอารมณ์ร่วมกับครอบครัวและเพื่อน ๆ โดยสามารถบอกได้ว่าผู้สูงวัยหนึ่งคนทำกิจกรรมอะไรได้บ้าง มิใช่เขาหรือเธอทำกิจกรรมอะไรได้บ้าง และ 3) การเข้าร่วมทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตอย่างตั้งใจจนเกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้รับการช่วยเหลือจากคนรอบข้าง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียดได้ และสร้างกิจกรรมอันเกิดผลผลิตที่มีคุณค่าต่อสังคมรอบข้าง (Productive Aging) ซึ่ง Nancy, Hooyman R. (อ้างถึงใน เล็ก สมบัติ, ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, และธนิกานต์ ศักดาพร, 2554, อ้างจาก พระอนุสรณ์ จรณธมฺโม (ใจประการ), 2564 : 18) ได้เน้นให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์ (Productive Aging) ว่าคือผู้สูงอายุที่ยังมีความสามารถในการผลิตหรือบริการ แม้ว่าผลผลิตหรือบริการที่ได้นั้นอาจได้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินหรือไม่ก็ตาม เช่น งานบ้าน การดูแลเด็ก งานอาสาสมัคร หรือการช่วยเหลือครอบครัว หรือเพื่อนที่เป็นการฝึกทักษะเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถหรือบทบาทของบุคคลเมื่อสูงอายุ หรืองานที่สอดคล้องระหว่างสังคมและความคาดหวังส่วนบุคคล ดังนั้น ผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์อาจจะปฏิบัติกิจกรรมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ได้รับค่าตอบแทนที่มีอิทธิพลทางบวกต่อสภาวะทางจิตใจและสุขภาวะของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์จะเลือกและมีการปรับพฤติกรรม ตลอดจนมีแรงบันดาลใจที่จะบำรุงรักษาศักยภาพเพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักจะมีบทบาทที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนอันเป็นการอุทิศเพื่อครอบครัว ชุมชน และสังคมของพวกเขา

การเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลังหรือมีศักยภาพ (Active Aging) เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ของคุณลักษณะผู้สูงอายุที่ทุกประเทศทั่วโลกต่างพึงประสงค์ ในยุคที่ผู้สูงอายุเป็นคนส่วนใหญ่ของโลก (ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 20) เป็นกระบวนการพัฒนา “คุณภาพชีวิต” ของผู้สูงอายุสู่การมีสุขภาพที่ดีซึ่งประกอบด้วยการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Successful Aging) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางสังคม และมีหลักประกันที่มั่นคง มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่ง (Sources) ในการพัฒนาตนอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งความรู้ ทัศนคติ และทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ มีความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกในครอบครัว ชุมชน และสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นอิสระ

ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม และการเป็นผู้ที่สามารถทำคุณประโยชน์ (Productive Aging) แก่ ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นเป้าหมายของช่วงวัยดังกล่าว (เอกพล เคราเซ, 2561 : 31)

จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ชัดเจนว่าการเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลังหรือมีศักยภาพ (Active Aging) นั้นคือการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Successful Aging) และเป็นผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์ (Productive Aging) แก่ ครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในที่สุด

5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

5.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุและข้อกฎหมายที่รองรับ

การเรียนรู้เป็นเรื่องของบุคคลหรือชุมชนที่พยายามเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดจากบุคคลอื่นในรูปแบบวิธีใดก็ตามทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และทั้งการใช้สื่อที่ทันสมัยก้าวหน้าหรือล้าหลังก็ตาม เพราะเป้าหมายของการเรียนรู้นั้นคือความพยายามสร้างศักยภาพให้ตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลที่ได้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือชุมชนให้มากที่สุด (อัจฉรา โพธิยานนท์, 2539 : 3) การเรียนรู้จึงเป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งหมายรวมถึงผู้สูงอายุด้วย

McClusky (1975; อ้างถึงใน ษมาพร รักจรรยาบรรณ, 2562 : 12-13) ได้กล่าวถึงความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุว่ามี 5 ประการ ดังนี้

1) ความต้องการความรู้เพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การปรับตัวด้านจิตใจ สังคม และร่างกาย และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยดี

2) ความต้องการทักษะเพื่อสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้ ได้แก่ ทักษะการเข้าร่วมกลุ่ม ทักษะในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล รวมไปถึงทักษะในการสร้างงานอดิเรก

3) ความต้องการความรู้เพื่อสามารถถ่ายทอดให้แก่สังคม เช่น ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอด อบรม และข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

4) ความต้องการความรู้เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับชุมชนและสภาพแวดล้อมรอบตัว ความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้

5) ความต้องการความรู้ที่จะพัฒนาตนได้ดีขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ ความรู้และการศึกษาที่จัดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพัฒนาตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ และทำให้เกิดความพอใจกับชีวิตหลังวัยสูงอายุ

ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ และสุภาพรรณ น้อยอำแพง (2551; อ้างถึงใน ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 22-23) กล่าวว่าผู้สูงอายุมีความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาหรือการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานทั้ง 5 ได้แก่

1) ความต้องการความรู้เพื่อสามารถปรับตัวดำรงอยู่ในสังคม

2) ความต้องการทักษะเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้

3) ความต้องการความรู้เพื่อสามารถถ่ายทอดความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ให้แก่สังคม

4) ความต้องการความรู้เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อม ให้มีความเข้าใจความเป็นไปในสังคม และเรียนรู้เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในชุมชน สังคม

5) ความต้องการความรู้ที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้และพึงพอใจในชีวิต

ประเทศไทยมีข้อกฎหมายที่รองรับความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่ชัดเจน อาทิ

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, 2542 : 1-2) ได้กำหนดไว้เป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ โดยได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในข้อ 3 ว่า “ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้านเพื่อสามารถปรับบทบาทของตนให้สมวัย”

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (2546 : 4) มาตรา 11 (2) ระบุว่า ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านการศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (2560 : 14) มาตรา 54 ที่บัญญัติว่า “...รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ...”

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) (2561 : 30-32) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติข้อ 4.2.4 การพัฒนาศักยภาพคนช่วงวัยผู้สูงอายุ ระบุว่า ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ประการนั้น สอดคล้องกับแนวคิดการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Successful Aging) และแนวคิดการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของการเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลัง หรือเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) ซึ่งเป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยความต้องการการเรียนรู้ดังกล่าวนั้น มีข้อกฎหมายรองรับหรือเป็นหลักประกันว่าจะต้องได้รับการตอบสนอง โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุที่เป็นไปตามหลักวิชา ดังที่จะได้กล่าวถึงต่อไปนี้

5.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีการจัดบรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิต ให้เกิดประสบการณ์การเรียนเต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 21) เป็นกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (กุลิสรา จิตรชญาวณิช, 2562 : 2)

การเรียนรู้ไม่ได้ถูกจำกัดสำหรับคนช่วงวัยใดช่วงวัยหนึ่ง หากแต่สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกวัยซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ในวัยสูงอายุด้วย เพราะในปัจจุบันมีอัตราจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและจัดเป็นกลุ่มประชากรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก การส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นวาระสำคัญที่ควรดำเนินการเพื่อสร้างศักยภาพของผู้สูงอายุให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากผู้อื่น สามารถประกอบอาชีพและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวหรือชุมชน (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2563 : 175)

ผู้สูงอายุมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และโอกาสในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนหรือผู้จัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงเพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งนักการศึกษาได้ให้หลักการไว้ ดังนี้

Cass (1956; อ้างถึงใน ษมาพร รักจรรยาบรรณ, 2562 : 13) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

1) ผู้สูงอายุมีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ที่แน่นอน ดังนั้นผู้สูงอายุจะเรียนเฉพาะในสิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ทันทีทันใด

2) ผู้สูงอายุต้องการเวลาในการเรียนรู้มากกว่าปกติ

3) ผู้สูงอายุพร้อมที่จะเรียน ถ้าเรียนตรงกับความต้องการและเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

4) ผู้สูงอายุไม่ต้องการเป็นแค่ผู้ดู หากแต่ต้องการมีส่วนร่วมด้วย

5) ผู้สูงอายุเรียนเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์

เชียรศรี วิวิธศิริ (2530; อ้างถึงใน แสงจันทร์ เขจรศาสตร์, 2557 : 27) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายของการเรียน ผู้สูงอายุจะมีความพร้อมที่จะเรียนและรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ถ้าสิ่งนั้นตรงกับความต้องการและเป็นประโยชน์กับตน ซึ่งความพร้อมนี้สามารถกระตุ้นในรูปแบบของการกระทำเพื่อมุ่งหวังก่อให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนั้นจึงต้องจัดประสบการณ์ในการเรียนให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้การเรียนการสอนผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ

2) ประสบการณ์ ผู้สูงอายุเป็นผู้มีประสบการณ์กว้างขวาง จัดว่าเป็นแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ ผู้สูงอายุมีความสามารถในการโยงประสบการณ์เดิมมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามประสบการณ์ของผู้สูงอายุเป็นประสบการณ์ที่ฝังแน่นและเปลี่ยนแปลงได้ยาก ถ้าหากได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประสบการณ์ที่ผู้สูงอายุมีอยู่ ผู้สูงอายุก็จะสามารถกระทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีความหมายต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก

3) ความเข้าใจในตนเองหรือมโนภาพแห่งตน เป็นการมองตนของผู้สูงอายุในความสามารถตัดสินใจและการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองในลักษณะการนำตนเอง (Self-Directing) และมีความคิดอิสระเป็นของตนเอง นอกจากนั้นผู้สูงอายุยังต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น

4) การสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้สูงอายุ เนื่องจากความกระตือรือร้นในวัยผู้สูงอายุนั้นลดน้อยลง จึงควรให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกิจกรรมกับผู้สูงอายุด้วยกันหรือกับผู้สอน ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจและแรงผลักดันให้ผู้สูงอายุกระทำในสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ

5) เวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรม ควรให้เวลากับผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เนื่องจากสภาพร่างกายและสติปัญญาความสามารถของผู้สูงอายุได้ลดลงจึงควรให้ผู้สูงอายุมีเวลาในการโต้ตอบมากกว่าปกติและมีการย้ำอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากผู้สูงอายุเป็นผู้มีประสบการณ์มาก เวลาที่ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จึงต้องการความแม่นยำมากกว่าความรวดเร็ว

ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ และสุภาพรรณ น้อยอำแพง (2551; อ้างถึงใน ษมาพร รักจรรยาบรรณ, 2562 : 13) กล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

1) การศึกษาจัดเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อชีวิตของบุคคลทุกวัย มิใช่สำหรับบุคคลในวัยต้นเท่านั้น แต่ถือเป็นความจำเป็นและเป็นสิทธิที่ต้องได้รับในบุคคลทุกคนและทุกวัย

2) การจัดการศึกษาให้ผู้สูงอายุนั้นจะต้องมีการเตรียมการและจำเป็นต้องมีข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้มากที่สุด เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ต้องทำการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุให้มีความรู้ความสามารถด้วย

4) ต้องเปลี่ยนทัศนคติของสังคมที่มีต่อผู้สูงอายุให้เป็นเชิงบวก

จากที่กล่าวมานั้นชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุจะประสบความสำเร็จได้นั้นมีหลักการเฉพาะที่ผู้สอนหรือผู้จัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงและเป็นข้อพิจารณาในการปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและประสบการณ์ของผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในปัจจุบันหรือในทันที 2) เป็นการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง (Self-Directed Learning) ในรูปแบบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้เรียนโดยดึงประสบการณ์และศักยภาพของผู้สูงอายุออกมาใช้อย่างเต็มที่ เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 3) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และ 4) การให้เวลาในการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ใด ๆ อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นความถูกต้องชัดเจนมากกว่าความรวดเร็ว

5.3.3 เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2545; อ้างถึงใน ษมาพร รักจรรยาบรรณ, 2562 : 14-15) ได้แบ่งเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) เป้าหมายสำหรับผู้สูงอายุในปัจจุบัน ได้แก่

1.1) เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าใจในกระบวนการชราภาพตามธรรมชาติ

1.2) เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามขั้นตอน และสามารถแบ่งแยกความแตกต่างของกระบวนการสูงอายุทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ที่เป็นปกติและไม่เป็นปกติ

1.3) เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้จักป้องกัน แก้ไข และดูแลตนเอง รวมถึงวิธีการดูแลตนเองเพื่อการเตรียมตัวก่อนวัยสูงอายุให้เหมาะสม

1.4) เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตที่มีคุณภาพหลังเข้าวัยสูงอายุที่มีความสามารถพึ่งพาตนเองได้

1.5) เพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพและศักยภาพ สามารถมีส่วนร่วมในสังคมได้เป็นอย่างดี

2) เป้าหมายสำหรับผู้สูงอายุในอนาคต เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีพลังและศักยภาพ ดังนี้

2.1) จัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้แก่ผู้สูงอายุในรูปแบบการเตรียมตัวก่อนการเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งมีหลายรูปแบบโดยประสานกันหลายองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาให้ผู้สูงอายุปรับตัวได้ดีที่สุด

2.2) จัดการศึกษาให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และควรจัดอย่างต่อเนื่อง

2.3) จัดการศึกษาภายใต้พื้นฐานความต้องการการศึกษาของผู้สูงอายุ

5.3.4 องค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้

องค์ประกอบหรือเงื่อนไขสำคัญที่สนับสนุนหรือส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้มีหลายประการ ซึ่ง อาชัญญา รัตนอุบล (2562 : 227-228) ได้จำแนกไว้ ดังนี้

1) ความเหมาะสมและความพร้อมของผู้สูงอายุ ได้แก่ ระดับพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา อายุ ความสามารถ และประสบการณ์เดิม

2) แรงจูงใจทั้งจากภายนอกและภายใน ได้แก่ ความต้องการการเรียนรู้ การได้รับรางวัล การได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัว เป็นต้น

3) ทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน เป็นการแสดงออกถึงมุมมองเชิงบวกต่อสิ่งที่เรียน ขจัดความคิดที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

4) สิ่งที่เรียนรู้มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความปรารถนาของตัวผู้สูงอายุเอง

5) สิ่งที่เรียนรู้มีคุณค่า มีความหมายต่อผู้สูงอายุ และมีความเข้าใจในเป้าหมายการเรียนรู้อย่างชัดเจน

6) สิ่งที่เรียนรู้มีความสอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของผู้สูงอายุ

7) ผู้สูงอายุมีโอกาสได้ฝึกฝน ทำซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

8) ผู้สูงอายุได้มีโอกาสรับรู้ถึงความก้าวหน้าและความผิดพลาดของตนเอง เพื่อที่จะได้มีโอกาสแก้ไขปรับปรุงพัฒนาตนเองได้มากขึ้น

9) มีการเสริมการให้กำลังใจจากผู้สอนหรือคนในครอบครัวผู้สอนใช้เทคนิคหรือกิจกรรมการสอนที่มีความหลากหลายและเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบหรือเงื่อนไขสำคัญที่สนับสนุนหรือส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับตัวผู้สูงอายุเองเป็นสำคัญ ทั้งด้านความพร้อมของผู้สูงอายุ แรงจูงใจในการเรียนรู้และทัศนคติต่อสิ่งที่เรียน และที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้สอน ได้แก่ การจัดสิ่งที่เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ มีความหมายต่อผู้สูงอายุ และมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุได้ฝึกฝนปฏิบัติด้วยตนเอง รับรู้ความก้าวหน้า และความผิดพลาดของตนเอง และได้รับการเสริมแรงจากผู้สอนหรือคนในครอบครัว

6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน.

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ปัจจุบัน คือ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ) สำนักงาน กศน. (ปัจจุบัน คือ สกร.หรือชื่อเต็มว่า กรมส่งเสริมการเรียนรู้) (2565 : 8-10) ได้จัดทำเอกสาร “แนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ” (มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม) โดยมีสาระสำคัญที่จะกล่าวถึงในที่นี้ ดังต่อไปนี้

6.1 หลักการดำเนินงาน

สำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. กศน. อำเภอ/เขต และกศน. ตำบล/แขวง สามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุใน 4 มิติ (มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม) โดยมีหลักการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

6.1.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุเป็นสำคัญโดยยึดหลักความสอดคล้องกับบริบท ศักยภาพ และความพร้อมของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งบูรณาการหลักปรัชญาคิดเป็น และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ตามความเหมาะสม

6.1.2 พัฒนารูปแบบกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมโดยยึดหลักความสอดคล้องกับสภาพความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย และให้เป็นไปตามบริบทของชุมชน สังคมรวมถึงนโยบายของทางราชการ

6.1.3 มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้พื้นฐาน ทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 4 มิติ (มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม)

6.1.4 ยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.2 วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุได้เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของตนใน 4 มิติ ดังนี้

6.2.1 มิติสุขภาพ ให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการชะลอความเสื่อมภายในร่างกายของตน การคงสมรรถนะทางด้านความจำ การมีสุขภาพจิตที่ดี ห่างไกลจากภาวะซึมเศร้าเพื่อการมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

6.2.2 มิติสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตน การเข้าถึงบริการภาครัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนในครอบครัวและสังคม รวมถึงการสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุ การถ่ายทอดภูมิปัญญา และการเป็นจิตอาสา

6.2.3 มิติเศรษฐกิจ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การออมในรูปแบบต่าง ๆ การจ้างงานสำหรับผู้สูงอายุ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพหรือต่อยอดอาชีพเดิมเพิ่มรายได้

6.2.4 มิติสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในที่พักอาศัยและการปปรับตัวเข้ากับสภาพภายนอกที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อผู้สูงอายุ รวมถึงรู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

6.3 กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

6.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ มี 4 รูปแบบ ดังนี้

6.4.1 การเรียนรู้รายบุคคล เป็นการเรียนรู้ของผู้สูงอายุบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ในเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งเป็นการเฉพาะซึ่งเป็นความสนใจเฉพาะตัวตามกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตใน 4 มิติของสถานศึกษาโดยมีการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

6.4.2 การเรียนรู้เป็นกลุ่ม เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปโดยมีการรวมกันทำกิจกรรมที่สนใจและสอดคล้องกับความต้องการ

6.4.3 การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ความสนใจตามฐานการเรียนรู้ที่จัดให้โดยมีวิทยากรให้ความรู้แต่ละฐานการเรียนรู้

6.4.4 การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากสภาพจริงจากบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียน ผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

6.5 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ มีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

6.5.1 มิติสุขภาพ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีให้กับผู้สูงอายุให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บ และอุบัติภัยต่าง ๆ ลดภาวะซึมเศร้า คงสมรรถนะทางกาย จิต และสมอง ยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง รู้กินรู้อยู่ รู้จักป้องกันโรค รู้จักออกกำลังกายที่เหมาะสมเพื่อสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้สูงอายุ

6.5.2 มิติสังคม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างสมดุลและปกติสุข เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และอยู่คนเดียว

รับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตน เรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ตลอดจนสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีคุณภาพ

6.5.3 มิติเศรษฐกิจ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุ อาทิ การวางแผนทางการเงิน การออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ การจัดการทรัพย์สิน การมองเห็นช่องทางในการเข้าสู่อาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมรวมถึงการจ้างงานตามศักยภาพของผู้สูงอายุ โดยพิจารณาถึงบริบทและความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล

6.5.4 มิติสภาพแวดล้อม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร และปลอดภัยสำหรับตนเองรวมถึงสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างรวดเร็ว และมีคุณภาพ ตลอดจนรู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

6.6 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

6.6.1 วิเคราะห์สภาพปัญหา/ความต้องการเรียนรู้เบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมายโดยวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

6.6.2 จัดทำแผนการเรียนรู้ รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ ได้แก่ มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม ตามความต้องการหรือความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย

6.6.3 ขออนุญาตจัดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

6.6.4 เสนอแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.ทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรม

6.6.5 จัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ ได้แก่ มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม

6.6.6 วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุ ใน 4 มิติ ได้แก่ มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม ด้วยแบบประเมินผลการเรียนรู้ เช่น แบบทดสอบ แบบประเมินความพึงพอใจ แบบสังเกต รวมถึงเกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น

6.6.7 นิเทศ ติดตาม สถานศึกษานิเทศ ติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของวิทยากรโดยให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

6.6.8 สรุป รายงานผลการดำเนินงาน

6.7 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ ประกอบด้วย สำนักงาน กศน. สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. กศน.อำเภอ/เขต และชุมชน/ภาคีเครือข่ายโดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

6.7.1 บทบาทหน้าที่ของสำนักงาน กศน.

1) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. เกี่ยวกับการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุ

2) จัดทำแนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

3) จัดสรรงบประมาณให้กับสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการ

4) นิเทศ ติดตามการดำเนินงาน

5) จัดประชุมถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

6.7.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

1) ประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุสถานศึกษาในสังกัด

2) จัดสรรงบประมาณให้ตามแผนปฏิบัติงานของกศน.อำเภอ/เขต

3) นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน

4) รายงานผลการดำเนินงานโครงการของสถานศึกษาในระบบ DMIS

6.7.3 บทบาทหน้าที่ของ กศน.อำเภอ/เขต

1) สำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2) จัดทำแผนปฏิบัติงานเสนอสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

3) จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตใน 4 มิติ ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

4) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานส่งสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. เพื่อรวบรวมรายงานในระบบ DMIS

6.7.4 บทบาทของชุมชน/ภาคีเครือข่าย

1) ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ

2) ร่วมนิเทศ เสริมแรง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนางานต่อไป

การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติที่กล่าวแล้วนั้น เป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน. ดังที่ได้กล่าวถึงในขั้นตอนที่ 6.6.3 ของขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ ที่ระบุว่า “ขออนุญาตจัดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการศึกษา

ต่อเนื่อง” ดังที่ได้กล่าวมาแล้วโดย “แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561)” ของสำนักงาน กศน. (2561 : 3-6) ดังกล่าวได้อธิบายไว้ซึ่งมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกันที่จะนำเสนอเพื่อเป็นการขยายความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

6.8 สาระสำคัญบางประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ของสำนักงาน กศน.

การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของสำนักงาน กศน. เป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งมีสาระสำคัญที่จำเป็นบางประการที่สถานศึกษา กศน. ต้องทำความเข้าใจเพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเป็นไปตามกรอบแนวทางที่สำนักงาน กศน. กำหนดไว้ ดังนี้

6.8.1 ความหมายของการศึกษาต่อเนื่องและคำบางคำที่เกี่ยวข้อง

1) การศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง การจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น (ไม่เกิน 5 ชั่วโมง-100 ชั่วโมง) ที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชนซึ่งรวมถึงการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้เทคโนโลยีซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

2) วิทยากร หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งจากสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายให้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

3) ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ได้สมัครเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

4) การพัฒนาทักษะชีวิต หมายถึง การศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้มีความรู้ เจตคติและทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมกับการปรับตัวในอนาคต เช่น สุขภาพกายและใจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เป็นต้น

7. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีคุณภาพตามที่มุ่งหวังนั้น ได้ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจของวิทยากรหรือครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้วย โดยมีสาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจที่จะนำเสนอ ดังต่อไปนี้

7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือคำในภาษาอังกฤษ คือ Satisfaction ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

อภิวันท์ วีระเดโช (2552 : 12) สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยแวดล้อมที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความคาดหวังในแต่ละสถานการณ์ ช่วงเวลาหนึ่งบุคคลอาจไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งเพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แต่ในอีกช่วงเวลาหนึ่งหากสิ่งที่คาดหวังไว้ได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกเดิมที่มีต่อสิ่งนั้นได้อย่างทันทีทันใด แม้ว่าจะเป็นความรู้สึกตรงข้ามก็ตาม นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกในระดับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความแตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ ส่วนใหญ่ลูกค้าจะใช้เวลาเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่าง ๆ

เฉลิมเกียรติ ตุ่นแก้ว (2553 : 11) ให้ความหมายไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติเชิงบวกของบุคคลที่เกิดขึ้นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกิดความรู้สึกที่ดี ชอบ ประทับใจต่อการให้บริการและการรับบริการในทุกสถานการณ์ ทุกสถานที่ การตอบสนองในความต้องการเป็นความรู้สึกในทางบวกแล้วทำให้เกิดความเป็นสุข ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันและสามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามสถานการณ์

สายนภา ดาวแสง (2559 : 17) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกชอบในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกันและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ความรู้สึกนี้จะช่วยจูงใจให้เกิดความรักในงาน โดยเฉพาะเมื่อบุคคลนั้นได้มีส่วนร่วมในนโยบาย วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในองค์กรซึ่งทำให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้น มีความรู้สึกมั่นคง และมีความมุ่งมั่นที่จะอุทิศตนและทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างเต็มที่ แล้วงานทุกอย่างจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

พรเทพ พัฒธนานุรักษ์ และคณะ (2562 : 54) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกดีหรือทัศนคติเชิงบวกของผู้ได้รับบริการ ซึ่งมักจะเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการของแต่ละบุคคลจนเกิดความรู้สึกดีในสิ่งนั้น ๆ ตรงกันข้ามหากไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการก็จะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ ส่วนความพึงพอใจจากการให้บริการ หมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบของผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการและผู้ที่มาใช้บริการที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งนี้การบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการได้และก่อให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่ ต้องพิจารณาจากลักษณะการให้บริการขององค์กรและระดับการรับรู้และความรู้สึกของผู้มาใช้บริการนั้น ๆ ด้วย

Vroom, H.V. (1970; อ้างถึงใน แสงจันทร์ เขจรศาสตร์, 2557 : 73) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีความหมายคล้ายกับทัศนคติจนสามารถใช้แทนกันได้ โดยให้คำอธิบายความหมายของคำทั้งสองคำนี้ว่า

หมายถึง ผลจากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นถึงสภาพความไม่พึงพอใจ

Davis, K. and Newstrom, J.W. (1985 : 83) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่องานกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากงานนั้น

Harris, B.W. (2001 : 173) ให้ความหมายว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ

Good, C.V. (2005 : 384) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึง คุณภาพ สภาพหรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องานของตน

จากที่กล่าวมานั้นพอที่จะสรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ ในทางบวกหรือในทางลบ กล่าวคือ ถ้าสิ่งนั้นเป็นไปตามความคาดหวังหรือตรงกับความต้องการบุคคลจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าสิ่งนั้นไม่เป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ตรงกับความต้องการบุคคลจะเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อสิ่งนั้น

7.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้งานสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ นอกจากผู้บริหารจะดำเนินการให้ผู้ปฏิบัติงานให้บริการเกิดความพึงพอใจในการทำงานแล้ว ยังจำเป็นต้องดำเนินการที่จะให้ผู้มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจด้วย เพราะความเจริญเติบโตของงานบริการปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้คือจำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้นผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2555 : 1; อ้างถึงใน ปัทมา นันดิลก, 2564 : 36) ดังที่ จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2544 : 21) ได้แบ่งความสำคัญของความพึงพอใจไว้ 2 ประการ ดังนี้

7.2.1 ความสำคัญต่อผู้ให้บริการที่องค์กรต้องคำนึงถึงความพึงพอใจต่อการบริการต่อไปนี้

1) ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหารการบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า เกี่ยวกับการบริการและลักษณะของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการ และวิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในอันที่ตระหนักถึงความคาดหวังของผู้รับบริการ และสามารถตอบสนองบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ได้จริง

2) ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการที่ดี การบริการที่ดีจะต้องมีคุณภาพตรงกับความต้องการ ความคาดหวัง และมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีก

ต่อไป คุณภาพของการบริการที่จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะการบริการที่ปรากฏให้เห็น เช่น สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ บุคลิกลักษณะของพนักงานบริการ เป็นต้น ความน่าเชื่อถือไว้วางใจของการบริการ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการบริหารด้วยความเชื่อมั่นและความเข้าใจต่อผู้อื่น

3) ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นตัวชี้คุณภาพและความสำเร็จของงานบริการ ที่ให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นเรื่องจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้ความสำคัญกับลูกค้า การสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการย่อมทำให้พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมายและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ อันนำมาซึ่งคุณภาพของการบริการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และส่งผลให้กิจกรรมการบริการประสบผลสำเร็จ

7.2.2 ความสำคัญต่อผู้รับบริการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้าก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้าสำหรับนำเสนอบริการที่เหมาะสม เพื่อการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจบริการ ผู้รับบริการย่อมได้รับการบริการที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ การดำเนินงานที่ต้องพึ่งพาการบริการในหลาย ๆ สถานการณ์ เพราะการบริการในหลาย ๆ ด้านช่วยอำนวยความสะดวก และแบ่งเบาภาระการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานบริการ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของงานบริการและอาชีพงานบริการเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของคนเรา เพื่อได้มาซึ่งรายได้ในการดำรงชีวิตและการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นที่ยอมรับว่าความพึงพอใจในงานมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของงานในแต่ละองค์กร เมื่อองค์กรให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมในงาน ค่าตอบแทน สวัสดิการและความก้าวหน้าในชีวิตการงานเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของงานบริการให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไปในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าให้ใช้บริการต่อ ๆ ไป

จากความสำคัญของความพึงพอใจดังกล่าวนั้นสรุปได้ว่า ในงานบริการใด ๆ ก็ตามความ พึงพอใจมีความสำคัญทั้งต่อผู้รับบริการและผู้ให้บริการ หรือผู้ปฏิบัติงานบริการ ซึ่งความพึงพอใจของทั้งผู้รับบริการและของผู้ให้บริการหรือผู้ปฏิบัติงานบริการดังกล่าวนี้ มีความสัมพันธ์กันในลักษณะของความสัมพันธ์ต่างเสริม (Reciprocal Relationship) ที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตขององค์กรที่ให้บริการ ผู้บริหารองค์กรจึงต้องให้ความสำคัญและดำเนินการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเพื่อส่งต่อการให้บริการที่มีคุณภาพแก่ผู้รับบริการทำให้ผู้รับบริการมีความ

พึงพอใจมาใช้บริการอย่างต่อเนื่องและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีความเจริญเติบโตและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จึงให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจของวิทยากรหรือครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

8. บริบทของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

กศน.เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน ในปัจจุบัน) เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน กศน.กรุงเทพมหานคร หรือสกร.กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน. หรือกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีประชากรผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน ด้วยกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่มีบริบท (Context) เฉพาะทั้งระดับพื้นที่ (เขต) ระดับชุมชนในพื้นที่ ระดับกลุ่มเป้าหมาย (ผู้สูงอายุ) และระดับองค์กร (กศน.เขตบางบอน) ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ดังที่ได้กล่าวถึง ดังต่อไปนี้

8.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่บริหารเขตการปกครองแบบพิเศษตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรการบริหารราชการที่ประกอบด้วย

1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หัวหน้าฝ่ายบริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง มีสถานะเป็นข้าราชการการเมือง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

2) สภากรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ 1,569 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต มีประชากรอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจำนวน 5,515,045 คน ใน 3,164,868 หลังคาเรือน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 2,585,116 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 2,929,929 คน จากข้อมูลทางสถิติศูนย์สารสนเทศกรุงเทพมหานคร (ข้อมูลเดือนเมษายน 2565)

แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,154,381 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aging Society) และมีประชากรที่เข้ามาอาศัยอยู่ชั่วคราวเพื่อรับจ้างใช้แรงงาน เพื่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการค้าโดยไม่แจ้งย้ายทะเบียน (กรุงเทพมหานคร, 2564 : ออนไลน์)

8.2 สถานการณ์ผู้สูงอายุในเขตบางบอน

เขตบางบอนเป็นเขตการปกครองเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร จัดเป็นเขตชั้นนอก มีสภาพพื้นที่เป็นกึ่งชุมชนเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวิวัฒนาการอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2565 : 5) โดยในพื้นที่เขตบางบอน มีจำนวนประชากร 102,080 คน แบ่งเป็นประชากรชาย จำนวน 48,669 คน และเป็นประชากรหญิง จำนวน 53,411 คน อาศัยอยู่ใน 51,151 หลังคาเรือน จากข้อมูลสถิติศูนย์สารสนเทศกรุงเทพมหานคร (ข้อมูลเดือนเมษายน 2565) แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ในเขตบางบอน จำนวน 17,410 คน คิดเป็นร้อยละ 17.06 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงที่ใกล้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aging Society) โดยแบ่งเป็นเพศชาย 7,832 คน และเป็นเพศหญิง 9,578 คน มีผู้สูงอายุจำนวนหลายคนที่ยังช่วยเหลือตนเองได้ มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถและยังมีความต้องการประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน หรือช่วยแบ่งเบาโลกของอาชีพและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการประกอบอาชีพ ในอดีตประชากรในเขตบางบอน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประเภทไม้ดอกและทำสวนผลไม้ แต่ในสภาพปัจจุบันความเจริญของธุรกิจได้แผ่ขยายเข้าสู่ท้องถิ่นมากขึ้น พื้นที่เกษตรกรรมบางส่วนถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นบ้านจัดสรรและโรงงานอุตสาหกรรมประกอบกับการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.), 2565 : 5)

การแบ่งเขตการปกครอง ตามประกาศกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2560 (ประกาศกรุงเทพมหานคร, 2560 : 53-56) กรุงเทพมหานคร ได้ประกาศยุบแขวงบางบอน และตั้งแขวงขึ้นใหม่ 4 แขวง โดยมีถนนเอกชัยและถนนกาญจนาภิเษกฝั่งตะวันตกเป็นเส้นแบ่งเขต และให้มีผลบังคับใช้ในวันเดียวกัน ส่งผลให้เขตบางบอนในปัจจุบันประกอบด้วย 4 แขวง ดังต่อไปนี้

1) แขวงบางบอนเหนือ มี 4 ชุมชน คือ
   1.1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่
   1.2) ชุมชนบ้านมั่นคงวิมานทอง
   1.3) ชุมชนเกษตรบ้านนายผล
   1.4) ชุมชนหมู่บ้านกานดาคลาสสิควิลล์
2) แขวงบางบอนใต้ มี 3 ชุมชน คือ

2.1) ชุมชนสถานีรางโพธิ์

2.2) ชุมชนวัดบางบอน

2.3) ชุมชนมั่นคง 133

3) แขวงคลองบางพราน มี 5 ชุมชน คือ

3.1) ชุมชนซอยกำนันแม้น 13

3.2) ชุมชนสวนผัก

3.3) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง

3.4) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา

3.5) ชุมชนริมคลองพระยาราชมนตรี

4) แขวงคลองบางบอน ยังไม่มีจำนวนชุมชน

สุรีย์พร พันพึ่ง และคณะ (2564 : 15-29) ศึกษาสถานการณ์ผู้สูงอายุในเขตบางบอน พบว่า ในเขตบางบอนมีผู้สูงอายุเฉลี่ย 0.7 คนต่อครัวเรือน ทั้งนี้เป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าภาพรวมเล็กน้อยที่มี 0.8 คนต่อครัวเรือน ในขณะที่สัดส่วนของครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุเป็นสมาชิกอย่างน้อย 1 คนขึ้นไป มีร้อยละ 52.7 ซึ่งน้อยกว่าภาพรวมเช่นกัน ทั้งนี้ภาพรวมมีสัดส่วนร้อยละ 59.2 ผลสำรวจบุคคลเขตบางบอนประกอบด้วย (1) ลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ (2) การทำงาน (3) รายได้และการออม (4) สุขภาพ (5) การออกกำลังกาย (6) ผลกระทบโควิด-19 ต่อผู้สูงอายุ (7) ภาวะพึ่งพิงกับมิติด้านเศรษฐกิจ-สังคม และ (8) ภาวะพึ่งพิงกับผลกระทบต่อผู้ดูแล โดยมีข้อเท็จจริงตามผลการศึกษาโดยสรุป ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้สูงอายุ

การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลผู้สูงอายุตัวอย่างที่อาศัยในเขตบางบอน จำนวน 321 คน โดยที่ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลอายุ 60 ปีขึ้นไป และในกรณีบุคคลที่อยู่ในข่ายให้สัมภาษณ์ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ด้วยตนเอง เนื่องจากความสูงอายุ การป่วย หรือภาวะพึ่งพิงญาติ บุคคลในครอบครัวหรือผู้ดูแลเป็นผู้ให้ข้อมูลแทน ทั้งในลักษณะร่วมกันตอบ หรือตอบแทนกันหมด การนำเสนอในส่วนนี้จะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของผู้สูงอายุ และเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลตามกลุ่มอายุของผู้สูงอายุ คือ ผู้สูงอายุวัยต้น อายุ 60 - 69 ปี ผู้สูงอายุวัยกลาง อายุ 70 - 79 ปี และ ผู้สูงอายุวัยปลาย 80 ปีขึ้นไป ผู้สูงอายุในการศึกษานี้ ส่วนมากอาศัยในครัวเรือนที่มีสมาชิก 3 คนหรือมากกว่า (ร้อยละ 81.8) ซึ่งสมาชิกในครัวเรือน อาจมีทั้งคู่สมรส ลูก-หลาน ญาติ หรือคนที่ไม่ใช่ญาติอยู่ร่วมด้วยอย่างไรก็ดี ยังมีผู้สูงอายุอีกประมาณร้อยละ 18 ที่อยู่คนเดียว หรืออยู่ตามลำพังกับคู่สมรส หรืออยู่กับบุคคลอื่นอีก 1 คน ที่ไม่ใช่คู่สมรส โดยที่ผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 4.3) มีสัดส่วนของการอยู่คนเดียวสูงที่สุด เมื่อเทียบสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป และสัดส่วนของผู้สูงอายุ

70 - 79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป ในขณะที่สัดส่วนผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปที่อยู่กัน 2 คนกับผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสเท่ากัน คือ ร้อยละ 11.8 สูงกว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี

2) การทำงาน

ผู้สูงอายุในเขตบางบอนไม่ได้ทำงานหรือเกษียณอายุ โดยที่สัดส่วนของการไม่ได้ทำงานมีเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ส่วนกลุ่มที่ทำงานนั้นพบว่า สัดส่วนของผู้สูงอายุทำงานรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 13.9) รองลงมา ผู้สูงอายุทำงานของตนเองโดยไม่มีลูกจ้าง (ร้อยละ 13.0) โดยผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี ร้อยละ 50.6 เป็นกลุ่มที่ยังคงทำงานอยู่มากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป ผู้สูงอายุร้อยละ 47.0 มีความพร้อมที่จะทำงาน และร้อยละ 44.0 ต้องการทำงาน โดยผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี มีความพร้อม (ร้อยละ 65.9) และต้องทำงาน (ร้อยละ 60.0) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

3) รายได้และการออม

ข้อมูลด้านรายได้ของผู้สูงอายุที่ได้รับผ่านระบบสวัสดิการของรัฐ ผู้สูงอายุในเขตบางบอนร้อยละ 83.1 ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน และร้อยละ 4.8 ของผู้สูงอายุได้รับเบี้ยผู้พิการโดยสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70 - 79 ปีที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (ร้อยละ 89.1) สูงกว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุกลุ่มอื่น ๆ และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปได้รับเบี้ยผู้พิการ (ร้อยละ 7.8) สูงกว่าผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี และอายุ 70 - 79 ปี

ความพอเพียงของรายได้ การออม และวิธีใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน พบว่าผู้สูงอายุในเขตบางบอนมีรายได้ที่ตนเองได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในแต่ละเดือนโดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 43.1) สูงที่สุด รองลงมา คือ ผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 35.7) และผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 32.6) ยิ่งไปกว่านั้นพบว่า ผู้สูงอายุถึงร้อยละ 58.7 ไม่มีการออม ซึ่งสัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 60.8) ไม่มีการออมสูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี และอายุ 70 - 79 ปี ส่วนวิธีการที่ใช้เมื่อมีปัญหาฉุกเฉินด้านการเงิน พบว่าผู้สูงอายุมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.4) ใช้วิธีการขอเงินจากลูกหรือคนในครอบครัวหรือญาติมากที่สุด รองลงมาคือใช้เงินออมของตนเอง (ร้อยละ 26.4) และกู้ยืมเงินนอกระบบเสียดอกเบี้ย (ร้อยละ 9.9) เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเมื่อมีเรื่องฉุกเฉินเกี่ยวกับการเงิน

4) สุขภาพ

ผู้สูงอายุในเขตบางบอน ประมาณร้อยละ 58 มีสิทธิประกันสุขภาพผ่านระบบบัตรทอง (หรือบัตร 30 บาท) และร้อยละ 20.1 มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลจากระบบข้าราชการบำนาญ และร้อยละ 8.3 มีระบบประกันสังคม ในขณะที่ร้อยละ 5.4 ของผู้สูงอายุไม่มีสิทธิประกันสุขภาพใด ๆ

ผู้สูงอายุในเขตบางบอนที่มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรังประเภทต่าง ๆ ที่พบได้บ่อยในการศึกษานี้ 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด/เต้นผิดจังหวะ และโรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก และผู้ที่มีจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรังตั้งแต่ 1 โรคขึ้นไป

พบว่า ผู้สูงอายุมีโรค/และมีจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มมากขึ้นเมื่ออายุสูงขึ้น โดยที่สัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 1 ถึง 4 โรคสูงสุด เช่น ผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 28.8) ตอบว่ามีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 1 โรค ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี และอายุ 70 - 79 ปี ที่เป็นโรคติดต่อเรื้อรัง

ระดับความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต ประเมินมาจากคำตอบของผู้สูงอายุเกี่ยวกับความรู้สึกหมดแรง ความรู้สึกเครียดประสาทเสีย ความรู้สึกสิ้นหวัง ความรู้สึกกระสับกระส่าย ความรู้สึกเศร้า ความรู้สึกว่าต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการทำอะไรสักอย่าง และความรู้สึกว่าเป็นคนไร้ค่า พบว่า ร้อยละ 23.6 ของผู้สูงอายุในเขตบางบอนมีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต โดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 25.0) มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตสูงที่สุด เมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี และผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป

5) การออกกำลังกาย

ผู้สูงอายุในเขตบางบอน พบว่า ครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.1) ของผู้สูงอายุ มีการออกกำลังกายเป็นประจำ โดยกลุ่มผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 53.3) มีการออกกำลังกายเป็นประจำสูงที่สุด พบว่า ร้อยละ 1.9 ของผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายเป็นประจำไปออกกำลังกายที่ศูนย์กีฬา ร้อยละ 8.1 ใช้สวนสาธารณะ และร้อยละ 3.8 ออกกำลังกายที่ลานกีฬาของกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลือใช้สถานที่ออกกำลังกายที่อื่น ๆ

6) ผลกระทบของโควิด-2019

ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากโควิด-2019 ในสามด้านหลัก ๆ พบว่า ร้อยละ 9.5 ของผู้สูงอายุได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกาย ร้อยละ 28.5 ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจิตและร้อยละ 53.8 รับผลกระทบด้านรายได้ของตนเองลดลงในขณะที่รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นโดยสัดส่วนของผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 15.4) ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกายสูงที่สุด ในขณะที่ผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 30.4) ได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพจิตใจสูงที่สุดและผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 66.3) ได้รับผลกระทบด้านรายได้ของตนเองลดลงในขณะที่รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นสูงที่สุด

7) ภาวะพึ่งพิงกับมิติด้านเศรษฐกิจ-สังคม

ในเขตบางบอนกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสูงอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะดี (ร้อยละ 44.4) สูงที่สุด ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงต่ำถึงปานกลางอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน (ร้อยละ 46.0) มากที่สุด และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะพึ่งพิงมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.5) อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะดี

8) ภาวะพึ่งพิงกับผลกระทบต่อผู้ดูแล

ผลกระทบของโควิด-19 ต่อผู้ดูแลในมิติด้านการเงิน (ของผู้ดูแลหรือครอบครัว) และการทำงาน (การออกจากงาน) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสูงขึ้นจะทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ดูแล

ด้านการเงินมากขึ้น โดยผู้ดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิงในระดับสูง ร้อยละ 92.3 ได้รับผลกระทบด้านการเงินซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้ดูแลผู้สูงอายุกลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิงในระดับต่ำถึงปานกลาง (ร้อยละ 66.7) ส่วนผู้ดูแลผู้สูงอายุกลุ่มที่ไม่มีภาวะพึ่งพิงได้รับผลกระทบดังกล่าว

นอกจากนั้น กรมการปกครอง (2565) ได้รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุในเขตบางบอนว่า ในพื้นที่เขตบางบอน มีจำนวนประชากร 102,080 คน แบ่งเป็นประชากรเพศชาย จำนวน 48,669 คน และเป็นประชากรเพศหญิง จำนวน 53,411 คน อาศัยใน 51,151 หลังคาเรือน จากข้อมูลทางสถิติศูนย์สารสนเทศกรุงเทพมหานคร (ข้อมูลเดือนเมษายน 2565) แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปในเขตบางบอน จำนวน 17,410 คน แบ่งเป็นเพศชาย 7,832 คน และเป็นเพศหญิง 9,578 คน ซึ่งส่วนมากอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกมากกว่า 3 คน อาจมีทั้งคู่สมรส ลูก-หลาน ญาติ หรือคนที่ไม่ใช่ญาติอยู่ร่วมด้วยกัน ซึ่งบางส่วนไม่ได้ทำงานหรือเกษียณอายุโดยสัดส่วนของการไม่ได้ทำงานนี้เพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ส่วนกลุ่มที่ทำงานนั้นพบว่าเป็นผู้สูงอายุวัยต้น 60 - 69 ปี เป็นกลุ่มที่มีความพร้อม ต้องการทำงานและยังคงทำงานอยู่มากที่สุด ในกลุ่มผู้สูงอายุวัยกลาง 70 - 79 ปี มีจำนวนผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านระบบสวัสดิการของรัฐมากที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุวัยปลาย 80 ปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอและไม่มีการออมเงินมากที่สุด ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 80 ปีขึ้นไปมีการแก้ปัญหาทางการเงินโดยใช้วิธีการขอเงินจากลูกหรือคนในครอบครัวหรือญาติมากที่สุด ผู้สูงอายุ 60 - 80 ปีขึ้นไปได้รับสิทธิประกันสุขภาพผ่านระบบบัตรทองมากที่สุด ผู้สูงอายุในเขตบางบอนที่มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด-เต้นผิดจังหวะ และโรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตก พบในกลุ่มผู้สูงอายุวัยปลาย 80 ปีขึ้นไปมาก กลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 69 ปีมีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี มีการออกกำลังกายที่สวนสาธารณะเป็นประจำมากที่สุด ผลกระทบของโควิด-19 ในกลุ่มผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกายสูงที่สุด กลุ่มผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี ได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพจิตสูงที่สุด และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี ได้รับผลกระทบด้านรายได้ของตนเองลดลงในขณะที่รายจ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นสูงที่สุด ในเขตบางบอนกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสูงอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะดีสูงที่สุด ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงต่ำถึงปานกลางอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน มากที่สุด และกลุ่มผู้สูงอายุไม่มีภาวะพึ่งพิง อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะดี

8.3 บทบาทและความรับผิดชอบ โครงสร้างการบริหารงาน และอัตรากำลังของ กศน. เขตบางบอน

8.3.1 บทบาทและความรับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน มีอำนาจและหน้าที่ ตามประกาศ

กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2-3)

1) จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานภาคีเครือข่าย เพื่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3) ดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

4) จัด ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่

5) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

6) วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษานอกระบบ

7) ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

8) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

9) พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

10) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

11) ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

12) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นกรอบที่กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน โดยมีหลักคิดที่เป็นจุดเน้นในการดำเนินงาน ดังนี้

(1) วิสัยทัศน์

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เป็นสถานศึกษาที่จัดและส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

(2) ปรัชญา

ชุมชนเป็นฐาน ประสานเครือข่าย
ขยายแหล่งเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญา
พัฒนาความรู้ความคิด คุณภาพชีวิตอย่างพอเพียง

(3) อัตลักษณ์ ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม

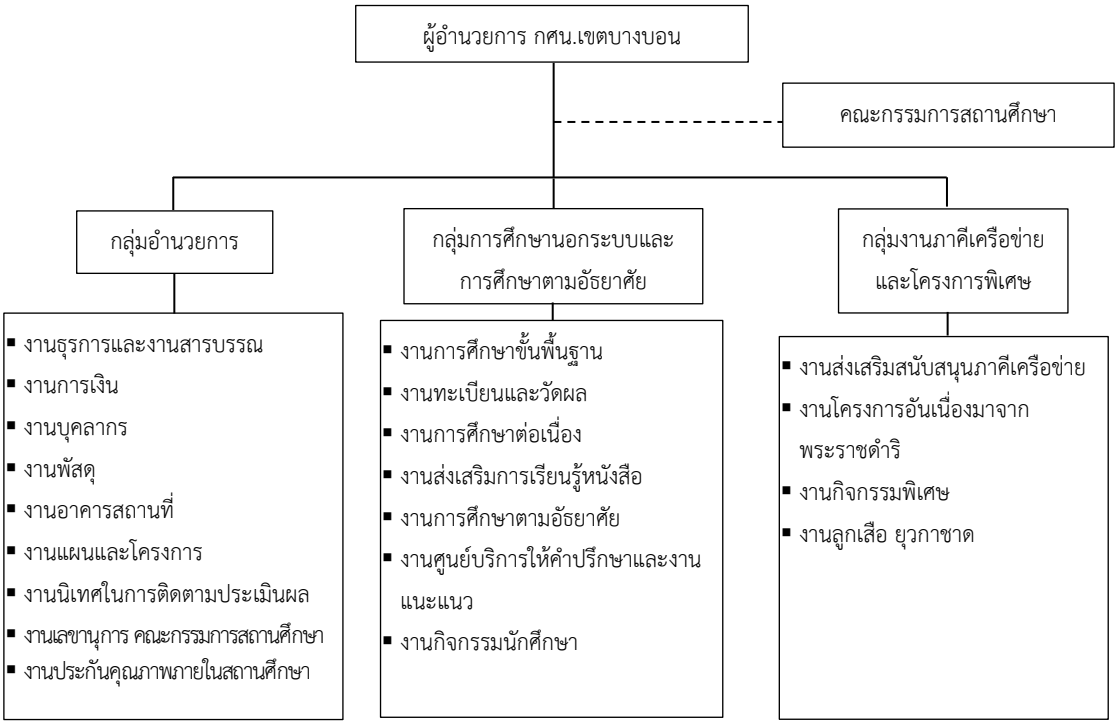
(4) เอกลักษณ์ วิชาการเด่น เน้นคุณธรรม

8.3.2 โครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของ กศน.เขตบางบอน

ในการดำเนินงานตามบทบาทและความรับผิดชอบหรืออำนาจหน้าที่ดังที่กล่าวมานั้น กศน.เขตบางบอน มีโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังดังแผนภูมิที่ 1 และตารางที่ 2-4 ตามลำดับ ดังนี้

1) โครงสร้างการบริหารงานของ กศน.เขตบางบอน ปรากฏดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

2) อัตรากำลังของ กศน.เขตบางบอน ปรากฏดังตารางที่ 2 และ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำแนกตามประเภท/ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

ประเภท/ตำแหน่ง	ระดับการศึกษา (คน)				
	ต่ำกว่า ป.ตรี	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	รวมจำนวน
ข้าราชการครู	-	1	2	-	3
พนักงานราชการ					
นักวิชาการศึกษา	-	-	1	-	1
ครู อาสาสมัครฯ	-	1	-	-	1
ครู กศน. ตำบล	-	6	1	-	7
อัตราจ้าง					
ครูศูนย์การเรียนชุมชน	-	1	-	-	1
รวมจำนวน	-	9	3	-	13

ตารางที่ 3 รายชื่อบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน และตำแหน่ง

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ	ผู้อำนวยการ
2.	นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	ครู
3.	นายภักดี สุรเนตร	ครูผู้ช่วย
4.	นายจิระวัฒน์ วัฒนกูลอิทธิ	นักวิชาการศึกษา
5.	นางสาวรัชนี ปาละโค	ครู อาสาสมัคร กศน.
6.	นางสาวชญาภา ศรีสวัสดิ์	ครู กศน.ตำบล
7.	ว่าที่ร้อยตรีหญิงเขมจิรา สวัสดี	ครู กศน.ตำบล
8.	นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา	ครู กศน.ตำบล
9.	นางสาวธิติมา กวาวมณี	ครู กศน.ตำบล
10.	นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว	ครู กศน.ตำบล
11.	นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์	ครู กศน.ตำบล
12.	นางสาวภัทราพร วีระพันธ์	ครู กศน.ตำบล
13.	นายณดล จาริยพานิช	ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน

ตารางที่ 4 รายชื่อศูนย์การเรียนชุมชน ที่ตั้ง กศน.แขวง และผู้ประสานงาน/ผู้รับผิดชอบ

ศูนย์การเรียนชุมชน	ที่ตั้ง กศน.แขวง	ผู้ประสานงาน/ผู้รับผิดชอบ
1. ศูนย์การเรียนชุมชนธนกร	กศน.แขวงบางบอนเหนือ	1. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ 2. นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว 3. นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์ 4. นายณดล จาริยพานิช
2. ศูนย์การเรียนชุมชนฐานเทคโนโลยี	กศน.แขวงบางบอนใต้	1. นายภักดี สุรเนตร 2. นางสาวธิติมา กวาวมณี 3. นางสาวภัทราพร วีระพันธ์
3. ศูนย์การเรียนชุมชนศึกษานารีวิทยา	กศน.แขวงบางบอนเหนือ	1. นายจิระวัฒน์ วัฒนะกูลอิทธิ 2. ว่าที่ร้อยตรีหญิงเขมจิรา สวัสดี 3. นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา
4. ศูนย์การเรียนชุมชนทรัพย์ศิริ	กศน.แขวงคลองบางบอน	1. นางสาวรัชนี ปาละโค 2. นางสาวชญาภา ศรีสวัสดิ์
5. ศูนย์การเรียนเอกชัยพิทยา (เรือนจำพิเศษธนบุรี)	กศน.แขวงบางบอนใต้	1. นางสาวธิติมา กวาวมณี 2. นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์
6. ศูนย์การเรียนสตรีบางบอน (ทัณฑสถานหญิงธนบุรี)	กศน.แขวงบางบอนใต้	1. นางสาวรัชนี ปาละโค 2. นายณดล จาริยพานิช
7. ศูนย์การเรียนมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.)	กศน.แขวงคลองบางบอน	นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา
8. ศูนย์การเรียนชุมชนดีสมบุญ	กศน.แขวงคลองบางบอน	นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตร และการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

ศิธาชัย ศรีอุดม (2557 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล” ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และ 3) ผลผลิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลมีความเหมาะสม นักการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครู มีความเห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ศศิธร ม่านทอง (2557 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยภารกิจ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การประกันคุณภาพภายใน และ 7) การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร กระบวนการจัดการความรู้ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 4) การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ และ 5) การเรียนรู้ รูปแบบการจัดการความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการดำเนินงาน 4) ระบบสนับสนุน และ 5) การนำรูปแบบไปใช้ ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสม มีความถูกต้อง และมีความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัตนา คำเพชรดี (2559 : 232-233) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน” เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและนโยบายของหลักสูตร (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครู (4) การนิเทศภายใน (5) การบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม (6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และ (7) การพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเอง 1.2) กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวางแผน (Planning) (2) การจัดองค์การ (Organizing) (3) การนำองค์การ (Leading) และ (4) การควบคุม (Controlling) 1.3) ประสิทธิผลการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย (1) สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (2) สมรรถนะการสอนและการเป็นที่ยอมรับของครู และ (3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนที่พัฒนาขึ้น สรุปได้ดังนี้ 2.1) องค์ประกอบปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิผล ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย

ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และนโยบายของหลักสูตร (2) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน (3) การพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเอง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความคิดเห็นในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ (3.1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และนโยบายของหลักสูตร (3.2) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน (3.3) การพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเอง และครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ (3.3.1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และนโยบายของหลักสูตร (3.3.2) การพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเอง (3.3.3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครู 2.2) องค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การควบคุม การวางแผน การนำองค์การ และการจัดองค์การ ตามลำดับ และ 2.3) องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสมรรถนะการสอนและการเป็นที่ยอมรับของครู

ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560 : 77-107) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล สรุปได้ว่า เป็นการบริหารงานที่ใช้ทฤษฎีระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปลงสภาพ (Transformation Process) และผลผลิต (Outputs) และผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลว่ามีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นไปได้ (Feasibility) มีความสอดคล้อง (Congruity) และมีความเป็นประโยชน์ (Utility)

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และคณะ (2560; อ้างถึงใน กษมา ชนะวงศ์, 2564 : 66-67) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมในการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมี 5 ขั้นตอนดังนี้ คือ 1) การศึกษาบริบท 2) การวางแผนการใช้หลักสูตร 3) การดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมหลักสูตร และ 5) การประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้ 5.1) การศึกษาบริบท ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของสังคม โดยคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย คือ (1) ฝ่ายบริหาร (2) ฝ่ายครูวิชาการ (3) ฝ่ายครูผู้สอน (4) ฝ่ายคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทุกฝ่าย การพัฒนาบุคลากรของ

สถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (5.2) การวางแผนการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจ ความต้องการของชุมชน นำมาจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นกระบวนการ โดยพิจารณาจากบริบทแวดล้อม อาทิ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา (หลักสูตร) โครงสร้างหลักสูตร เป็นต้น ตลอดจนการวิเคราะห์การบูรณาการการเรียนรู้ประกอบสาระหลักสูตรวิเคราะห์ภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตร และรายงานแผนงานต่อสาธารณชน (5.3) การดำเนินการใช้หลักสูตร ควรมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การทำโครงการแนะแนวนโยบายของผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา (5.4) การนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมหลักสูตร โดยประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในแผนงานโครงการนิเทศ ติดตาม เอกสารหลักฐานการดำเนินการนิเทศ ตารางการนิเทศ รายงานการนิเทศ ระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผล คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามแบบการประเมินและการนิเทศ และ (5.5) การประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร โดยการนำหลักสูตรไปทดลองใช้และทำการประเมินหลักสูตรนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบในการประเมินจากหลายด้านประกอบกัน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งต้องประเมินให้ครอบคลุมปัจจัยนำเข้าหรือตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิตจากการใช้หลักสูตร อีกทั้งผู้ทำการประเมินต้องมาจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายร่วมมือกัน จนอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อใช้ในอนาคต ต้องเน้นที่การพัฒนาหลักสูตรอย่างมีส่วนร่วมจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากหลาย ๆ ฝ่าย ในการร่างหลักสูตร ประกอบกับการนำเอาหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร โดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีความตระหนักถึงความพอเพียง พอประมาณ และมีเหตุผล ภายใต้เงื่อนไขด้านความรู้และคุณธรรม และสามารถพึ่งพาตนเองได้ อันจะส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทต่าง ๆ ของแต่ละสถานศึกษา

ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563 : 122-123) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองสองปาก” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบนี้ พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

กระบวนการดำเนินงาน แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จโดยกระบวนการดำเนินงานของรูปแบบ SE-PLC-E Model ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analyze) กระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ (Efficient Operation Process) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

มีเกียรติ นาสมตรึก (2563 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบฯ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบฯ และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบฯ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพ ปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และแนวทางการบริหารงานวิชาการควรมีกระบวนการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1.1) ด้านการวางแผน (Plan) 1.2) ด้านการปฏิบัติ (Do) 1.3) ด้านการตรวจสอบ (Check) และ 1.4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) 2) ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) หลักการ 2.2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 2.3) กลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ 2.4) วิธีดำเนินงานพัฒนารูปแบบ 2.5) การประเมินรูปแบบ และ 2.6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยหลักการบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การบริหารการเรียนการสอน และ (4) การวัดและประเมินผล ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก คุณภาพผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบฯ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบฯ และความพึงพอใจทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูลจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า รูปแบบฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

รุณี ห่อทอง (2563 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล และวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

คุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1.2) ปัจจัยการบริหาร 1.3) กระบวนการบริหาร และ 1.4) ผลลัพธ์ และแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของแต่ละองค์ประกอบ 2) รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหาร 2) คุณลักษณะผู้บริหารและครู องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานตามแผนงาน ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงพัฒนา และองค์ประกอบที่ 4 ผลลัพธ์ ประกอบด้วย (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ (3) ความพึงพอใจของครู ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล พบว่า ครูมีความเห็นว่าสามารถปฏิบัติตามรูปแบบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล พบว่า 4.1) ผลการเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยนกแล ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปีการศึกษา 2563 สูงกว่าในปีการศึกษา 2562 โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นต่ำที่สุด 4.2) ผลการเปรียบเทียบร้อยละของผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยนกแล ก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล ทุกข้อในปีการศึกษา 2563 สูงกว่าในปีการศึกษา 2562 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ ข้อที่ 3

มีวินัย และข้อที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นต่ำที่สุด และ 4.3) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแลไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ

สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง (Structured Teaching) สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง สำหรับเด็กออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปัตตานี จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง พบว่า ได้องค์ประกอบการบริหารการจัดการเรียนรู้ คือ “PODCAR” ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การจัดองค์กร (Organize) 3) การดำเนินการ (Do) 4) การควบคุม (Control) 5) การแก้ไขปรับปรุง (Act) และ 6) การรายงาน (Report) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง ตามองค์ประกอบที่ทำการศึกษา พบว่า มีการสร้างการรับรู้ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี และกำหนดใช้การสอนแบบมีโครงสร้างผนวกกับกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ปัญหาที่พบ คือ ครูขาดความเข้าใจทำให้การจัดการเรียนรู้ การบันทึกผลการเรียนรู้ และการประเมินผลไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง ไม่มีการสรุปผลและนำข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศมาปรับปรุงแก้ไขรวมถึงไม่มีการรายงานผลการสอนแบบมีโครงสร้าง ส่วนแนวทางการบริหาร ควรสร้างการรับรู้อย่างถูกต้องให้กับผู้เกี่ยวข้องโดยจัดทำเป็นคู่มือหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มี การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล รวมถึงการสนับสนุนสื่อและเทคนิคการสอน ให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาและรายงานผลการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน และภาพรวมของสถานศึกษา รวมถึงประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ผลการสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี พบว่า รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง สำหรับเด็กออทิสติก ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการดำเนินงาน 4) ปัจจัยสนับสนุน และ 5) การนำรูปแบบไปใช้ ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.55, σ = 0.67) และผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.36, σ = 0.59) และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี พบว่า 1) ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ครั้งที่ 1 อยู่ในระดับมาก (μ = 4.00, σ = 0.50) ครั้งที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.70, σ = 0.42) และมีผลต่างสูงขึ้นในทุกด้าน 2) ผลการพัฒนาผู้เรียนตาม

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หลังการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง ผู้เรียนผ่านการประเมินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 88.89 และ 3) ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.65, σ =0.49)

กษมา ชนะวงศ์ (2564 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้หลักสูตร และองค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์ โดยนักเรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) คิดเป็น 2) ทำเป็น 3) อยู่เป็น ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีความเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

พีระพรรณ ทองศูนย์ (2566 : 55-56) ทำการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) จุดมุ่งหมาย (3) องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษา (4) กระบวนการบริหารจัดการ (5) ผลลัพธ์ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการองค์กร (2) การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร (3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (4) การมุ่งเน้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ (5) การวัดและประเมินผลและองค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การปฏิบัติตามแผน (3) การตรวจสอบ และ (4) การปรับปรุง ผลการตรวจสอบรูปแบบพบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง ครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด การทดลองใช้รูปแบบ พบว่า โรงเรียนสามารถดำเนินการตามรูปแบบได้โดยมีผลการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้นและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

พลชัย ชุมปัญญา (2566 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยในแง่ขององค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า ประกอบด้วย5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการของรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) โครงสร้างของรูปแบบ (4) กระบวนการจัดการ และ (5) กลไกของรูปแบบในส่วนขององค์ประกอบการบริหารจัดการประกอบด้วย 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) ด้านการบริหารทรัพยากรวิถีใหม่ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ (3) ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่ (4) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิถีใหม่ (5) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่ (6) ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่ (7) ด้านความปลอดภัย และ (8) ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมี 4 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม และด้านการเมือง และรูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Yunhuo Cui et al. (2018; อ้างถึงใน กษมา ชนะวงศ์, 2564 : 64-65) ทำการวิจัย เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการหลักสูตรในสาธารณรัฐประชาชนจีน (Changes in School Curriculum Administration in China)” ได้ศึกษาวิวัฒนาการของระบบการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนในประเทศจีน พบว่า การจัดทำหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ขอบเขตของการปฏิรูปหลักสูตรนั้นจะเกินกว่าแค่เนื้อหาและเทคโนโลยี ทั้งนี้ การปฏิรูปหลักสูตรจะต้องให้ความสำคัญกับความสามารถที่ต้องการจะปลูกฝังให้แก่นักเรียนและวิธีการที่แต่ละประเทศจะสามารถฝึกฝนความสามารถของนักเรียนได้ดีที่สุด

หลักสูตรที่ใช้ในระดับชาติจะเป็นศูนย์รวมของเจตจำนง พันธกิจ และเป้าหมายของประเทศ และการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญของการบริหารการศึกษา นอกจากนี้ หลักสูตรจะต้องมีการปฏิรูปตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศจีน แนวโน้มในการปฏิรูปการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนได้เปลี่ยนจากการรวมศูนย์เป็น การกระจายอำนาจ ซึ่งนำความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ผ่านการมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรและการปรับตัว ดังนั้น การปฏิรูป

หลักสูตรของโรงเรียนในประเทศจีนจึงสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิรูปสังคมในประเทศจีน รวมถึงแนวโน้มของหลักสูตรที่เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ ในภาพรวมสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ระบบการบริหารจัดการหลักสูตรของประเทศและระบบการบริหารจัดการทั่วไปนั้นมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ได้สัมพันธ์กันโดยตรง แต่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ ประเพณี วัฒนธรรม การพัฒนาการศึกษาและแม้แต่แนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 2) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะกระจายอำนาจตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้พบว่า โครงสร้างการบริหารสองประเภท คือการรวมศูนย์และการกระจายอำนาจต่างมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ทิศทางตรงกันข้าม ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ได้ปรับเปลี่ยนการกระจายอำนาจในระดับชาติระดับท้องถิ่นและระดับโรงเรียน ตามภารกิจที่ต้องดำเนินการในสถานการณ์จริงทำให้เกิดรูปแบบใหม่ของการรวมศูนย์และการกระจายอำนาจ เช่น ประเทศที่มีการกระจายอำนาจ ส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตรภาคบังคับสำหรับนักเรียน และโรงเรียนจะดำเนินการ “พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา” โดยปล่อยให้โรงเรียนมีการตัดสินใจเลือกอย่างอิสระ ในทางตรงกันข้ามประเทศที่มีการรวมศูนย์อำนาจ (เช่น จีน) ได้นำหลักสูตรส่วนกลางมาใช้ แต่ยังคงเหลือพื้นที่ให้โรงเรียนออกแบบหลักสูตรของตนเองได้ โดยมีเนื้อหาการเรียนการสอนที่เฉพาะเจาะจง ตามมาตรฐานที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนดไว้ ดังนั้น แม้การรวมศูนย์และการกระจายอำนาจจะแตกต่างกันในแนวความคิด แต่โดยทั่วไปกฎธรรมชาติ ระบุว่าทุกสิ่งมีแนวโน้มที่จะแกว่งไปมาระหว่างขั้วตรงข้าม (Pendulum Law) ดังนั้น การรวมศูนย์และการกระจายอำนาจ จึงขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ของรัฐบาล ในการบูรณาการและเสริมหลักสูตรผ่านการบริหารระดับต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

อย่างไรก็ตาม เราควรพิจารณาสถานการณ์อย่างมีวิจารณญาณ ในการเลือกรูปแบบของการใช้อำนาจ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการบริหารจัดการหลักสูตร โดยให้มีความสอดคล้องกับจุดแข็งและหลีกเลี่ยงจุดอ่อนของตน การกระจายอำนาจการบริหารจัดการหลักสูตรจึงจะประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามการปฏิรูปยังต้องเผชิญกับความท้าทายบางประการ เช่น ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น และระดับความสามารถของโรงเรียน ระบบการติดตามและการตรวจสอบหลักสูตรระดับชาติ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้หรือการบริหารจัดการหลักสูตร ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นทำให้ทราบว่าสาระสำคัญโดยภาพรวมที่งานวิจัยจะต้องนำเสนอได้แก่ 1) องค์ประกอบของรูปแบบ 2) กระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ 3) กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้หรือการบริหารจัดการหลักสูตรตามรูปแบบ และ 4) การตรวจสอบรูปแบบทั้งในแง่ของด้านที่ตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบทั้งที่เป็นการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองใช้หรือการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่าย หรือทุนทางสังคมในชุมชนประเภทต่าง ๆ ของสถานศึกษา

อรวรรณ แผนคง และสุนทรีย์ คำเพ็ง (2551 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุและความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุ 60 คน และผู้ดูแลผู้สูงอายุ 60 คน ที่อาศัยอยู่ ณ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ดำเนินการวิจัยร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้ดูแลผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิตตวดี ทองทั่ว (2554 : 246-252) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตในสถานศึกษา : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม” ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย 1) สภาพพื้นฐานการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย หน่วยงานที่เข้าร่วมจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย สาระความรู้ วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ แหล่งเรียนรู้ และผลที่ชุมชนได้รับ 2) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การระดมความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล 3) ปัจจัยการมีส่วนร่วม คือ ด้านสถานศึกษาและด้านชุมชน และ 4) การจัดกิจรรมการศึกษาตลอดชีวิตในสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล (2555 : 230-238) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล : การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิจัยปฏิบัติการ"” ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านการวางแผนและการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ 1.1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย 1.2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือเสนอแนวทางการดำเนินงาน 1.3) การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกิจกรรมหรือโครงการ 1.4) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอความต้องการ 1.5) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความต้องการ 1.6) การมีส่วนร่วมในการสรรหาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคลากรใน กศน.ตำบล/แขวง 2) องค์ประกอบด้านการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ 2.1) การมีส่วนร่วมในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/โครงการต่าง ๆ 2.2) การมีส่วนร่วมในการจัดหาและสนับสนุน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และแรงงาน 2.3) การมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการดำเนินงาน

3) องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และประสานงานภาคีเครือข่าย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ 3.1) การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้โครงการต่าง ๆ 3.2) การมีส่วนร่วมในการประสานงานหรือแสวงหาภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา 4) องค์ประกอบด้านการติดตามผลและประเมินผล ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ 4.1) การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผลการจัดการศึกษา 4.2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษา และ 5) องค์ประกอบด้านการร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ 5.1) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับประโยชน์จากการศึกษาที่จัดขึ้น 5.2) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จาก กศน.ตำบล/แขวง

ชลี จางจูม (2555; อ้างถึงใน กษมา ชนะวงศ์, 2564 : 63-64) ทำการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาตลอดจนหาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน จะทำให้การส่งเสริมสนับสนุนในสถานศึกษาดีมากยิ่งขึ้น 2) โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน 3) โรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับบุคคลในท้องถิ่น เช่น ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ทรงความรู้ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน 4) โรงเรียนควรหาวิธีการ กระบวนการ หรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครู เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัด การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ 2551 5) โรงเรียนควรวางแผนติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งระบบตามสภาพจริง และ 6) โรงเรียนควรปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข

ยงยุทธ บัวสาย (2556; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 67-68) ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาค้นคว้าสภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไข และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้ทราบถึงสภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมา

คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารทั่วไป และ3) แนวทางแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทในการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านต่อสถานศึกษา และควรมีการประสานกับชุมชนให้เข้าร่วมประชุมวางแผนในการร่างหลักสูตรท้องถิ่น การจัดงบประมาณและใช้งบประมาณ การวางแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนและชุมชนต้องร่วมกันติดตามประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา ตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ รวมทั้งควรให้ชุมชนเข้าร่วมพิจารณาแสวงหาและสร้างแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านวิชาการ ข่าวสารกิจกรรม และบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เข้ากับบริบทของชุมชน ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน 4 ด้านทุกครั้ง

นิตยา แก้วแสนชัย (2557 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 : พหุกรณีศึกษา” ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาดมีการบริหารแบบชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามโครงสร้างงาน 4 กลุ่มงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยชุมชนมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในโรงเรียนขนาดเล็กสูงมากในงานวิชาการ ซึ่งมีความเหมือนกับโรงเรียนขนาดกลาง โดยผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนให้อำนาจตัดสินใจของชุมชนในการมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การประชุมวางแผนการดำเนินงานวิชาการ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษา กับบุคลากรของโรงเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่ข้อสรุปในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ชุมชนมีส่วนร่วมด้านดำเนินการในงานบริหารทั่วไปสูง รองลงมาคืองานบริหารงบประมาณ เนื่องจากโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งเงินและคนต้องอาศัยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจะเน้นไปที่งานบริหารงบประมาณและงานบริหารทั่วไป แต่จะไม่เด่นชัดเหมือนโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากความพร้อมทางด้านบุคลากรของโรงเรียนขนาดกลางซึ่งมีบุคลากรจำนวนมากกว่า ชุมชนจึงมีบทบาทเด่นชัดในการด้านการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมด้านการรักษาผลประโยชน์ พบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาด ชุมชนมีส่วนร่วมด้านการรักษาผลประโยชน์ในงานทั้ง

4 กลุ่มงาน โดยร่วมเป็นเจ้าของและรับผลประโยชน์อันเกิดจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และรักษามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล พบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาดนั้นมีความสอดคล้องกัน โดยชุมชนมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลมากที่สุดในงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานสำคัญและเป็นผลสะท้อนการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียน

ธนวัฒน์ บุญทวี (2558 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาล ตำบลแม่อาย (บ้านเด่น) อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมเชิงสร้างสรรค์ (AIC: Appreciation Influence Control)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียน และเพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลแม่อาย (บ้านเด่น) อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียน 1.1) งานด้านวิชาการ โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านวิชาการเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในระดับมาก กลุ่มตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมและกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง 1.2) การบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านการบริหารงานงบประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมการบริหารจัดการด้านงบประมาณในระดับมาก กลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมระดับปานกลาง 1.3) การบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านงานบุคคลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและกลุ่มตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมการบริหารงานบุคคลในระดับมาก ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมระดับปานกลาง 1.4) การบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านบริหารงานทั่วไปเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านการบริหารทั่วไปโดยเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มอื่น รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวแทนชุมชน และกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ตามลำดับ 2) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนด้านการวางแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน โรงเรียนควรกำหนดวิสัยทัศน์เป็นโรงเรียนมุ่งจัดการศึกษาโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมงานบริหารทั้ง 4 ด้านควรกำหนดพันธกิจ สร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาแก่ชุมชน ครู ผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางมีเป้าประสงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ พัฒนากระบวนการมีส่วนร่วม พัฒนาความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมในการบริหารงานแก่บุคลากรของโรงเรียน พัฒนาความรู้ความเข้าใจของกลุ่มต่าง ๆ

ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานโรงเรียน ให้มีโครงการ 5 โครงการ ได้แก่ โครงการครู บุคลากรกางแขนรับการมีส่วนร่วมของชุมชน โครงการปรับมโนทัศน์ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โครงการวันแม่สานใจให้การศึกษา โครงการวันพ่อทอใจระดมทุน และโครงการเปิดโลกทัศน์ศึกษาดูงาน

ประชา แสนเย็น (2558 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 3) เพื่อใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า มีปัญหา 3 ด้าน คือ 1.1) ปัญหาด้านนักเรียน นักเรียนไม่มีระเบียบวินัยในตนเอง ขาดความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียน 1.2) ปัญหาด้านครูคือ ครูไม่ได้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ยังยึดการสอนแบบเดิม ไม่มีนวัตกรรมใหม่ในการสอน และ 1.3) ปัญหาด้านชุมชน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ตนเอง จากการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน ประเด็นที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาเป็นการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) และสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice : CoP) เป็นการให้คนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นวิทยากรในการสอนนักเรียน และชุมชนให้เกิดอาชีพใหม่ สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยนำเอาผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีผลงานในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นเลิศให้เป็นกรอบในการร่างรูปแบบ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ออยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ 2.1) การวิจัยแบบมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน และ 2.2) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 19 กิจกรรมย่อย 3) ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และความเป็น มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมี

ส่วนร่วม 7 ขั้นตอน และแผนการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 19 กิจกรรมย่อย และได้นำรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ไปใช้จริง ผู้เข้าร่วมวิจัยมีประสิทธิภาพของกระบวนการ กับ มีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ 85.50/80.74 เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 80/80 และมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่พัฒนาขึ้น ผลปรากฏว่า มีความเหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อม ตามตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถดำเนินการตามขั้นตอนและกิจกรรมที่กำหนดในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีความพึงพอใจต่อรูปแบบ และความพึงพอใจต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สุจิตรา ประจงกูล (2558 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนและกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการรับทราบ แนะนำ และเสนอแนวทางการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทั้งการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป สร้างขวัญกำลังใจครูและบุคลากร วางแผนระดมทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และช่วยเหลือในการประสานงานต่าง ๆ ให้กับสถานศึกษา

ชาญชัย ศาลาจันทร์ (2559 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา

สภาพ ปัญหา และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุด คือ ด้านการตัดสินใจ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน และด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล และ 2) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 12 รายการ ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ 4 รายการ ด้านการดำเนินงาน 4 รายการ และด้านการประเมินผล 4 รายการ

สันติ อินทร์สุภา (2559 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3” ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ โครงสร้างการบริหารเครือข่ายคุณภาพการศึกษา ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ และกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบมีคุณภาพในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ เห็นว่าหลังการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในมีสภาพการปฏิบัติในการดำเนินการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

จันทร์ธิวา โสภา (2560 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมี

ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1.1) การมีส่วนร่วมในงานวิชาการ 1.2) การมีส่วนร่ามในงานงบประมาณ 1.3) การมีส่วนร่วมในงานบริหารบุคคล และ 1.4) การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป และ 2) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมในงานบริหารบุคคล และการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในงานวิชาการสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ ข้อที่มีระดับความต้องการสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในงานบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป และข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ

มาติกา ประชารักษ์สกุล (2560 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และ 3) พัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านงานวิชาการมี 6 ตัวชี้วัด ด้านงานงบประมาณมี 5 ตัวชี้วัด ด้านการบริหารงานบุคคลมี 5 ตัวชี้วัด ด้านงานการบริหารงานทั่วไปมี 10 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก และ 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สรุปได้ดังนี้ 3.1) ด้านงานวิชาการ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วางแผน และบริหารจัดการวิชาการของสถานศึกษา ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษา และคุณภาพของการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการสรรหา

ตรวจสอบคุณภาพของเอกสารตำราเรียน การจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตลอดจนการพัฒนาวิชาการรอบด้านทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียน สนับสนุนหรือจัดหาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3.2) ด้านการบริหารงานบุคคล ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบริหารบุคคล โดยวางแผนและให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดกรอบอัตรากำลัง การสรรหาผู้ปฏิบัติหน้าที่ ประเมินผลการปฏิบัติงาน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกด้าน รวมถึงการยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและการให้ข้อเสนอแนะในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3.3) ด้านงานการบริหารทั่วไปชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานการบริหารทั่วไป โดยวางแผน ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานและการพัฒนางานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ 3.4) ด้านงานงบประมาณ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานงบประมาณ โดยวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการใช้เงินงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน การระดมทุน และจัดหางบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาจากภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดซื้อ-จัดจ้างและการดูแลทรัพย์สินของสถานศึกษา

ดารุณี เดชยศดี (2562 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นใน การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน และ 3) ทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับสภาพการดำเนินงานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานสำหรับครู คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมา คือสถานศึกษากำหนดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนและท้องถิ่น คือ กิจกรรมหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 83 และอาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เกษตรพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 82 ตามลำดับ (2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ

ชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โครงสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 สาระสำคัญ ส่วนที่ 4 องค์ประกอบ มี 2 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดการเรียนรู้ ผลประเมินประสิทธิภาพรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.71, S.D.= 0.51) (3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.52) และ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.52, S.D.= 0.66) และ (4) ประสิทธิผลรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญยืนยันประสิทธิผลมีความสอดคล้อง เหมาะสม สำหรับการนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสมเท่ากับ 1.00 ข้อเสนอแนะ 1) การพัฒนาทักษะอาชีพควรขยายผลการพัฒนา สู่เยาวชน และชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) ควรส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตและการตลาดสู่ความเป็นมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ 3) กำหนดขอบข่ายอาชีพให้หลากหลายยิ่งขึ้น 4) สร้างเครือข่ายการพัฒนาสู่สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเจตคติต่อการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ หรือลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของครอบครัว และ 5) ควรเปิดคลินิกพัฒนาคุณภาพชีวิตรอบด้านของนักเรียน

สุวรรณี กันทะปิง (2562 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) เสนอแนะแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีระดับการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการบริหารน้อย คือ ด้านหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้ 2.1) ด้านหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ ควรประชุมวางแผนวิเคราะห์หลักสูตร จัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมาอบรมให้ความรู้แก่ครู ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ คณะกรรมการทั้งในและนอกสถานศึกษา วิเคราะห์จุดดีจุดด้อยของหลักสูตร เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่ดีและทันสมัยอย่างน้อยปีละครั้ง 2.2) ด้านครูผู้สอน ควรจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน จัดหาตัวอย่างการพัฒนาวิชาชีพครูในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ ตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จัดประชุมเพื่อสะท้อนผลการพัฒนาตนเองของครู 2.3) ด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ ควรชี้แจงการกำหนดนโยบายให้ครูผลิต ใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อ ใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ประชุม เพื่อให้ครูสะท้อนผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และ 2.4) ด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรวางแผนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยประสานความร่วมมือกับชุมชน เชิญปราชญ์ชาวบ้าน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ผลงาน/นวัตกรรมที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านสื่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้โดยมีตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดนำเสนอผลงาน/นวัตกรรมที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้

ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่ามีทั้งหมด 6 ด้าน 30 แนวทาง ได้แก่ การสร้างองค์กรประชาชน มี 5 แนวทาง การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน มี 5 แนวทาง การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน มี 5 แนวทางการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มี 5 แนวทาง การกำหนดกรอบกิจกรรม มี 5 แนวทาง และการติดตามประเมินผล มี 5 แนวทาง ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

พรนภา ประยศ (2564 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้สถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4” พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้สถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นดำเนินการ (Action) ขั้นสังเกตผลและประเมินผล (Observe and Evaluation) ขั้นชื่นชมและสะท้อนผล (Reflection) โดยรวมรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ศิริลักษณ์ คัมภิรานนท์, สุปรีญา นุ่นเกลี้ยง, ดารุณี พัฒนจินดา, และวราภรณ์ เพชรช่วย (2564 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “นวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบท อัตลักษณ์ชุมชน และรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ประเมินแหล่งเรียนรู้และสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) พัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) สร้างรูปแบบนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า 1) บริบทอัตลักษณ์ชุมชน และรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยภาพรวมทั้ง 2 ตำบล มีประเด็นเหมือนกันในประเภทโบราณคดี และศิลปกรรมประเภทสถาปัตยกรรม รูปปั้น แกะสลัก ภาพวาด ภาพเขียน จิตรกรรม ประณีตศิลป์ประเภททรัพยากรทางวัฒนธรรม และประเภทศิลปหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทั้งนี้ อัตลักษณ์ชุมชน ภาพรวมสะท้อนคุณค่าเชิงวิชาการ คุณค่าเชิงเศรษฐกิจ และคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ 2) ประเมินแหล่งเรียนรู้และสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ กล่าวคือ ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และทรัพยากรการเรียนรู้ ในพื้นที่ของทั้ง 2 แห่ง มีความแตกต่างในแหล่งเรียนรู้ แต่ครอบคลุมมิติแหล่งเรียนรู้ คือ มิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ส่วนสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.14, S.D. = 0.83) โดยเฉพาะด้านสื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากสุด ($\overline{X}$ = 3.24, S.D. = 0.83) ส่วนด้านผู้จัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\overline{X}$ = 3.07, S.D. = 0.85) 3) การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.63) โดยเฉพาะด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมายมี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.86, S.D. = 0.73) ส่วนด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.64, S.D. = 0.79) และ 4) สร้างรูปแบบนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า 2 ตำบลมีความต่างกัน กล่าวคือ ตำบลลำพะยา วางแผนทำหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุออนไลน์ ภายใต้วิถีใหม่ “กิจกรรมนันทนาการในช่วงโควิด-19” และใช้ชุมชนเป็นฐานทำ “นวัตกรรมชุมชนพอเพียง” ส่วนตำบลท่าสาปใช้ฐานชุมชน คือ กลุ่มองค์กรและบุคคลทำงานจิตอาสา ภายใต้แนวคิด “หมอประจำบ้าน” และทำงานบริการเชิงรุก เป็นนวัตกรรมการบริการ คือ Drug Grab และ อสม. Delivery ส่วนการใช้ฐานโรงเรียนผู้สูงอายุใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ คือรุ่นพี่โรงเรียนผู้สูงอายุทำกิจกรรมการสอดส่องการดูแลผู้สูงวัยหน้าใหม่ และดูแลกลุ่มติดบ้านติดเตียงทางโทรศัพท์

มารินทร์ดา เมืองสนธ์ (2565 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบ ศึกษาความสัมพันธ์ ศึกษาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิผลโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก 4) ประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก 6) อำนาจพยากรณ์ของการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน และด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 7) แนวทางการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานกับประสิทธิผลโรงเรียน มี 3 ด้าน คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักการบริหารตนเอง

ปรเมศวร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 2) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตร

ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี 6 ขั้นตอนที่เรียกว่า PCCASE-CB 6 Steps ประกอบไปด้วย 1.1) การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Planning) 1.2) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Create) 1.3) การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Check) 1.4) การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Apply) 1.5) การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Supervision) และ 1.6) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Evaluate) ซึ่งรูปแบบผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า 2.1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นทุกขั้นตอน โดยร่วมคัดเลือกพื้นที่วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และวางแผนการจัดทำหลักสูตร 2.2) ครูได้จัดทำองค์ความรู้ท้องถิ่นโดยผ่านการตรวจสอบจากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด รวมทั้งจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นอย่างครบถ้วน 2.3) ผลการตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นพบว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งฉบับ 2.4) การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานพบว่า ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อชุมชน และ 2.5) ผลการนิเทศและการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ษณอนงค์ ชรา (2566 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 หน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 4 ขอบข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 5 การจัดหาทรัพยากรของเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 6 กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 7 ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ผลการประเมินความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Becerra (2014; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 76-77) ศึกษาบทบาทการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับตัวแทนของชุมชนในการวินิจฉัยปัญหา พบว่า การตัดสินใด ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหารและตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจร่วมกันตามบทบาทหน้าที่และนโยบายตามที่ได้ตกลงกันไว้ และยังพบอีกว่าความแตกต่างของชุมชน การเปิด

โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีทัศนคติที่ดีต่อกัน การเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การยอมรับตนเองของผู้บริหารโรงเรียน และการไม่คาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชนสูงเกินไป เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน

Marie (2014; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 77) ศึกษาธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา เฉพาะกรณีโรงเรียนและชุมชนของชาวนามิเบีย พบว่า การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง ช่วยเพิ่มคุณภาพและความสัมพันธ์ทางการศึกษา ซึ่งส่งผลให้จุดประสงค์ทางการศึกษาของชาติประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน/การมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่ายหรือทุนทางสังคมในชุมชนประเภทต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องใช้ชุมชนเป็นฐาน ทั้งในแง่ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท (Context) ของชุมชน และการให้ชุมชน ภาคีเครือข่าย และทุนทางสังคมในชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา จากความสำคัญดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้

9.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิต และความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

อาชัญญา รัตนอุบล (2552; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 27-28) ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงาน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงาน ผลการวิจัย พบว่า หลักการและกระบวนการพัฒนากิจกรรม ประกอบด้วย การสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชน การพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมร่วมกับเครือข่าย การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำกับ ติดตาม และประเมินผล และการถอดบทเรียนจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่า มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ประสานงาน และปัญหาการสื่อสาร เป็นต้น และมีความต้องการใน 4 ด้าน คือ การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพอนามัย การเตรียมความพร้อมด้านการปรับตัวทาง

สังคมและจิตใจ การเตรียมความพร้อมด้านพฤติกรรมการออม และการเตรียมความพร้อมด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยมีความต้องการการฝึกนิสัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมากที่สุด และในอีก 2 ปีต่อมา คือ ในปี 2554 อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2554 : 201-209) ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ศึกษาความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ และศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ผู้จัดการศึกษาและผู้สอนคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในรูปแบบการจัดอบรมระยะสั้น ใช้สื่อบุคคลประเมินผลด้วยวิธีการสังเกต ส่วนความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ต้องการให้จัดขึ้นเพื่อการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วง 60-64 ปีมากที่สุดผู้จัดการศึกษาและผู้สอนคือ ครูภูมิปัญญาหรือผู้รู้ในชุมชนเป็นผู้จัดการศึกษาและผู้สอนในรูปแบบการจัดอบรมระยะสั้น สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ต้องการมากที่สุดคือ สื่อบุคคล ประเมินผลด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงและต้องการให้ชมรมผู้สูงอายุส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายบริหารจัดการการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย มีเป้าหมายการจัดเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสภาพร่างกายที่สมบูรณ์และมีสุขภาพดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและสามารถปรับตัวเข้ากับชุมชน สังคม และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื้อหาการเรียนรู้ควรแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ ด้านเศรษฐกิจและการออม ด้านการเรียนรู้ และด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย กิจกรรมการจัดการศึกษาควรบูรณาการอย่างหลากหลายรูปแบบ ในลักษณะพหุวัย เน้นการอภิปรายหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันอย่างไม่เป็นทางการ ประเมินตามสภาพจริงด้วยการสังเกต โดยมีการบริหารจัดการในลักษณะที่ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายร่วมกันบริหารจัดการ ให้งบประมาณสนับสนุนและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนร่วมกัน

พัชรา สังข์ศรี (2555 : 88-89) ทำการวิจัย เรื่อง “แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในภาคกลาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการรับรู้และข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุในปัจจุบัน ความต้องการของผู้สูงอายุต่อประเภทของความรู้และข้อมูลข่าวสาร และวิธีการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ และเพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์ ความรู้ข่าวสารที่ชอบรับชมเป็นเรื่องของการดูแลสุขภาพ ช่วงเวลาที่สะดวก คือ 6 - 7 โมงเช้า ในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพมากที่สุด วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมักทำในรูปแบบการประชุมหมู่บ้าน ซึ่งข่าวสารส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนาและแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ การให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการสอนอ่าน-เขียน กิจกรรมทำอาหารและขนม โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในชุมชน

นันทรัตน์ อมาตยกุล (2555 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานภาพผู้สูงอายุที่มีศักยภาพตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ (1) สุขภาพกายดี (2) สุขภาพจิตดี (3) มีการจัดการการเงิน (4) มีความสัมพันธ์กับชุมชน และ (5) ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม 2) เพื่อศึกษาระดับความต้องการการเรียนรู้ 3) วิเคราะห์ระดับความรู้ 4) วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ และ 5) ศึกษาความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านต่าง ๆ ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุประเมินตนเองว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับดี มีความต้องการการเรียนรู้ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ การดูแลสุขภาพ การปรับตัวให้มีสุขภาพจิตดี การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและทำประโยชน์ให้สังคม และประเมินตนเองว่ามีความรู้ในองค์ประกอบ 5 ด้าน ระดับสูง มีความเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่สำคัญเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ 1) แรงจูงใจที่อยากเรียนรู้ของผู้สูงอายุ 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 3) การชักนำจากสมาชิกในสังคมให้เรียนรู้ 4) มาตรการส่งเสริมการเรียนรู้ของรัฐ 5) สมาชิกในครอบครัว 6) กฎหมายเอื้อต่อการเรียนรู้ และ 7) ปัจจัยทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ในปัจจุบัน

ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์, และสุภาพ ฉัตราภรณ์ (2555 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังเกษียณในกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบเชิงทำนายคุณภาพชีวิตตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และทักษะชีวิตของผู้สูงอายุหลังเกษียณอายุ ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด (43.7%) รายได้เฉลี่ย 29,535.6 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่มีบ้านเป็นของตนเอง ประมาณสามในห้ามีอาชีพรับราชการก่อนเกษียณอายุ แหล่งรายได้ ผู้สูงอายุมีรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากการทำงาน เงินบำนาญ เบี้ยยังชีพ ดอกเบี้ยหรือเงินออมหรือทรัพย์สิน โรคประจำตัวที่ระบุมากที่สุดคือ ความดันโลหิตสูง มากกว่าครึ่งของผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการประกันชีวิต มีกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือฟังเพลง ออกกำลังกาย ทำงานบ้าน สังสรรค์กับเพื่อน ทำงานอดิเรก ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เลี้ยงหลาน และเรียนรู้ในสิ่งที่อยากเรียน

ส่วนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับดีมาก ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ทั้ง 9 ด้าน อยู่ในระดับดีถึงดีมาก จากทักษะชีวิตทั้ง 9 ด้าน ผู้สูงอายุมีทักษะชีวิตที่อยู่ในระดับดีมากถึง 7 ด้าน คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการตระหนักรู้ในตน ด้านความเห็นใจผู้อื่น ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และ ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ส่วนอีก 2 ด้าน ผู้สูงอายุมีทักษะชีวิตที่อยู่ในระดับดี คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการจัดการกับอารมณ์ ทักษะชีวิตทั้ง 9 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า เป้าหมายชีวิต การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ทักษะชีวิตด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะชีวิตด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์ มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ตัวแปรจำแนกที่มีอิทธิพลในการจำแนกกลุ่มที่ถูกเลือกเข้าด้วยวิธีแบบขั้นตอน คือ เป้าหมายชีวิต การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม การศึกษา ทักษะชีวิตด้านความภาคภูมิใจในตนเองและรายได้ของผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถใช้ในการจำแนกกลุ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การประมวลผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถนำเสนอเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยประยุกต์ตามแนวคิดการจัดการทรัพยากรครอบครัวของ Deacon and Firebaugh

ทรงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข, ภาณุวัฒน์ เชิดเกียรติกูล, และปณิตา วรรณพิรุณ (2558 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ : การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพฤฒิพลัง” โดยพื้นที่ที่ทำการวิจัยเป็นชุมชนเขาสามมุข ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่รับจ้างแกะหอยที่ยินดีเข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น คือ โครงการอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ เรื่องปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีการหยุดพักหรือเปลี่ยนอิริยาบถระหว่างการทำงานเป็นระยะ ๆ บางคนเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายโดยการรำกระบองทุกวันเป็นเวลา 1 เดือน ผลการเปรียบเทียบภาวะพฤติพลัง พบว่า ผู้สูงอายุมีภาวะพฤฒิพลังหลังเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันทนา ปทุมอนันต์, ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2559 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุ 2) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุ และ 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุจำนวน 400 คน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุ พัฒนาจากแนวคิดการเรียนรู้ทางจิตวิทยา 3 แนวคิดประกอบด้วย แนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบและการเสริมแรง แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยปฏิบัติตามแนวคิดสุนทรียสาธกประกอบด้วย ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ ขั้นสรุป และขั้นประเมินผลการเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการ

ตนเองของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธก หลังการทดลองและหลังการติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเป็นอย่างมากที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการบริหารจัดการตนเอง และช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองตั้งใจที่จะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวก

ฐิติมา ดวงวันทอง (2560 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาที่มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุมากที่สุดคือการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีหมวดเนื้อหาการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัยที่เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ เนื้อหาด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ เนื้อหาด้านการออม เนื้อหาด้านการเรียนรู้ และเนื้อหาด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย และได้นำมาประยุกต์เข้ากับการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจร โดยใช้กิจกรรมทางการเกษตร หัตถกรรมและกิจกรรมการขาย เป็นตัวส่งเสริมการเรียนรู้

สุชาดา แม้นพยัคฆ์ (2560 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต” ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการเรียนรู้และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) รูปแบบการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่พัฒนาขึ้นมี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และสาระการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบซึ่งมี 6 องค์ประกอบ คือ (1) วิธีการเรียนรู้ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเองที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต (2) เงื่อนไขการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (3) เนื้อหาการเรียนรู้ เป็นสาระและกระบวนการที่เป็นสื่อให้เกิดการเรียนรู้ (4) สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ (5) กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมตามสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อวิถีชีวิตอย่างไม่เป็นทางการตามศักยภาพและความต้องการของผู้สูงอายุ (6) ปัจจัยเกื้อหนุนเป็นส่วนที่เอื้อให้ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบท สังคมไทย และส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยและแนวทางการใช้รูปแบบ โดยผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่าผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการประเมินรูปแบบด้ านความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สุปราณี พิมพ์ตรา, กัลยากร ฝูงวานิช, ประวิทย์ ทองไชย, และกนก พานทอง (2561 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหาดวอนนภา ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี” ผลวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการในการเรียนรู้เกี่ยวกับ 1) ด้านภาษาเพื่อการสื่อสารใน

ชีวิตประจำวัน 2) ด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3) ด้านการดำรงชีพ/อาชีวศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุอย่างมีความสุข/ มีคุณค่า 5) ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพผู้สูงอายุ และในปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุมีรูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้ 1) เรียนรู้จากการประกอบอาชีพ 2) เรียนรู้จากการใช้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข 3) เรียนรู้จากการเข้าร่วมประชุมหรืออบรม 4) เรียนรู้จากชมรมผู้สูงอายุ 5) เรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์/การประชาสัมพันธ์ และ 6) เรียนรู้จากการสังเกต

จินตนา พุ่มไสว (2562 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์” พบว่า 1) นักเรียนมีทักษะชีวิตที่สูงขึ้น 2) ผลการถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบ พบว่า การศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ได้เป็นอย่างดี ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ เวลาในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจำกัดควรวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเวลาเรียน และ 3) ความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

The Hong Kong Council of Social Service (2002; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 25) ทำการวิจัย เรื่อง “ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุขององค์กรเอกชน” (Learning Needs and Preferences of Members of Multi-Service Centers for Elderly) ในปี ค.ศ. 2002 ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรที่ได้รับความนิยมจากผู้สูงอายุมากที่สุด 4 เรื่อง คือ 1) ทักษะการอ่านการเขียนขั้นพื้นฐาน 2) การใช้คอมพิวเตอร์ 3) ภาษา และ 4) กีฬาและการออกกำลังกาย โดย 3 เรื่องแรกเป็นทักษะปฏิบัติที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนเรื่องที่ 4 จะช่วยให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง วิธีเรียนที่ผู้สูงอายุต้องการ คือ การเรียนเป็นกลุ่มกับเพื่อน เรียนอย่างมีความสุข ไม่มีการทดสอบ ส่วนเหตุผลหรือแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด 2 ประการ คือ เพื่อได้พบเพื่อนใหม่ ๆ มีเครือข่ายสังคมกว้างขวางขึ้น และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อจิตใจและอารมณ์ จะได้ไม่รู้สึกหว้าเหว่จนนำไปสู่ความเครียดและการฆ่าตัวตายในผู้สูงอายุ และไม่ต้องการเรียนเพื่อการทำงานหรือเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา

Thornton (2003; อ้างถึงใน ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 32) ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เกี่ยวกับวรจรชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ” ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับวรจรชีวิตเป็นหนึ่งในรูปแบบกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับวงจรชีวิตสำหรับผู้สูงอายุจะประกอบไปด้วย ความซับซ้อนของร่างกาย สมอง และจิตใจที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ อีกทั้งได้นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้เกี่ยวกับวงจรชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไว้ 3 รูปแบบ คือ การเรียน

เพื่อให้เรียนเป็น (Learning to Learn) การเรียนเพื่อการเจริญเติบโต (Learning for Growth) และการเรียนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น (Learning for Well-Being)

David and Marshallsay (2007; อ้างถึงใน ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 32) ทำการวิจัยเรื่อง “ความต้องการในการรับบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคนงานสูงอายุในประเทศออสเตรเลีย : พหุกรณีศึกษา” โดยศึกษาความต้องการในการรับบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคนงานสูงอายุ ที่ใช้บริการของศูนย์บริการผู้สูงอายุหลายรัฐ ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุต้องการรับบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในเนื้อหาด้านเศรษฐกิจ และการเตรียมตัวในการเกษียณอายุมากที่สุด เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต รองลงมาคือ ทักษะในการทำงาน เพื่อสามารถร่วมงานกับคนงานวัยอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

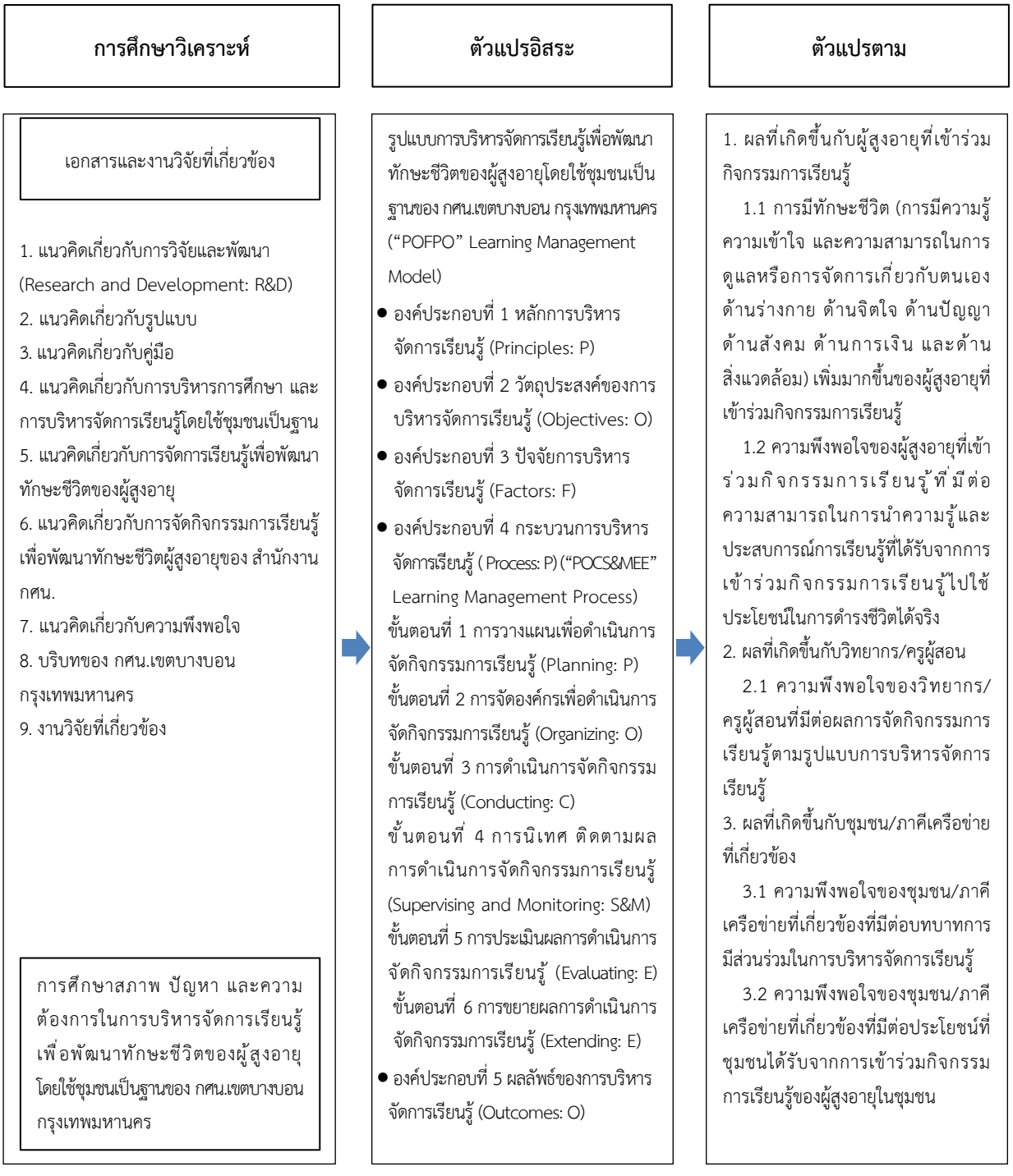
Mott (2008; อ้างถึงใน ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 32) ทำการวิจัย เรื่อง “การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ” โดยศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาชุมชนของผู้สูงอายุ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาต่อเนื่อง ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับอายุและบริบททางชุมชนแตกต่างกันมีความต้องการในประเด็นเนื้อหาหลักสูตรในการศึกษาชุมชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Maureen Tam (อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 24-25) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการรักษาความสามารถในการเรียน ทำให้ลดความเสื่อมของสมองและความสามารถทางสติปัญญา พัฒนาความสัมพันธ์ในสังคม พัฒนาตนเองให้มีพลังและความเชื่อมั่น มีสุขภาพที่ดี มีทัศนคติในทางบวกต่อชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาพรวม Maureen Tam ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสูงอายุและการเรียนรู้ตลอดชีวิตระหว่างฮ่องกงกับออสเตรเลีย ระหว่างปี ค.ศ. 2012 - 2014 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาทั้งสองกลุ่มมองว่า การสูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) คือ การมีสุขภาพดีในวัยที่สูงขึ้น และชีวิตที่มีคุณภาพมีความสำคัญมากกว่าการมีอายุยืนยาว คนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นที่ตรงกันว่าการเรียนรู้ในวัยสูงอายุ คือ การเปิดโลกกว้าง การแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ และไม่มองว่าการเรียนรู้จำเป็นต้องได้วุฒิบัตรหรือมีงานทำ สำหรับความสนใจในการเรียนรู้เรื่องที่ผู้สูงอายุทั้งสองประเทศสนใจเรียนมากที่สุดเหมือนกันคือ เรื่องสุขภาพ นันทนาการ และศิลปะ และสนใจวิชาการน้อยที่สุด ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ผู้สูงอายุทั้งสองประเทศชอบเรียนเป็นกลุ่ม คนฮ่องกงชอบเรียนแบบชั้นเรียนที่มีครูสอน แต่คนออสเตรเลียชอบเรียนตามอัธยาศัย ทั้งสองกลุ่มมองว่าการสูงอายุที่ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในชีวิต ความสุข การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสภาวะทางสุขภาพทั่วไป งานวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอนโยบายว่า ต้องให้โอกาสในการเรียนรู้และจัดการศึกษาให้กับผู้สูงอายุเพื่อให้เป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

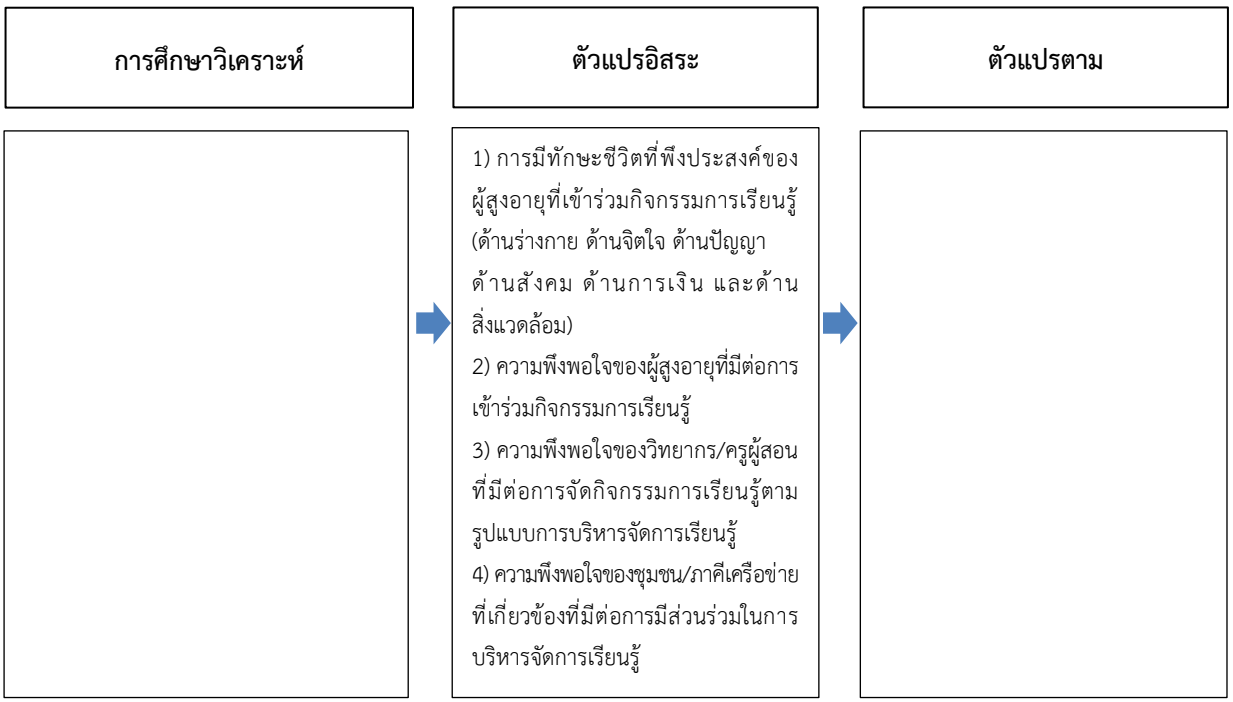
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิต และความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ชี้ให้เห็นว่าความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุโดยภาพรวมแล้วมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้เป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเนื้อหาการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการการเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ สภาพการดำเนินชีวิต และสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อวิถีชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพฤฒพลัง แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หรือการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุดังที่กล่าวมาแล้ว ในส่วนของแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ จึงได้ให้ความสำคัญกับแนวคิด ทฤษฎีและข้อเท็จจริงตามผลการวิจัยในประเด็นดังกล่าวนี้ด้วย

10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบจนนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ดังแผนภาพที่ 1

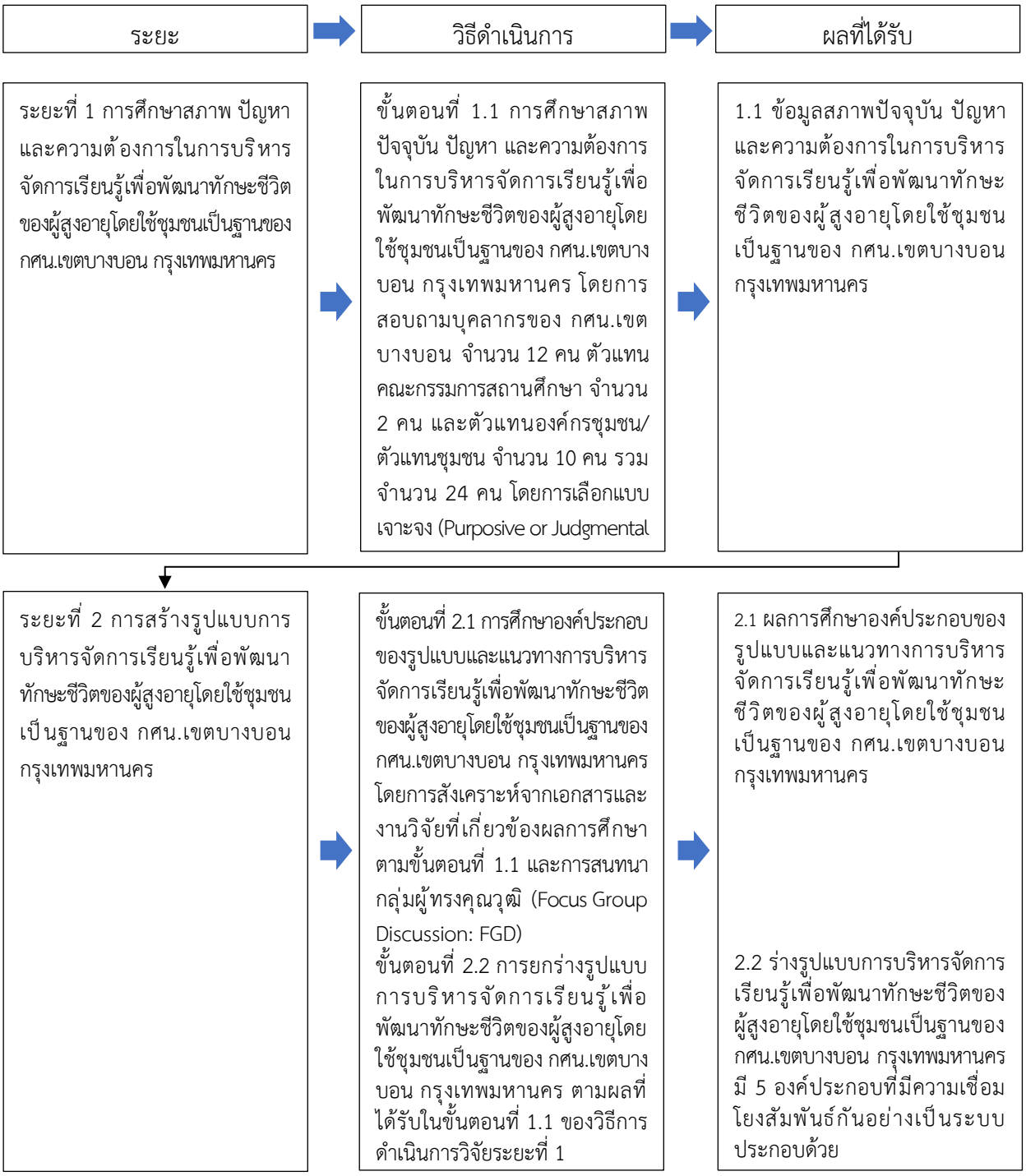
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ต่อ)

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

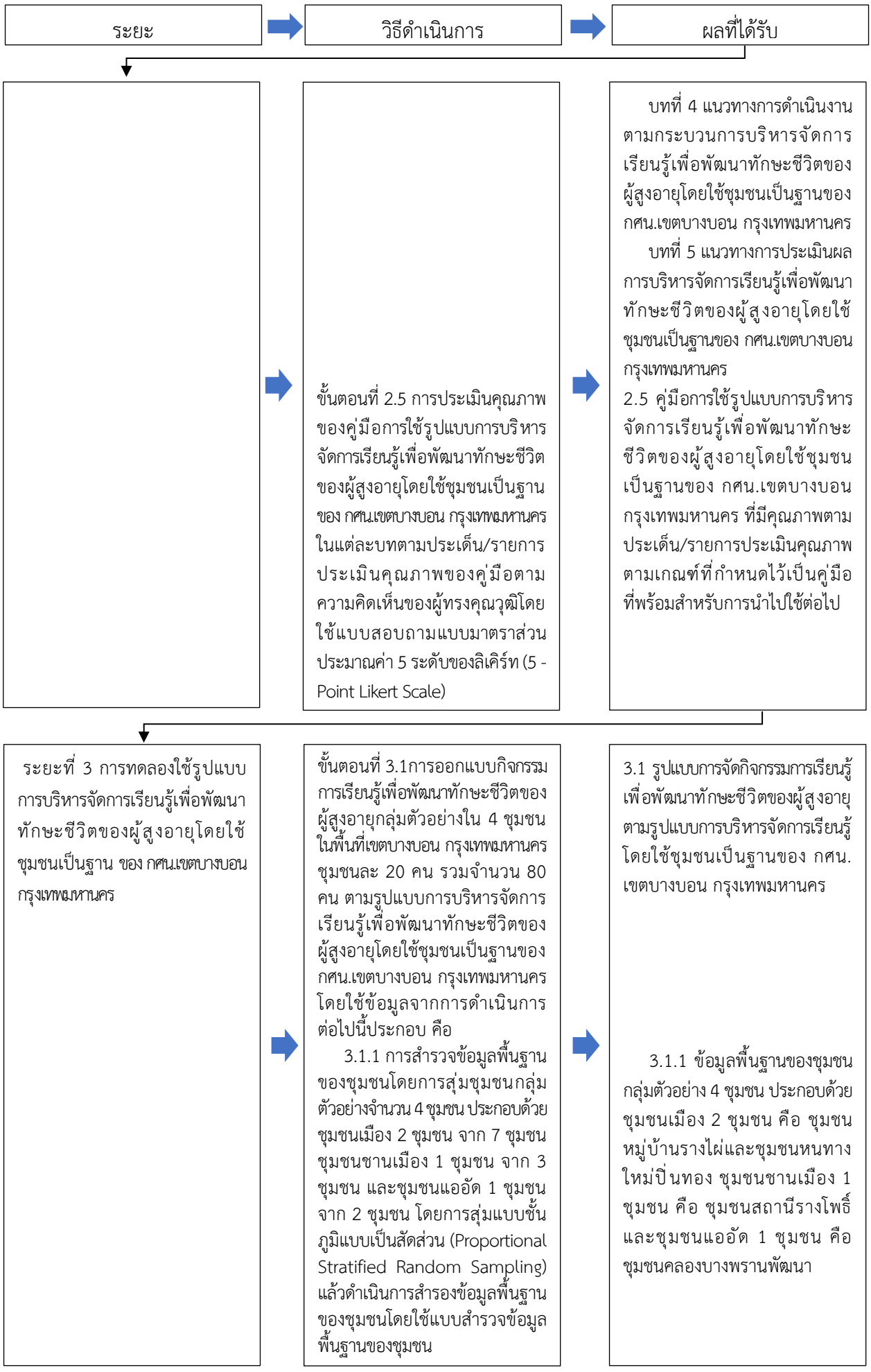
การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังแผนภาพที่ 2

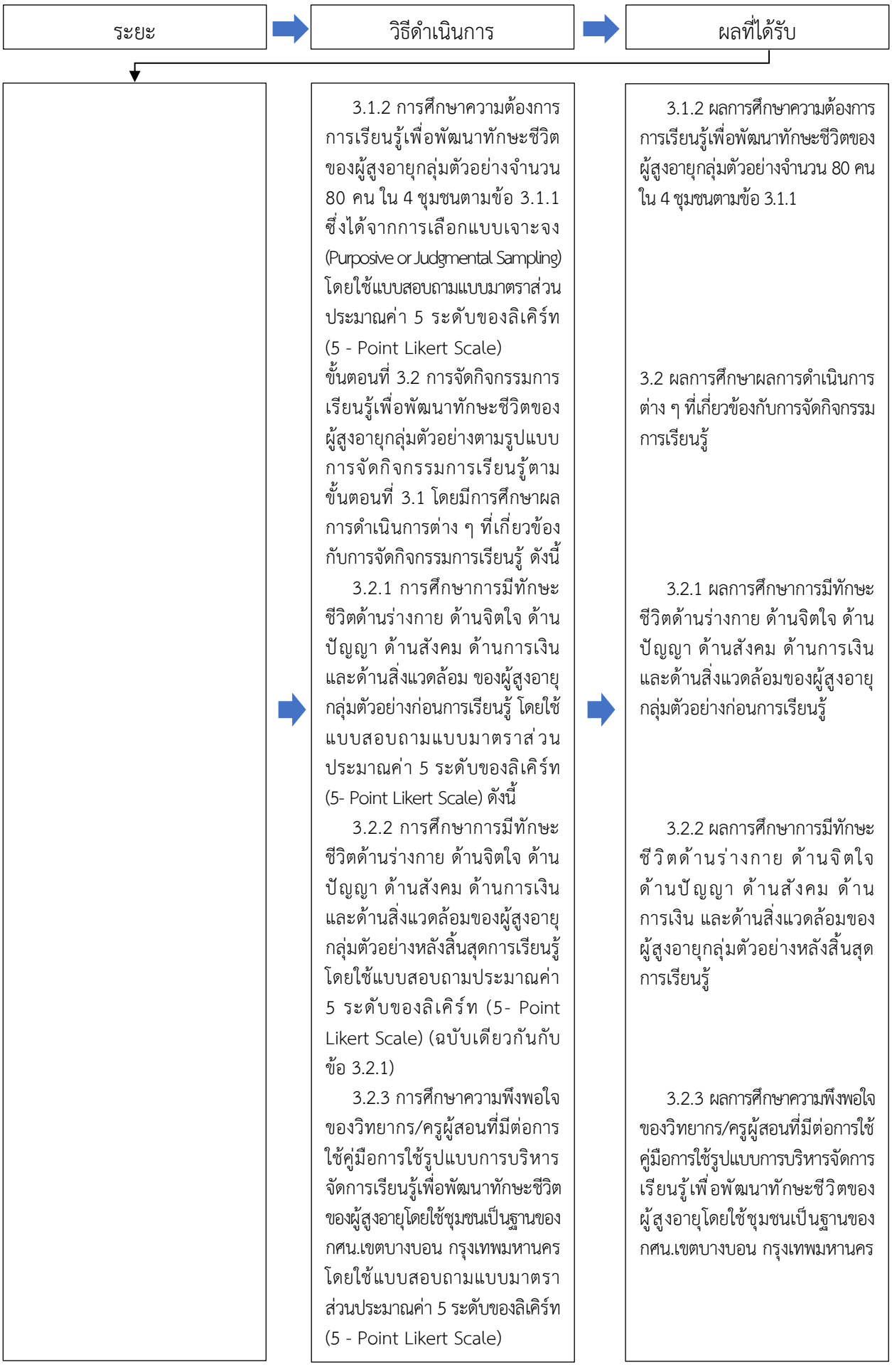
แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

ระยะ	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	ขั้นตอนที่ 2.3 การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) ขั้นตอนที่ 2.4 การยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครตามแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ	องค์ประกอบที่ 1หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) 2.3 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครที่มีคุณภาพทั้งด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2.4 ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครมีเนื้อหาจำแนกเป็น 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ระยะ	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	3.2.4 การศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) ขั้นตอนที่ 3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) โดยการให้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้อง (Key Informants) ตามประเด็นการถอดบทเรียนที่กำหนดโดยใช้แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้ให้ข้อมูลหลักดังกล่าวได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)	3.2.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) จากการทดลองใช้รูปแบบฯ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่รูปแบบฯ กำหนดไว้ 3.3 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) ตามประเด็นต่อไปนี้ 3.3.1 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3.3.2 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน 3.3.3 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 3.3.4 ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3.3.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

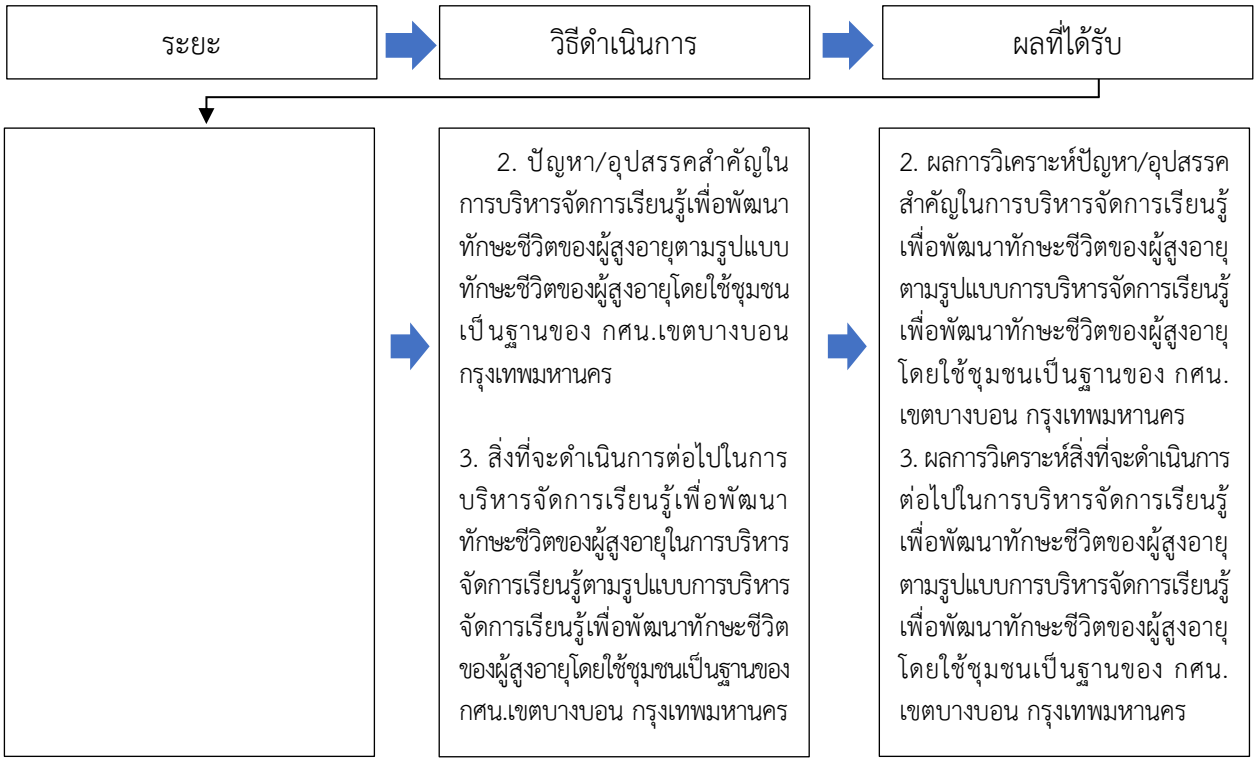
แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ระยะ	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	ขั้นตอนที่ 4.1 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่ กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้ 4.1.1 การศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 1) การเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) 2) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง ตามแบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ (After Action Review: AAR) จากขั้นตอนที่ 3.3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 4.1.2 การศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน 1) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุด	3.3.6 สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 4.1 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย 4.1.1 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 1) การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง 4.1.2 ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน 1) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ระยะ	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	สิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ (AAR) จากขั้นตอนที่ 3.3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 4.1.3 การศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 1) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน การวิเคราะห์ตามข้อ 1) และข้อ 2) ดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์ตามบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ (AAR) จากขั้นตอนที่ 3.3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นอกจากผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยตามข้อ 4.1.1 - 4.1.3 ดังที่กล่าวแล้วนั้น ในการอธิบายผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ยังได้นำผลการถอดบทเรียน 3 ประเด็นสำคัญตามแบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ (AAR) จากขั้นตอนที่ 3.3 มาอธิบายประกอบเพิ่มเติมด้วยโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แก่ 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	4.1.3 ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 1) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน 1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

จากแผนภาพที่ 2 การดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.1.1 **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน (ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน และตัวแทนคณะกรรมการชุมชน 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 2 คน)

1.1.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามแบบผสม (Mixed Questionnaire)

หรือแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Questionnaire) คือ ในแต่ละข้อคำถามจะมีทั้งที่มีตัวเลือกให้เลือกตอบ (Close-ended Questions) และที่ให้ผู้ตอบกรอกข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อเท็จจริงตามความคิดเห็นหรือสถานการณ์จริง (Open-ended Questions) โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 511)

แบบสอบถามดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีมีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) อาจารย์ ดร.วัยวุฒิ บุญลอย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี

(3) ดร.ภัคชุดา เสรีรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 5

(4) ดร.ณัชชารีย์ โรจน์บุณยฤทธิ์ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง

5) นางรัชนุช สละโวหาร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี

(ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 653)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาของแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 688)

1.1.3 **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองโดยให้มารับและส่งคืนแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์แล้วที่สำนักงาน ส่วนผู้ให้ข้อมูลอื่น ๆ ผู้วิจัยมอบหมายให้ครู กศน.ตำบลที่รับผิดชอบชุมชนตัวอย่างเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประสานงานและติดตามผลอย่างใกล้ชิดของผู้วิจัย

1.1.4 **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนย่อย โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1.1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์เอกสาร

1) **แหล่งข้อมูล**

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการศึกษา หลักการ แนวคิด และสาระสำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น (ดูรายละเอียดของแบบสังเคราะห์เอกสารในภาคผนวก ก : 520)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.1.2 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion: FGD)

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตหรือการศึกษานอกระบบ และการวิจัย/การประเมินผลทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

1.1) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.2) รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.3) รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต และประธานสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.7) ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

1.8) ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษรักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

1.9) ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.10) นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหลักสี่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.11) นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.12) นายปริญญา ปิยชนานันทน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(ตามรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ข : 613)

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้นใช้สำหรับการบันทึกข้อมูลในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (ดูรายละเอียดของแบบบันทึกการสนทนากลุ่มในภาคผนวก ก : 522)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ฉบับ

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ฉบับโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2.2 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการตามขั้นตอนที่ 1.1 และการสังเคราะห์เอกสาร ตามข้อ 2.1.1 และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามข้อ 2.1.2 มายกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.2.2 นำร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ต่อไป (ดูรายละเอียดของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในภาคผนวก ฌ : 740)

ขั้นตอนที่ 2.3 การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.1 **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา การศึกษาตลอดชีวิต หรือการศึกษานอกระบบ และการวิจัย/การประเมินผลทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(2) รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(3) รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต และประธานสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(4) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(7) ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

(8) ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

(9) ดร.อัญชลี ปสันตา รองผู้อำนวยการรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(10) ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(11) นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหลักสี่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(12) นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(13) นายพิเชษฐ เสือเฒ่า ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตห้วยขวาง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(14) นายปริญญา ปิยชนานันทน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(ตามรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ค : 627)

2.3.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของร่างรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้องครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของร่างรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้องครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นได้ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของร่างรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้องครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นได้ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของร่างรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้องครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นได้ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของร่างรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้องครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นได้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

(ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 531)

2.3.3 **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้วกลับคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิครบทุกคน

2.3.4 **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง /มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง /มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง /มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง /มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง /มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2.4 การยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4.1 **แหล่งข้อมูล**

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือ

2.4.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาคู่มือ โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น (ดูรายละเอียดของแบบสังเคราะห์เอกสารในภาคผนวก ก : 568)

2.4.3 **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแบบสังเคราะห์เอกสาร

2.4.4 **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2.5 การประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครในแต่ละบทตามประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5.1 **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาตลอดชีวิต การบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และการวิจัย/การประเมินผลทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(2) รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(4) ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

(5) ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

(6) ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(7) นางณัฐกฤตา พึ่งสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน)

(ดูรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ง : 644)

2.5.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

(ดูรายละเอียดของแบบประเมินในภาคผนวก ก : 570)

การประเมินคุณภาพของคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการประเมินคุณภาพรายบท ซึ่งมี 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และ บทที่ 5 แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และภาพรวมทั้ง 5 บทตามแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของร่างคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้น อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของร่างคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้น อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของร่างคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้น อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของร่างคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้น อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของร่างคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.5.3 **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกคน

2.5.4 **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นมีคุณภาพ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นมีคุณภาพ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นมีคุณภาพ อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นมีคุณภาพ ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร กำหนดไว้ที่ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่ามีคุณภาพที่ยอมรับได้ หรือผ่านเกณฑ์การประเมิน

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้แจกให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่จะได้กล่าวถึงในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 3.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากการดำเนินการต่อไปนี้ประกอบกัน คือ

3.1.1 **การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง** 4 ชุมชนจากชุมชนทั้งหมด 12 ชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้แก่

(1) **ชุมชนเมือง** มี 7 ชุมชน ได้แก่ (1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ (2) ชุมชนหมู่บ้านกานดาคลาสสิควิลล์ แขวงบางบอนเหนือ (3) ชุมชนบ้านมั่นคงวิมานทอง

แขวงบางบอนเหนือ (4) ชุมชนมั่นคง 133 แขวงบางบอนใต้ (5) ชุมชนซอยกำนันแม้น 13 แขวงคลองบางพราน (6) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน และ (7) ชุมชนสวนผักหมู่ 8 แขวงคลองบางพราน สุ่มมา 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ และชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน

(2) **ชุมชนชานเมือง** มี 3 ชุมชน ได้แก่ (1) ชุมชนการเกษตรบ้านนายผล แขวงบางบอนเหนือ (2) ชุมชนวัดบางบอน แขวงบางบอนใต้ และ (3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้ สุ่มมา 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้

(3) **ชุมชนแออัด** มี 2 ชุมชน ได้แก่ (1) ชุมชนริมคลองพระยาราชมนตรี หมู่ 9 แขวงคลองบางพราน และ (2) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน สุ่มมา 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยจำแนกเป็นรายชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ศูนย์บริการสาธารณสุข 65 บางบอน จำนวน 1 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน

1.2) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) มีจำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และกรรมการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 2 คน

1.3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) มีจำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน

1.4) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) มีจำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และรองประธานศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล (ศส.ปชต.) สาขา 3 จำนวน 1 คนและตัวแทนชุมชน จำนวน 1 คน

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้นโดยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หรือการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็น

ข้อมูลพื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างใน 4 ชุมชน ตามที่กล่าวมาแล้วในเรื่องแหล่งข้อมูล โดยมีขอบข่ายของข้อมูล ดังนี้

2.1) ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

2.2) ทุนทางสังคมในชุมชน

2.3) สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

2.4) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม

2.5) ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม

(ดูรายละเอียดของแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในภาคผนวก ก : 556)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) (ตามข้อ 1) มีผู้ดำเนินการจำแนกเป็นรายชุมชน ดังนี้

3.1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ชมรมหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน

3.2) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครู กศน.ตำบล จำนวน 2 คน

3.3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครู กศน.ตำบล จำนวน 2 คน

3.4) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครู กศน.ตำบล จำนวน 1 คน และครูอาสาสมัครกศน. จำนวน 1 คน

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทุกคนและติดตามผลการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์และเชื่อถือได้

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานชุมชนแต่ละชุมชนผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ ด้วยโปรแกรม Microsoft Excel 2019 และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.1.2 **การศึกษาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ**

กลุ่มตัวอย่าง

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชนตัวอย่าง 4 ชุมชน ชุมชนละ 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ของตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 (ชุมชนซอยกำนันแม้น 13 แขวงคลองบางพราน) และชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 (ชุมชนรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ) คณะกรรมการชุมชน 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง และครู กศน.ตำบลที่รับผิดชอบพื้นที่ 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างโดยการประสานงานอย่างใกล้ชิดของผู้วิจัย

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) สอบถามระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด
(ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 562)

แบบสอบถามดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

(4) อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(5) นางรัชนุช สละโวหาร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนนทบุรี ในปัจจุบัน)

(6) นายบุญเลิศ ตองติดรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครปฐม (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครปฐม ในปัจจุบัน)

(7) นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหลักสี่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 659)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาของแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.86 - 1.00 ทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 694)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยมอบหมายให้ครู กศน.ตำบลที่รับผิดชอบพื้นที่ 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดำเนินการโดยการประสานงานและติดตามผลอย่างใกล้ชิดของผู้วิจัย

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต อยู่ใระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดำเนินการตามคำแนะนำในคู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแล หรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวมและข้อมูลพื้นฐานของชุมชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งข้อมูลทั่วไปของชุมชน ทุนทางสังคมในชุมชน และสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน 4 ชุมชนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมทั้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน 80 คน) มาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่กล่าวแล้วนี้ โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยแผนงานและงบประมาณ และหน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯได้กำหนดไว้ ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

แบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) โดยมีการศึกษาผลการดำเนินการต่าง ๆ ทีเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

3.2.1 การศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ก่อนการเรียนรู้

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้นตามแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุ ทักษะชีวิต และความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการมีการทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) สอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) พิจารณาระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน มาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน น้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน น้อยที่สุด

(ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 576)

แบบสอบถามดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

(4) อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(5) นางรัชนุช สละโวหาร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนนทบุรี ในปัจจุบัน)

(6) นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน)

(7) นายปริญญา ปิยชนานันทน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

(ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 667)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.86 - 1.00 ทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 698)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยมอบหมายให้วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามตามข้อ 2) (แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม

ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) ให้กับผู้วิจัยโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง (ดูรายชื่อวิทยากร/ครูผู้สอนในภาคผนวก ช : 714)

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้าน

ปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หลังสิ้นสุดการเรียนรู้

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างทั้ง 80 คนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร อย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามข้อ 3.2.1

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยมอบหมายให้วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามตามข้อ 2) (แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) ให้กับผู้วิจัยโดยสอบถามข้อมูลจากผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) เท่านั้นส่วนตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ

ชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) เพราะมีข้อมูลส่วนนี้อยู่แล้วในการตอบแบบสอบถามในช่วงที่ 1 ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังสิ้นสุดการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้ว 10 วัน เพื่อให้ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างได้มีช่วงระยะเวลาในการพิจารณานำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์จริงในการดำรงชีวิตตามศักยภาพและโอกาสของแต่ละบุคคล

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.3 การศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) สอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือโดยแบ่งเป็น 5 ระดับแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความต้องการการเรียนรู้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

(ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 582)

แบบสอบถามดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีมีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

(5) นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน)

(ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 675)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาของแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 704)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คน ภายหลังจากที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างสิ้นสุดลง โดยให้วิทยากร/ครูผู้สอนมารับแบบสอบถามที่สำนักงาน กศน.เขตบางบอน แล้วตอบแบบสอบถามให้แล้วเสร็จครบถ้วนสมบูรณ์

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2.4 การศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 587)

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) สอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ มาก

3 หมายถึง วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมี

ความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ น้อย

1 หมายถึง วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ น้อยที่สุด

แบบสอบถามดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีมีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย

(1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

(5) นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน)

(ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 681)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษาของแบบสอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 707)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คน ภายหลังจากที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างสิ้นสุดลง

โดยให้วิทยากร/ครูผู้สอนมารับแบบสอบถามที่สำนักงาน กศน.เขตบางบอน แล้วตอบแบบสอบถามให้แล้วเสร็จครบถ้วนสมบูรณ์

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019

ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) กำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

1) **ผู้ให้ข้อมูล**

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน ตัวแทนชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน และตัวแทนผู้เรียน (ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) จาก 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 2 คน รวมจำนวน 8 คน (ดูรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนในภาคผนวก ซ : 718)

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างขึ้น (ดูรายละเอียดของแบบบันทึกฯ ในภาคผนวก ก : 593)

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุมโดยให้ผู้เข้าร่วมการประชุมที่เป็นผู้ให้ข้อมูล หลัก (Key Informants) สะท้อนผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ในแบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียน ได้แก่ 3.1) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3.2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3.3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน 3.4) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่าย

ที่เกี่ยวข้อง 3.5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3.6) ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และ 3.7) สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งประเด็นในการถอดบทเรียนดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้และสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯที่สามารถสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ที่ปรากฏจากการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยนำข้อมูลตามแบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชน เป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 5 ของรูปแบบฯ คือ ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งด้านการมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านการสะท้อนจากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 25 คน ดังที่กล่าวแล้วในข้อ 1)

ในการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยตรงในแต่ละระยะการดำเนินการทดลอง คือ เริ่มทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังสิ้นสุดการทดลอง ซึ่งดำเนินการในช่างเดือนสิงหาคม 2566 - มกราคม 2567 โดยในการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมดังกล่าว กศน.เขตบางบอนและชุมชนมีบทบาทที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายละเอียดการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
1. เริ่มการทดลอง (สิงหาคม - พฤศจิกายน 2566)	1. การเลือกชุมชนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	1. ผู้วิจัยสุ่มชุมชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนเมือง 2 ชุมชน จาก 7 ชุมชน ชุมชนชานเมือง 1ชุมชน จาก 3 ชุมชน และชุมชนแออัด 1 ชุมชน จาก 2 ชุมชน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)	-
	2. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง	2. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ชุมชน ประกอบด้วย 2.1 ชุมชนเมือง 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่และชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง 2.2 ชุมชนชานเมือง 1 ชุมชน คือ ชุมชนสถานีรางโพธิ์ 2.3 ชุมชนแออัด 1 ชุมชน คือ ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา	1. เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยจำแนกเป็นรายชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1.1 ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง มีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ศูนย์บริการสาธารณสุข 65 บางบอน จำนวน 1 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานชุมชนใน 3 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง ดำเนินการโดยครู กศน.ตำบล จำนวน 2 คน 2) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ ดำเนินการโดยครู กศน.ตำบล จำนวน 2 คน 3) ชุมชนคลองบางพราน ดำเนินการโดยครู กศน.ตำบล จำนวน 1 คน และครูอาสาสมัคร กศน. จำนวน 1 คน	1.2 ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง มีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และกรรมการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 2 คน 1.3 ชุมชนสถานีรางโพธิ์ มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน 1.4 ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา มีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน รองประธานศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล (ศส.ปชต.) สาขา 3 จำนวน 1 คน 2. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ ตามแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานชุมชน ดำเนินการโดยอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
			ชมรมหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน
	3. การศึกษาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	1. ผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน ชุมชนละ 20 คน รวมจำนวน 80 คน 2. ครู กศน.ตำบล จำนวน 4 คน ที่รับผิดชอบพื้นที่ชุมชนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวตามแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	1. ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 (ชุมชนซอยกำนันแม้น 13 แขวงคลองบางพราน) และชมรมสูงวัยใจสดใสรักษ์ใจ 65 (ชุมชนรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ) คณะกรรมการชุมชน 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง และครู กศน.ตำบลที่รับผิดชอบพื้นที่ชุมชนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชนสุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน ชุมชนละ 20 คน รวมจำนวน 80 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)
	4. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	1. หน่วยแผนงานและงบประมาณ และหน่วยพัฒนากิจกรรมการ	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		เรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ กำหนดไว้ร่วมกันดำเนินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาเกี่ยวกับการดูแล หรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุในชุมชนกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวม ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) จำนวน 30 ชั่วโมง ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	
	5. การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ	1. ผู้วิจัยเป็นผู้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามแบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาคู่มือ	-
	6. การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้	1. วิทยากร/ครูผู้สอนที่ กศน.เขตบางบอน แต่งตั้งดำเนินการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกของคณะ	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		กรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ กำหนดไว้	
2. ระหว่างการทดลอง (ธันวาคม 2566)	1. การจัดกิจรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง	1. วิทยากร/ครูผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ณ ที่ทำการชุมชนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แห่งที่จัดเตรียมไว้ โดยมีกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการประกอบด้วย 1.1 การสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ	1. ผู้ประสานงานชุมชนในชุมชนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชนอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ที่ทำการชุมชนเป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1.1 ที่ทำการชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ 1.2 ที่ทำการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง 1.3 ที่ทำการชุมชนสถานีรางโพธิ์ 1.4 ที่ทำการชุมชนคลองบางพรานพัฒนา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้เวลา 2 ชั่วโมง ก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งที่ 1 วันที่ 8 ธันวาคม 2566) 1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแต่ละด้านตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (30 ชั่วโมง) โดยแบ่งเป็น 6 ครั้ง ดังนี้ • ครั้งที่ 1 วันที่ 8 ธันวาคม 2566: “กิจกรรมที่ 1 การออกกำลังกายและนันทนาการ” (การพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย) (3 ชั่วโมง) • ครั้งที่ 2 วันที่ 9 ธันวาคม 2566: กิจกรรมที่ 2 “จิตสุขใส ใจเป็นสุข” (การพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ) (4 ชั่วโมง) • ครั้งที่ 3 วันที่ 11 ธันวาคม 2566: กิจกรรม	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ที่ 3 “การเสริมสร้างปัญญาด้วยแอปพลิเคชัน” (การพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา) (11 ชั่วโมง ประกอบด้วย การเรียนรู้ในชั้นเรียน/การพบกลุ่ม จำนวน 6 ชั่วโมง และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้าน จำนวน 5 ชั่วโมง) • ครั้งที่ 4 วันที่ 13 ธันวาคม 2566: “สังคมเป็นสุข อาชีพสร้างสรรค์” (การพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม) (4 ชั่วโมง) • ครั้งที่ 5 วันที่ 14 ธันวาคม 2566: “สูงวัยยุคใหม่ ใส่ใจการเงิน” (การพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน) (3 ชั่วโมง) และ “สิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อชีวิตผู้สูงอายุ” (การพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม) (3 ชั่วโมง) • ครั้งที่ 6 วันที่ 15 ธันวาคม 2566: “ประมวลการเรียนรู้เล่าสู่กันฟัง” (การสรุปบทเรียน) (2 ชั่วโมง)	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการนิเทศติดตามผลที่กลุ่มการเรียนรู้ในชุมชนทั้ง 4 กลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 วันที่ 9 ธันวาคม 2566 และครั้งที่ 2 วันที่ 14 ธันวาคม 2566 ดำเนินการโดยผู้วิจัยในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยการนิเทศแบบเสริมพลัง (Empowering Supervision) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอนและแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 1.3 การสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน (ดำเนินการในวันที่ 26 ธันวาคม 2566 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง) โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
	2. การศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ	1. ผู้วิจัยในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้สอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
	3. การศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ	1. ผู้วิจัยในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้สอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง	-
3. หลังสิ้นสุดการทดลอง (8 มกราคม 2567)	1. การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ (After Action Review: AAR)	1. ผู้วิจัยในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ (After Action Review : AAR) มีผู้เข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Infor-	1. เป็นผู้เข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จากภาคส่วนของชุมชน จำนวน 17 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน ตัวแทนชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		mants) ในส่วนของ กศน.เขตบางบอน คือ วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียน ซึ่งครอบคลุมตัวแปรตามที่ศึกษาที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย และประเด็นที่เกี่ยวข้องที่สามารถสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ที่ปรากฏจากการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ไปทดลองใช้โดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง (ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (“POCS&MEE” Learning	ละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน และตัวแทนผู้เรียน (ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) จาก 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 2 คน รวมจำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		Management Process) ตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 4 ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ (“POFPO” Learning Management Model) ได้แก่ประเด็นต่อไปนี้ คือ 1.1 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 1.2 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน 1.3 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ 1.5 ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ 1.6 สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ผลการถอดบทเรียนในประเด็นดังกล่าวผู้วิจัย (ผู้เสนอขอ) ได้นำมาใช้ในการตอบวัตถุประสงค์	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการทดลอง	กิจกรรมการดำเนินการ	บทบาทของ กศน.เขตบางบอน	บทบาทของชุมชน
		ของการวิจัยข้อ 4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานตามตัวแปรตามที่ศึกษาที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ควบคู่กับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test)	

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 4.1 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรตามต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1 **ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้**

1) การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ดำเนินการโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีทักษะชีวิต (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนนรู้โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งก่อนการเรียนรู้ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อ 4) ในข้อ 3.2.1 การศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อ 4) ในข้อ 3.2.2 การศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หลังสิ้นสุดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกันโดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) โดยกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับไม่เกิน .05 (p-valve<0.05) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 ซึ่งถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิตทั้งโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน และโดยภาพรวมรายด้านเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-valve<0.05) แสดงว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ มีประสิทธิผล

สำหรับผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามต่อไปนี้ ดำเนินการโดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ (After Action Review : AAR) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามข้อ 4) ของขั้นตอนที่ 3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review : AAR) มาใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามตัวแปรตามต่อไปนี้

2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

4.1.2 ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน

1) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1.3 ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

2) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) นอกจากมีประเด็นตามตัวแปรตามที่ศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีประเด็นการถอดบทเรียนที่สำคัญอีก 3 ประเด็นที่ใช้ในการอธิบายผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้ครอบคลุมแง่มุมต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ได้แก่ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 2) ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และ 3) สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่กล่าวแล้วในขั้นตอนที่ 3.3

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. **ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการใช้แบบสอบถามแบบผสม (Mixed Questionnaire) หรือแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Questionnaire) ทั้งแบบที่มีตัวเลือกให้เลือกตอบ (Close-ended Questions) และที่ให้กรอกข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อเท็จจริงตามความคิดเห็นหรือสถานการณ์จริง (Open-ended Questions)

2. **ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามข้อ 1.1

2.1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion: FGD)

2.2 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 ผลการประเมินคุณภาพของร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในแต่ละบทตามประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. **ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 ผลการศึกษาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

3.1.3 ผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ผลการศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ก่อนการเรียนรู้

2) ผลการศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หลังสิ้นสุดการเรียนรู้

3.1.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

3.1.5 ผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

4. **ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบผลการศึกษาตามตัวแปรตามต่าง ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้

4.1 **ผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้**

4.1.1 การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4.1.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

4.2 **ผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน**

4.2.1 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3 **ผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง**

4.3.1 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

4.3.2 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติมีสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ตอบแบบสอบถาม
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ตอบแบบสอบถาม
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ทดสอบทีแบบพึ่งพิงหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p-value < 0.05)
p-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ได้จากการทดสอบทางสถิติ (ค่าที่นำมาเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นปรากฏ ดังต่อไปนี้

1. **ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไปในด้านต่าง ๆ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) (n = 24)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	9	37.50
1.2 หญิง	15	62.50
รวม	**24**	**100.00**
2. อายุ		
2.1 25 - 29 ปี	1	4.17
2.2 30 - 34 ปี	5	20.83
2.3 35 - 39 ปี	2	8.33
2.4 40 - 44 ปี	3	12.50
2.5 45 - 49 ปี	1	4.17
2.6 50 - 54 ปี	1	4.17
2.7 55 - 59 ปี	5	20.83
2.8 60 ปีขึ้นไป	6	25.00
รวม	**24**	**100.00**
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	3	12.50
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	12.50
3.4 ปริญญาตรี	12	50.00
3.5 ปริญญาโท	6	25.00
รวม	**24**	**100.00**
4. บทบาทที่เกี่ยวข้อง		
4.1 บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน	12	50.00
4.1.1 ครู/ครูผู้ช่วย/นักวิชาการศึกษา	(3)	(12.50)
4.1.2 ครู กศน.ตำบล	(7)	(29.17)
4.1.3 ครูอาสาสมัคร กศน.	(1)	(4.17)
4.1.4 ครูประจำกลุ่มศูนย์การเรียนชุมชน	(1)	(4.17)
4.2 ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา	2	8.33
4.3 ตัวแทนองค์กรชุมชน/ผู้แทนชุมชน	10	41.67
4.3.1 ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ	(2)	(8.33)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) (n = 24)	ร้อยละ
1) ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุชุมชนรางไผ่	(1)	(4.17)
2) ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง	(1)	(4.17)
4.3.2 ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน	(8)	(33.33)
1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่	(2)	(8.33)
2) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง	(2)	(8.33)
3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์	(2)	(8.33)
4) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา	(2)	(8.33)
รวม	**24**	**100.00**
5. บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน		
5.1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผน/ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน/ปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	7	29.17
5.2 การจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	6	25.00
5.3 การจัดหาสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	10	41.67
5.4 การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	8	33.33
5.5 การประสานงานกับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	16	66.67
5.6 การเป็นวิทยากร/ครูผู้สอน	7	29.17
5.7 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	6	25.00
5.8 การสร้างความเข้าใจกับชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	15	62.50
5.9 การสนับสนุนทุนทางสังคมในชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น	5	20.83

จากตารางที่ 6 ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 24 คน เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไปในด้านต่าง ๆ ปรากฏดังนี้

1. เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.50)

2. เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 25.00) รองลงมา คือ อายุ 30 - 34 ปี (ร้อยละ 20.83) 55 - 59 ปี (ร้อยละ 20.83) 40 - 44 ปี (ร้อยละ 12.50) 35 - 39 ปี (ร้อยละ 8.33) 25 - 29 ปี (ร้อยละ 4.17) 45 - 49 ปี (ร้อยละ 4.17) และ 50 - 54 ปี (ร้อยละ 4.17) ตามลำดับ

3. เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ปริญญาโท (ร้อยละ 25.00) ประถมศึกษา (ร้อยละ 12.50) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

4. เมื่อจำแนกตามบทบาทที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (ร้อยละ 41.67) และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

5. เมื่อจำแนกตามบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่มีบทบาทในการประสานงานกับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 66.67) รองลงมา คือ การสร้างความเข้าใจกับชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 62.50) การจัดหาสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร้อยละ 41.67) การจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 41.67) การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 33.33) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผน/ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน/ปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (ร้อยละ 29.17) การเป็นวิทยากร/ครูผู้สอน (ร้อยละ 29.17) การจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 25.00) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 25.00) และการสนับสนุนทุนทางสังคมในชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น (ร้อยละ 20.83) ตามลำดับ

1.2 **ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามบทบาทที่เกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
1. **ด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** 1.1 **สภาพปัจจุบัน** 1) การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้ทุกครั้ง (หรือไม่)						

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
1.1) การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	1) ไม่มีการสำรวจ เพราะ กศน.เขตบางบอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในการดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน (n = 12)	1) ไม่มีการสำรวจ เพราะการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่าที่ผ่านมาสถาน-ศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ไม่ได้นำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนมาใช้ในการวางแผนดังกล่าว (n = 2)	1) ไม่มีการสำรวจ เพราะชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 10)	-	-	-
1.2) การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนา	1) ไม่มีการสำรวจ เพราะ กศน.เขตบางบอน ขาดบุคลากร	1) ไม่มีการสำรวจ เพราะเท่าที่ผ่านมาสถานศึกษา (กศน.	1) ไม่มีการสำรวจ เพราะชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวาง	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน	ที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในการดำเนินการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน (n = 12)	เขตบางบอน) ไม่ได้นำข้อมูลความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 2)	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 10)			
1.3) การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1) มีการสร้างภาคีเครือข่ายโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะ กศน.เขตบางบอนขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ	1) มีการสร้างภาคีเครือข่ายโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้	1) มีการสร้างภาคีเครือข่ายโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดความรู้ความ	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	บทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 2)	เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 10)			
1.4) การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	1) มีการเตรียมความพร้อมโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะ กศน.เขตบางบอน ขาด	1) มีการเตรียมความพร้อมโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะสถานศึกษา (กศน.	1) มีการเตรียมความพร้อมโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะ สถานศึกษา	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	**ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)**	**ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)**	**บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)**	**ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)**	**ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)**
	การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 12)	เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 2)	(กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (n = 10)			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
1.2 **ปัญหา** 1) ปัญหาในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน 1.1) ปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	1) มีปัญหา เพราะในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน	1) มีปัญหา เพราะเท่าที่ผ่านมาสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ไม่มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการวางแผนดำเนิน	1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	ของ กศน.เขตบางบอน ไม่มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการดำเนินการดังกล่าว (n = 12)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน (n = 2)	มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (n = 10)			
1.2) ปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน	1) มีปัญหา เพราะในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน กศน.เขตบางบอน	1) มีปัญหาเพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการดำเนินการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนา	1) มีปัญหา เพราะ 1.1) ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนไม่ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 10)	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	ไม่มีการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการดำเนินการดังกล่าว (n = 12)	ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน (n = 2)	1.2) ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ที่ชัดเจนของกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 10)			
1.3) ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัด	1) มีปัญหา เพราะ 1.1) กศน.เขตบางบอน มีเวลาและ	1) มีปัญหา เพราะชุมชน/ภาคีเครือข่ายขาดความรู้ความเข้าใจ	1) มีปัญหา เพราะ 1.1) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
หรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ทรัพยากรจำกัดในการดำเนินการเพื่อการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 12) 1.2) ชุมชนขาดผู้นำ/องค์กรที่มีความพร้อมเพื่อการเป็นภาคีเครือข่ายร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุน	ในงาน กศน./การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 2)	ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (n = 10) 1.2) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในการ			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)		สร้างภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (n = 10)			
1.4) ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	1) มีปัญหาเพราะ 1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน แต่ละบุคคลรับผิดชอบงานหลายด้าน (n = 12)	1) มีปัญหาเพราะชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	1) มีปัญหาเพราะ 1.1) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชน/องค์กรชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	1.2) การแบ่งเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้กับภารกิจอื่นของ กศน.เขตบางบอนไม่สมดุลกัน (n = 12) 1.3) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (n = 12)	กลุ่มเป้าหมายในชุมชน (n = 2)	จัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (n = 10) 1.2) ชุมชน/องค์กรชุมชนไม่ทราบแผน/เป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนที่ชัดเจนของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 10)			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
1.3 **ความต้องการ**						
1) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน						
1.1) การกำหนดชุมชนเป้าหมาย	-	-	-	11	2	10
1.2) การสร้างความเข้าใจกับชุมชน	-	-	-	12	2	10
1.3) การประสานกับแหล่งข้อมูลในชุมชนเป้าหมาย	-	-	-	11	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
2) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย						
2.1) การกำหนดผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย	-	-	-	11	2	9
2.2) การสร้างความเข้าใจกับผู้สูงอายกลุ่มเป้าหมาย	-	-	-	12	2	9
2.3) การสำรวจความต้องการ	-	-	-	12	2	9

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
การเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย						
3) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
3.1) การกำหนดภาคีเครือข่าย	-	-	-	11	2	10
3.2) การสร้างความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย	-	-	-	11	2	9

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
3.3) การร่วมเป็นภาคีเครือข่าย	-	-	-	12	2	9
4) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ						
4.1) การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน	-	-	-	12	2	10
4.2) การเตรียมความพร้อมด้านทุนทางสังคมต่าง ๆ	-	-	-	12	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
ในชุมชน เช่น ผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น 4.3) การเตรียมความพร้อมด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ	-	-	-	10	2	9
2. **ด้านการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** 2.1 **สภาพปัจจุบัน** 1) การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการ	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ (ให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง)	1.1) กศน.เขตบางบอนมีกลุ่มงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว (n = 4) 1.2) กศน.เขตบางบอน ขาดการสร้างความเข้าใจเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชน (n = 4)	ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม (n = 2)	ชุมชนยังขาดความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม (n = 3)			
2.2 **ปัญหา** 1) ปัญหาการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา	1) มีปัญหา เพราะ กศน.เขตบางบอน ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อการมี	1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสื่อสารเพื่อสร้าง	1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสื่อสาร	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ	ส่วนร่วมของชุมชน (n = 12)	ความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน (n = 2)	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน (n = 10)			
2.3 **ความต้องการ**						
1) ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย	-	-	-	12	2	10
2) จัดให้มีหน่วยต่าง ๆ ที่มี	-	-	-	10	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
หน้าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ						
3. **ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** 3.1 **สภาพปัจจุบัน** 1) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะชุมชนไม่ได้ให้ความสำคัญชุมชนกับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม (n = 2)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะชุมชนขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
ชุมชนมีส่วนร่วม (อย่างไรบ้าง)	ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ (n = 7)		ชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)			
3.2 **ปัญหา**						
1) ปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ	1) มีปัญหา เพราะขาดรูปแบบหรือแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม (n = 7)	1) มีปัญหา เพราะชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม (n = 2)	1) มีปัญหา เพราะชุมชนขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 7)	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
3.3 **ความต้องการ**			-			
1) ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย	-	-		10	2	10
			-			
2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ครอบคลุมทักษะชีวิตที่เป็นสำหรับผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบันและมีรูปแบบที่	-	-		12	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายและบริบทต่าง ๆ ของชุมชน						
4. **ด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** 4.1 **สภาพปัจจุบัน** 1) การดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรม	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	**ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)**	**ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)**	**บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)**	**ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)**	**ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)**
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 2) 1.2) ขาดการวาง-แผนการนิเทศ ติดตามผลโดยชุมชนมีส่วนร่วม (n = 4)	เขตบางบอน) ขาดการวางแผนการนิเทศติดตามผลโดยชุมชนมีส่วนร่วม (n = 2)	เขตบางบอน) ใช้บุคลากรของสถาน-ศึกษาเองเป็นผู้นิเทศติดตามผล (n = 6)			
4.2 **ปัญหา** 1) ปัญหาในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	1) มีปัญหา เพราะ กศน.เขตบางบอน ขาดการวางแผนการนิเทศ ติดตามผลที่ชัดเจน (n = 9)	1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการจัดระบบการนิเทศ	1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการจัดระบบการ	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
ของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ		ติดตามผลที่ชัดเจน (n = 2)	นิเทศ ติดตามผลที่ชัดเจน (n = 8)			
4.3 **ความต้องการ**						
1) ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชมรม เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการนิเทศติดตามผล	-	-	-	12	2	10
2) ใช้การนิเทศติดตามผลที่มุ่งเพื่อการเสริมแรงหรือสร้างแรงจูงใจให้กับ	-	-	-	10	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้						
5. **ด้านการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** 5.1 **สภาพปัจจุบัน** 1) การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยให้ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม (อย่างไรบ้าง)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ กศน.เขตบางบอนขาดการวางแผนการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน (n = 8)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการจัดระบบการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน (n = 2)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)ใช้ระบบการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสถานศึกษาของ	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
5.2 **ปัญหา** 1) ปัญหาในการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ	1) มีปัญหา เพราะ กศน.เขตบางบอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 8)	1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 2)	(กศน.เขตบางบอน) (n = 9) 1) มีปัญหา เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางแผนการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน (n = 10)	-	-	-
5.3 **ความต้องการ** 1) ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ	-	-	-	12	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การประเมินโดยการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)	-	-	-	10	2	10
6. **ด้านการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**						

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
6.1 **สภาพปัจจุบัน** 1) การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม (อย่างไรบ้าง)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ กศน.เขตบางบอนขาดการวางแผนการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน (n = 8)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางระบบและแนวทางที่ชัดเจนในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม (n = 2)	1) ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางระบบและแนวทางที่ชัดเจนในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม (n = 5)	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
6.2 **ปัญหา** 1) ปัญหาในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1) มีปัญหา เพราะ กศน.เขตบางบอน มีงบประมาณจำกัด และไม่มีสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนกลุ่มเป้าหมายกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยรวม (n = 11)	1) มีปัญหา เพราะ สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดงบประมาณในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 2)	1) มีปัญหา เพราะ 1.1) ผู้สูงอายุในชุมชนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) (n = 4) 1.2) ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	**ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)**	**ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)**	**บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)**	**ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)**	**ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)**
			(กศน.เขตบางบอน) (n = 2) 1.3) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดงบประมาณในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (n = 3)			
6.3 **ความต้องการ** 1) ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการขยาย	-	-	-	12	2	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) จัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ ทั้งแผนระยะสั้นรายปี งบประมาณและแผนระยะยาว (แผน 5 ปี)	-	-	-	10	2	10
7. **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**	1) กศน.เขตบางบอนสร้างความเข้าใจกับชุมชนและองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบให้เข้าใจบทบาทและภารกิจของ กศน.	-	1) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ควรสร้างความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้ชุมชนผู้สูงอายุ	-	-	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	เขตบางบอน และบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว (n = 3) 2) กศน.เขตบางบอน ควรมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ชัดเจน (n = 2) 3) กศน.เขตบางบอน ควรพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบหรือที่เกี่ยว-ข้องในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		คณะกรรมการชุมชน และบุคลากรที่ทำงานในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน (n = 2) 2) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและเวลาว่างของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และผู้สูงอายุสามารถ			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	การนิเทศ ติดตามผลและการประเมินผลให้มีความพร้อมในการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าว 4) กศน.เขตบางบอนควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเข้าถึงผู้สูงอายุประกอบกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชนและภาคีเครือข่าย		นำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง (n = 4)			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม/ประเด็นที่ศึกษา	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (แบบคำถามปลายเปิด)			จำนวนผู้ตอบ (แบบเลือกตอบได้หลายข้อ)		
	บุคลากรของ กศน. เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)	บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน (n = 12)	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (n = 2)	ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน (n = 10)
	ต่าง ๆ ในชุมชนในพื้นที่โดยมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ (n = 2)					

จากตารางที่ 7 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 6 ด้านจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จำนวน 3 กลุ่ม รวม 24 คน ประกอบด้วยบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. **ด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

1.1 **สภาพปัจจุบัน**

1.1.1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1) การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่มีการสำรวจโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอนขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในการดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

1.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ไม่ได้นำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนมาใช้ในการวางแผนดังกล่าว

1.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่มีการสำรวจโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

2.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในการดำเนินการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

2.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะเท่าที่ผ่านมาสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ไม่ได้นำข้อมูลความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

3) การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีการสร้างภาคีเครือข่ายโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผลตรงกัน ดังนี้

3.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน

3.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

3.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

4) การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผลตรงกัน ดังนี้

4.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน

4.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

4.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหรือความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

1.2 **ปัญหา**

1.2.1 ปัญหาในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ประกอบด้วย

1) ปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผลดังนี้

1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนของ กศน.เขตบางบอน ไม่มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เนื่องจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการดำเนินการดังกล่าว

1.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะเท่าที่ผ่านมาสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ไม่มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

2) ปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

2.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน กศน.เขตบางบอน ไม่มีการสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการดำเนินการดังกล่าว

2.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชน/ภาคีเครือข่ายขาดความรู้ความเข้าใจในงาน กศน./การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

2.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะ

2.3.1) ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนไม่ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.2) ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ที่ชัดเจนของกิจกรรมการเรียนรู้

3) ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

3.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะ

3.1.1) กศน.เขตบางบอน มีเวลาและทรัพยากรจำกัดในการดำเนินการเพื่อการสร้างภาคีเครือข่ายหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1.2) ชุมชนขาดผู้นำ/องค์กรที่มีความพร้อมเพื่อการเป็นภาคีเครือข่ายร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน

3.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชน/ภาคีเครือข่ายขาดความรู้ความเข้าใจในงาน กศน./การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

3.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ให้เหตุผลว่า เพราะ

3.3.1) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

3.3.2) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในด้านการสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4) ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

4.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12คน ให้เหตุผลว่า เพราะ

4.1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน แต่ละบุคคลรับผิดชอบงานหลายด้านส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานโดยรวม

4.1.2) การแบ่งเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับภารกิจอื่นของ กศน.เขตบางบอน ไม่สมดุลกัน

4.2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

4.3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะ

4.3.1) สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชน/องค์กรชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4.3.2) ชุมชน/องค์กรชุมชนไม่ทราบแผน/เป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนที่ชัดเจนของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

1.3 **ความต้องการ**

1.3.1 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน พบว่า ทั้ง 3 ประเด็นที่สอบถามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความเห็นว่า กศน.เขตบางบอน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ กล่าวคือ

1) การกำหนดชุมชนเป้าหมาย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 11 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

2) การสร้างความเข้าใจกับชุมชนเป้าหมาย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

3) การประสานกับแหล่งข้อมูลในชุมชนเป้าหมาย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 11 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

1.3.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการการเรียนรู้ พบว่า ทั้ง 3 ประเด็นที่สอบถามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความเห็นว่า กศน.เขตบางบอน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ กล่าวคือ

1) การกำหนดผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 11 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 9 คน

2) การสร้างความเข้าใจกับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 9 คน

3) การสำรวจความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

1.3.3 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ทั้ง 3 ประเด็นที่สอบถามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความเห็นว่า กศน.เขตบางบอน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ กล่าวคือ

1) การกำหนดภาคีเครือข่าย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 11คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

2) การสร้างความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 11 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 9 คน

3) การร่วมเป็นภาคีเครือข่าย จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 9 คน

1.3.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ พบว่า ทั้ง 3 ประเด็นที่สอบถามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความเห็นว่า กศน.เขตบางบอน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ กล่าวคือ

1) การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

2) การเตรียมความพร้อมด้านทุนทางสังคมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

3) การเตรียมความพร้อมด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ จำนวนผู้ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

2. **ด้านการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

2.1 **สภาพปัจจุบัน**

2.1.1 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ให้เหตุผล ดังนี้

1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 4 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน มีกลุ่มงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว

1.2) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 4 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการสร้างความเข้าใจเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 3 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

2.2 **ปัญหา**

2.2.1 ปัญหาการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ทั้ง 12 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.3 **ความต้องการ**

2.3.1 ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

2.3.2 จัดให้มีหน่วยต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

3. **ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

3.1 **สภาพปัจจุบัน**

3.1.1 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม (อย่างไรบ้าง) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 7 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 7 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

3.2 **ปัญหา**

3.2.1 ปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ให้เหตุผล ดังนี้

1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 7 คน ให้เหตุผลว่า เพราะขาดรูปแบบหรือแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม

1.2) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 7 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนและผู้สูงอายุขาดความสนใจการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 7 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

3.3 **ความต้องการ**

3.3.1 ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

3.3.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบันมีรูปแบบที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

4. **ด้านการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

4.1 **สภาพปัจจุบัน**

4.1.1 การดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ให้เหตุผล ดังนี้

1.1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 4 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการวางแผนการนิเทศ ติดตามผลโดยชุมชนมีส่วนร่วม

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางแผนการนิเทศ ติดตามผลโดยชุมชนมีส่วนร่วม

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 6 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ใช้บุคลากรของสถานศึกษาเองเป็นผู้นิเทศ ติดตามผล

4.2 **ปัญหา**

4.2.1 ปัญหาในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้เหตุผลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 9 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการวางแผนการนิเทศ ติดตามผลที่ชัดเจน

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการจัดระบบการนิเทศ ติดตามผลที่ชัดเจน

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 8 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการจัดระบบการนิเทศ ติดตามผลที่ชัดเจน

4.3 **ความต้องการ**

4.3.1 ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการนิเทศ ติดตามผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนของแต่ละกลุ่มต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการตามประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

4.3.2 ใช้การนิเทศ ติดตามผลที่มุ่งเพื่อการเสริมแรงหรือสร้างแรงจูงใจให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการตามประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

5. **ด้านการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

5.1 **สภาพปัจจุบัน**

5.1.1 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยให้ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 8 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการวางแผนการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการจัดระบบการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 9 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ใช้ระบบการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสถานศึกษาเอง

5.2 **ปัญหา**

5.2.1 ปัญหาในการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 8 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ทั้ง 10 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางแผนการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน

5.3 **ความต้องการ**

5.3.1 ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุก

คนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

5.3.2 การประเมินโดยการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้ กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

6. **ด้านการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

6.1 **สภาพปัจจุบัน**

6.1.1 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม (อย่างไรบ้าง) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 8 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน ขาดการวางแผนการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางแผนการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 5 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดการวางระบบและแนวทางที่ชัดเจนในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม

6.2 **ปัญหา**

6.2.1 ปัญหาในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มให้ข้อมูลตรงกัน คือ มีปัญหาโดยแต่ละกลุ่มให้เหตุผล ดังนี้

1) บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 11 คน ให้เหตุผลว่า เพราะกศน.เขตบางบอน มีงบประมาณจำกัดและไม่มีสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนกลุ่มเป้าหมายกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยรวม

2) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้ง 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ขาดงบประมาณในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ให้เหตุผล ดังนี้

3.1 ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 4 คน ให้เหตุผลว่า เพราะผู้สูงอายุในชุมชนไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

3.2 ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน ให้เหตุผลว่า เพราะชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

6.3 **ความต้องการ**

6.3.1 ให้ชุมชนโดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

6.3.2 จัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ ทั้งแผนระยะสั้นรายปีงบประมาณและแผนระยะยาว (แผน 5 ปี) พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน/ทุกคนของแต่ละกลุ่มมีความต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในประเด็นนี้ ประกอบด้วย บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

7. **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**

จากการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า มีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ บุคลากรของ กศน.เขตบางบอนและตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มที่ต้องการให้กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอนที่มีประสิทธิภาพ

7.1 **บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน** มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1.1 กศน.เขตบางบอน ควรสร้างความเข้าใจกับชุมชนและองค์กรชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบให้เข้าใจบทบาทและภารกิจของ กศน.เขตบางบอน และบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว

7.1.2 กศน.เขตบางบอน ควรมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ชัดเจน

7.1.3 กศน.เขตบางบอน ควรพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องในการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผล และการประเมินผลให้มีความพร้อมในการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังกล่าว

7.1.4 กศน.เขตบางบอน ควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เข้าถึงผู้สูงอายุ ประกอบกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชนในพื้นที่โดยมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

7.2 **ตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน** มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.2.1 สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ควรสร้างความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน และบุคลากรที่ทำงานในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน

7.2.2 สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและเวลาว่างของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และผู้สูงอายุสามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

2. **ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

2.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามข้อ 1.1

ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลจากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 (1.1) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงคของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)

ประเด็นที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม
2. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ยึดความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนเป็นฐาน
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วมทั้งด้านวิทยากร ผู้เรียน (ผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) และในฐานะแหล่งเรียนรู้ และการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นแหล่งเสริม/สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ด้านการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม
5. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม
6. ด้านการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ใน 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่

1. ทักษะชีวิตด้านร่างกาย
2. ทักษะชีวิตด้านจิตใจ
3. ทักษะชีวิตด้านปัญญา
4. ทักษะชีวิตด้านสังคม
5. ทักษะชีวิตด้านการเงิน
6. ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
   1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
   1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
2. ผู้บริหารและวิทยากร
   2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
   2.2 คุณลักษณะของวิทยากร
3. ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้

3.1 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

3.2 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้

3.3 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้

3.4 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C)

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E)

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มี 6 ด้าน ประกอบกันตามที่วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดไว้ ได้แก่

1.1 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย

1.2 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ

1.3 ทักษะชีวิตด้านปัญญา

1.4 ทักษะชีวิตด้านสังคม

1.5 ทักษะชีวิตด้านการเงิน

1.6 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion: FGD) เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตามประเด็นการศึกษาที่กำหนดไว้ประกอบกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อให้แนวคิดหรือมโนทัศน์ (Concept) ในประเด็นนั้น ๆ มีความชัดเจนและมีเนื้อหาหรือสาระสำคัญในเชิงวิชาการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ตามหลักวิชาที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปได้ ดังนี้

1) **องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้** ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 14 คน มีความเห็นตรงกันหรือสอดคล้องกันว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

2) **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้** ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปสู่การปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบ และเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มากที่สุดผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้นประกอบกับส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น สรุปได้ 2 แนวทางหลัก ดังนี้

2.1 **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ**

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนเพื่อให้เกิดการเสริมพลัง และการใช้ทุนทางสังคม ประกอบด้วย

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของหลักการบริหารจัดการเรียนรู้ คือ การจัดการศึกษาฐานชุมชนและการใช้ทุนทางสังคมนชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรนิยามความหมายทักษะชีวิตแต่ละด้านให้ชัดเจนว่าคืออะไรและครอบคลุมเรื่องใดบ้าง

(2) พิจารณาเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลเข้าไปในทักษะชีวิตด้านปัญญาในแง่ของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้ก้าวทันยุคสมัย

(3) ควรเปลี่ยนจากทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นทักษะชีวิตด้านเศรษฐกิจเพราะจะได้ครอบคลุมถึงการประกอบอาชีพด้วย และเปลี่ยนจากทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นทักษะชีวิตด้านสภาพแวดล้อมเพราะจะมีความครอบคลุมมากกว่า

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ คือ เพื่อตรวจสอบยืนยันว่าทักษะชีวิตด้านการเงินส่วนหนึ่งคือ การหารายได้ ที่เรียกว่าทักษะการหารายได้ซึ่งหมายรวมถึงการประกอบอาชีพด้วยแล้ว และในส่วนของทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีความชัดเจนและตรงตามหลักวิชาการในเรื่องของทักษะชีวิตมากกว่าใช้คำว่าทักษะชีวิตด้านสภาพแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในเรื่องทักษะชีวิตเสมือนเป็นปัจจัยป้อน (Input) ตามวิถีระบบ (System Approach) ผู้วิจัยอาจพิจารณาว่าปัจจัยป้อนครบถ้วนหรือยังและควรให้คำอธิบายในปัจจัยหลักทั้ง 3 ตัว (คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารและวิทยากร และขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้) รวมถึงปัจจัยย่อย ๆ ภายใต้ปัจจัยหลักดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจน

(2) กำหนดบทบาทหน้าที่ของปัจจัยการบริหารแต่ละด้านให้ชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับหลักการชุมชนเป็นฐานและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

(3) ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ควรกำหนดให้ชัดเจนว่ามีที่มาอย่างไรและจะส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนรู้อย่างไร

(4) การกำหนดปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้อาจพิจารณาปัจจัยการบริหาร 4M คือ คนหรือบุคคล (Man) เงินหรืองบประมาณ (Money) วัสดุสิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหารจัดการ (Management)

(5) ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ในส่วนของผู้บริหารและวิทยากรควรจะมีบุคลากรด้วย

(6) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ควรมีหน่วยแผนงานและงบประมาณด้วย

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้คือประกอบด้วย 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ ปัจจัยภายในสถานศึกษา เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษาอยู่แล้ว และปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ได้

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนจะต้องสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ตามองค์ประกอบที่ 1

(2) ในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนจะต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างไร

(3) ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

(4) ในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนด้วย

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ คือ การเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้กับกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ เป็นผลที่เกิดขึ้นในระยะยาว ดังนั้นระบบการนิเทศ ติดตามผลจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจึงจะทราบผลได้ชัดเจน

(2) ความพึงพอใจของวิทยากรควรเปลี่ยนเป็นความพึงพอใจของผู้จัดการเรียนรู้จึงจะมีความครอบคลุมมากกว่า

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ คือ ความครอบคลุมของทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบัน ความหมายที่ชัดเจนของทักษะชีวิตที่พึงประสงค์แต่ละด้านของผู้สูงอายุ

2.2 **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วย

2.2.1 **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน** ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) **การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม**

1.1) ควรสะท้อนให้เห็นกระบวนการหรือที่มาของการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำและกรรมการชุมชน ภูมิปัญญา ตัวแทนผู้สูงอายุ เป็นต้น

1.2) ควรให้ความสำคัญกับเรื่องของข้อมูลพื้นฐานการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งภาคีเครือข่ายที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

2) **การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้**

2.1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกจากยึดความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนเป็นฐานแล้วยังต้องให้มีเนื้อหาการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบัน รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมในชุมชน และบริบท (Context) ที่เกี่ยวข้องของชุมชนด้วย

2.2) กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายและเป็นแบบบูรณาการ (Integrated Learning Activities)

3) **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วมทั้งด้านวิทยากร ผู้เรียน (ผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) และในฐานะแหล่งเรียนรู้ และการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นแหล่งเสริม/สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน**

3.1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดกว้างให้ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในชุมชนมีส่วนร่วมด้วย

3.2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้รายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้ และการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

3.3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรียนรู้จากการปฏิบัติ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และการเรียนรู้จากพลังเครือข่าย

4) **การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม**

4.1) ควรให้ผู้บริหาร วิทยากร/ผู้สอน บุคลากร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย โดยมีการวางแผนการนิเทศ ติดตามผล การเตรียมการนิเทศ ติดตามผล ปฏิบัติการนิเทศ ติดตามผล และรายงานผลการนิเทศ ติดตามผล

4.2) ควรเน้นการนิเทศ ติดตามผลที่เป็นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ผู้สอน และผู้เรียน (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้)

5) **การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม**

5.1) ควรให้ผู้บริหาร วิทยากร/ผู้สอน บุคลากร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

5.2) ควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และประเมินอย่างรอบด้านเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

6) **การขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม**

6.1) ควรให้ผู้บริหาร วิทยากร/ผู้สอน บุคลากร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนมีส่วนร่วมในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

6.2) ควรกำหนดแนวทางการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจนประกอบด้วยการวางแผน การเตรียมการ และการดำเนินการขยายผล

6.3) ควรสร้างการรับรู้/การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเพื่อรองรับ/มีส่วนร่วมในการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของการบริหารจัดการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ แนวคิดเกี่ยวกับภาคีเครือข่าย แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับทุนทางสังคมในชุมชนและการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีหรือการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน คือ แนวคิดในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมให้เกิดภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในผู้สูงอายุและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

2.2.2 **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่จะให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้** ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) **คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้**

1.1) **องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้**

1.1.1) ควรให้ครอบคลุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยประกอบด้วย ผู้แทนจากทุกภาคส่วนในชุมชนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยจัดการศึกษา สาธารณสุข พัฒนาชุมชน ผู้แทนผู้สูงอายุ ผู้แทนองค์กรศาสนา ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน นักสื่อเทคโนโลยี และนักวิจัยประเมินผล

1.1.2) ควรเป็นองค์คณะบุคคลภายในของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานต่าง ๆ

1.2) **หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้**

1.2.1) กำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงาน

1.2.2) ให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินงาน

1.2.3) สนับสนุนทรัพยากรการดำเนินงาน

1.2.4) ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.5) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน

1.2.6) นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน

1.2.7) ตรวจสอบ ทบทวน และประเมินผลการดำเนินงาน

1.2.8) รายงานผล ขยายผล และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2) **ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน**

2.1) **คุณลักษณะของผู้บริหาร**

2.1.1) มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ

2.1.2) มีทักษะในการบริหารจัดการทั้งในด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิคในการบริหารงาน

2.1.3) มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่น พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย และมีความสามารถในการประสานงาน

2.2) **คุณลักษณะของวิทยากร/ครูผู้สอน**

2.2.1) มีความเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ

2.2.2) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.3) มีความเข้าใจในบทบาทของการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ เป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้

2.2.4) มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

3) **ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ (ภาระหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง)**

3.1) **หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้**

3.1.1) ศึกษาความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

3.1.2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1.3) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

3.1.4) กำหนดรูปแบบ เนื้อหาสาระ และวิธีการเรียนรู้

3.1.5) เลือกวิทยากรและจัดอบรมให้ความรู้แก่วิทยากรหรือเตรียมความพร้อมของวิทยากรในรูปแบบต่าง ๆ

3.1.6) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4) **หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้**

4.1) พัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2) จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

5) **หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้**

5.1) จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.2) วางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุและประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุทราบทั่วกัน

5.3) จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน

6) **หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

6.1) นำผลจากการนิเทศ ติดตามผลการประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.2) จัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของการบริหารจัดการปัจจัย การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร (ความหมายของการบริหาร) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน บทบาทของชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้

2.2.3 **ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่าง ๆ** ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)

(1) ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายและความต้องการการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

(2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุทั้งระยะสั้นและระยะยาว

(3) จัดทำแผนปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีรายละเอียดเพียงพอที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)

(1) กำหนดให้ชัดเจนว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะใด

(2) การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในที่นี้ควรเป็นการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

(2.1) การกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน

(2.2) การกำหนดหน่วยที่เกี่ยวข้องตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้และหน้าที่ความรับผิดชอบ

(2.3) การวางกลไกการประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C)

(1) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ในขั้นตอนที่ 1

(2) มีความยืดหยุ่นปรับได้ตามบริบทและสถานการณ์

(3) คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประโยชน์ที่คนในชุมชนจะได้รับ

(4) มีความต่อเนื่องและประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)

(1) ควรมีการนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

(2) การนิเทศ ติดตามผลควรเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) หรือการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ให้วิทยากรที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) และมุ่งเน้นนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตามผลมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E)

(1) ควรมีการประเมินผลทุกระยะทั้งก่อนเริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังสิ้นสุดการดำเนินการ โดยมีการวางแผน การเตรียมการการดำเนินการ และการจัดทำรายงานการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

(2) ควรมีการรายงานผลการประเมินให้ผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนรวมทั้งผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทราบด้วย

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)

(1) ควรรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าควรขยายผลไปยังผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายใด ชุมชนใด และจะดำเนินการอย่างไร โดยนำผลการ

ประเมินการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวมาพิจารณาประกอบด้วย

(2) การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดลำดับความสำคัญโดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มในชุมชน ความพร้อมของชุมชน และภาคีเครือข่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่รวมทั้งความพร้อมของสถานศึกษาเองด้วย โดยมีการวางแผน เตรียมการดำเนินการ และติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพคือแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานและบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน** ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) **ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้**

1.1) **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย**

1.1.1) ผู้สูงอายุมีร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัย สามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองได้

1.1.2) ผู้สูงอายุมีความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพของตนเอง เช่น รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การออกกำลังกาย การพักผ่อน การพบแพทย์ การรับประทานยา เป็นต้น

1.2) **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ**

1.2.1) ผู้สูงอายุมีความรู้และทักษะในการดูแลตนเองด้านจิตใจ ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและทำใจพร้อมรับการเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2.2) ผู้สูงอายุรู้เท่าทันความรู้สึกอารมณ์ตนเอง สามารถจัดการความเครียดหรือความรู้สึกที่ไม่พึงประสงค์ได้ ลดภาวะซึมเศร้าและแสดงออกด้วยความยินดี

1.2.3) ผู้สูงอายุมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีสมาธิ และคิดบวก

1.2.4) ผู้สูงอายุมีความรู้และทักษะในการดูแลตนเองด้านจิตใจ ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง

1.3) **ทักษะชีวิตด้านปัญญา**

1.3.1) ผู้สูงอายุมีสติปัญญารู้จักใช้หลักเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความรู้เท่าทันสื่อข่าวสารความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความสนใจใฝ่รู้ และสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในวัยสูงอายุได้

1.3.2) ผู้สูงอายุมีความรู้และทักษะในการพัฒนาปัญญาของตนเอง เช่น รู้จักแหล่งเรียนรู้ รู้จักช่องทางในการหาความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง

1.4) **ทักษะชีวิตด้านสังคม**

1.4.1) ผู้สูงอายุมีความสามารถในการปรับตัว สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม (Social Norms)

1.4.2) ผู้สูงอายุมีทักษะในการอยู่ร่วมกับบุตรหลานในครอบครัวอยู่ร่วมกับคนในสังคมและชุมชนได้อย่างมีความสุข เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือถ่ายทอดภูมิปัญญา (ถ้ามี) และช่วยกิจกรรมอาสาสมัครต่าง ๆ ในชุมชน

1.5) **ทักษะชีวิตด้านการเงิน**

1.5.1) ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการด้านการเงินทั้งรายได้หรือรายรับ รายจ่าย การสร้างอาชีพหารายได้ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ไม่เป็นภาระของครอบครัวหรือสังคม มีอิสระด้านการเงิน

1.5.2) ผู้สูงอายุมีความรู้และทักษะในการออมเงิน มีทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม และมีทักษะในการวางแผนการใช้จ่าย

1.6) **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม**

1.6.1) ผู้สูงอายุมีความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งในบ้านและในชุมชนที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข

1.6.2) ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

1.6.3) ผู้สูงอายุมีความรู้เท่าทันภัยสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ตกเป็นเครื่องมือในการถูกหลอก มีความรู้ความเข้าใจในสังคมดิจิทัล

2) **ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้**

2.1) ควรสอบถามความพึงพอใจให้ครอบคลุมทุกมิติของกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด ระยะเวลาในการจัด การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อวิทยากร เป็นต้น

2.2) ควรสอบถามหรือประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อกิจกรรมที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

2.3) ควรสอบถามหรือประเมินให้ได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดนั้นเหมาะสมกับผู้สูงอายุหรือไม่ ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด

3) **ความพึงพอใจของวิทยากรที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้**

3.1) ควรประเมินความพึงพอใจของผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งวิทยากรด้วย

3.2) ควรประเมินความพึงพอใจของวิทยากรอย่างรอบด้าน นับตั้งแต่ความพึงพอใจที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมในการเป็นวิทยากร การได้รับการสนับสนุนสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลที่เป็นการเสริมแรง (Reinforcement) หรือการสร้างแรงจูงใจในการทำหน้าที่เป็นวิทยากร (Motivation) เป็นต้น

4) **ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง**

4.1) ควรประเมินความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชนที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

ส่วนที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ เพิ่มเติมในส่วนของผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

3) **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ (จำนวน 9 คน) ได้ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ก่อนตรวจสอบคุณภาพที่จะดำเนินต่อไปนั้นสรุปได้ ดังนี้

3.1) ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่จะยกร่างขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ มีความสมเหตุสมผล ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ มีการปรับเล็กน้อยในประเด็นรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้

3.2) ให้ผู้วิจัยเขียนคำอธิบายร่างรูปแบบที่จะยกร่างขึ้นให้มีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำไปขยายผลได้หรือใช้เป็นแนวทางในอนาคตโดยครอบคลุมกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างกันแต่ละกลุ่ม เช่น ช่วงอายุ ความต้องการการเรียนรู้ บริบทของชุมชนในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น

3.3) ส่วนของหลักการของร่างรูปแบบที่เป็นการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนด้วย ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันทั้งหมด

3.4) ในการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นทั้ง 4 ด้านประกอบกัน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) เพื่อให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือสำหรับการนำไปใช้จริงต่อไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเบื้องต้นเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) จำนวน 14 คน ประกอบกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 (1.1) ในประเด็นที่ต้องการความถูกต้องชัดเจนในเชิงวิชาการเพิ่มเติมดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประกอบกันเป็นผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยสรุปได้ ดังนี้

1. **องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)

2. **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)

1.1 ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

1.2 การใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

ประเด็นที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่

2.1 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย

2.2 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ

2.3 ทักษะชีวิตด้านปัญญา

2.4 ทักษะชีวิตด้านสังคม

2.5 ทักษะชีวิตด้านการเงิน

2.6 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

ทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าวเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)

3.1 **ปัจจัยภายในสถานศึกษา**

3.1.1 **คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้**

คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา

3.1.2 **หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้**

1) วางแผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) ให้คำปรึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชน

4) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5) ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ และติดตามผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6) ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7) ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.1.3 **ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน**

1) **คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหาร (ผู้บริหารสถานศึกษา)**

ผู้บริหาร (ผู้บริหารสถานศึกษา) มีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

1.1) มีวิสัยทัศน์

1.2) มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ

1.3) มีภาวะผู้นำ

1.4) มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการประสานความร่วมมือกับบุคคล องค์กร และชุมชน

2) **คุณลักษณะที่สำคัญของวิทยากร/ครูผู้สอน**

วิทยากร/ครูผู้สอน มีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

2.1) มีแรงจูงใจในการทำงาน ใฝ่รู้

2.2) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3) เข้าใจในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้เป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้

2.4) เข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ

3.1.4 **ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้**

1) **หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ดังนี้**

1.1) วางแผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2) จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) **หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ดังนี้**

2.1) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2.2) กำหนดรูปแบบและเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.3) จัดหาวิทยากร/ครูผู้สอน

2.4) จัดเตรียมความพร้อมของวิทยากร/ครูผู้สอน

2.5) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) **หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่ดังนี้**

3.1) จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

3.2) จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

4) **หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่ดังนี้**

4.1) จัดเตรียมสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2) จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน

5) **หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ดังนี้**

5.1) นำผลจากการนิเทศ ติดตามผลและการประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.2) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 **ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา**

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่สำคัญ ได้แก่

3.2.1 ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนในพื้นที่

3.2.2 ทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่ ทั้งประเภทองค์กร สถาบัน และตัวบุคคล เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ประเด็นที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ดำเนินการ ดังนี้

1. สำรวจปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เพื่อดำเนินการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียรู้ทั้งระยะสั้นรายปีหรือประจำปีงบประมาณและระยะยาว (แผน 5 ปี)

2. สร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. เตรียมความพร้อมด้านปัจจัยการบริหารการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ดำเนินการดังนี้

2.1 จัดระบบโครงสร้างการประสานงานระหว่างปัจจัยภายใสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยยึดหลักการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญ

2.2 วางระบบความร่วมมือระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละหน่วยประกอบด้วย

2.2.1 หน่วยแผนงานและงบประมาณ

2.2.2 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

2.2.3 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้

2.2.4 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้

2.2.5 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ดำเนินการดังนี้

3.1 สำรวจปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

3.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)

3.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถานศึกษาบริหารจัดการโดยให้หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ดำเนินการดังนี้

4.1 วางแผนการนิเทศ ติดตามผล

4.2 เตรียมการนิเทศ ติดตามผล

4.3 ปฏิบัติการนิเทศ ติดตามผล

4.4 รายงานผลการนิเทศ ติดตามผล

ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluation: E) ดำเนินการดังนี้

5.1 วางแผนการประเมิน

5.2 เตรียมการประเมิน

5.5 ดำเนินการประเมิน

5.4 รายงานผลการประเมิน

ดำเนินการประเมินทั้งช่วงก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และหลังสิ้นสุดการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการประเมินในช่วงหลังสิ้นสุดการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) ดำเนินการดังนี้

6.1 วางแผนการขยายผลโดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา

6.2 เตรียมการขยายผลโดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ชุมชนเป้าหมายและภาคีเครือข่ายทราบอย่างทั่วถึง

6.3 ดำเนินการขยายผล

6.4 ติดตามผลการดำเนินการขยายผล

การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกลขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมายโดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มในชุมชน ความพร้อมของชุมชนและภาคีเครือข่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ และคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่รวมทั้งของสถานศึกษาเองด้วย

ประเด็นที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcomes: O)

1. **ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่**

1.1 **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ศ

1.1.1 มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง

1.1.2 ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ

1.1.3 ดูแลรักษาสุขภาพตัวเองได้

1.1.4 ดูแลช่วยเหลือตัวเองได้

1.1.5 ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

1.2 **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.2.1 มีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจได้

1.2.2 รู้เท่าทันความรู้สึกและอารมณ์ตนเอง

1.2.3 มีความผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง

1.2.4 มองเห็นคุณค่าในตนเอง

1.2.5 พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2.6 แสดงออกด้วยความยินดี

1.3 **ทักษะชีวิตด้านปัญญา** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.3.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.3.2 ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

1.3.3 รู้เท่าทันสื่อ ข่าวสารความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.3.4 ยอมรับและเห็นค่าในตนเอง

1.3.5 มีความสนใจใฝ่รู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

1.3.6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.4 **ทักษะชีวิตด้านสังคม** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.4.1 มีความสามารถในการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

1.4.2 ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms)

1.4.3 มีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind)

1.4.4 รู้จักเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

1.4.5 รู้จักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน

1.5 **ทักษะชีวิตด้านการเงิน** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.5.1 มีความสามารถในการจัดการด้านการเงินทั้งรายได้หรือรายรับ รายจ่าย และการออมทั้งของตนเองและครอบครัว

1.5.2 มีความสามารถในการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาส

1.5.3 สามารถเลี้ยงตัวเองได้ไม่เป็นภาระของครอบครัว

1.6 **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.6.1 มีความสามารถในการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต

1.6.2 รู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ เทคโนโลยีและดิจิทัลและภัยสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

1.6.3 สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2. **ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ** ได้แก่

2.1 ความพึงพอใจต่อเนื้อหาความรู้

2.2 ความพึงพอใจต่อวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 ความพึงพอใจต่อวิทยากร/ครูผู้สอน

2.5 ความพึงพอใจต่อความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

3. **วิทยากร/ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ** ได้แก่

3.1 ความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2 ความพึงพอใจต่อการได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมในการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอน

3.3 ความพึงพอใจต่อการได้รับการสนับสนุนสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.4 ความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามผลของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. **ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้** ได้แก่

4.1 ความพึงพอใจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามบทบาทที่เกี่ยวข้อง

4.2 ความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

2.2 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามข้อ 2.1 มาเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)

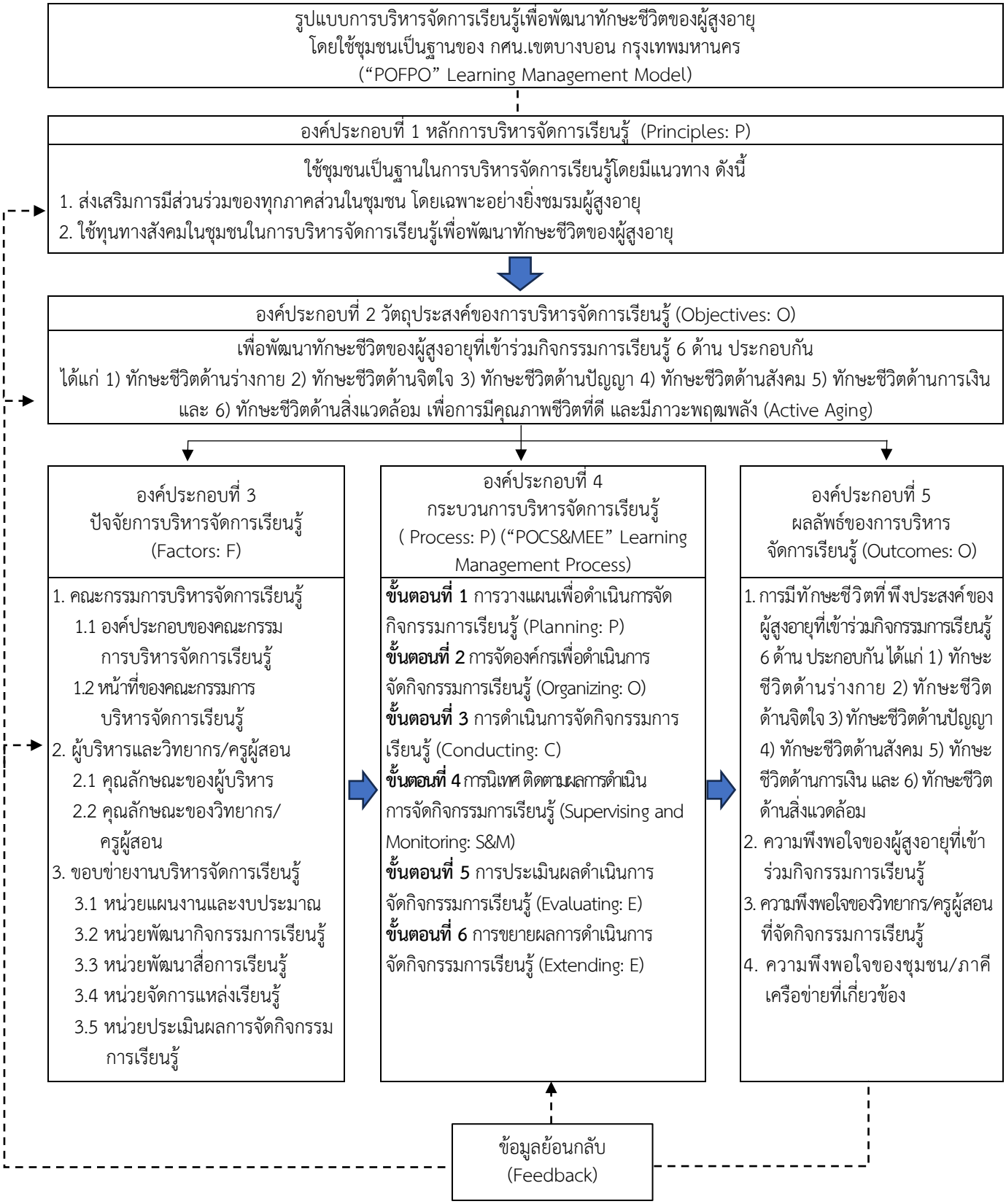
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)

องค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าว มีความสัมพันธ์เชื่อมกันอย่างเป็นระบบ ดังร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามแผนภาพที่ 3

ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชน เป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ("POFPO" Learning Management Model)

แผนภาพที่ 3 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

จากแผนภาพที่ 3 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นโดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดหรือสาระสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)

1. ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

2. การใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)

เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ทักษะชีวิตด้านจิตใจ ทักษะชีวิตด้านปัญญา ทักษะชีวิตด้านสังคม ทักษะชีวิตด้านการเงิน และทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีศักยภาพหรือภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบันกล่าวคือ

1. **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2. **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3. **ทักษะชีวิตด้านปัญญา** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4. **ทักษะชีวิตด้านสังคม** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

5. **ทักษะชีวิตด้านการเงิน** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การเก็บออม การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

6. **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตมีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)

ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ดังนี้

1. **ปัจจัยภายในสถานศึกษา** เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากรวิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการประกอบด้วย

1.1 **คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้**

1.1.1 **องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยบริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.1.2 **หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้** ได้แก่

1) วางแผนในการบริหารจัดการเรียนรู้

2) ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และชุมชน

3) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน

4) ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5) ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 **ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน**

1.2.1 **คุณลักษณะที่สำคัญ**

1) **ผู้บริหารสถานศึกษา** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.1) มีวิสัยทัศน์

1.2) มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ

1.3) มีภาวะผู้นำ

1.4) มีมนุษยสัมพันธ์

1.5) มีความสามารถในการประสานงาน การสร้างความร่วมมือกับบุคคล องค์กร และชุมชน

2) **วิทยากร/ครูผู้สอน** วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

2.1) มีแรงจูงใจในการทำงานและใฝ่รู้

2.2) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3) มีความเข้าใจในบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้

2.4) มีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ

1.3 **ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้**

ขอบข่ายการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ประสานสัมพันธ์กัน เป็นปัจจัยอีกส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1.3.1 **หน่วยแผนงานและงบประมาณ** มีหน้าที่ ดังนี้

1) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) จัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.2 **หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้** มีหน้าที่ ดังนี้

1) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2) กำหนดรูปแบบและเนื้อหาการเรียนรู้

3) จัดหาและเตรียมความพร้อมวิทยากร/ครูผู้สอน

1.3.3 **หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้** มีหน้าที่ ดังนี้

1) จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

2) จัดเตรียมสื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

1.3.4 **หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้** มีหน้าที่ ดังนี้

1) จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3.5 **หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** มีหน้าที่ ดังนี้

1) นำผลจากการนิเทศ ติดตามผล และการประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) จัดทำรายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้น (แผนรายปีงบประมาณ) และแผนระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการสำรวจ

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิต และความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะเข้าร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) เป็นการจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 5 หน่วย ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้นับตั้งแต่ การวิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนตามผลการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยการจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Reviews: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสม เพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมายในพื้นที่ โดยพิจารณาแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) ผลลัพธ์เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ

1. **ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้** เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีการพัฒนาจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุขและยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วยทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม

1.1 **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย** เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเอง และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย

1.2 **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ** เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี

1.3 **ทักษะชีวิตด้านปัญญา** เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความสนใจใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้

1.4 **ทักษะชีวิตด้านสังคม** เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน

1.5 **ทักษะชีวิตด้านการเงิน** เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการด้านการเงินทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัวการเก็บออม และการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

1.6 **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. **ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้** เป็นความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกมิติของกิจกรรม เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่ และสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

3. **ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้** เป็นความพึงพอใจที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้

4. **ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง** เป็นความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วม และประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สูงอายุในชุมชน

2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏดังตารางที่ 8 - 12

ตารางที่ 8 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และคุณภาพโดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

คุณภาพของรูปแบบด้านที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
1. ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy)	505	13	-	-	-	4.97	0.11	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
2. ด้านความเหมาะสม (Propriety)	505	13	-	-	-	4.97	0.10	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3. ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility)	506	12	-	-	-	4.98	0.05	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility)	503	15	-	-	-	4.98	0.07	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
คุณภาพโดยรวม	2,019	53	-	-	-	4.98	0.08	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 8 พบว่า คุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.08) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.05) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.07) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.10) และด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.11) ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายองค์ประกอบของร่างรูปแบบและคุณภาพรายด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 9 - 12 ตามลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
1. **องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้** (1.1)									
1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่									
2. **องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้** (2.1)									
2.1 ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่การจัดการศึกษาฐานชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3. **องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** (3.1 – 3.7)									
3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน	12	2	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
3.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และการมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
3.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การเก็บออม การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	91	7	-	-	-	4.93	0.23	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4. **องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา (4.1 - 4.12)									
4.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
4.2 องค์คณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับลักษณะงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน และ 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.4 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ทำหน้าที่ในการวางแผน ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ ติดตามผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง									
4.5 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการประสานงานการสร้างความร่วมมือกับบุคคลองค์กร และชุมชน และ 2) วิทยากร/ครูผู้สอน มีแรงจูงใจในการทำงาน ใฝ่รู้ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.6 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
4.7 หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.8 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาการเรียนรู้และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.9 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.10 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.11 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่นำผลจากการนิเทศติดตามผล และการประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผลและ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
วางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป									
4.12 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	167	1	-	-	-	4.99	0.02	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5. **องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) (5.1 - 5.6)									
5.1 **ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้น (แผนรายปีงบประมาณ) และระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
สภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนการสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ									
5.2 **ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Organizing: O) เป็นการจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 5 หน่วยประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.3 **ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
การเรียนรู้ นับตั้งแต่วิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนตามผลการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่									
5.4 **ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้									
5.5 **ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสมเพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.6 **ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมายในพื้นที่โดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา									
ภาพรวม	83	1	-	-	-	4.99	0.04	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6. **องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ (6.1 - 6.10)									
6.1 ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้มีการพัฒนาจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุขและยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
6.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเองและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็ง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน									
6.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการด้านการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว การเก็บออมและ การสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.8 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกมิติของกิจกรรม เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด วิทยากร/	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความถูกต้องครอบคลุม
ครูผู้สอน สถานที่และสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง									
6.9 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.10 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมเป็นความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	137	3	-	-	-	4.98	0.08	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมดของคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy)	505	13	-	-	-	4.97	0.11	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เพื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.11) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่ มีความถูกต้อง ครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.11) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความถูกต้อง ครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุดและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.99, S.D. = 0.02) รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.99, S.D. = 0.04) องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.08) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.93, S.D. = 0.23) และองค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.93, S.D. = 0.26) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเหมาะสม (Propriety) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
1. **องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้** (1.1)									
1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
2. **องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้** (2.1)									
2.1 ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่การจัดการศึกษาฐานชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
3. **องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** (3.1 – 3.7)									
3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน	12	2	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
3.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และการมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การเก็บออม การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	93	5	-	-	-	4.95	0.16	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
4. **องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา (4.1 - 4.12)									
4.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.2 องค์คณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับลักษณะงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน และ 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
4.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.4 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ทำหน้าที่ในการวางแผน ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ ติดตามผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.5 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการประสานงานการสร้างความร่วมมือกับบุคคลองค์กร และชุมชน และ 2) วิทยากร/ครูผู้สอน มีแรงจูงใจในการทำงาน ใฝ่รู้ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor)	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ									
4.6 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.7 หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.8 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาการเรียนรู้และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.9 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.10 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหารจัดการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
หรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน									
4.11 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่นำผลจากการนิเทศติดตามผล และการประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผลและวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.12 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	167	1	-	-	-	4.99	0.02	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5. **องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising									

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) (5.1 - 5.6)									
5.1 **ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้น (แผนรายปีงบประมาณ) และระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนการสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.2 **ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Organizing: O) เป็นการจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 5 หน่วยประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
5.3 **ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ นับตั้งแต่วิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนตามผลการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.4 **ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
บริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้									
5.5 **ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสมเพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
5.6 **ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมายในพื้นที่โดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	83	1	-	-	-	4.99	0.04	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6. **องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ (6.1 - 6.10)									
6.1 ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้มีการพัฒนาจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุขและ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
ยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม									
6.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเองและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็ง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
สนใจ ใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้									
6.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการด้านการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว การเก็บออมและ การสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.8 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
ของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกมิติของกิจกรรม เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่และสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง									
6.9 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.10 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมเป็นความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	135	5	-	-	-	4.96	0.13	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเหมาะสม
ภาพรวมทั้งหมดของคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านความเหมาะสม (Propriety)	505	13	-	-	-	4.97	0.10	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเหมาะสม (Propriety) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.10) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.99, S.D. = 0.02) รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.99, S.D. = 0.04) องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.96, S.D. = 0.13) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.16) และองค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.93, S.D. = 0.26) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
1. **องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้** (1.1)									
1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
2. **องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้** (2.1)									
2.1 ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่ การจัดการศึกษาฐานชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
3. **องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** (3.1 - 3.7)									
3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	12	2	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
3.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และการมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การเก็บออม การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	94	4	-	-	-	4.96	0.12	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4. **องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา (4.1 - 4.12)									

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
4.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.2 องค์คณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับลักษณะงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน และ 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.4 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ทำหน้าที่ในการวางแผน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ ติดตามผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง									
4.5 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการประสานงานการสร้างความร่วมมือกับบุคคลองค์กร และชุมชน และ 2) วิทยากร/ครูผู้สอน มีแรงจูงใจในการทำงาน ใฝ่รู้ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.6 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
เรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
4.7 หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.8 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาการเรียนรู้และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.9 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.10 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.11 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่นำผลจากการนิเทศติดตามผล และการประเมินผลการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
เรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผลและวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป									
4.12 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	166	2	-	-	-	4.99	0.04	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5. **องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) (5.1 - 5.6)									
5.1 **ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้น (แผนรายปีงบประมาณ) และระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
สำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนการสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ									
5.2 **ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Organizing: O) เป็นการจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 5 หน่วยประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.3 **ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
การเรียนรู้ นับตั้งแต่วิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนตามผลการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่									
5.4 **ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
5.5 **ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสมเพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.6 **ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมาย	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
ในพื้นที่โดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา									
ภาพรวม	84	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6. **องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ (6.1 - 6.10)									
6.1 ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้มีการพัฒนาจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุขและยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	12	2	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจาก	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
โรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเองและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย									
6.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็ง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
ของชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน									
6.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการด้านการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว การเก็บออมและ การสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.8 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกมิติของกิจกรรม เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่และสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจาก	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นประโยชน์
การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง									
6.9 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.10 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมเป็นความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	134	6	-	-	-	4.96	0.14	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมดของคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility)	506	12	-	-	-	4.98	0.05	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.05) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหาร

จัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุดและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.99, S.D. = 0.04) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.96, S.D. = 0.12) และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.96, S.D. = 0.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
1. **องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้** (1.1)									
1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
2. **องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้** (2.1)									
2.1 ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่การจัดการศึกษาฐานชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
3. **องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์** (3.1 - 3.7)									
3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
3.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และการมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การเก็บออม การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	94	4	-	-	-	4.96	0.15	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4. **องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา (4.1 - 4.12)									

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
4.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.2 องค์คณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับลักษณะงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน และ 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.4 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ทำหน้าที่ในการวางแผน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ ติดตามผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง									
4.5 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการประสานงานการสร้างความร่วมมือกับบุคคลองค์กร และชุมชน และ 2) วิทยากร/ครูผู้สอน มีแรงจูงใจในการทำงาน ใฝ่รู้ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.6 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
เรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
4.7 หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.8 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาการเรียนรู้และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.9 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.10 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4.11 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่นำผลจากการนิเทศติดตามผล และการประเมินผลการ	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
เรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผลและวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป									
4.12 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	168	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5. **องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) (5.1 - 5.6)									
5.1 **ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้น (แผนรายปีงบประมาณ) และระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
สำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนการสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ									
5.2 **ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Organizing: O) เป็นการจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 5 หน่วยประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.3 **ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรม	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
การเรียนรู้ นับตั้งแต่วิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนตามผลการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่									
5.4 **ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
5.5 **ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสม เพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
5.6 **ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมาย	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
ในพื้นที่โดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา									
ภาพรวม	82	2	-	-	-	4.98	0.09	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6. **องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ (6.1 - 6.10)									
6.1 ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้มีการพัฒนาจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุขและยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	12	2	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.2 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจาก	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
โรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเองและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย									
6.3 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็ง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี	14	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.4 ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.5 ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
ของชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน									
6.6 ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการด้านการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว การเก็บออมและ การสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.7 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.8 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกมิติของกิจกรรม เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่และสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจาก	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 14)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
	5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับความเป็นไปได้
การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง									
6.9 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
6.10 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อการมีส่วนร่วมเป็นความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับ	13	1	-	-	-	4.93	0.26	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม	131	9	-	-	-	4.94	0.22	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมดของคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านความความเป็นไปได้ (Feasibility)	503	15	-	-	-	4.98	0.07	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 ผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.07) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์

ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่า ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) และองค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.09) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.96, S.D. = 0.15) และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนณรู้ ($\overline{X}$ = 4.96, S.D. = 0.22) ตามลำดับ

จากผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และคุณภาพโดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน ดังตารางที่ 8 และผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบรายด้านในภาพรวม (ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้) และรายองค์ประกอบของรูปแบบ (องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) ในการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบในแต่ละด้านดังกล่าวตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน ดังตารางที่ 9 - 12 ปรากฏว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด ทั้งคุณภาพโดยรวมของรูปแบบ คุณภาพรายด้านในภาพรวม และรายองค์ประกอบของรูปแบบรวมทั้งรายละเอียด/รายข้อที่ตรวจสอบ จึงสรุปได้ว่า ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร “ผ่านเกณฑ์” การตรวจสอบคุณภาพตามที่กำหนดไว้ (ค่า $\overline{X}$ = 3.51 ขึ้นไป และค่า S.D. ไม่เกิน 1.00)

นอกจากผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสินแล้ว เพื่อให้รูปแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ทรงคุณวุฒิได้มีข้อเสนอแนะที่ตรงกันในประเด็นเดียวกัน คือ องค์ประกอบที่ 3 ของรูปแบบ คือ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ระบุเป็น

รายละเอียดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจแล้วแต่ยังไม่ได้ระบุไว้ให้เห็นในแผนภาพแสดงองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบ คือ การจำแนกปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังที่ได้นำเสนอไว้แล้วในแผนภาพดังกล่าวโดยจำแนกเป็นหมวดหมู่หรือประเภทของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ให้เห็นชัดเจนในแผนภาพที่นำเสนอ ดังนี้

1. **ปัจจัยภายในสถานศึกษา** ประกอบด้วย
   1.1 คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
      1.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
      1.1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
   1.2 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน
      1.2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
      1.2.2 คุณลักษณะของวิทยากร/ครูผู้สอน
   1.3 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้
      1.3.1 หน่วยแผนงานและงบประมาณ
      1.3.2 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
      1.3.3 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้
      1.3.4 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้
      1.3.5 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. **ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา** ประกอบด้วย
   2.1 ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่
   2.2. ทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะดังกล่าวของผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยได้นำระบุไว้ในแผนภาพแสดงองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบดังแผนภาพ 4 ซึ่งเป็นรูปแบบที่จะนำไปทดลองใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 ต่อไป

นอกจากข้อเสนอแนะดังกล่าวของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านยังได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยภาพรวมเกี่ยวกับรูปแบบและงานวิจัยในครั้งนี้ไว้ ดังนี้

“เป็นรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในระดับมากที่สุดทั้งด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยมีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมสมทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบทำให้รูปแบบมีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และถ้าเป็นไปได้อาจนำรูปแบบนี้ไปทดลองใช้จริงกับพื้นที่จริงน่าจะเป็นประโยชน์กับการขยายผลและเกิดประโยชน์สูงสุดกับกรมส่งเสริมการเรียนรู้”

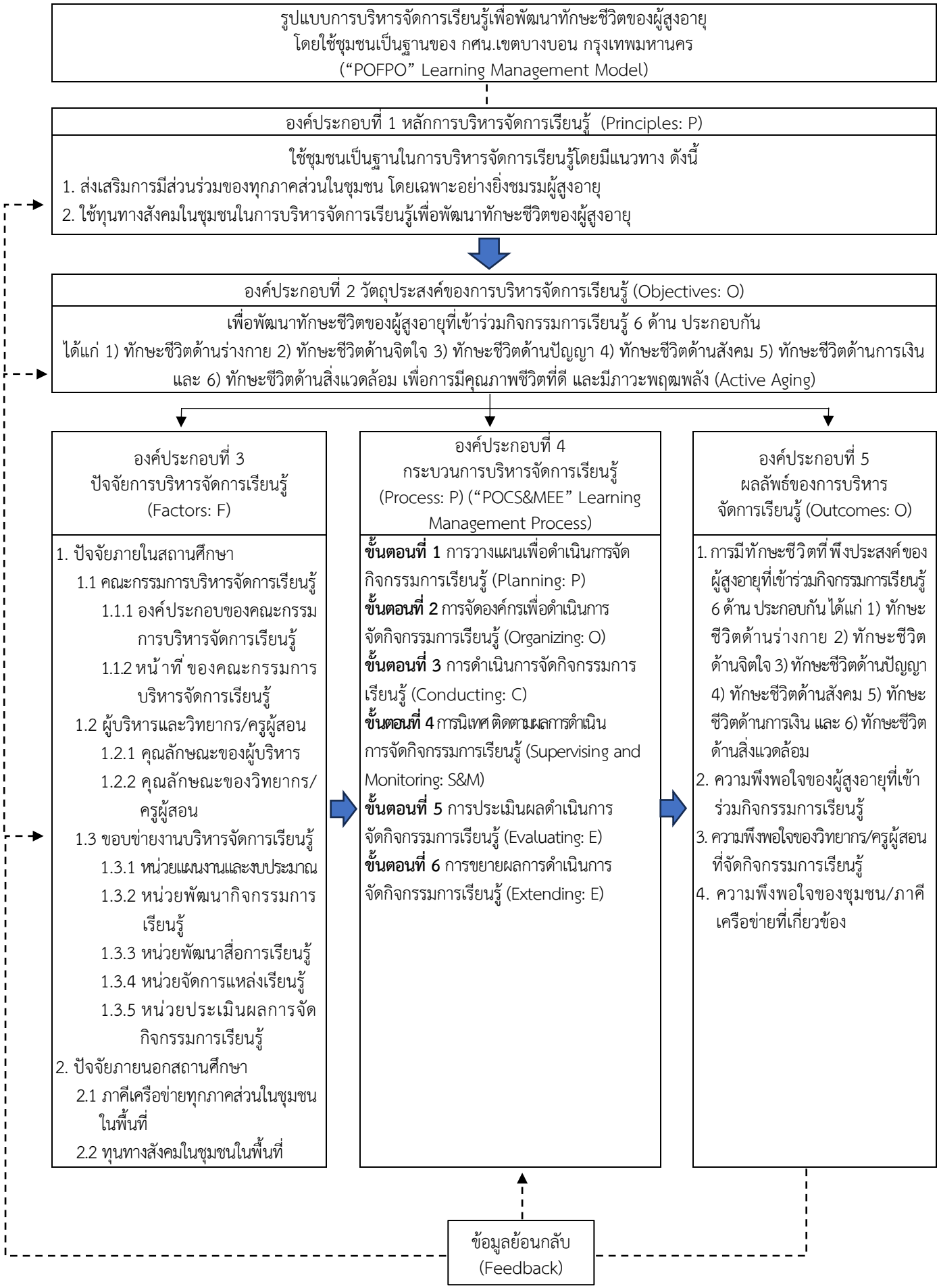
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

“เป็นงานวิจัยที่มีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างยิ่ง”

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์ อาจารย์ประจำภาควิชา การศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“เป็นรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่จัดเป็นการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) อีกชิ้นหนึ่งที่มีคุณค่าทางวิชาการและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุไทยเพื่อการมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ตามบทบาทของ สกร.เขต และสถานศึกษาอื่น ๆ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และจะปรากฏผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงถ้าได้มีการจัดทำคู่มือการนำไปใช้เพื่อการเผยแพร่รูปแบบฯในวงกว้างต่อไป ”

(ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต)

แผนภาพที่ 4 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4 ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของการวิจัย โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการบรรลุผลตามองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพท์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้หรือตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อนำผลไปใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 4 ที่กำหนดไว้ต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.4.1 การศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายเรื่องในประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) ความหมายของคู่มือ 2) ประเภทของคู่มือ 3) ประโยชน์ของคู่มือ 4) องค์ประกอบของคู่มือ 5) ลักษณะของคู่มือที่ดี และ 6) ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ ตามแบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาคู่มือที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้น

2.4.2 การศึกษาทำความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4.3 การยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยอาศัยแนวคิดและผลจากการศึกษาทำความเข้าใจตามข้อ 2.4.1 และข้อ 2.4.2 โดยจัดแบ่งเนื้อหาของคู่มือออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model)

บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 5 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.4.4 การประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในแต่ละบทตามประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

การประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามรายการประเมินที่กำหนดไว้ จำนวน 7 คน (ดูรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ง : 644) แล้วนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 โดยกำหนดค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการแปลความหมายหรือการแปลผล เช่นเดียวกันกับการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.3 หรือการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามข้อ 2.5.4 ในบทที่ 3 ดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของคู่มือปรากฏดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (n = 7)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล	
		5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
1 บทนำ	1. ความชัดเจนหรือความสมเหตุสมผลของหลักการและเหตุผลของคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	2. การสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของคู่มือของหลักการและเหตุผล	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	3. ความสอดคล้องของหลักการและเหตุผลของคู่มือกับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	7	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	4. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของคู่มือ	7	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	5. ความเป็นไปได้ของประโยชน์ที่ได้รับ (หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ) จากการนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของสถานศึกษา	4	3	-	-	-	4.57	0.49	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	6. ความชัดเจนของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	7. ความเหมาะสมของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 13 (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (n = 7)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	
		5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
	8. ความเป็นประโยชน์ของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	9. ความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**52**	**11**	**-**	**-**	**-**	**4.83**	**0.31**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model)	10. ความครอบคลุมองค์ประกอบและสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคำอธิบายของคู่มือ	7	-	-	-	-	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	11. ความชัดเจนของคำอธิบายสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	12. ความเป็นประโยชน์ของคำอธิบายสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**18**	**3**	**-**	**-**	**-**	**4.86**	**0.27**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	13. ความชัดเจนของคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของคู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	14. ความครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบของคำอธิบายเพิ่มเติมของคู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	15. ความเป็นประโยชน์ของคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของคู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**18**	**3**	**-**	**-**	**-**	**4.86**	**0.35**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**

ตารางที่ 13 (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (n = 7)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	
		5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	16. ความชัดเจนของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	3	4	-	-	-	4.43	0.49	ผ่านเกณฑ์	มาก
	17. ความครอบคลุมขั้นตอนการดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	3	4	-	-	-	4.43	0.49	ผ่านเกณฑ์	มาก
	18. ความครบถ้วนสมบูรณ์ในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 13 (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (n = 7)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	
		5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
	19. ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	20. ความเป็นประโยชน์ของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**21**	**14**	**-**	**-**	**-**	**4.60**	**0.47**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
5 แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน	21. ความชัดเจนของกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4	3	-	-	-	4.57	0.49	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางที่ 13 (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (n = 7)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	
		5	4	3	2	1			ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
กรุงเทพมหานคร	22. ความครอบคลุมการประเมินประสิทธิผลที่สำคัญในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบตามกรอบแนวการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	23. ความครบถ้วนสมบูรณ์ในการประเมินประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4	3	-	-	-	4.57	0.49	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	24. ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	5	2	-	-	-	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	25. ความเป็นประโยชน์ของกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	6	1	-	-	-	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**24**	**11**	**-**	**-**	**-**	**4.69**	**0.45**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด		**133**	**42**	**-**	**-**	**-**	**4.77**	**0.37**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 13 ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมดพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.77, S.D. = 0.37) ซึ่งมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้คือค่า $\overline{X}$ = 3.51 ขึ้นไปและค่า S.D. ไม่เกิน 1.00 และเมื่อพิจารณารายบทในจำนวนเนื้อหาทั้งหมด 5 บทของคู่มือดังกล่าวพบว่า ทั้ง 5 บทมีคุณภาพในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกันและทุกประเด็น/ทุกข้อตามรายการประเมินคุณภาพของร่างคู่มือผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ทุกประเด็น/ทุกข้อ (ค่า $\overline{X}$ = 3.51 ขึ้นไปและค่า S.D. ไม่เกิน 1.00) โดยบทที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยที่สุด คือ บทที่ 2 (รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) ($\overline{X}$ = 4.86, S.D. = 0.27) รองลงมา คือ บทที่ 3 (คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) ($\overline{X}$ = 4.86, S.D. = 0.35) บทที่ 1 (บทนำ) ($\overline{X}$ = 4.83, S.D. = 0.31) บทที่ 5 (แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) ($\overline{X}$ = 4.69, S.D. = 0.45) และบทที่ 4 (แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร) ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

จากผลการประเมินดังกล่าว ช่วยให้มีความมั่นใจว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อไป

3. **ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างใน 4 ชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน ซึ่งประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

3.1 **ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง**

การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุใน 4 ชุมชนในเขตบางบอน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) ชุมชนเมือง จาก 7 ชุมชน สุ่มมา 2 ชุมชน คือ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือและชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน

2) ชุมชนชานเมือง จาก 3 ชุมชน สุ่มมา 1 ชุมชน คือ ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้

3) ชุมชนแออัด จาก 2 ชุมชน สุ่มมา 1 ชุมชน คือ ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

จากชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนโดยใช้แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก : 556) ซึ่งในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนแต่ละชุมชนดังกล่าวมีผู้ทำการสำรวจชุมชนละ 2 คน ดังนี้

1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ ผู้ทำการสำรวจ คือ อาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (อสส.) จำนวน 2 คน

2) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง ผู้ทำการสำรวจ คือ ครู กศน.ตำบล ที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 2 คน

3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ ผู้ทำการสำรวจ คือ ครู ครู กศน.ตำบล ที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 2 คน

4) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา ผู้ทำการสำรวจ คือ กศน.ตำบล ที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 1 คน และครูอาสาสมัคร กศน.ที่รับผิดชอบในพื้นที่ จำนวน 1 คน

โดยผู้ทำการสำรวจทุกคน ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจในการใช้แบบสำรวจ และติดตามผลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และเชื่อถือได้โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ชุมชนละ 3 คน ดังนี้

1) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (อสส.) ศูนย์บริการสาธารณสุข 65 บางบอน จำนวน 1 คน และอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (อสส.) ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 2 คน

2) ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และกรรมการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 2 คน

3) ชุมชนสถานีรางโพธิ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน และตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน

4) ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประธานชุมชน จำนวน 1 คน รองประธานศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล (ศส.ปชต.) สาขา 3 จำนวน 1 คน และตัวแทนชุมชน จำนวน 1 คน

ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชนดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุจำแนกเป็นรายชุมชน 4 ชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
1. **ข้อมูลทั่วไปของชุมชน**				
1.1 ประเภทของชุมชน	ชุมชน เมือง	ชุมชน เมือง	ชุมชน ชานเมือง	ชุมชน แออัด
1.2 ขนาดพื้นที่ของชุมชน	30 ไร่	35 ไร่	39 ไร่	4 ไร่
1.3 จำนวนประชากร	526 คน	1,276 คน	138 คน	482 คน
1) เพศชาย	234 คน (ร้อยละ 44.49)	545 คน (ร้อยละ 42.71)	82 คน (ร้อยละ 59.42)	250 คน (ร้อยละ 51.87)
2) เพศหญิง	292 คน (ร้อยละ 55.51)	731 คน (ร้อยละ 57.29)	56 คน (ร้อยละ 40.58)	232 คน (ร้อยละ 48.13)
1.4 จำนวนครัวเรือน	180 ครัวเรือน	326 ครัวเรือน	130 ครัวเรือน	50 ครัวเรือน
1.5 โครงสร้างอายุของประชากรในชุมชน				
1) วัยเด็ก (0 - 14 ปี: ต่ำกว่า 1 ปี - 14 ปี)	47 คน (ร้อยละ 8.94)	36 คน (ร้อยละ 2.82)	30 คน (ร้อยละ 21.74)	22 คน (ร้อยละ 4.56)
1) เพศชาย	20 คน (ร้อยละ 42.55)	23 คน (ร้อยละ 63.89)	17 คน (ร้อยละ 56.67)	10 คน (ร้อยละ 45.45)
1) เพศหญิง	27 คน (ร้อยละ 57.45)	13 คน (ร้อยละ 36.11)	13 คน (ร้อยละ43.33)	12 คน (ร้อยละ 54.55)
2) วัยทำงาน (15 - 59 ปี)	358 คน (ร้อยละ 68.06)	1,040 คน (ร้อยละ 81.50)	80 คน (ร้อยละ 57.97)	328 คน (ร้อยละ 68.05)
1) เพศชาย	165 คน (ร้อยละ 46.09)	500 คน (ร้อยละ 48.08)	39 คน (ร้อยละ 48.75)	187 คน (ร้อยละ 57.01)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
2) เพศหญิง	193 คน (ร้อยละ 53.91)	540 คน (ร้อยละ 51.92)	41 คน (ร้อยละ 51.25)	141 คน (ร้อยละ 42.99)
2.1) วัยทำงานตอนต้น (15 – 29 ปี)	82 คน (ร้อยละ 22.90)	324 คน (ร้อยละ 31.15)	16 คน (ร้อยละ 20.00)	72 คน (ร้อยละ 21.95)
2.1.1) เพศชาย	33 คน (ร้อยละ 40.24)	154 คน (ร้อยละ 47.53)	5 คน (ร้อยละ 31.25)	36 คน (ร้อยละ 50.00)
2.1.2) เพศหญิง	49 คน (ร้อยละ 59.76)	170 คน (ร้อยละ 52.47)	11 คน (ร้อยละ 68.75)	36 คน (ร้อยละ 50.00)
2.2) วัยทำงานตอนกลาง (30 – 44 ปี)	105 คน (ร้อยละ 10.45)	456 คน (ร้อยละ 43.85)	35 คน (ร้อยละ 43.75)	124 คน (ร้อยละ 37.81)
2.2.1) เพศชาย	49 คน (ร้อยละ 46.67)	214 คน (ร้อยละ 46.93)	15 คน (ร้อยละ 42.86)	54 คน (ร้อยละ 43.55)
2.2.2) เพศหญิง	56 คน (ร้อยละ 53.33)	242 คน (ร้อยละ 53.07)	20 คน (ร้อยละ 57.14)	70 คน (ร้อยละ 56.45)
2.3) วัยทำงานตอนปลาย (45 – 59 ปี)	171 คน (ร้อยละ 47.77)	260 คน (ร้อยละ 25.00)	29 คน (ร้อยละ 36.25)	130 คน (ร้อยละ 40.24)
2.3.1) เพศชาย	83 คน (ร้อยละ 48.54)	112 คน (ร้อยละ 43.08)	19 คน (ร้อยละ 65.52)	79 คน (ร้อยละ 59.85)
2.3.2) เพศหญิง	88 คน (ร้อยละ 51.46)	148 คน (ร้อยละ 56.92)	10 คน (ร้อยละ 34.48)	53 คน (ร้อยละ 40.15)
3) วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	121 คน (ร้อยละ 23.00)	200 คน (ร้อยละ 15.67)	28 คน (ร้อยละ 20.29)	132 คน (ร้อยละ 27.39)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
1) เพศชาย	49 คน (ร้อยละ 40.50)	80 คน (ร้อยละ 40.00)	8 คน (ร้อยละ 28.57)	71 คน (ร้อยละ 53.79)
2) เพศหญิง	72 คน (ร้อยละ 59.50)	120 คน (ร้อยละ 60.00)	20 คน (ร้อยละ 71.43)	61 คน (ร้อยละ 46.21)
3.1) วัยสูงอายุตอนต้น (60 – 69 ปี)	80 คน (ร้อยละ 66.12)	56 คน (ร้อยละ 28.00)	20 คน (ร้อยละ 71.43)	117 คน (ร้อยละ 88.64)
3.1.1) เพศชาย	39 คน (ร้อยละ 48.75)	25 คน (ร้อยละ 44.64)	10 คน (ร้อยละ 50.00)	42 คน (ร้อยละ 35.90)
3.1.2) เพศหญิง	41 คน (ร้อยละ 57.25)	31 คน (ร้อยละ 55.36)	10 คน (ร้อยละ 50.00)	75 คน (ร้อยละ 64.10)
3.2) วัยสูงอายุตอนกลาง (70 – 79 ปี)	28 คน (ร้อยละ 23.14)	124 คน (ร้อยละ 62.00)	8 คน (ร้อยละ 28.57)	13 คน (ร้อยละ 2.85)
3.2.1) เพศชาย	6 คน (ร้อยละ 21.43)	56 คน (ร้อยละ 45.16)	3 คน (ร้อยละ 37.50)	9 คน (ร้อยละ 69.23)
3.2.2) เพศหญิง	22 คน (ร้อยละ 78.57)	68 คน (ร้อยละ 54.84)	5 คน (ร้อยละ 62.50)	4 คน (ร้อยละ 30.77)
3.3) วัยสูงอายุตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป)	13 คน (ร้อยละ 10.74)	20 คน (ร้อยละ 10.00)	- คน	2 คน (ร้อยละ 1.51)
3.3.1) เพศชาย	4 คน (ร้อยละ 30.77)	6 คน (ร้อยละ 30.00)	- คน	2 คน (ร้อยละ 100.00)
3.3.2) เพศหญิง	9 คน (ร้อยละ 69.23)	14 คน (ร้อยละ 70.00)	- คน	- คน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
1.6 สภาพทางการศึกษาของประชากรในชุมชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	479 คน (ร้อยละ 91.06)	1,240 คน (ร้อยละ 97.18)	108 คน (ร้อยละ 78.26)	460 คน (ร้อยละ 95.44)
1) เพศชาย	214 คน (ร้อยละ 44.68)	580 คน (ร้อยละ 46.77)	47 คน (ร้อยละ 43.52)	258 คน (ร้อยละ 56.09)
2) เพศหญิง	265 คน (ร้อยละ 55.32)	660 คน (ร้อยละ 53.23)	61 คน (ร้อยละ 56.48)	202 คน (ร้อยละ 43.91)
1.6.1 ไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่รู้หนังสือ	10 คน (ร้อยละ 2.09)	- คน	9 คน (ร้อยละ 8.33)	- คน
1.6.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา	125 คน (ร้อยละ 26.10)	160 คน (ร้อยละ 12.90)	18 คน (ร้อยละ 16.67)	9 คน (ร้อยละ 1.96)
1.6.3 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	120 คน (ร้อยละ 25.05)	23 คน (ร้อยละ 1.86)	26 คน (ร้อยละ 24.07)	12 คน (ร้อยละ 2.61)
1.6.4 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	150 คน (ร้อยละ 31.31)	93 คน (ร้อยละ 7.50)	26 คน (ร้อยละ 24.07)	176 คน (ร้อยละ 38.26)
1.6.5 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส.	30 คน (ร้อยละ 6.26)	121 คน (ร้อยละ 9.76)	11 คน (ร้อยละ 10.19)	42 คน (ร้อยละ 9.13)
1.6.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป	44 คน (ร้อยละ 9.19)	843 คน (ร้อยละ 67.98)	18 คน (ร้อยละ 16.67)	221 คน (ร้อยละ 48.04)
1.7 สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน 1) อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ในชุมชน	อาชีพรับจ้าง (พนักงานเอกชน พนักงานราชการ แม่บ้าน พ่อบ้าน)	อาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไป	อาชีพรับจ้าง	อาชีพรับจ้าง (พ่อบ้าน แม่บ้าน) และธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
	394 คน (ร้อย 74.96)	1,021 คน (ร้อยละ 80.02)	124 คน (ร้อยละ 89.86)	337 คน (ร้อยละ 69.92)
2) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	40,000 บาท	25,000 - 30,000 บาท	10,000 - 12,000 บาท	18,000 บาท
3) รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	30,000 บาท	15,000 - 18,000 บาท	7,000 บาท	25,000 - 35,000 บาท
2. **ทุนทางสังคมในชุมชน**				
2.1 สถานที่สำคัญในชุมชน				
1) วัด	1 แห่ง	3 แห่ง	0 แห่ง	1 แห่ง
2) โรงเรียน	2 แห่ง	5 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง
3) ศูนย์สุขภาพชุมชน	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง
4) ห้องสมุดชุมชน/ห้องสมุดประชาชน	1 แห่ง	0 แห่ง	0 แห่ง	0 แห่ง
5) อื่น ๆ	3 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	1 แห่ง
	5.1) ศูนย์การเรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน 1 แห่ง	5.1) สถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียน 1 แห่ง	5.1) สถานีตำรวจนครบาลแสมดำ 1 แห่ง	5.1) บิ๊กซีกัลปพฤกษ์ 1 แห่ง
	5.2) ที่ทำการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขตบางบอน 1 แห่ง	5.2) ตลาดปิ่นทอง 1 แห่ง	5.2) ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา บางบอน 1 แห่ง	
	5.3) ศูนย์เฝ้าระวังภัยและยาเสพติด 1 แห่ง			
2.2 องค์กรและกลุ่มที่มีบทบาทในชุมชน				
1) องค์กรอาสาสมัคร/มูลนิธิ/เครือข่ายจิตอาสา	1 แห่ง/เครือข่าย	1 แห่ง/เครือข่าย	1 แห่ง/เครือข่าย	1 แห่ง/เครือข่าย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
2) กลุ่มสตรี	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม
3) กลุ่มเยาวชน	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม
4) ชมรมผู้สูงอายุ	1 ชมรม	1 ชมรม	1 ชมรม	1 ชมรม
5) กลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	1 กลุ่ม
2.3 ทรัพยากรธรรมชาติและสวนสาธารณะของชุมชน				
1) คลอง	2 สาย	1 สาย	1 สาย	1 สาย
2) สวนสาธารณะ	- แห่ง	- แห่ง	1 แห่ง	- แห่ง
2.4 ภูมิปัญญาของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน) ที่มีบทบาทสำคัญ	1) การออกแบบการตัดเย็บการทำหมอนจากผ้าไทย 2) การทำเกษตรในครัวเรือน 3) การทำอาหารว่าง	1) การทำน้ำหมักชีวภาพ	1) การทำแกงบอน 2) การทำขนมบอน	1) การทำยาหม่องสมุนไพร 2) การทำน้ำมันเหลือง
2.5 กิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้กับสมาชิกในชุมชน	1) กิจกรรมผู้สูงอายุ, ไหว้พระ, ออกกำลังกาย, ร้องเพลง 2) กิจกรรมฝึกอาชีพ	1) กิจกรรมการออกกำลังกาย 2) กิจกรรมวันสงกรานต์	1) กิจกรรมการออกกำลังกาย 2) กิจกรรมวันสงกรานต์	1) กิจกรรมวันสงกรานต์ 2) กิจกรรมการออกกำลังกาย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
	3) กิจกรรมท่องเที่ยว	3) กิจกรรมจิตอาสา	3) กิจกรรมจิตอาสา	3) กิจกรรม To Be Number One
3. **สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน**				
3.1 วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ				
	1) ประเพณีวันสงกรานต์ รดน้ำดำหัวขอพรผู้สูงอายุ	1) ประเพณีแห่เทียนพรรษา	1) ประเพณีแห่เทียนพรรษา	1) ประเพณีวันสงกรานต์
	2) วันเข้าพรรษาแห่เทียนพรรษา	2) ประเพณีวันสงกรานต์	2) ประเพณีตักบาตรวันขึ้นปีใหม่	2) ประเพณีวันขึ้นปีใหม่
	3) ประเพณีวันลอยกระทง	3) ตักบาตรวันขึ้นปีใหม่	3) ประเพณีสงกรานต์	3) ประเพณีแห่เทียนพรรษา
3.2 การนับถือศาสนาของประชากรในชุมชน				
1) นับถือศาสนาพุทธ	ร้อยละ 90	ร้อยละ 80	ร้อยละ 87	ร้อยละ 90
2) นับถือศาสนาอิสลาม	ร้อยละ 2	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 5
3) นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ	ร้อยละ 8	ร้อยละ 10	ร้อยละ 3	ร้อยละ 5
3.3 กิจกรรมทางสังคมที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ				
1) กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน				
	1) กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ 2) กิจกรรมวันครอบครัว 3) กิจกรรมวันผู้สูงอายุแห่งชาติ	1) กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ 2) กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ 3) กิจกรรมการออกกำลังกาย	1) กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ 2) กิจกรรมออกกำลังกาย	1) กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ, 2) กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ 3) กิจกรรมการออกกำลังกายแบบแอโรบิก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
2) กิจกรรมเพื่อสังคมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ				
2.1) กิจกรรมการป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุ	1) การปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่ให้มีสิ่งกีดขวาง 2) กิจกรรมการอบรมให้ความรู้	1) กิจกรรมการออกกำลังกายป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ 2) กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องโรค NCDs และการปรับวิธีการรับประทานอาหาร	1) กิจกรรมออกกำลังกาย 2) การอบรมการป้องกันอุบัติเหตุ 3) การปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้าน	1) กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในผู้สูงอายุ
2.2) กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	1) การร้องเพลง 2) การรวมกลุ่มฝึกอาชีพที่ผู้สูงอายุชอบ 3) การออกกำลังกายแบบแอโรบิก 4) การเล่นกีฬาเปตอง	1) การจัดอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ	1) การอบรมอาชีพต่าง ๆ	1) การอบรมเรื่องไข้สมองอักเสบ, การออกกำลังกาย
2.3) การเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ	1) การจัดสร้างโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) การรวมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ 3) การถ่ายทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมให้เกิดเอกลักษณ์ของชุมชน	1) การอบรมดิจิทัลชุมชน 2) การอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1) การอบรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชุมชน 2) การอบรมดิจิทัลชุมชน	1) การเรียนรู้เรื่องอาชีพการทำขนมไทย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
	4) การเข้าร่วมกิจกรรมของการศึกษานอกโรงเรียนและเกิดการมีส่วนร่วม			
4. **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม**				
4.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ)	1) การขาดความรู้ในการส่งเสริมสุขภาพการออกกำลังกาย 2) การขาดความรู้ด้านการดูแลสุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง NCDs 3) การขาดความรู้เรื่องโภชนาการ	1) การขาดความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ 2) ขาดความรู้ด้านการดูแลตนเอง	1) ผู้สูงอายุขาดคนดูแล ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพัง	1) ผู้สูงอายุอยู่เพียงลำพังขาดคนดูแล 2) ผู้สูงอายุไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
4.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ)	1) ขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการความเครียด ซึ่งมีกิจกรรมที่สนใจ เช่น การร้องเพลง เล่นดนตรี คาราโอเกะ ไหว้พระ นั่งสมาธิ	1) การขาดความรู้ทางด้านจิตใจและวิทยากรที่มีความรู้	1) คนในครอบครัวขาดความเข้าใจทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุที่ถูกต้อง	1) การขาดความรู้และวิทยากรที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ
4.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลัก	1) การขาดความรู้ในการจัดการด้านปัญญา ขาด	1) การขาดกิจกรรมและการฝึกอบรมด้านปัญญา	1) การขาดอุปกรณ์ที่สร้างสรรค์ปัญญา	1) การขาดกิจกรรมการฝึกทักษะด้านปัญญา

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
เหตุผลหรือหลักวิชาในการพิจารณาไตร่ตรองหรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน)	หลักวิชาการจัดการให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างสร้างสรรค์			
4.4 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัว และสมาชิกในชุมชน)	1) ขาดการจัดกิจกรรมความสัมพันธ์ เช่น การจัดทำกลุ่มสวัสดิการ ขาดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เป็นต้น	1) การขาดความรู้ความเข้าใจด้านการสร้างสัมพันธ์กับสังคม ครอบครัว และชุมชน	1) การขาดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับสังคม ครอบครัว และชุมชน	1) ขาดกิจกรรมการเข้าร่วมในสังคมและการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน
4.5 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้ และการเก็บออม)	1) การขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้จ่าย การประกอบอาชีพและการเก็บออม เช่น การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การใช้จ่ายอย่างประหยัด เป็นต้น	1) ขาดความรู้เรื่องการบริหารจัดการรายจ่ายและการสร้างรายได้บนโลกออนไลน์	1) ขาดการวางแผนการใช้จ่ายและการเก็บออม	1) การขาดความรู้ในการสร้างอาชีพหรือต่อยอดในการหารายได้และการวางแผนการใช้จ่าย
4.6 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม)	1) การขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ, การดูแลรักษาพืชพันธุ์ต่าง ๆ ความรู้ในการเผาเศษขยะ	1) การขาดพื้นที่และขาดความรู้ในการคัดแยกขยะ 2) การขาดทักษะการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1) การขาดความรู้เกี่ยวกับแยกประเภทของขยะในชุมชน	1) ขาดพื้นที่สำหรับการแยกหรือทิ้งขยะในชุมชน 2) การขาดเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน
5. **ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม**				
5.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1) 20 - 30 ชั่วโมง	1) 20 – 30 ชั่วโมง	1) 20 – 30 ชั่วโมง	1) 20 – 30 ชั่วโมง
5.2 เนื้อหาการเรียนรู้	1) ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน พอ ๆ กัน	1) ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน พอ ๆ กัน	1) ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน พอ ๆ กัน	1) ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน พอ ๆ กัน
5.3 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เป็นกลุ่ม ช่วยเหลือกัน และเน้นการปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้จริงในการดำรงชีวิต โดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก/พี่เลี้ยง/ผู้ให้คำปรึกษา	1) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เป็นกลุ่ม ช่วยเหลือกัน และเน้นการปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้จริงในการดำรงชีวิต โดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก/พี่เลี้ยง/ผู้ให้คำปรึกษา	1) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เป็นกลุ่มช่วยเหลือกัน และเน้นการปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้จริงในการดำรงชีวิต โดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก/พี่เลี้ยง/ผู้ให้คำปรึกษา	1) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เป็นกลุ่มช่วยเหลือกัน และเน้นการปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้จริงในการดำรงชีวิต โดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก/พี่เลี้ยง/ผู้ให้คำปรึกษา

จากตารางที่ 14 ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 4 ชุมชนของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้ และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน โดยข้อมูลพื้นฐานของแต่ละชุมชนปรากฏ ดังนี้

1. **ข้อมูลทั่วไปของชุมชน**

1.1 **ประเภทของชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** เป็นชุมชนเมือง

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** เป็นชุมชนเมือง

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** เป็นชุมชนชานเมือง

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** เป็นชุมชนแออัด

1.2 **ขนาดพื้นที่ของชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีขนาดพื้นที่ 30 ไร่

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีขนาดพื้นที่ 35 ไร่

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีขนาดพื้นที่ 39 ไร่

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีขนาดพื้นที่ 4 ไร่

1.3 **จำนวนประชากร**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีจำนวนประชากร 526 คน โดยเป็นเพศชาย 234 คน (ร้อยละ 44.49) และเพศหญิง 292 คน (ร้อยละ 55.51)

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีจำนวนประชากร 1,276 คน โดยเป็นเพศชาย 545 คน (ร้อยละ 42.71) และเพศหญิง 731 คน (ร้อยละ 57.29)

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีจำนวนประชากร 138 คน โดยเป็นเพศชาย 82 คน (ร้อยละ 59.42) และเพศหญิง 56 คน (ร้อยละ 40.58)

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีจำนวนประชากร 482 คน โดยเป็นเพศชาย 250 คน (ร้อยละ 51.87) และเพศหญิง 232 คน (ร้อยละ 48.13)

1.4 **จำนวนครัวเรือน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีจำนวนครัวเรือน 180 ครัวเรือน

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีจำนวนครัวเรือน 326 ครัวเรือน

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีจำนวนครัวเรือน 130 ครัวเรือน

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีจำนวนครัวเรือน 50 ครัวเรือน

1.5 **โครงสร้างอายุของประชากรในชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** ประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดคือประชากรวัยทำงาน (15 - 59 ปี) มีจำนวน 358 คน (ร้อยละ 68.06 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 526 คน) (เพศชาย 165 คน, ร้อยละ 46.09 และเพศหญิง 193 คน, ร้อยละ 53.91) (ประกอบด้วยวัยทำงานตอนต้น (15 - 29 ปี) จำนวน 82 คน, ร้อยละ 22.90) วัยทำงานตอนกลาง (30 - 44 ปี) จำนวน 105 คน, ร้อยละ 29.33) และวัยทำงานตอนปลาย (45 - 59 ปี) จำนวน 171 คน, ร้อยละ 47.77) รองลงมาได้แก่ ประชากรวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 121 คน (ร้อยละ 23.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด) (เพศชาย 49 คน, ร้อยละ 40.50 และเพศหญิง 72 คน, ร้อยละ 59.50) (ประกอบด้วยวัยสูงอายุตอนต้น (60 - 69 ปี) จำนวน 80 คน, ร้อยละ 66.12 วัยสูงอายุตอนกลาง (70 - 79 ปี) จำนวน 28 คน, ร้อยละ 23.14 และวัยสูงอายุตอนปลาย (70 - 79 ปี) จำนวน 13 คน, ร้อยละ 10.74) และประชากรวัยเด็ก (0 - 14 ปี: ต่ำกว่า 1 ปี - 14 ปี) จำนวน 47 คน (ร้อยละ 8.94 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (เพศชาย 20 คน, ร้อยละ 42.55 และเพศหญิง 27 คน, ร้อยละ 57.45) ตามลำดับ

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** ประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดคือประชากรวัยทำงาน (15 - 59 ปี) มีจำนวน 1,040 คน (ร้อยละ 81.50 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 1,276 คน) (เพศชาย 500 คน, ร้อยละ 48.08 และเพศหญิง 540 คน, ร้อยละ 51.92) (ประกอบด้วยวัยทำงานตอนต้น (15 - 29 ปี) จำนวน 324 คน ร้อยละ 31.15, วัยทำงานตอนกลาง (30 - 44 ปี) จำนวน 456 คน, ร้อยละ 43.85 และวัยทำงานตอนปลาย (45-59 ปี) จำนวน 260 คน, ร้อยละ 25.00) รองลงมาได้แก่ ประชากรวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 200 คน (ร้อยละ 15.67 ของจำนวนประชากรทั้งหมด) (เพศชาย 80 คน, ร้อยละ 40.00 และเพศหญิง 120 คน (ร้อยละ 60.00) (ประกอบด้วยวัยสูงอายุตอนต้น (60 - 67 ปี) จำนวน 56 คน, ร้อยละ 28.00 วัยสูงอายุตอนกลาง (70 - 79 ปี) จำนวน 124 คน, ร้อยละ 62.00 และวัยสูงอายุตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป) จำนวน 20 คน, ร้อยละ 10) และประชากรวัยเด็ก (0 - 14 ปี: ต่ำกว่า 1 ปี - 14 ปี) จำนวน 36 คน (ร้อยละ 2.82 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (เพศชาย 23 คน, ร้อยละ 63.89 และเพศหญิง 13 คน (ร้อยละ 36.11) ตามลำดับ

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** ประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดคือประชากรวัยทำงาน (15 - 59 ปี) มีจำนวน 80 คน (ร้อยละ 57.97 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 138 คน) (เพศชาย 39 คน, ร้อยละ 48.75 และเพศหญิง 41 คน (ร้อยละ 51.25) (ประกอบด้วยวัยทำงานตอนต้น (15 - 29 ปี) จำนวน 16 คน, ร้อยละ 20.00) วัยทำงานตอนกลาง (30 - 44 ปี) จำนวน 35 คน, ร้อยละ 43.75 และวัยทำงานตอนปลาย (45 - 59 ปี) จำนวน 29 คน, ร้อยละ 36.25) รองลงมาได้แก่ ประชากรวัยเด็ก (0 - 14 ปี: ต่ำกว่า 1 ปี - 14 ปี) จำนวน 30 คน (ร้อยละ 21.74 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (เพศชาย 17 คน, ร้อยละ 56.67 และเพศหญิง 13 คน (ร้อยละ 43.33) และประชากรวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 28 คน (ร้อยละ 20.29 ของจำนวนประชากรทั้งหมด) (เพศชาย 8 คน, ร้อยละ 28.57 และเพศหญิง 20 คน, ร้อยละ 71.43) (ประกอบด้วยวัยสูงอายุตอนต้น (60 - 69 ปี) จำนวน 20 คน, ร้อยละ 71.43) และวัยสูงอายุตอนกลาง (70 - 79 ปี) จำนวน 8 คน, ร้อยละ 28.57) ตามลำดับ

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** ประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดคือประชากรวัยทำงาน (15 - 59 ปี) มีจำนวน 328 คน (ร้อยละ 68.05) ของจำนวนประชากรทั้งหมด 482 คน) (เพศชาย 187 คน, ร้อยละ 57.01 และเพศหญิง 141 คน, ร้อยละ 42.99) (ประกอบด้วยวัยทำงานตอนต้น (15 - 29 ปี) จำนวน 72 คน (ร้อยละ 21.95) วัยทำงานตอนกลาง (30 - 44 ปี) จำนวน 124 คน, ร้อยละ 37.81) และวัยทำงานตอนปลาย (45 - 59 ปี) จำนวน 132 คน, ร้อยละ 40.24) รองลงมาได้แก่ ประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 132 คน (ร้อยละ 27.39 ของจำนวนประชากรทั้งหมด) (เพศชาย 71 คน, ร้อยละ 53.79 และเพศหญิง 61 คน, ร้อยละ 46.21) (ประกอบด้วยวัยสูงอายุตอนต้น (60 - 69 ปี) จำนวน 117 คน, ร้อยละ 88.64) วัยสูงอายุตอนกลาง (70 - 79 ปี) จำนวน 13 คน, ร้อยละ 9.85 และวัยสูงอายุตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป) จำนวน 2 คน, ร้อยละ 1.51) และประชากรวัยเด็ก (0 - 14 ปี: ต่ำกว่า 1 ปี - 14 ปี) จำนวน 22 คน (ร้อยละ 4.56 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (เพศชาย 10 คน, ร้อยละ 45.45 และเพศหญิง 12 คน, ร้อยละ 54.55) ตามลำดับ

1.6 **สภาพทางการศึกษาของประชากรในชุมชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** ในจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ จำนวน 479 คน (ร้อยละ 91.06 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 526 คน) พบว่าส่วนใหญ่ (จำนวน 150 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 31.31) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) รองลงมาได้แก่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (จำนวน 125 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26.10) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 120 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 25.05) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (จำนวน 44 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 9.19) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) (จำนวน 30 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 6.26) และไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่รู้หนังสือ (จำนวน 10 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.09) ตามลำดับ

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** ในจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง จำนวน 1,240 คน (ร้อยละ 97.18 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 1,276 คน) พบว่าส่วนใหญ่ (จำนวน 843 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 67.98) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (จำนวน 843 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 67.98) รองลงมาได้แก่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (จำนวน 160 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 12.90) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) จำนวน 121 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 9.76) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) (จำนวน 93 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7.50) และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 23 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.86) ตามลำดับ และไม่มีผู้ที่ไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่รู้หนังสือ

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** ในจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในชุมชนสถานีรางโพธิ์ จำนวน 108 คน (ร้อยละ 78.26 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 138 คน) พบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) (จำนวน 26 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 24.07 เท่ากันทั้ง 2 ระดับ) รองลงมาได้แก่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและ

จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (จำนวน 18 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 16.67 ทั้ง 2 ระดับ) และไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่รู้หนังสือ (จำนวน 9 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** ในจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา จำนวน 460 คน (ร้อยละ 95.44 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 482 คน) พบว่าส่วนใหญ่ (จำนวน 221 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 48.04) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป รองลงมา ได้แก่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) (จำนวน 176 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 38.26) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 12 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.61) และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (จำนวน 9 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.96) ตามลำดับ และไม่มีผู้ที่ไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่รู้หนังสือ

1.7 **สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชน (ร้อยละ 75) ประกอบอาชีพรับจ้าง (พนักงานเอกชน พนักงานราชการ แม่บ้าน และพ่อบ้าน) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 40,000 บาทและรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 30,000 บาท

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชน (ร้อยละ 80) ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 25,000 - 30,000 บาท และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 15,000 - 18,000 บาท

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชน (ร้อยละ 90) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 10,000 - 12,000 บาทและรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 7,000 บาท

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชน (ร้อยละ 70) ประกอบอาชีพรับจ้าง (แม่บ้าน พ่อบ้าน) และธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 18,000 บาท และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 25,000 - 35,000 บาท

2. **ทุนทางสังคมในชุมชน**

2.1 **สถานที่สำคัญในชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีวัด 1 แห่ง โรงเรียน 2 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชน 1 แห่ง ห้องสมุดชุมชน/ห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน 1 แห่ง ที่ทำการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เขตบางบอน 1 แห่ง และศูนย์เฝ้าระวังภัยและยาเสพติด 1 แห่ง

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีวัด 3 แห่ง โรงเรียน 5 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชน 1 แห่ง สถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียน 1 แห่ง และตลาดปิ่นทอง 1 แห่ง

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีโรงเรียน 1 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชน 1 แห่ง สถานีตำรวจนครบาลแสมดำ 1 แห่ง และศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาบางบอน 1 แห่ง

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีวัด 1 แห่ง โรงเรียน 1 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชน 1 แห่ง และบิ๊กซีกัลป์พฤกษ์ 1 แห่ง

2.2 **องค์กรและกลุ่มที่มีบทบาทในชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีองค์กรอาสาสมัคร/มูลนิธิ/เครือข่ายจิตอาสา 1 แห่ง/เครือข่ายกลุ่มสตรี 1 กลุ่ม กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ชมรมผู้สูงอายุ 1 ชมรม และกลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนชุมชน 1 กลุ่ม

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีองค์กรอาสาสมัคร/มูลนิธิ/เครือข่ายจิตอาสา 1 แห่ง/เครือข่ายกลุ่มสตรี 1 กลุ่ม กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ชมรมผู้สูงอายุ 1 ชมรม และกลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนชุมชน 1 กลุ่ม

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีองค์กรอาสาสมัคร/มูลนิธิ/เครือข่ายจิตอาสา 1 แห่ง/เครือข่ายกลุ่มสตรี 1 กลุ่ม กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ชมรมผู้สูงอายุ 1 ชมรม และกลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนชุมชน 1 กลุ่ม

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีองค์กรอาสาสมัคร/มูลนิธิ/เครือข่ายจิตอาสา 1 แห่ง/เครือข่ายกลุ่มสตรี 1 กลุ่ม กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ชมรมผู้สูงอายุ 1 ชมรม และกลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนชุมชน 1 กลุ่ม

2.3 **ทรัพยากรธรรมชาติและสวนสาธารณะของชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีคลอง 2 สาย

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีคลอง 1 สาย

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีคลอง 1 สายและสวนสาธารณะ 1 แห่ง

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีคลอง 1 สาย

2.4 **ภูมิปัญญาของชุมชน** (ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน) ที่มีบทบาทสำคัญ

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีบทบาทสำคัญ 3 ด้านได้แก่ ด้านการออกแบบการตัดเย็บการทำหมอนจากผ้าไทย การทำเกษตรในครัวเรือน และการทำอาหารว่าง

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีบทบาทสำคัญ 1 ด้านได้แก่ ด้านการทำน้ำหมักชีวภาพ

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีบทบาทสำคัญ 2 ด้านได้แก่ ด้านการทำแกงบอนและด้านการทำขนมบอน

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีบทบาทสำคัญ 2 ด้านได้แก่ ด้านการทำยาหม่องสมุนไพรและด้านการทำน้ำมันเหลือง

2.5 **กิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้กับสมาชิกในชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีกิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้สมาชิกในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมผู้สูงอายุประกอบด้วยกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ กิจกรรมการออกกำลังกาย และกิจกรรมท่องเที่ยว

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีกิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้สมาชิกในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมวันสงกรานต์ และกิจกรรมจิตอาสา

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีกิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้สมาชิกในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมวันสงกรานต์ และกิจกรรมจิตอาสา

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีกิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้สมาชิกในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมการออกกำลังกาย และกิจกรรม To Be Number One

3. **สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน**

3.1 **วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญได้แก่ ประเพณีวันสงกรานต์ รดน้ำดำหัวขอพรผู้สูงอายุ ประเพณีแห่เทียนพรรษา และประเพณีวันลอยกระทง

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญได้แก่ ประเพณีวันสงกรานต์และประเพณีตักบาตรวันขึ้นปีใหม่

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญได้แก่ ประเพณีตักบาตรขึ้นปีใหม่ และประเพณีวันสงกรานต์

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญได้แก่ ประเพณีวันสงกรานต์

3.2 **การนับถือศาสนาของประชากรในชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาได้แก่ นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ (ร้อยละ 8) และนับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 2) ตามลำดับ

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาได้แก่ นับถือศาสนาอิสลามและนับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ (ร้อยละ 10) เท่ากัน

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87) นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาได้แก่ นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 10) และนับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ (ร้อยละ 3) ตามลำดับ

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาได้แก่ นับถือศาสนาอิสลามและนับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ (ร้อยละ 5) เท่ากัน

3.3 **กิจกรรมทางสังคมที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ**

3.3.1 **กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่จัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันครอบครัว และกิจกรรมวันผู้สูงอายุแห่งชาติ

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่จัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และกิจกรรมการออกกำลังกาย

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่จัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติและกิจกรรมการออกกำลังกาย

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่จัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และกิจกรรมการออกกำลังกายแบบแอโรบิก

3.3.2 **กิจกรรมการป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุ**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** กิจกรรมการป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ การปรับสภาพแวดล้อมในบ้านไม่ให้มีสิ่งกีดขวางและกิจกรรมการอบรมให้ความรู้

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** กิจกรรมการป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการออกกำลังกายป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องโรค NCDs (Non-Communicable Diseases) (กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค แต่เกิดจากนิสัยหรือพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลเอง) และการปรับวิธีการรับประทานอาหาร

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** กิจกรรมการป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมการอบรมป้องกันอุบัติเหตุ และการปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้าน

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** กิจกรรมการป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในผู้สูงอายุ

3.3.3 **กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ การร้องเพลง กิจกรรมการรวมกลุ่มฝึกอาชีพที่ผู้สูงอายุชอบ กิจกรรมการออกกำลังกายแบบแอโรบิก และกิจกรรมการเล่นกีฬาเปตอง

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการอบรมหรือพัฒนาอาชีพ

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการอบรมอาชีพต่าง ๆ

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการอบรมเรื่องไข้สมองอักเสบและกิจกรรมการออกกำลังกาย

3.3.4 **กิจกรรมการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** กิจกรรมการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชุมชนของชมรมผู้สูงอายุและกิจกรรมการอบรมของการศึกษานอกโรงเรียน

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** กิจกรรมการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการอบรมดิจิทัลชุมชนและกิจกรรมการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** กิจกรรมการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการอบรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชุมชนและกิจกรรมการอบรมดิจิทัลชุมชน

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** กิจกรรมการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ คือ กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องอาชีพการทำขนมไทย

4. **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม**

4.1 **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ)**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมสุขภาพโดยการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ การขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุและการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลตนเอง

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ) คือ ผู้สูงอายุอยู่บ้านตามลำพังขาดคนดูแล

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ) คือ ผู้สูงอายุอยู่บ้านตามลำพังขาดคนดูแล

4.2 **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ)**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกับความเครียดอันเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ) คือ สมาชิกในครอบครัวขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุที่ถูกต้อง

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในชีวิตประจำวัน

4.3 **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลักเหตุผลหรือหลักวิชาการในการพิจารณาไตร่ตรองหรือตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน)**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลักเหตุผลหรือหลักวิชาการในการพิจารณาไตร่ตรองหรือตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างสรรค์ปัญญาเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลักเหตุผลหรือหลักวิชาการในการพิจารณาไตร่ตรองหรือตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) คือ การขาดโอกาสในการได้รับฝึกฝนการใช้ทักษะทางปัญญา

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลักเหตุผลหรือหลักวิชาการในการพิจารณาไตร่ตรองหรือตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) คือ การขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะทางปัญญาที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลักเหตุผลหรือหลักวิชาการในการพิจารณาไตร่ตรองหรือตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) คือ การขาดโอกาสในการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะทางปัญญาสำหรับผู้สูงอายุ

4.4 **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัวและสมาชิกในชุมชน)**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัวและสมาชิกในชุมชน) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวและกับเพื่อนสมาชิกในชุมชน

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัวและสมาชิกในชุมชน) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์กับสังคม ครอบครัว และชุมชน

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัวและสมาชิกในชุมชน) คือ ความไม่ทั่วถึงในการเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้สูงอายุในแต่ละครอบครัว

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัวและสมาชิกในชุมชน) คือ การขาดการส่งเสริมเพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชน

4.5 **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม และการประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้)**

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม และการประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม และการประกอบอาชีพหรือช่องทางการหารายได้เพื่อการเลี้ยงดูตนเอง/ครอบครัว

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม และการประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้) คือ การขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการรายจ่ายและช่องทางหรือโอกาสในการสร้างรายได้

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม และการประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้) คือ การขาดการวางแผนการใช้จ่ายและการเก็บออมของครอบครัว

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม และการประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้) คือ การขาดความรู้ในการสร้างอาชีพหรือการหารายได้และการวางแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง

4.6 **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม**)

(1) **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกและการกำจัดขยะและการจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

(2) **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม) คือ การไม่มีพื้นที่คัดแยกขยะในชุมชนและการขาดทักษะการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(3) **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม) คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทของขยะในชุมชน

(4) **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม) คือ การไม่มีพื้นที่สำหรับการคัดแยกและกำจัดขยะในชุมชนและการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความปลอดภัยในการใช้ชีวิตภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ

5. **ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุโดยภาพรวม** ทั้งด้านระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ และด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ทั้ง 4 ชุมชน (ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง ชุมชนสถานีรางโพธิ์ และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา) มีความต้องการตรงกัน กล่าวคือ

5.1 **ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** คือ 20 - 30 ชั่วโมง

5.2 **ด้านเนื้อหาการเรียนรู้** คือ ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) พอ ๆ กัน

5.3 **ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** คือ ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เป็นกลุ่ม ช่วยเหลือกัน และเน้นการปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้จริงในการดำรงชีวิตโดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก/พี่เลี้ยง/ผู้ให้คำปรึกษา

3.1.2 **ผลการศึกษาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง**

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน ดังที่กล่าวผู้วิจัยได้ประสานกับประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 20 คน ที่สมัครใจจะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตตลอดกิจกรรมที่จัดในชุมชน ๆ ละ 1 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ได้ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 80 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or

Judgmental Sampling) แล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ครู กศน.ตำบล และครูอาสาสมัคร กศน. ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โดยใช้แบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก : 562) โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน (ดูรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 659) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.86 - 1.00 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 694) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 15 - 20

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน (4 ชุมชน) และภาพรวมที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ (n = 20)			ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ (n = 20)			ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ภาพรวม (n = 80)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
1. เพศ			1. เพศ			1. เพศ			1. เพศ			1. เพศ		
1.1 ชาย	5	25.00	1.1 ชาย	6	30.00	1.1 ชาย	6	30.00	1.1 ชาย	6	30.00	1.1 ชาย	23	28.75
1.2 หญิง	15	75.00	1.2 หญิง	14	70.00	1.2 หญิง	14	70.00	1.2 หญิง	14	70.00	1.2 หญิง	57	71.25
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**
2. อายุ			2. อายุ			2. อายุ			2. อายุ			2. อายุ		
2.1 60 - 69 ปี	10	50.00	2.1 60 - 69 ปี	10	50.00	2.1 60 - 69 ปี	8	40.00	2.1 60 - 69 ปี	10	50.00	2.1 60 - 69 ปี	38	47.50
2.2 70 - 79 ปี	9	45.00	2.2 70 - 79 ปี	9	45.00	2.2 70 - 79 ปี	9	45.00	2.2 70 - 79 ปี	7	35.00	2.2 70 - 79 ปี	34	42.50
2.3 80 ปีขึ้นไป	1	5.00	2.3 80 ปีขึ้นไป	1	5.00	2.3 80 ปีขึ้นไป	3	15.00	2.3 80 ปีขึ้นไป	3	15.00	2.3 80 ปีขึ้นไป	8	10.00
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**
3. สถานภาพสมรส			3. สถานภาพสมรส			3. สถานภาพสมรส			3. สถานภาพสมรส			3.สถานภาพสมรส		
3.1 โสด	1	5.00	3.1 โสด	1	5.00	3.1 โสด	2	10.00	3.1 โสด	2	10.00	3.1 โสด	6	7.50
3.2 สมรส	12	60.00	3.2 สมรส	11	55.00	3.2 สมรส	9	45.00	3.2 สมรส	14	70.00	3.2 สมรส	46	57.50
3.3 หม้าย	4	20.00	3.3 หม้าย	5	25.00	3.3 หม้าย	3	15.00	3.3 หม้าย	2	10.00	3.3 หม้าย	14	17.50
3.4 หย่าร้าง	1	5.00	3.4 หย่าร้าง	3	15.00	3.4 หย่าร้าง	5	25.00	3.4 หย่าร้าง	2	10.00	3.4 หย่าร้าง	11	13.75
3.5 แยกกันอยู่	2	10.00	3.5 แยกกันอยู่	-	-	3.5 แยกกันอยู่	1	5.00	3.5 แยกกันอยู่	-	-	3.5 แยกกันอยู่	3	3.75
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ (n = 20)			ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ (n = 20)			ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ภาพรวม (n = 80)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
4. ระดับการศึกษา			4. ระดับการศึกษา			4. ระดับการศึกษา			4. ระดับการศึกษา			4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	11	55.00	4.1 ประถมศึกษา	13	65.00	4.1 ประถมศึกษา	3	15.00	4.1 ประถมศึกษา	10	50.00	4.1 ประถมศึกษา	37	46.25
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	4.2มัธยมศึกษาตอนต้น	1	5.00	4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	10	50.00	4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	6	30.00	4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	17	21.25
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3	15.00	4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2	10.00	4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	7	35.00	4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3	15.00	4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	15	18.75
4.4 อนุปริญญา/ปวส.	1	5.00	4.4 อนุปริญญา/ปวส.	2	10.00	4.4 อนุปริญญา/ปวส.	-	-	4.4 อนุปริญญา/ปวส.	-	-	4.4 อนุปริญญา/ปวส.	3	3.75
4.5 ปริญญาตรี	4	20.00	4.5 ปริญญาตรี	2	10.00	4.5 ปริญญาตรี	-	-	4.5 ปริญญาตรี	1	5.00	4.5 ปริญญาตรี	7	8.75
4.6 อื่น ๆ (ไม่จบประถมศึกษาแต่อ่านออกเขียนได้)	1	5.00	4.6 อื่น ๆ	-	-	4.6 อื่น ๆ	-	-	4.6 อื่น ๆ	-	-	4.6 อื่น ๆ (ไม่จบประถมศึกษาแต่อ่านออกเขียนได้	1	1.25
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**
5. อาชีพ			5. อาชีพ			5. อาชีพ			5. อาชีพ			5. อาชีพ		
5.1 รับจ้างแรงงาน	17	85.00	5.1 รับจ้างแรงงาน	6	30.00	5.1 รับจ้างแรงงาน	8	40.00	5.1 รับจ้างแรงงาน	13	65.00	5.1 รับจ้างแรงงาน	44	55.00
5.2 เกษตรกร	2	10.00	5.2 เกษตรกร	-	-	5.2 เกษตรกร	6	30.00	5.2 เกษตรกร	-	-	5.2 เกษตรกร	8	10.00
5.3 ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว	1	5.00	5.3 ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว	8	40.00	5.3 ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว	6	30.00	5.3 ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว	6	30.00	5.3 ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว	21	26.25
	-	-	5.4 ข้าราชการบำนาญ	3	15.00	5.4 ข้าราชการบำนาญ	-	-	5.4 ข้าราชการบำนาญ	1	5.00		4	5.00

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ (n = 20)			ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ (n = 20)			ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ภาพรวม (n = 80)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
5.4 ข้าราชการบำนาญ	-	-	5.5 อื่น ๆ (ว่างงาน)	3	15.00	5.5 อื่น ๆ	-	-	5.5 อื่น ๆ	-	-	5.4 ข้าราชการบำนาญ	3	3.75
5.5 อื่น ๆ												5.5 อื่น ๆ (ว่างงาน)		
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)			6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)			6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)			6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)			6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)		
6.1 ไม่เกิน 4,000 บาท	7	35.00	6.1 ไม่เกิน 4,000 บาท	7	35.00	6.1 ไม่เกิน 4,000 บาท	-	-	6.1 ไม่เกิน 4,000 บาท	3	15.00	6.1 ไม่เกิน 4,000 บาท	17	21.25
6.2 4,001 - 8,000 บาท	12	60.00	6.2 4,001 - 8,000 บาท	9	45.00	6.2 4,001 - 8,000 บาท	6	30.00	6.2 4,001 - 8,000 บาท	7	35.00	6.2 4,001 - 8,000 บาท	34	42.50
6.3 8,001 - 12,000 บาท	-	-	6.3 8,001 - 12,000 บาท	3	15.00	6.3 8,001 - 12,000 บาท	8	40.00	6.3 8,001 - 12,000 บาท	1	5.00	6.3 8,001 - 12,000 บาท	12	15.00
6.4 12,001 - 16,000 บาท	-	-	6.4 12,001 - 16,000 บาท	1	5.00	6.4 12,001 - 16,000 บาท	2	10.00	6.4 12,001 - 16,000 บาท	2	10.00	6.4 12,001 - 16,000 บาท	5	6.25
6.5 16,001 - 20,000 บาท	1	5.00	6.5 16,001 - 20,000 บาท	-	-	6.5 16,001 - 20,000 บาท	4	20.00	6.5 16,001 - 20,000 บาท	2	10.00	6.5 16,001 - 20,000 บาท	7	8.75
6.6 20,001 - 24,000 บาท	-	-	6.6 20,001 - 24,000 บาท	-	-	6.6 20,001 - 24,000 บาท	-	-	6.6 20,001 - 24,000 บาท	1	5.00	6.6 20,001 - 24,000 บาท	1	1.25

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ (n = 20)			ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ (n = 20)			ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน (n = 20)			ภาพรวม (n = 80)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**	**ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
6.7 เกิน 24,000 บาท	-	-	6.7 เกิน 24,000 บาท	-	-	6.7 เกิน 24,000 บาท	-	-	6.7 เกิน 24,000 บาท	4	20.00	6.7 เกิน 24,000 บาท	4	5.00
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**
7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย			7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย			7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย			7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย			7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย		
7.1 เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	17	85.00	7.1 เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	10	50.00	7.1 เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	13	65.00	7.1 เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	11	55.00	7.1 เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	51	63.75
7.2 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	3	15.00	7.2 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	10	50.00	7.2 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	7	35.00	7.2 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	9	45.00	7.2 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย	29	36.25
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**
8. ลักษณะการอยู่อาศัย			8. ลักษณะการอยู่อาศัย			8. ลักษณะการอยู่อาศัย			8. ลักษณะการอยู่อาศัย			8. ลักษณะการอยู่อาศัย		
8.1 อยู่ลำพังคนเดียว	-	-	8.1 อยู่ลำพังคนเดียว	-	-	8.1 อยู่ลำพังคนเดียว	4	20.00	8.1 อยู่ลำพังคนเดียว	1	5.00	8.1 อยู่ลำพังคนเดียว	5	6.25
8.2 อยู่กับคู่สมรส	6	30.00	8.2 อยู่กับคู่สมรส	8	40.00	8.2 อยู่กับคู่สมรส	7	35.00	8.2 อยู่กับคู่สมรส	8	40.00	8.2 อยู่กับคู่สมรส	29	36.25
8.3 อยู่กับลูกหลาน	11	55.00	8.3 อยู่กับลูกหลาน	10	50.00	8.3 อยู่กับลูกหลาน	9	45.00	8.3 อยู่กับลูกหลาน	11	55.00	8.3 อยู่กับลูกหลาน	42	52.50
8.4 อื่น ๆ (อยู่กับญาติ)	3	15.00	8.4 อื่น ๆ (อยู่กับญาติ)	2	10.00	8.4 อื่น ๆ	-	-	8.4 อื่น ๆ	-	-	8.4 อื่น ๆ (อยู่กับญาติ)	4	5.00
รวม	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**20**	**100.00**	**รวม**	**80**	**100.00**

จากตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จาก 4 ชุมชน คือ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้ และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน ชุมชนละ 20 คน รวม 80 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง) แต่ละด้านเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมปรากฏผล ดังนี้

1. **เพศ** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.25) ส่วนที่เหลือร้อยละ 28.75 เป็นเพศชาย

2. **อายุ** พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 47.50) รองลงมามีอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 42.50) และมีอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

3. **สถานภาพสมรส** พบว่า ส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 57.50) รองลงมา ได้แก่ เป็นหม้าย (ร้อยละ 17.50) หย่าร้าง (ร้อยละ 13.75) โสด (ร้อยละ 7.50) และแยกกันอยู่ (ร้อยละ 3.75) ตามลำดับ

4. **ระดับการศึกษา** พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 46.25) รองลงมา ได้แก่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 21.25) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 18.75) ปริญญาตรี (ร้อยละ 8.75) อนุปริญญา/ปวส. (ร้อยละ 3.75) และอื่น ๆ (ไม่จบประถมศึกษาแต่อ่านออกเขียนได้) (ร้อยละ 1.25) ตามลำดับ

5. **อาชีพ** พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 55.00) รองลงมา ได้แก่ ประกอบอาชีพค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 26.25) เกษตรกร (ร้อยละ 10) และข้าราชการบำนาญ (ร้อยละ 5) ตามลำดับส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 3.75) ไม่ทำอาชีพ (ว่างงาน)

6. **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา** (มกราคม - ธันวาคม 2566) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,001-8,000 บาท (ร้อยละ 42.50) รองลงมา ได้แก่ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละไม่เกิน 4,000 บาท (ร้อยละ 21.25) 8,001-12,000 บาท (ร้อยละ 15.00) 16,001-20,000 บาท (ร้อยละ 8.75) 12,001 -16,000 บาท (ร้อยละ 6.25) เกิน 24,000 บาท (ร้อยละ 5.00) และ20,001 - 24,000 บาท (ร้อยละ 1.25) ตามลำดับ

7. **ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย (ร้อยละ 63.75) ส่วนที่เหลือร้อยละ 36.25 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย

8. **ลักษณะการอยู่อาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูกหลาน (ร้อยละ 52.50) รองลงมา ได้แก่ อาศัยอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 36.25) อาศัยอยู่ลำพังคนเดียว (ร้อยละ 6.25) และอื่น ๆ (อาศัยอยู่กับญาติ) (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายชุมชน

1. **ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่** (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ปรากฏดังนี้

1.1 **เพศ** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 เป็นเพศชาย

1.2 **อายุ** พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมา มีอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 45.00) และมีอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 5.00)

1.3 **สถานภาพสมรส** พบว่า ส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 60.00) รองลงมา ได้แก่ เป็นหม้าย (ร้อยละ 20.00) แยกกันอยู่ (ร้อยละ 10.00) โสด (ร้อยละ 5.00) และหย่าร้าง (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

1.4 **ระดับการศึกษา** พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 55.00) รองลงมา ได้แก่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 20.00) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 15.00) อนุปริญญาตรี/ปวส. (ร้อยละ 5.00) และอื่น ๆ (ไม่จบประถมศึกษาแต่อ่านออกเขียนได้) (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

1.5 **อาชีพ** พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน (ร้อยละ 85.00) รองลงมา ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 10.00) และค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

1.6 **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา** (มกราคม - ธันวาคม 2566) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,001 - 8,000 บาท (ร้อยละ 60.00) รองลงมา ได้แก่ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละไม่เกิน 4,000 บาท (ร้อยละ 35.00) และ 16,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

1.7 **ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย (ร้อยละ 85.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 15.00 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย

1.8 **ลักษณะการอยู่อาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูกหลาน (ร้อยละ 55.00) รองลงมา อาศัยอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 30.00) และอื่น ๆ (อาศัยอยู่กับญาติ) (ร้อยละ 15.00) ตามลำดับ

2. **ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง** (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ปรากฏดังนี้

2.1 **เพศ** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 30.00 เป็นเพศชาย

2.2 **อายุ** พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมา มีอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 45.00) และมีอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

2.3 **สถานภาพสมรส** พบว่า ส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 55.00) รองลงมา ได้แก่ เป็นหม้าย (ร้อยละ 25.00) หย่าร้าง (ร้อยละ 15.00) และโสด (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

2.4 **ระดับการศึกษา** พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 65.00) รองลงมา ได้แก่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 10.00) อนุปริญญาตรี/ปวส. (ร้อยละ 10.00) ปริญญาตรี (ร้อยละ 10.00) และมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

2.5 **อาชีพ** พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 40.00) รองลงมา ประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน (ร้อยละ 30.00) และข้าราชการบำนาญ (ร้อยละ 15.00) ตามลำดับ ส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 15.00) ไม่ทำอาชีพ (ว่างงาน)

2.6 **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา** (มกราคม - ธันวาคม 2566) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,001 - 8,000 บาท (ร้อยละ 45.00) รองลงมา ได้แก่ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละไม่เกิน 4,000 บาท (ร้อยละ 35.00) 8,001 - 12,000 บาท (ร้อยละ 15.00) และ 12,001 - 16,000 บาท (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

2.7 **ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย** พบว่า เป็นเจ้าของที่พักอาศัย (ร้อยละ 50.00) และไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย (ร้อยละ 50.00) เท่ากัน

2.8 **ลักษณะการอยู่อาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูกหลาน (ร้อยละ 50.00) รองลงมา ได้แก่ อาศัยอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 40.00) และอื่น ๆ (อาศัยอยู่กับญาติ) (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

3. **ชุมชนสถานีรางโพธิ์** (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ปรากฏดังนี้

3.1 **เพศ** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 30.00 เป็นเพศชาย

3.2 **อายุ** พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 45.00) รองลงมา มีอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 40.00) และมีอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 15.00) ตามลำดับ

3.3 **สถานภาพสมรส** พบว่า ส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 45.00) รองลงมา ได้แก่ หย่าร้าง (ร้อยละ 25.00) เป็นหม้าย (ร้อยละ 15.00) โสด (ร้อยละ 10.00) และแยกกันอยู่ (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

3.4 **ระดับการศึกษา** พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 50.00) รองลงมา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 35.00) และประถมศึกษา (ร้อยละ 15.00) ตามลำดับ

3.5 **อาชีพ** พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน (ร้อยละ 40.00) รองลงมา ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 30.00) และอาชีพค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 30.00) ตามลำดับ

3.6 **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา** (มกราคม - ธันวาคม 2566) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 8,001 - 12,000 บาท (ร้อยละ 40.00) รองลงมา ได้แก่ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,001 - 8,000 บาท (ร้อยละ 30.00) 16,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 20.00) และ 12,001 - 16,000 บาท (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

3.7 **ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย (ร้อยละ 65.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 35.00 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย

3.8 **ลักษณะการอยู่อาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูกหลาน (ร้อยละ 45.00) รองลงมา อาศัยอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 35.00) และอาศัยอยู่ลำพังคนเดียว (ร้อยละ 20.00) ตามลำดับ

4. **ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา** (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ปรากฏดังนี้

4.1 **เพศ** พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง (ร้อยละ 70.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 30.00 เป็นเพศชาย

4.2 **อายุ** พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 - 69 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมา มีอายุ 70 - 79 ปี (ร้อยละ 35.00) และมีอายุ 80 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 15.00) ตามลำดับ

4.3 **สถานภาพสมรส** พบว่า ส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 70.00) รองลงมา ได้แก่ โสด (ร้อยละ 10.00) เป็นหม้าย (ร้อยละ 10.00) และหย่าร้าง (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

4.4 **ระดับการศึกษา** พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 50.00) รองลงมา ได้แก่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 30.00) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 15.00) และปริญญาตรี (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

4.5 **อาชีพ** พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน (ร้อยละ 65.00) รองลงมา ประกอบอาชีพค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 30.00) และข้าราชการบำนาญ (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

4.6 **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในรอบปีที่ผ่านมา** (มกราคม - ธันวาคม 2566) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,001 - 8,000 บาท (ร้อยละ 35.00) รองลงมา ได้แก่ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละเกิน 24,000 บาท (ร้อยละ 20.00) ไม่เกิน 4,000 บาท (ร้อยละ 15.00) 12,001 - 16,000 บาท (ร้อยละ 10.00) 16,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 10.00) 8,001 - 12,000 บาท (ร้อยละ 5.00) และ 20,001 - 24,000 บาท (ร้อยละ 5.000) ตามลำดับ

4.7 **ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย (ร้อยละ 55.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 45.00 ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย

4.8 **ลักษณะการอยู่อาศัย** พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูกหลาน (ร้อยละ 55.00) รองลงมา อาศัยอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 40.00) และอาศัยอยู่ลำพังคนเดียว (ร้อยละ 5.00) ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน (ใน 4 ชุมชน) ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน (ใน 4 ชุมชน) ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย (1.1 - 1.5)								
1.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง	50	28	2	-	-	4.60	0.54	มากที่สุด
1.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน	45	33	1	1	-	4.53	0.59	มากที่สุด
1.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย	48	28	4	-	-	4.55	0.59	มากที่สุด
1.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อสุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน	48	27	5	-	-	4.54	0.61	มากที่สุด
1.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือตัวเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่	49	25	6	-	-	4.54	0.63	มากที่สุด
ภาพรวม	**240**	**141**	**18**	**1**	**-**	**4.55**	**0.59**	**มากที่สุด**
2. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ (2.1 - 2.5)								
2.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด	32	37	9	2	-	4.24	0.75	มาก
2.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มี	26	42	10	2	-	4.15	0.73	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
จิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง								
2.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	33	35	10	2	-	4.24	0.76	มาก
2.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้	35	34	10	-	1	4.28	0.77	มาก
2.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวก มีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต	40	28	8	3	1	4.29	0.88	มาก
ภาพรวม	**166**	**176**	**47**	**9**	**2**	**4.24**	**0.78**	**มาก**
3. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา (3.1 - 3.5)								
3.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	39	31	9	1	-	4.35	0.73	มาก
3.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	37	35	6	1	1	4.33	0.77	มาก
3.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน	36	35	8	1	-	4.33	0.70	มาก
3.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	39	31	9	1	-	4.35	0.73	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง	41	28	10	1	-	4.36	0.75	มาก
ภาพรวม	**192**	**160**	**42**	**5**	**1**	**4.34**	**0.73**	**มาก**
4. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (4.1 - 4.5)								
4.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข	46	24	10	-	-	4.45	0.71	มาก
4.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข	42	29	7	2	-	4.39	0.75	มาก
4.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	42	26	11	1	-	4.36	0.76	มาก
4.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน	35	37	6	1	1	4.30	0.76	มาก
4.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม	35	35	9	1	-	4.30	0.71	มาก
ภาพรวม	**200**	**151**	**43**	**5**	**1**	**4.36**	**0.74**	**มาก**
5. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน (5.1 - 5.5)								
5.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคง	44	25	10	-	1	4.39	0.80	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
5.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้	41	29	8	1	1	4.35	0.81	มาก
5.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด	44	26	9	1	-	4.41	0.74	มาก
5.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม	39	32	8	1	-	4.36	0.71	มาก
5.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเองและครอบครัว	45	24	8	1	2	4.36	0.90	มาก
ภาพรวม	**213**	**136**	**43**	**4**	**4**	**4.38**	**0.79**	**มาก**
6. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.5)								
6.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	48	24	8	-	-	4.50	0.67	มาก
6.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	42	28	10	-	-	4.40	0.70	มาก
6.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน	47	23	10	-	-	4.46	0.71	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 80)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
6.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย	37	34	8	1	-	4.34	0.71	มาก
6.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต	48	22	9	1	-	4.46	0.74	มาก
ภาพรวม	**222**	**131**	**45**	**2**	**-**	**4.43**	**0.70**	**มาก**
ภาพรวมทั้งหมด	**1,233**	**895**	**238**	**26**	**8**	**4.38**	**0.72**	**มาก**

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมดของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน (ใน 4 ชุมชน) ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในภาพรวมรายด้าน พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกายมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.59) รองลงมา ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.70) ทักษะชีวิตด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.79) ทักษะชีวิตด้านสังคม ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.74) ทักษะชีวิตด้านปัญญา ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.73) และทักษะชีวิตด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.78) ตามลำดับ โดยความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในภาพรวมทั้ง 5 ด้านดังกล่าวนี้ อยู่ในระดับมาก

2.2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายชุมชน 4 ชุมชน ชุมชนละ 20 คน ปรากฏดังตารางที่ 17 - 20

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย (1.1 - 1.5)								
1.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
1.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน	17	3	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด
1.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด
1.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อสุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน	19	1	-	-	-	4.95	0.22	มากที่สุด
1.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือ	17	3	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
ตนเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่								
ภาพรวม	**87**	**13**	**0**	**-**	**-**	**4.87**	**0.25**	**มากที่สุด**
2. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ (2.1 - 2.5)								
2.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด	14	5	-	1	-	4.60	0.73	มากที่สุด
2.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง	12	7	-	1	-	4.50	0.74	มาก
2.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	13	6	-	1	-	4.55	0.74	มากที่สุด
2.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้	15	4	-	-	1	4.60	0.92	มากที่สุด
2.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวก มีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต	14	5	-	-	1	4.55	0.92	มากที่สุด
ภาพรวม	**68**	**27**	**-**	**3**	**2**	**4.56**	**0.66**	**มากที่สุด**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา (3.1 - 3.5)								
3.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	12	7	1	-	-	4.55	0.59	มากที่สุด
3.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	13	6	-	-	1	4.50	0.92	มาก
3.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน	12	8	-	-	-	4.60	0.49	มากที่สุด
3.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	14	6	-	-	-	4.70	0.46	มากที่สุด
3.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง	14	5	-	1	-	4.60	0.73	มากที่สุด
ภาพรวม	**65**	**32**	**1**	**1**	**1**	**4.59**	**0.52**	**มากที่สุด**

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
4. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (4.1 - 4.5)								
4.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข	15	4	1	-	-	4.70	0.56	มากที่สุด
4.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข	13	7	-	-	-	4.65	0.48	มากที่สุด
4.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	15	4	1	-	-	4.70	0.56	มากที่สุด
4.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน	13	5	1	1	-	4.50	0.81	มาก
4.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม	12	6	2	-	-	4.50	0.67	มาก
ภาพรวม	**68**	**26**	**5**	**1**	**-**	**4.61**	**0.50**	**มากที่สุด**
5. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน (5.1 - 5.5)								
5.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือ	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
การจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเอง/ครอบครัวได้อย่างมั่นคง								
5.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้	17	3	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด
5.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด	16	3	1	-	-	4.75	0.54	มากที่สุด
5.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม	14	5	1	-	-	4.65	0.57	มากที่สุด
5.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกัน/แก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเอง/ครอบครัว	15	3	1	1	-	4.60	0.80	มากที่สุด
ภาพรวม	**80**	**16**	**3**	**1**	**-**	**4.75**	**0.45**	**มากที่สุด**
6. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.5)								
6.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัย	15	4	1	-	-	4.70	0.56	มากที่สุด

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน								
6.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	10	9	1	-	-	4.45	0.59	มาก
6.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
6.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย	12	8	-	-	-	4.60	0.49	มากที่สุด
6.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม	**68**	**30**	**2**	**-**	**-**	**4.66**	**0.38**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด	**436**	**144**	**11**	**6**	**3**	**4.67**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมดของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คนในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.67, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมรายด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยระดับความต้องการการเรียนรู้ที่

มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด คือ ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกายโดยภาพรวม ($\overline{X}$ = 4.87, S.D. = 0.25) รองลงมา ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 4.75, S.D. = 0.45) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.66, S.D. = 0.38) ทักษะชีวิตด้านสังคม ($\overline{X}$ = 4.61, S.D. = 0.50) ทักษะชีวิตด้านปัญญา ($\overline{X}$ = 4.59, S.D. = 0.52) และทักษะชีวิตด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย (1.1 - 1.5)								
1.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง	8	11	1	-	-	4.35	0.57	มาก
1.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน	7	13	-	-	-	4.35	0.48	มาก
1.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย	9	11	-	-	-	4.45	0.50	มาก
1.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อ	9	9	2	-	-	4.35	0.65	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
สุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน								
1.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือตนเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่	10	8	2	-	-	4.40	0.66	มาก
ภาพรวม	**43**	**52**	**5**	**-**	**-**	**4.38**	**0.46**	**มาก**
2. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ (2.1 - 2.5)								
2.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด	3	15	2	-	-	4.05	0.50	มาก
2.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง	2	16	2	-	-	4.00	0.45	มาก
2.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	-	15	4	1	-	3.70	0.56	มาก
2.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้	3	14	3	-	-	4.00	0.55	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้								
2.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวก มีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต	4	13	3	-	-	4.05	0.59	มาก
ภาพรวม	**12**	**73**	**14**	**1**	**-**	**3.96**	**0.43**	**มาก**
3. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา (3.1 - 3.5)								
3.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	9	9	2	-	-	4.35	0.65	มาก
3.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	4	16	-	-	-	4.20	0.40	มาก
3.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน	5	13	2	-	-	4.15	0.57	มาก
3.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มี	6	11	3	-	-	4.15	0.65	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
คุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว								
3.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง	6	10	4	-	-	4.10	0.70	มาก
ภาพรวม	**30**	**59**	**11**	**-**	**-**	**4.19**	**0.47**	**มาก**
4. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (4.1 - 4.5)								
4.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข	4	10	6	-	-	3.90	0.70	มาก
4.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข	7	10	3	-	-	4.20	0.68	มาก
4.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	7	10	3	-	-	4.20	0.68	มาก
4.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับ	3	16	1	-	-	4.10	0.44	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
ของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน								
4.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม	6	12	2	-	-	4.20	0.60	มาก
ภาพรวม	**27**	**58**	**15**	**-**	**-**	**4.12**	**0.48**	**มาก**
5. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน (5.1 - 5.5)								
5.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเอง/ครอบครัวได้อย่างมั่นคง	8	6	6	-	-	4.10	0.83	มาก
5.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้	5	11	4	-	-	4.05	0.67	มาก
5.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด	5	11	4	-	-	4.05	0.67	มาก
5.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม	3	13	4	-	-	3.95	0.59	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
5.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกัน/แก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเอง/ครอบครัว	6	9	4	-	1	3.95	0.97	มาก
ภาพรวม	**27**	**50**	**22**	**-**	**1**	**4.02**	**0.58**	**มาก**
6. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.5)								
6.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	9	7	4	-	-	4.25	0.77	มาก
6.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	7	8	5	-	-	4.10	0.77	มาก
6.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน	7	11	2	-	-	4.25	0.62	มาก
6.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย	5	13	2	-	-	4.15	0.57	มาก
6.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	10	8	2	-	-	4.40	0.66	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
สิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต								
ภาพรวม	**38**	**47**	**15**	**-**	**-**	**4.23**	**0.53**	**มาก**
ภาพรวมทั้งหมด	**177**	**339**	**82**	**1**	**1**	**4.15**	**0.49**	**มาก**

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมดของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมรายด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยระดับความต้องการการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด คือ ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกายโดยภาพรวม ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.46) รองลงมาได้แก่ ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = 0.53) ทักษะชีวิตด้านปัญญา ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.47) ทักษะชีวิตด้านสังคม ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.48) ทักษะชีวิตด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 4.02, S.D. = 0.58) และทักษะชีวิตด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 3.96, S.D. = 0.43) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย (1.1 - 1.5)								
1.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด
1.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มี	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
ความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน								
1.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย	17	3	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด
1.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อสุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน	17	3	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด
1.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือตนเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม	**86**	**14**	**-**	**-**	**-**	**4.86**	**0.29**	**มากที่สุด**
2. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ (2.1 - 2.5)								
2.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด	12	8	-	-	-	4.60	0.49	มากที่สุด
2.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มี	9	11	-	-	-	4.45	0.50	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
จิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง								
2.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	13	7	-	-	-	4.65	0.48	มากที่สุด
2.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้	14	6	-	-	-	4.70	0.46	มากที่สุด
2.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวก มีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม	**64**	**36**	**-**	**-**	**-**	**4.64**	**0.37**	**มากที่สุด**
3. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา (3.1 - 3.5)								
3.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	13	7	-	-	-	4.65	0.48	มากที่สุด
3.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
3.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
3.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
ภาพรวม	**74**	**26**	**-**	**-**	**-**	**4.74**	**0.34**	**มากที่สุด**
4. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (4.1 - 4.5)								
4.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข	17	3	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด
4.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
4.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
4.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด
4.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม	13	7	-	-	-	4.65	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม	**78**	**22**	**-**	**-**	**-**	**4.78**	**0.34**	**มากที่สุด**
5. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน (5.1 - 5.5)								
5.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเอง/ครอบครัวได้อย่างมั่นคง	14	6	-	-	-	4.70	0.46	มากที่สุด
5.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้	14	6	-	-	-	4.70	0.46	มากที่สุด
5.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้	16	4	-	-	-	4.80	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด								
5.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด
5.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกัน/แก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเอง/ครอบครัว	19	1	-	-	-	4.95	0.22	มากที่สุด
ภาพรวม	**81**	**19**	**-**	**-**	**-**	**4.81**	**0.29**	**มากที่สุด**
6. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.5)								
6.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
6.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด
6.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน	18	2	-	-	-	4.90	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
6.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
6.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต	15	5	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
ภาพรวม	**81**	**19**	**-**	**-**	**-**	**4.81**	**0.29**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด	**464**	**136**	**-**	**-**	**-**	**4.77**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมดของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.77, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมรายด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยระดับความต้องการการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด คือ ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกายโดยภาพรวม ($\overline{X}$ = 4.86, S.D. = 0.29) รองลงมา ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 4.81, S.D. = 0.29) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.81, S.D. = 0.29) ทักษะชีวิตด้านสังคม ($\overline{X}$ = 4.78, S.D. = 0.34) ทักษะชีวิตด้านปัญญา ($\overline{X}$ = 4.74, S.D. = 0.34) และทักษะชีวิตด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 4.64, S.D. = 0.37) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย (1.1 - 1.5)								
1.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง	8	11	1	-	-	4.35	0.57	มาก
1.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน	3	15	1	1	-	4.00	0.63	มาก
1.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย	4	12	4	-	-	4.00	0.63	มาก
1.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อสุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน	3	14	3	-	-	4.00	0.55	มาก
1.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือ	6	10	4	-	-	4.10	0.70	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
ตนเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่								
ภาพรวม	**24**	**62**	**13**	**1**	**-**	**4.09**	**0.50**	**มาก**
2. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ (2.1 - 2.5)								
2.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด	3	9	7	1	-	3.70	0.78	มาก
2.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง	3	8	8	1	-	3.65	0.79	มาก
2.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	7	7	6	-	-	4.05	0.80	มาก
2.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้	3	10	7	-	-	3.80	0.68	มาก
2.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวก มีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต	6	6	5	3	-	3.75	1.04	มาก
ภาพรวม	**22**	**40**	**33**	**5**	**-**	**3.79**	**0.66**	**มาก**

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา (3.1 - 3.5)								
3.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	5	8	6	1	-	3.85	0.85	มาก
3.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	5	8	6	1	-	3.85	0.85	มาก
3.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน	4	9	6	1	-	3.80	0.81	มาก
3.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	3	10	6	1	-	3.75	0.77	มาก
3.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง	6	8	6	-	-	4.00	0.77	มาก
ภาพรวม	**23**	**43**	**30**	**4**	**-**	**3.85**	**0.64**	**มาก**

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
4. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (4.1 - 4.5)								
4.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข	10	7	3	-	-	4.35	0.73	มาก
4.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข	6	8	4	2	-	3.90	0.94	มาก
4.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	4	8	7	1	-	3.75	0.83	มาก
4.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน	3	12	4	-	1	3.80	0.87	มาก
4.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม	4	10	5	1	-	3.85	0.79	มาก
ภาพรวม	**27**	**45**	**23**	**4**	**1**	**3.93**	**0.69**	**มาก**
5. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน (5.1 - 5.5)								
5.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือ	4	11	4	-	1	3.85	0.91	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	**ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)**					$\bar{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**			
การจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเอง/ครอบครัวได้อย่างมั่นคง								
5.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้	5	9	4	1	1	3.80	1.03	มาก
5.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด	7	8	4	1	-	4.05	0.86	มาก
5.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม	4	12	3	1	-	3.95	0.74	มาก
5.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกัน/แก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเอง/ครอบครัว	5	11	3	-	1	3.95	0.92	มาก
ภาพรวม	**25**	**51**	**18**	**3**	**3**	**3.92**	**0.71**	**มาก**
6. ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.5)								
6.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัย	9	8	3	-	-	4.30	0.71	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้ (n = 20)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน								
6.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	7	9	4	-	-	4.15	0.73	มาก
6.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน	7	5	8	-	-	3.95	0.86	มาก
6.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย	5	8	6	1	-	3.85	0.85	มาก
6.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต	7	5	7	1	-	3.90	0.94	มาก
ภาพรวม	**35**	**35**	**28**	**2**	**-**	**4.03**	**0.68**	**มาก**
ภาพรวมทั้งหมด	**156**	**276**	**145**	**19**	**4**	**3.94**	**0.65**	**มาก**

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมดของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.94, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยภาพรวมรายด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยระดับความต้องการการ

เรียนรู้ที่มค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด คือ ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกายโดยภาพรวม ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 0.50) รองลงมา ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = 0.68) ทักษะชีวิตด้านสังคม ($\overline{X}$ = 3.93, S.D. = 0.69) ทักษะชีวิตด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 3.92, S.D. = 0.71) ทักษะชีวิตด้านปัญญา ($\overline{X}$ = 3.85, S.D. = 0.64) และทักษะชีวิตด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

3.1.3 **ผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

1) ผลการศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ก่อนการเรียนรู้

จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนตัวอย่าง 4 ชุมชน ตามข้อ 3.1.1 และผลการศึกษาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน 80 คน จาก 4 ชุมชน ชุมชนละ 20 คน) ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามข้อ 3.1.2 ผู้วิจัยได้นำมาทำการวิเคราะห์เพื่อออกแบบและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสำนักงาน กศน. ดังรายละเอียดที่นำเสนอในบทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบรวมพลัง (Collaborative Learning Model) ให้กับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชน 4 ชุมชน คือ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ (ชุมชนเมือง) แขวงบางบอนเหนือ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง (ชุมชนเมือง) แขวงคลองบางพราน ชุมชนสถานีรางโพธิ์ (ชุมชนชานเมือง) แขวงบางบอนใต้ และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา (ชุมชนแออัด) แขวงคลองบางพราน ชุมชนละ 20 คน ใช้สถานที่ในชุมชน โดยวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ครู กศน.ตำบลในพื้นที่จำนวน 4 คน ครู จำนวน 3 คน และนักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน ซึ่งทุกคนเป็นบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน โดยซึ่งมีการเตรียมพร้อมในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ (ดูรายชื่อวิทยากร/ครูผู้สอนในภาคผนวก ช : 714) เป็นทีมวิทยากร/ครูผู้สอน โดยทำการสอนในลักษณะเป็นทีม (Team Teaching) ระยะเวลา 30 ชั่วโมง โดยมีการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก : 576) ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน (ดูรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 667) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.86 - 1.00 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 698)

ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีทักษะชีวิต ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ก่อนการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (1.1 - 1.11)								
1.1 ทำกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมกับวัยและสภาพของร่างกาย เช่น การเดินเร็ว การยืด เหยียดกล้ามเนื้อ การทำกิจกรรมงานบ้าน (การกวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ปลูกต้นไม้ทำสวน ฯลฯ)การเดินเล่นภายในบ้าน การขี่จักรยานยามเย็น การเต้นรำ การออกกำลังกายแบบแอโรบิก การยกน้ำหนักที่เพิ่มความหนักมากขึ้น การว่ายน้ำ เป็นต้น	-	1	38	41	-	2.50	0.52	น้อย
1.2 รับประทานอาหารมื้อหลักวันละ 3 มื้อ พอประมาณมีครบ 5 หมู่ และอาหารว่าง 2 มื้อที่มีกากใยสูง เช่น ผักสด ผลไม้ ถั่ว เป็นต้น	-	-	38	42	-	2.48	0.50	น้อย

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1.3 ดื่มน้ำสะอาดหรือเลือกดื่มน้ำสมุนไพรไม่หวานจัดสลับกับน้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 6 - 8 แก้ว	-	1	37	42	-	2.49	0.52	น้อย
1.4 รับประทานอาหารมื้อเย็นก่อนเข้านอนอย่างน้อย 2 ชั่วโมง	-	-	41	39	-	2.51	0.50	ปานกลาง
1.5 พักผ่อนอย่างเพียงพอ (ประมาณ 7 - 8 ชั่วโมงต่อคืนและมีการงีบระหว่างวันประมาณ 30 - 60 นาที)	-	-	38	42	-	2.48	0.50	น้อย
1.6 ตรวจสุขภาพประจำปีหรือตามคำแนะนำของแพทย์	-	-	36	44	-	2.45	0.50	น้อย
1.7 ดูแลสุขภาพอนามัยของช่องปากให้สะอาดด้วยตนเอง	-	-	36	44	-	2.45	0.50	น้อย
1.8 ดูแลถนอมดวงตา เช่น หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ที่มีแสงสว่างจ้ามากเกินไป และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติทางตาต่าง ๆ เช่น อาการตามัวเฉียบพลัน ปวดตามาก เป็นต้น	-	-	33	47	-	2.41	0.49	น้อย
1.9 ถ่ายอุจจาระวันละ 1 - 3 ครั้งหรือไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์	-	-	43	37	-	2.54	0.50	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1.10 อาบน้ำอุณหภูมิปกติหรืออุณหภูมิที่เหมาะสมเพื่อทำความสะอาดร่างกายวันละ 1 - 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 10 - 15 นาที	-	-	43	37	-	2.54	0.50	ปานกลาง
1.11 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่หรือเสพสารเสพติดทุกชนิด	-	25	55	-	-	3.31	0.46	ปานกลาง
ภาพรวม	**-**	**27**	**438**	**415**	**-**	**2.56**	**0.50**	**ปานกลาง**
2. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (2.1 - 2.8)								
2.1 นั่งสมาธิเพื่อฝึกปฏิบัติตนให้จิตใจผ่องใสลดความคิดฟุ้งซ่านและจดจ่ออยู่กับปัจจุบัน	-	-	34	46	-	2.43	0.49	น้อย
2.2 รู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อลูกหลานสมาชิกในครอบครัวหรือสังคม	-	-	40	40	-	2.50	0.50	น้อย
2.3 เข้าใจ อดทน และยอมรับกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ	-	-	39	41	-	2.49	0.50	น้อย
2.4 รู้เท่าทันอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง ไม่โกรธหรือหงุดหงิดง่าย	-	-	40	40	-	2.50	0.50	น้อย
2.5 ทำงานอดิเรกหรือพักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย	-	-	42	38	-	2.53	0.50	ปานกลาง
2.6 ไปวัดหรือศาสนสถานเพื่อทำบุญสวดมนต์	-	-	45	35	-	2.56	0.50	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
หรืออ่านหนังสือธรรมะตามศาสนาที่นับถือเพื่อเป็นที่พึ่งหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ								
2.7 เล่นเกมฝึกสมองกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิดเพื่อเพิ่มความสามารถของสมอง การสร้างสมาธิ ความจำ การเรียนรู้ การรับรู้ การตอบสนอง การควบคุมอารมณ์ และความสนุกเพลิดเพลิน	-	-	36	44	-	2.45	0.50	น้อย
2.8 อ่านหนังสือที่ชอบหรือที่สนใจเพื่อช่วยลดความเครียดและช่วยในการนอนหลับ	-	-	33	47	-	2.41	0.49	น้อย
ภาพรวม	**-**	**-**	**309**	**331**	**-**	**2.48**	**0.50**	**น้อย**
3. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (3.1 3.8)								
3.1 อ่านหนังสือหรือติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ) เพื่อใช้สมองฝึกการคิดวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ที่สนใจ	-	-	34	46	-	2.43	0.49	น้อย
3.2 ฝึกบริหารสมอง เช่น การบวกเลข การเล่นเกม เป็นต้น	-	-	32	48	-	2.40	0.49	น้อย

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3.3 เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การเรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ ๆ เช่น การทำธุรกรรมฝาก - ถอน - โอนเงินทางออนไลน์ การดาวน์โหลดเพลง - ภาพยนตร์ การสืบค้นความรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นต้น	-	-	32	48	-	2.40	0.49	น้อย
3.4 พิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันโดยใช้ความรู้ เหตุผล และสติอย่างรอบคอบ	-	-	32	48	-	2.40	0.49	น้อย
3.5 ตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ๆ ในชีวิตประจำวัน พิจารณาถึงผลดีผลเสียอย่างรอบด้าน และคุณธรรม จริยธรรม	-	-	29	51	-	2.36	0.48	น้อย
3.6 กล้าที่จะเรียนรู้และทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ	-	-	32	48	-	2.40	0.49	น้อย
3.7 ชอบขวนขวายแสวงหาความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอโดยมีความเชื่อมั่นว่าตัวเองสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้	-	-	37	43	-	2.46	0.50	น้อย
ภาพรวม	**-**	**-**	**228**	**332**	**-**	**2.41**	**0.49**	**น้อย**

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
4. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (4.1 - 4.8)								
4.1 ปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนอย่างมีความสุข	-	-	46	34	-	2.58	0.49	ปานกลาง
4.2 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว	-	-	48	32	-	2.60	0.49	ปานกลาง
4.3 เป็นผู้ให้และผู้รับในครอบครัวด้วยความยินดี	-	-	42	38	-	2.53	0.50	ปานกลาง
4.4 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว	-	-	43	37	-	2.54	0.50	ปานกลาง
4.5 ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การเล่นบอร์ดเกม การต่อจิ๊กซอว์ การเล่นตัวต่อเลโก้ การช่วยกันทำความสะอาดและตกแต่งบ้าน การปลูกต้นไม้และการจัดสวนด้วยกัน การทำอาหารร่วมกันและรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตา การดูโทรทัศน์ด้วยกัน การร้องเพลงคาราโอเกะด้วยกัน เป็นต้น	-	-	43	37	-	2.54	0.50	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
4.6 สร้างขวัญกำลังใจให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว	-	-	41	39	-	2.51	0.50	ปานกลาง
4.7 เข้าร่วมกิจกรรมพบปะกับสังคมภายนอก เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น	-	-	48	32	-	2.60	0.49	ปานกลาง
4.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ ประสบการณ์หรือภูมิปัญญากับเพื่อนบ้านหรือเพื่อนสมาชิกในชุมชน	-	-	46	34	-	2.58	0.49	ปานกลาง
ภาพรวม	**-**	**-**	**357**	**283**	**-**	**2.56**	**0.50**	**ปานกลาง**
5. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (5.1 - 5.7)								
5.1 วางแผนการเงินไว้ใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การเก็บออมหรือสะสมเงินทองในรูปแบบต่าง ๆ การเป็นสมาชิกกองทุนต่าง ๆ เป็นต้น	-	-	30	50	-	2.38	0.48	น้อย
5.2 หารายได้เสริมหรือการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและเวลาว่างที่มี	-	-	28	52	-	2.35	0.48	น้อย
5.3 ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำวันหรือเป็นรายเดือนของตนเองหรือของครอบครัว	-	-	30	50	-	2.38	0.48	น้อย

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
5.4 จัดการชำระหนี้สินให้หมดโดยเร็วที่สุดหรือไม่สร้างภาระหนี้สิน	-	-	27	53	-	2.34	0.47	น้อย
5.5 ประหยัดอดออมอย่างเหมาะสม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์	-	-	30	50	-	2.38	0.48	น้อย
5.6 นำเงินออมไปลงทุนที่ให้ผลกำไรแน่นอน มีดอกผลแน่นอนหรือเงินปันผลที่ชัดเจน เช่น การซื้อสลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. เป็นต้น	-	-	21	59	-	2.26	0.44	น้อย
5.7 เพิ่มรายได้จากการขายทรัพย์สินที่ไม่จำเป็น เช่น ของสะสม จำพวกกระเป๋า รองเท้า เสื้อผ้านาฬิกา เครื่องประดับ เป็นต้น	-	-	21	59	-	2.26	0.44	น้อย
ภาพรวม	**-**	**-**	**187**	**373**	**-**	**2.33**	**0.47**	**น้อย**
6. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.9)								
6.1 จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวในตำแหน่งที่สามารถหยิบจับได้ง่ายสะดวก	-	1	36	43	-	2.48	0.52	น้อย
6.2 จัดสิ่งของในบ้านและบริเวณบ้านเป็นระเบียบไม่ให้เกิดความเสี่ยงต่อการสะดุดหรือเกิดการหกล้ม	-	1	42	37	-	2.55	0.52	ปานกลาง
6.3 เลือกสวมใส่รองเท้าที่เดินได้มั่นคง ไม่ลื่น	-	-	48	32	-	2.60	0.49	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
และด้านหน้าเชิดขึ้นเล็กน้อยเพื่อป้องกันการเดินสะดุดเท้าตัวเอง								
6.4 อยู่ในที่โล่งแจ้งอากาศถ่ายเทได้ดีและอากาศบริสุทธิ์	-	-	46	34	-	2.58	0.49	ปานกลาง
6.5 จัดสภาพแวดล้อมการนอนที่ดีเงียบสงบและอากาศถ่ายเทได้สะดวก	-	-	36	44	-	2.45	0.50	น้อย
6.6 จัดสภาพพื้นบ้าน ห้องน้ำ บันไดบ้านที่ป้องกันการเดินลื่นหกล้ม เช่น ใช้แผ่นยางกันลื่นบริเวณบันได ไม่วางพรมเช็ดเท้าไว้ที่บริเวณบันได ห้องน้ำหรืออ่างอาบน้ำติดผ้ายางกันลื่น เป็นต้น	-	-	38	42	-	2.48	0.50	น้อย
6.7 ใช้ดวงไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนที่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทางเดินไปห้องน้ำบริเวณบันได และมีสวิตช์ไฟที่สามารถปิด - เปิดได้สะดวก	-	-	37	43	-	2.46	0.50	น้อย
6.8 ช่วยดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน เช่น การจัดการขยะ การดูแลพื้นที่สีเขียว และการ	-	-	42	38	-	2.53	0.50	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่ ปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม								
6.9 เลือกเดินหรือมุมพักผ่อนในที่สาธารณะที่ปลอดภัยจากการเดินสะดุดหรือลื่นหกล้มหรือเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ	-	-	44	36	-	2.55	0.50	ปานกลาง
ภาพรวม	**-**	**2**	**369**	**349**	**-**	**2.52**	**0.50**	**ปานกลาง**
ภาพรวมทั้งหมด	**-**	**29**	**1,888**	**2,083**	**-**	**2.48**	**0.49**	**น้อย**

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาระดับการมีทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมดระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ก่อนการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.48, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณารายด้านโดยภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย) และทักษะชีวิตด้านสังคม (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม) อยู่ในระดับปานกลางเท่ากันทั้งค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\overline{X}$ = 2.56, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การมีทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม) อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.52, S.D. = 0.50) การมีทักษะชีวิตด้านจิตใจ (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.48, S.D. = 0.50) การมีทักษะชีวิตด้านปัญญา (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา) อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.41, S.D. = 0.49) และการมีทักษะชีวิตด้านการเงิน (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน) อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.33, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

2) ผลการศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หลังสิ้นสุดการเรียนรู้

การศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันกับที่สอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าวก่อนการเรียนรู้ดังที่กล่าวแล้วตามข้อ 1) โดยสอบถามผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คนเดิมหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน แล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีทักษะชีวิต ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (1.1 - 1.11)								
1.1 ทำกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมกับวัยและสภาพของร่างกาย เช่น การเดินเร็ว การยืด เหยียดกล้ามเนื้อ การทำกิจกรรมงานบ้าน (การกวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ปลูกต้นไม้ทำสวน ฯลฯ)การเดินเล่นภายในบ้าน การขี่จักรยานยามเย็น การเต้นรำ การออกกำลังกายแบบแอโรบิก การยกน้ำหนักที่เพิ่ม	43	32	5	-	-	4.48	0.61	มาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ความหนักมากขึ้น การว่ายน้ำ เป็นต้น								
1.2 รับประทานอาหารมื้อหลักวันละ 3 มื้อ พอประมาณมีครบ 5 หมู่ และอาหารว่าง 2 มื้อที่มีกากใยสูง เช่น ผักสด ผลไม้ ถั่ว เป็นต้น	45	29	6	-	-	4.49	0.63	มาก
1.3 ดื่มน้ำสะอาดหรือเลือกดื่มน้ำสมุนไพรไม่หวานจัดสลับกับน้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 6 - 8 แก้ว	40	37	3	-	-	4.46	0.57	มาก
1.4 รับประทานอาหารมื้อเย็นก่อนเข้านอนอย่างน้อย 2 ชั่วโมง	41	34	5	-	-	4.45	0.61	มาก
1.5 พักผ่อนอย่างเพียงพอ (ประมาณ 7 - 8 ชั่วโมงต่อคืนและมีการงีบระหว่างวันประมาณ 30 - 60 นาที)	43	34	3	-	-	4.50	0.57	มาก
1.6 ตรวจสุขภาพประจำปีหรือตามคำแนะนำของแพทย์	52	28	-	-	-	4.65	0.48	มากที่สุด
1.7 ดูแลสุขภาพอนามัยของช่องปากให้สะอาดด้วยตนเอง	50	25	5	-	-	4.56	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1.8 ดูแลถนอมดวงตา เช่น หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ที่มีแสงสว่างจ้ามากเกินไป และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติทางตาต่าง ๆ เช่น อาการตามัวเฉียบพลัน ปวดตามาก เป็นต้น	42	35	3	-	-	4.49	0.57	มาก
1.9 ถ่ายอุจจาระวันละ 1 - 3 ครั้งหรือไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์	55	25	-	-	-	4.69	0.46	มากที่สุด
1.10 อาบน้ำอุณหภูมิปกติหรืออุณหภูมิที่เหมาะสมเพื่อทำความสะอาดร่างกายวันละ 1 - 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 10 - 15 นาที	39	33	8	-	-	4.39	0.66	มาก
1.11 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่หรือเสพสารเสพติดทุกชนิด	0	0	37	43	-	2.46	0.50	น้อย
ภาพรวม	**450**	**312**	**75**	**43**	**-**	**4.33**	**0.57**	**มาก**
2. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (2.1 - 2.8)								
2.1 นั่งสมาธิเพื่อฝึกปฏิบัติตนให้จิตใจผ่องใสลดความคิดฟุ้งซ่านและจดจ่ออยู่กับปัจจุบัน	43	35	2	-	-	4.51	0.55	มากที่สุด
2.2 รู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อลูกหลานสมาชิกในครอบครัวหรือสังคม	50	26	4	-	-	4.58	0.59	มากที่สุด
2.3 เข้าใจ อดทน และยอมรับกับสภาพ	43	34	3	-	-	4.50	0.57	มาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ								
2.4 รู้เท่าทันอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเองไม่โกรธหรือหงุดหงิดง่าย	48	32	-	-	-	4.60	0.49	มากที่สุด
2.5 ทำงานอดิเรกหรือพักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย	45	35	-	-	-	4.56	0.50	มากที่สุด
2.6 ไปวัดหรือศาสนสถานเพื่อทำบุญสวดมนต์หรืออ่านหนังสือธรรมะตามศาสนาที่นับถือเพื่อเป็นที่พึ่งหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ	48	32	-	-	-	4.60	0.49	มากที่สุด
2.7 เล่นเกมฝึกสมองกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิดเพื่อเพิ่มความสามารถของสมอง การสร้างสมาธิ ความจำ การเรียนรู้ การรับรู้ การตอบสนอง การควบคุมอารมณ์ และความสนุกเพลิดเพลิน	44	36	-	-	-	4.55	0.50	มากที่สุด
2.8 อ่านหนังสือที่ชอบหรือที่สนใจเพื่อช่วยลดความเครียดและช่วยในการนอนหลับ	42	38	-	-	-	4.53	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	**363**	**268**	**9**	**-**	**-**	**4.55**	**0.52**	**มากที่สุด**
3. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (3.1 3.8)								
3.1 อ่านหนังสือหรือติดตามข่าวสารต่าง ๆ	46	31	3	-	-	4.54	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ) เพื่อใช้สมองฝึกการคิดวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ที่สนใจ								
3.2 ฝึกบริหารสมอง เช่น การบวกเลข การเล่นเกม เป็นต้น	48	30	2	-	-	4.58	0.54	มากที่สุด
3.3 เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การเรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ ๆ เช่น การทำธุรกรรมฝาก - ถอน - โอนเงินทางออนไลน์ การดาวน์โหลดเพลง - ภาพยนตร์ การสืบค้นความรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นต้น	48	31	1	-	-	4.59	0.52	มากที่สุด
3.4 พิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันโดยใช้ความรู้เหตุผล และสติอย่างรอบคอบ	48	29	3	-	-	4.56	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3.5 ตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ๆ ในชีวิตประจำวัน พิจารณาถึงผลดีผลเสียอย่างรอบด้าน และคุณธรรม จริยธรรม	50	29	1	-	-	4.61	0.51	มากที่สุด
3.6 กล้าที่จะเรียนรู้และทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ	50	30	-	-	-	4.63	0.48	มากที่สุด
3.7 ชอบขวนขวายแสวงหาความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอโดยมีความเชื่อมั่นว่าตัวเองสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้	45	35	-	-	-	4.56	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	**335**	**215**	**10**	**-**	**-**	**4.58**	**0.53**	**มากที่สุด**
4. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (4.1 - 4.8)								
4.1 ปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนอย่างมีความสุข	46	33	1	-	-	4.56	0.52	มากที่สุด
4.2 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว	47	32	1	-	-	4.58	0.52	มากที่สุด
4.3 เป็นผู้ให้และผู้รับในครอบครัวด้วยความยินดี	42	36	2	-	-	4.50	0.55	มาก
4.4 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว	44	33	3	-	-	4.51	0.57	มากที่สุด
4.5 ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ใน	43	35	2	-	-	4.51	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ครอบครัว เช่น การเล่นบอร์ดเกม การต่อจิ๊กซอว์ การเล่นตัวต่อเลโก้ การช่วยกันทำความสะอาดและตกแต่งบ้าน การปลูกต้นไม้และการจัดสวนด้วยกัน การทำอาหารร่วมกันและรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตา การดูโทรทัศน์ด้วยกัน การร้องเพลงคาราโอเกะด้วยกัน เป็นต้น								
4.6 สร้างขวัญกำลังใจให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว	42	36	2	-	-	4.50	0.55	มาก
4.7 เข้าร่วมกิจกรรมพบปะกับสังคมภายนอก เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น	48	30	2	-	-	4.58	0.54	มากที่สุด
4.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ ประสบการณ์หรือภูมิปัญญากับเพื่อนบ้านหรือเพื่อนสมาชิกในชุมชน	46	31	3	-	-	4.54	0.57	มากที่สุด
ภาพรวม	**358**	**266**	**16**	**-**	**-**	**4.53**	**0.55**	**มากที่สุด**
5. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (5.1 - 5.7)								
5.1 วางแผนการเงินไว้ใช้ในการดูแลตนเอง	50	25	5	-	-	4.56	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
เช่น การเก็บออมหรือสะสมเงินทองในรูปแบบต่าง ๆ การเป็นสมาชิกกองทุนต่าง ๆ เป็นต้น								
5.2 หารายได้เสริมหรือการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและเวลาว่างที่มี	52	26	2	-	-	4.63	0.53	มากที่สุด
5.3 ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำวันหรือเป็นรายเดือนของตนเองหรือของครอบครัว	50	30	-	-	-	4.63	0.48	มากที่สุด
5.4 จัดการชำระหนี้สินให้หมดโดยเร็วที่สุดหรือไม่สร้างภาระหนี้สิน	53	27	-	-	-	4.66	0.47	มากที่สุด
5.5 ประหยัดอดออมอย่างเหมาะสม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์	50	28	2	-	-	4.60	0.54	มากที่สุด
5.6 นำเงินออมไปลงทุนที่ให้ผลกำไรแน่นอน มีดอกผลแน่นอนหรือเงินปันผลที่ชัดเจน เช่น การซื้อสลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. เป็นต้น	59	18	3	-	-	4.70	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
5.7 เพิ่มรายได้จากการขายทรัพย์สินที่ไม่จำเป็น เช่น ของสะสม จำพวกกระเป๋า รองเท้า เสื้อผ้า นาฬิกา เครื่องประดับ เป็นต้น	59	21	-	-	-	4.74	0.44	มากที่สุด
ภาพรวม	**373**	**175**	**12**	**-**	**-**	**4.64**	**0.52**	**มากที่สุด**
6. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.9)								
6.1 จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวในตำแหน่งที่สามารถหยิบจับได้ง่ายสะดวก	44	36	-	-	-	4.55	0.50	มากที่สุด
6.2 จัดสิ่งของในบ้านและบริเวณบ้านเป็นระเบียบไม่ให้เกิดความเสี่ยงต่อการสะดุดหรือเกิดการหกล้ม	42	35	3	-	-	4.49	0.57	มาก
6.3 เลือกสวมใส่รองเท้าที่เดินได้มั่นคง ไม่ลื่น และด้านหน้าเชิดขึ้นเล็กน้อยเพื่อป้องกันการเดินสะดุดเท้าตัวเอง	48	32	-	-	-	4.60	0.49	มากที่สุด
6.4 อยู่ในที่โล่งแจ้งอากาศถ่ายเทได้ดีและอากาศบริสุทธิ์	46	34	-	-	-	4.58	0.49	มากที่สุด
6.5 จัดสภาพแวดล้อมการนอนที่ดีเงียบสงบและอากาศถ่ายเทได้สะดวก	42	36	2	-	-	4.50	0.55	มาก
6.6 จัดสภาพพื้นบ้าน ห้องน้ำ บันไดบ้านที่	42	35	3	-	-	4.49	0.57	มาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน (n = 80)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ป้องกันการเดินลื่นหกล้ม เช่น ใช้แผ่นยางกันลื่นบริเวณบันได ไม่วางพรมเช็ดเท้าไว้ที่บริเวณบันได ห้องน้ำหรืออ่างอาบน้ำติดผ้ายางกันลื่น เป็นต้น								
6.7 ใช้ดวงไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนที่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทางเดินไปห้องน้ำบริเวณบันได และมีสวิตช์ไฟที่สามารถปิด - เปิดได้สะดวก	43	34	3	-	-	4.50	0.57	มาก
6.8 ช่วยดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน เช่น การจัดการขยะ การดูแลพื้นที่สีเขียว และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่ ปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	42	38	-	-	-	4.53	0.50	มากที่สุด
6.9 เลือกเดินหรือมุมพักผ่อนในที่สาธารณะที่ปลอดภัยจากการเดินสะดุดหรือลื่นหกล้มหรือเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ	44	36	-	-	-	4.55	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	**393**	**316**	**11**	**-**	**-**	**4.53**	**0.53**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด	**2,272**	**1,552**	**133**	**43**	**-**	**4.53**	**0.53**	**มากที่สุด**

จากตาราง 22 เมื่อพิจารณาระดับการมีทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้งหมด (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณารายด้านโดยภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะชีวิตด้านการเงิน (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ การมีทักษะชีวิตด้านปัญญา (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.53) การมีทักษะด้านจิตใจ (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.52) การมีทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.53) การมีทักษะชีวิตด้านสังคม (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.55) และการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย (ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย) อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.33, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

3.1.4 **ผลการศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 582) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดูรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 675) ได้ค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 704) ข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 23 และ 24 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของวิทยากร/ครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปด้านต่าง ๆ

ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	4	50.00
1.2 หญิง	4	50.00
รวม	**8**	**100.00**
2. อายุ		
2.1 21 - 30 ปี	1	12.50
2.2 31 - 40 ปี	3	37.50
2.3 41 - 50 ปี	3	37.50
2.4 51 - 60 ปี	1	12.50
รวม	**8**	**100.00**
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	3	37.50
3.2 ปริญญาโท	5	62.50
รวม	**8**	**100.00**
4. ตำแหน่งในฐานะบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน		
4.1 ครู	3	37.50
4.2 นักวิชาการศึกษา	1	12.50
4.3 ครู กศน.ตำบล	4	50.00
รวม	**8**	**100.00**
5. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนผู้สูงอายุ		
5.1 1 - 5 ปี	2	25.00
5.2 6 - 10 ปี	4	50.00
5.3 มากกว่า 10 ปี	2	25.00
รวม	**8**	**100.00**
6. กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนที่รับผิดชอบเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร		
6.1 กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ	8	100.00
6.2 กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน	8	100.00
6.3 กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้	8	100.00
6.4 กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน	8	100.00

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. เนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่สอน		
7.1 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย	1	12.50
7.2 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ	1	12.50
7.3 ทักษะชีวิตด้านปัญญา	2	25.00
7.4 ทักษะชีวิตด้านสังคม	2	25.00
7.5 ทักษะชีวิตด้านการเงิน	1	12.50
7.6 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	1	12.50
8. ความคุ้นเคยกับชุมชนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง		
8.1 มาก	8	100.00
8.2 ค่อนข้างมาก	-	-
8.3 ปานกลาง	-	-
8.4 ค่อนข้างน้อย	-	-
8.5 น้อย	-	-
รวม	**8**	**100.00**
9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร		
9.1 มาก	8	100.00
9.2 ค่อนข้างมาก	-	-
9.3 ปานกลาง	-	-
9.4 ค่อนข้างน้อย	-	-
9.5 น้อย	-	-
รวม	**8**	**100.00**

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน จำนวน 8 คน ปรากฏดังนี้

1. **เพศ** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนมีทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่ากัน (เพศชายร้อยละ 50.00 และเพศหญิงร้อยละ 50.00)

2. **อายุ** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 37.50) และช่วงอายุ 41 - 50 ปี (ร้อยละ 37.50) ส่วนที่เหลืออยู่ในช่วงอายุ 21 - 30 ปี (ร้อยละ 12.50) และช่วงอายุ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

3. **ระดับการศึกษา** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 62.50) ส่วนที่เหลือร้อยละ 37.50 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

4. **ตำแหน่งในฐานะบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครู กศน.ตำบล (ร้อยละ 50.00) รองลงมา เป็นครู (ร้อยละ 37.50) และเป็นนักวิชาการศึกษา (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

5. **ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนผู้สูงอายุ** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี (ร้อยละ 50.00) ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และร้อยละ 25.00 มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

6. **กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนที่รับผิดชอบเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คน (ร้อยละ 100.00) รับผิดชอบเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ชุมชน คือ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ กลุ่มผู้สูงอายุตัวอย่างในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้ และกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

7. **เนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่รับผิดชอบ** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนส่วนใหญ่รับผิดชอบเนื้อหาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทักษะของผู้สูงอายุด้านปัญญา (ร้อยละ 25.00) และด้านสังคม (ร้อยละ 25.00) ส่วนที่เหลือรับผิดชอบเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของผู้สูงอายุด้านร่างกาย (ร้อยละ 12.50) ด้านจิตใจ (ร้อยละ 12.50) ด้านการเงิน (ร้อยละ 12.50) และด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 12.50)

8. **ความคุ้นเคยกับชุมชนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คน (ร้อยละ 100.00) มีความคุ้นเคยกับชุมชนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก

9. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คน (ร้อยละ 100.00) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในระดับมาก

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือ	ระดับความพึงพอใจ (n = 8)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ (1.1 - 1.8)								
1.1 ความเหมาะสมของขนาดรูปเล่มของคู่มือ	6	2	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
1.2 ความเหมาะสมของขนาดและรูปแบบของตัวอักษรของคู่มือ	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
1.3 ความเหมาะสมของรูปแบบการพิมพ์ของคู่มือ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 การจัดรูปแบบหน้าของคู่มือ (เช่น การจัดวางข้อความ ตาราง และแผนภาพประกอบ) อ่านง่ายและเป็นระเบียบ	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
1.5 ความคมชัดของตัวอักษร ตาราง และแผนภาพประกอบ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
1.6 การจัดทำสารบัญที่ช่วยให้ง่ายและสะดวกต่อการเปิดอ่านเนื้อหาหรือสืบค้นข้อมูล	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
1.7 ความเหมาะสมของคุณภาพของกระดาษที่ใช้ในการจัดพิมพ์คู่มือ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
1.8 ความแข็งแรงและทนทานต่อการใช้งานในระยะยาวของคู่มือ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	**60**	**4**	**-**	**-**	**-**	**4.94**	**0.14**	**มากที่สุด**
2. ด้านเนื้อหาของคู่มือ (2.1 - 2.4)								
2.1 เนื้อหาในคู่มือมีความครอบคลุมแนวปฏิบัติในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของคู่มือ	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
2.2 การจัดลำดับเนื้อหาในคู่มือในแต่ละบทมีความเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล ง่ายต่อการทำความเข้าใจและช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการนำคู่มือไปใช้	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือ	ระดับความพึงพอใจ (n = 8)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
2.3 คำอธิบายเนื้อหาความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่าง ๆ ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ ช่วยให้เกิดแนวคิดและครอบคลุมแนวปฏิบัติทุกขั้นตอน	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาความรู้ในคู่มือมีแหล่งอ้างอิงทางวิชาการที่ถูกต้อง ชัดเจน และเชื่อถือได้	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
ภาพรวม	**29**	**3**	**-**	**-**	**-**	**4.91**	**0.25**	**มากที่สุด**
3. ด้านประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน (3.1 - 3.5)								
3.1 คู่มือช่วยสนับสนุนให้วิทยากร/ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุได้ตรงตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ตามที่รูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครกำหนดไว้	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 คู่มือให้แนวทางการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะชีวิตของผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้าน คือ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 คู่มือช่วยให้วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเข้าใจและตระหนักถึงองค์ความรู้หรือหลักการทางวิชาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือ	ระดับความพึงพอใจ (n = 8)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3.4 คู่มือช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชนได้	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
3.5 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้ประโยชน์ของคู่มือในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	**38**	**-**	**-**	**-**	**-**	**4.95**	**0.13**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด	**127**	**7**	**-**	**-**	**-**	**4.93**	**0.17**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมด พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.93, S.D. = 0.17) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือทุกด้านโดยภาพรวมในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ระดับความพึงพอใจสูงที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.13) รองลงมา ได้แก่ ด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ ($\overline{X}$ = 4.94, S.D.= 0.14) และด้านเนื้อหาของคู่มือ ($\overline{X}$ = 4.91, S.D. = 0.25) ตามลำดับ

3.1.5 **ผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครผู้วิจัยใช้แบบสอบถามตามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จากผลการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ก : 587) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือต้องการศึกษา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดูรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ : 681) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ : 707) สอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น (n = 8)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ด้านความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบ (Accuracy) (1.1 - 1.4)								
1.1 เนื้อหาสาระและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบครอบคลุมแนวปฏิบัติตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาสาระและวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่กำหนดไว้	7	-	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
1.3 เนื้อหาสาระและวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น (n = 8)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
1.4 วิธีดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบถูกต้องตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	**31**	**1**	**-**	**-**	**-**	**4.97**	**0.08**	**มากที่สุด**
2. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) (2.1 - 2.4)								
2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทและลักษณะเฉพาะของชุมชนที่นำรูปแบบไปใช้	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
2.2 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) และชุมชน และความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 รูปแบบให้ความสำคัญและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรชุมชน รวมทั้งการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
2.4 การดำเนินการตามรูปแบบมีความเหมาะสมกับทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) และชุมชน	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	**30**	**2**	**-**	**-**	**-**	**4.94**	**0.17**	**มากที่สุด**
3. ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility) (3.1 - 3.4)								
3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและข้อกำหนดตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น (n = 8)					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
3.2 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน	6	2	-	-	-	4.75	0.43	มากที่สุด
3.3 รูปแบบช่วยสนับสนุนการพัฒนาของชุมชนและความสนใจในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 เนื้อหาสาระและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบสถานศึกษา กศน. สามารถนำไปปรับใช้ต่อยอดหรือพัฒนาเพิ่มเติมในชุมชนอื่นได้	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	**29**	**3**	**-**	**-**	**-**	**4.91**	**0.19**	**มากที่สุด**
4. ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Feasibility) (4.1 - 4.4)								
4.1 รูปแบบสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนต่าง ๆ ได้จริงภายใต้ทรัพยากรและเวลาของสถานศึกษาและชุมชนเป้าหมาย	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 การดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนที่ดีจากชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนตามหลักการชุมชนเป็นฐานที่รูปแบบกำหนดไว้	7	1	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามเนื้อหาสาระและข้อกำหนดในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบไม่ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามรูปแบบ	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 ทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์) ที่สถานศึกษา (กศน.เขต	8	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น (n = 8)					$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
บางบอน) มีอยู่เพียงพอต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้								
ภาพรวม	**31**	**1**	**-**	**-**	**-**	**4.97**	**0.08**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด	**121**	**7**	**-**	**-**	**-**	**4.95**	**0.13**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 25 ผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด พบว่า รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.13) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) สูงที่สุด คือ ด้านความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบ (Accuracy) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.08) และด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Feasibility) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.08) รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.94, S.D. = 0.17) และด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.91, S.D. = 0.19) ตามลำดับ

4. **ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบผลการศึกษาตามตัวแปรตามต่าง ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้

4.1 **ผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้** ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1.1 การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทำการวิเคราะห์โดยการนำค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน ตามตารางที่ 21 และ 22 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test)

โดยกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับไม่เกิน .05 (p-valve < 0.05) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 ผลการเปรียบเทียบปรากฏดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test)

การมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่าง (n = 80)	ก่อนการเรียนรู้		หลังสิ้นสุดการเรียนรู้		t	p-value
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การมีทักษะชีวิตโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน	2.48	0.49	4.53	0.53	118.45	0.0000*
2. การมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย	2.56	0.50	4.33	0.57	29.56	0.0000*
3. การมีทักษะชีวิตด้านจิตใจ	2.48	0.50	4.55	0.52	23.53	0.0000*
4. การมีทักษะชีวิตด้านปัญญา	2.41	0.49	4.58	0.53	45.66	0.0000*
5. การมีทักษะชีวิตด้านสังคม	2.56	0.50	4.53	0.55	42.04	0.0000*
6. การมีทักษะชีวิตด้านการเงิน	2.33	0.47	4.64	0.52	49.04	0.0000*
7. การมีทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	2.52	0.50	4.53	0.53	63.64	0.0000*

จากตารางที่ 26 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีทักษะชีวิต (การดูแลการจัดการเกี่ยวกับตนเอง) ทั้งโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน และรายด้าน (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วระยะเวลา 10 วัน พบว่า แตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิตทั้งโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน และรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (p-value < 0.05) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิผล

4.1.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง เป็นข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในประเด็นนี้คือ ตัวแทนผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากชุมชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ชุมชน ชุมชนละ 2 คน รวมจำนวน 8 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พบว่าทั้ง 8 คน ให้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกัน คือ มีความพึงพอใจต่อเนื้อหาความรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้ และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริงในระดับมากที่สุด เพราะเนื้อหาความรู้มีความครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบันและมีประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้สูงอายุเอง ครอบครัว และชุมชนและประกอบกับผู้สูงอายุมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่บ้างแล้ว จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดให้กับสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนสมาชิกผู้สูงอายุในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย** ตัวผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ข้อมูลว่า ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้สูงอายุได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มาใช้โดยให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้น เช่นการออกกำลังกายโดยใช้ไม้พลองสำหรับผู้สูงอายุ การออกกำลังกายด้วยการเต้นบาสโลบ (Paslop) ในผู้สูงอายุ การออกกำลังกายแบบเอโรบิก การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและเหมาะสำหรับผู้สูงอายุ และการตรวจสุขภาพที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในชุมชน เป็นต้น

2) **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ** ตัวผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ข้อมูลว่าได้นำความรู้ไปใช้ในการจัดการกับอารมณ์ของตัวเอง เข้าใจตนเอง และยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของตัวเอง

3) **ทักษะชีวิตด้านปัญญา** ตัวผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ข้อมูลว่าได้เรียนรู้การใช้ Line, TikTok, Facebook และ YouTube อย่างถูกต้องเกิดความระมัดระวังในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพและใช้ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องที่สนใจ

4) **ทักษะชีวิตด้านสังคม** ตัวผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ข้อมูลว่าได้นำความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปพูดคุยแลกเปลี่ยนและให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชนรู้จักกันมากขึ้นรวมถึงการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น

5) **ทักษะชีวิตด้านการเงิน** ตัวผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ข้อมูลว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่แล้วแต่ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกันประกอบกับการเสริมความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมจากวิทยากร/ครูผู้สอนทำให้เกิดการทำบัญชีครัวเรือนของคนในครอบครัว มีการวางแผนการใช้จ่ายที่รัดกุมมากยิ่งขึ้น การเก็บออมโดยการซื้อสลากออมสิน การออมเงินในรูปแบบของการรวมกลุ่มสหกรณ์ของชุมชน การทำอาชีพหารายได้เสริมให้กับตนเองใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่สร้างหนี้และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

6) **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** ตัวผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำความรู้ไปใช้ในการจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านจำพวกสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและสิ่งของต่าง ๆ บริเวณ

บ้านให้เป็นระเบียบ การจัดสภาพแวดล้อมการนอนที่ดี การเลือกซื้อรองเท้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับการเดิน การทำความเข้าใจกับคนในครอบครัวเกี่ยวกับสภาพของห้องน้ำให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เปลี่ยนสุขภัณฑ์แบบนั่งยองเป็นสุขภัณฑ์แบบนั่งราบมีราวจับเพื่อกันลื่นมีไฟส่องสว่างที่ช่วยให้มองเห็นได้ชัดในเวลากลางคืนและได้ประสานกับประธานชุมชนในการจัดสภาพพื้นที่ในชุมชนที่อาจจะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุผู้สูงอายุและคนในชุมชนรวมทั้งการจัดการเรื่องสุนัขและเกี่ยวกับการขับถ่ายและสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับชุมชนทำให้ชุมชนมีบรรยากาศที่ดีมากขึ้น

4.2 **ผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน** เป็นข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในประเด็นนี้คือ วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอนที่ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.2.1 **ความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน คือ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ทักษะชีวิตด้านจิตใจ ทักษะชีวิตด้านปัญญา ทักษะชีวิตด้านสังคม ทักษะชีวิตด้านการเงิน และทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มมากขึ้นโดยมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งรายด้านและภาพรวมทั้งหมดและผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวันได้จริงทั้งสำหรับตัวผู้สูงอายุเองและถ่ายทอดให้กับสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนสมาชิกผู้สูงอายุในชุมชน รวมทั้งผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ความสนใจในการเรียนรู้และการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างดียิ่งทุกกิจกรรม

4.2.2 **ความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเพราะ กศน.เขตบางบอน มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ชัดเจนโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาการเรียนรู้ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิติของผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้านไว้อย่างชัดเจนช่วยให้วิทยากร/ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมได้ง่ายและตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้วิทยากร/ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4.2.3 **ความพึงพอใจต่อสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อม สะดวกต่อการทำ

กิจกรรมสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่น และประกอบกับสะดวกต่อการเดินทางมาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุและเหมาะสมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

4.2.4 **ความพึงพอใจต่อสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะ กศน.เขตบางบอนจัดให้มีสื่อที่ทันสมัย มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างครบถ้วนและเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน

4.2.5 **ความพึงพอใจต่อรูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะเป็นรูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันในกระบวนการกลุ่มในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละด้านและตรงตามปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบหรือวางแผนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ไว้

4.2.6 **ความพึงพอใจต่อระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะเป็นระยะเวลา (จำนวน 30 ชั่วโมง) ที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้านอย่างครบถ้วนและกระชับไม่สั้นไม่ยาวเกินไป ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับความรู้ตามเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนทุกด้านและผู้สูงอายุมีความพึงพอใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดช่วงระยะเวลาที่จัดกระบวนการเรียนรู้

4.2.7 **ความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะเป็นการนิเทศ ติดตามที่เป็นการเสริมแรง ให้กำลังใจแก่วิทยากร/ครูผู้สอนและผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และเหมาะสมกับช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.8 **ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งชมรมผู้สูงอายุ (ชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 และชมรมผู้สูงอายุชุมชนกำนันแม้น 13) คณะกรรมการชุมชนทั้งจากชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้ และชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน และคณะกรรมการสถานศึกษา กศน.เขตบางบอน ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกทั้งการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชน การจัดหาผู้สูงอายุที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน และการอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุตลอดจนการประสานการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างดียิ่ง

4.2.9 **ความพึงพอใจต่อการได้รับการสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก กศน.เขตบางบอนและชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง** วิทยากร/ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า พึงพอใจในระดับมากที่สุด เพราะ กศน.เขตบางบอนให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนอย่างดีเยี่ยมตลอดช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และในส่วนของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจกับชุมชนและการจัดหาผู้สูงอายุที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และประสานทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุก ๆ กิจกรรมร่วมกัน

4.3 **ผลการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง** เป็นข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในประเด็นนี้ ได้แก่ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน และตัวแทนคณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในประเด็นความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมุชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

4.3.1 **ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้** ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จากภาคชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้ให้ชุมชนเข้าใจและสนใจการมีส่วนร่วม การจัดหาผู้สูงอายุที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จาก 4 ชุมชนตัวอย่างชุมชนละ 20 คน การร่วมสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) และการประสานงานการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน

4.3.2 **ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน** ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้ให้ข้อมูลว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้นอกจากมีการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองทั้ง 6 ด้านแล้วยังได้นำไปใช้จริงกับสมาชิกในครอบครัวและได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ในชุมชนด้วยรวมทั้งการประสานกับประธาน

ชุมชนเพื่อการจัดการและดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ชุมชนน่าอยู่มากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนโดยรวมในระยะยาวต่อไป

นอกจากการถอดบทเรียนในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรตามที่ศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วนั้นยังได้มีการถอดบทเรียนในประเด็นสำคัญต่อไปนี้เพิ่มเติมด้วย ได้แก่

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน)

1.1.1 ด้านการวางแผน พบว่า กศน.เขตบางบอนมีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจนพร้อมที่จะนำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.1.2 ด้านชุมชน/ภาคีเครือข่าย พบว่า ชุมชน/ภาคีเครือข่ายจากชุมชนในพื้นที่ทั้งชมรมผู้สูงอายุและคณะกรรมการชุมชนจากชุมชนตัวอย่างทั้ง 4 ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งนับตั้งแต่การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในฐานะของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน การจัดหาผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดจนการประสานการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน

1.1.3 ด้านผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผู้สูงอายุทั้ง 80 คนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องจนครบถ้วนทั้ง 30 ชั่วโมงและได้นำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

1.1.4 ด้านวิทยากร/ครูผู้สอน พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คนได้รับการเตรียมพร้อมจาก กศน.เขตบางบอน ให้เข้าใจรูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจนพร้อมที่จะดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ประกอบกับวิทยากร/ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดีจึงสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.1.5 ด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กศน.เขตบางบอนได้จัดเตรียมสถานที่ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สะดวกต่อการเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สะอาดบรรยากาศดี มีโต๊ะเก้าอี้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน และการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.6 ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ พบว่า กศน.เขตบางบอนได้จัดเตรียมสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ที่พร้อมใช้งานและเหมาะสมสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

1.1.7 ด้านงบประมาณ/ปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ พบว่า กศน.เขตบางบอนได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่ายรวมทั้งปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสร้างแรงจูงใจให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนและผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 การสนับสนุนของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พบว่า กศน.เขตบางบอนได้รับการสนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนทั้งชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกทั้งการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การสำรวจปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในภาพรวมของแต่ละชุมชน (ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน) การจัดหาผู้สูงอายุที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการประสานการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอนตลอดช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กศน.เขตบางบอนได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนรู้ร่วมกัน” หรือ “การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง” (Collaborative Learning) มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ที่กำหนดไว้โดยจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีความรู้ความถนัดในแต่ละด้านตามทักษะ 6 ด้านที่ต้องการให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีการพัฒนาตามรูปแบบการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

1.4 การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูของ กศน.เขตบางบอนรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเสริมแรงให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนและการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

1.5 การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีการเรียนรู้ตามเนื้อหาการเรียนรู้ และร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบและแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตลอดช่วงระยะเวลา (จำนวน 30 ชั่วโมง) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไม่พบว่า มีปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญ จากการให้ข้อมูลของตัวแทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และวิทยากร/ครูผู้สอน พบว่า ในบางกิจกรรมจะต้องเขียนหรือจดบันทึกจะมี

ความล่าช้า เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้เขียนหนังสือมานานหลายปีแล้วประกอบกับสายตามองเห็นไม่ชัดเจน และบางกิจกรรมที่ต้องใช้การขยับร่างกายมากเกินไปทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเหนื่อยล้า

3. สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่

3.1 กศน.เขตบางบอน จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ เสนอต่อ สำนักงาน กศน.กรุงเทพมหานคร เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน

3.2 กศน.เขตบางบอน สร้างกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาวและให้มีความต่อเนื่องในรูปแบบของภาคีเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และทุนทางสังคมในชุมชนโดยเฉพาะอย่างชมรมผู้สูงอายุในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนของแต่ละชุมชน

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะที่ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน รวมจำนวน 24 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) โดยใช้แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และควาต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยมีการยกร่างรูปแบบจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion: FGD) จำนวน 12 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของร่างรูปแบบโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ตัดสินคุณภาพไว้ที่ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่ามีคุณภาพที่ยอมรับได้หรือผ่านเกณฑ์การประเมิน ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างใน 4 ชุมชนในพื้นที่เขตบางบอนชุมชนละ 20 คน รวมจำนวน 80 คน ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยมีการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้ คือ 3.1)

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลจากการดำเนินการต่อไปนี้ประกอบกัน คือ 3.1.1) 1 ชุมชน (จาก 2 ชุมชน) คือ ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา โดยการสุ่มแบบขั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และ 3.1.2) การศึกษาความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) จากใน 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างตามข้อ 3.1.1) ชุมชนละ 20 คน 3.2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ตามข้อ 3.1) สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 80 คน จำนวน 30 ชัวโมงในชุมชนกลุ่มตัวอย่างชุมชนละ 20 คน โดยมีการศึกษาผลการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้ คือ 3.2.1) การศึกษาการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างก่อนการเรียนรู้ 3.2.2) การศึกษาการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน ทั้งนี้ในการศึกษาตามข้อ 3.2.1) และข้อ 3.2.2) ดังกล่าวใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) 3.2.3) การศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) 3.2.4) การศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) สอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) และ 3.3) การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) มีผู้เข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) จำนวน 2 คน วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมผู้วัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน ตัวแทนคณะกรรมการชุมชนของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน และตัวแทนผู้เรียน (ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) จากชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 2 คน รวมจำนวน 8 คน และระยะที่ 4

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ผลการศึกษาตามตัวแปรตามต่อไปนี้ คือ 4.1) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในด้าน 4.1.1) การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเปรียบเทียบระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) และ 4.1.2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องจาก (AAR) ตามข้อ 3.3 4.2) ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอนในด้าน 4.2.1) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ และ 4.3) ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในด้าน 4.3.1) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ และ 4.3.2) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งนี้ในการศึกษาผลที่เกิดขึ้นตามตัวแปรตามตามข้อ 4.2) และข้อ 4.3) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (AAR) ตามข้อ 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังที่กล่าวแล้ว ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 2) แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (สำหรับผู้วิจัย) 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ) 4) แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 5) แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” 6) แบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 7) แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 8) แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาคู่มือ (สำหรับผู้วิจัย) 9) แบบประเมินคุณภาพของร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10) แบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 11) แบบสอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และ 12) แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) (ดูรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในภาคผนวก ก : 510 - 611) วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) โดยกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับไม่เกิน .05 (p-value < 0.05) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้ตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. **ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

1.1 **สภาพปัจจุบัน** ทั้งด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า กศน.เขตบางบอน ดำเนินการโดยยึดสถานศึกษาเป็นหลัก ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมทั้งการให้ข้อมูลเพื่อการวางแผน การเป็นภาคีเครือข่าย การส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมต่าง ๆ

ในชุมชน การนิเทศ ติดตามผล การประเมินผล และการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน

1.2 **ปัญหา** ทั้งด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ปัญหาสำคัญคือ การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอันเนื่องมาจากการขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่าง กศน.เขตบางบอน ชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทั้งด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเป็นภาคีเครือข่าย การส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมต่าง ๆ ในชุมชน การนิเทศ ติดตามผล การประเมินผล และการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน

1.3 **ความต้องการ** พบว่า ทั้งด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทั้งบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน มีความเห็นว่าควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจกับชุมชนเป้าหมาย การสำรวจความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย การร่วมเป็นภาคีเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนการเตรียมความพร้อมด้านทุนทางสังคมต่าง ๆ ในชุมชน และด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ การให้องค์กรชุมชน เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย การสร้างความเข้าใจกับชุมชนและองค์กรชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนในบทบาทการมีส่วนร่วม การพัฒนาบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผล และการประเมินผล และมีความต้องการให้ กศน.เขตบางบอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและเวลาว่างของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และผู้สูงอายุสามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

2. **ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบที่เรียกว่า “POFPO” Learning Management Model ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบโดยในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบมีสาระสำคัญที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) คือ ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

2. ใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) ประกอบด้วย

1. ปัจจัยภายในสถานศึกษา
   - 1.1 คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
     - 1.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
     - 1.1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
   - 1.2 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน
     - 1.2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
     - 1.2.2 คุณลักษณะของวิทยากร/ครูผู้สอน
   - 1.3 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้
     - 1.3.1 หน่วยแผนงานและงบประมาณ
     - 1.3.2 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
     - 1.3.3 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้
     - 1.3.4 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้

1.3.5 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

2.1 ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่

2.2 ทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) เป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการขับเคลื่อนรูปแบบเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C)

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E)

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)

1. การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน พบว่า มีคุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.08) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) สูงที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.05) รองลงมาได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.07) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.10) และด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ($\overline{X}$ = 4.9, S.D. = 0.11) ตามลำดับ

3. **ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นผลที่เกิดจากการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) จำนวน 30 ชั่วโมง โดยมีผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 80 คนใน 4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 20 คน โดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน มีผลการวิจัยที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้

3.1 **ผลการศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ก่อนการเรียนรู้** เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมด พบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.48, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า การมีทักษะชีวิตด้านร่างกายและทักษะชีวิตด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลางเท่ากันทั้งค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ ($\overline{X}$ = 2.56, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การมีทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.52, S.D. = 0.50) การมีทักษะชีวิตด้านจิตใจ อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.48, S.D. = 0.50) การมีทักษะชีวิตด้านปัญญา อยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.41, S.D. = 0.49) และการมีทักษะชีวิตด้านการเงิน อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ($\overline{X}$ = 2.33, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

3.2 **ผลการศึกษาการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน** เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า การมีทักษะชีวิตด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีทักษะชีวิตด้านการเงิน โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ การมีทักษะชีวิตด้านปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.53) การมีทักษะชีวิตด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.52) การมีทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.53) การมีทักษะชีวิตด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.55) และการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.33, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

3.3 **ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ได้เอกสารคู่มือที่จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท ประกอบด้วย บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร บทที่ 4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และบทที่ 5 แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน (ดูรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ง : 644) โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) ผลการประเมิน พบว่า คุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมดของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.77, S.D. = 0.37) และเมื่อนำคู่มือไปใช้จริงโดยวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน ได้มีการศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) ผลการศึกษา พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือ โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.93, S.D. = 0.17) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ระดับความพึงพอใจสูงที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.13) รองลงมา ได้แก่ ด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ ($\overline{X}$ = 4.94, S.D. = 0.14) และด้านเนื้อหาของคู่มือ ($\overline{X}$ = 4.91, S.D. = 0.25) ตามลำดับ

3.4 **ผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** จากผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมด พบว่า รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.13) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่าทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) สูงที่สุด คือ ด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากัน คือ $\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.08 รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.94, S.D. = 0.17) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.91, S.D. = 0.19) ตามลำดับ

3.5 **ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)** เป็นการถอดบทเรียนเพื่อนำผลไปใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดประเด็นตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย รวมทั้งประเด็นเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถอธิบายผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ได้ครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น กล่าวคือ

3.5.1 ประเด็นการถอดบทเรียนตามตัวแปรตามที่ศึกษา ได้แก่

1) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้าน

1.1) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

2) ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอนด้าน

2.1) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้

3) ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายทีเกี่ยวข้องด้าน

3.1) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้

3.2) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

3.5.2 ประเด็นการถอดบทเรียนเพิ่มเติม ได้แก่

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2) ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

3) สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เนื่องจากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนตามประเด็นข้อ 3.5.1 - 3.5.2 นำไปใช้ประกอบการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงนำเสนอไว้ในสรุปผลการวิจัย ข้อ 4 ดังที่ได้นำเสนอไว้ดังต่อไปนี้

4. **ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน จำนวน 30 ชั่วโมง ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

4.1 **ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้**

4.1.1 การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีทักษะชีวิตทั้งโดยภาพรวมทั้งหมดและภาพรวมการมีทักษะชีวิตรายด้านทั้ง 6 ด้าน (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) แตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิตหลังการเรียนรู้สูงขึ้นหรือเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p\text{-value} < 0.05$)

4.1.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง ผลการถอดบทเรียน พบว่า ตัวแทนผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 คน ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ให้ข้อมูลรงกันว่า มีความพึงพอใจทั้งต่อเนื้อหาความรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้และความสามารถในการนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง ในระดับมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่า เนื้อหาความรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้มีความครอบคลุมทักษะชีวิตและประกอบกันผู้สูงอายุมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อย่างบ้างแล้วจึงง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดให้กับสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนสมาชิกในชุมชนได้เป็นอย่างดี

4.2 **ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน**

4.2.1 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ ผลการถอดบทเรียน พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คน ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ให้ข้อมูลตรงกันว่า มีความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3) ด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ 5) ด้านรูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และ 9) ด้านการได้รับการสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากกศน.เขตบางบอนและชุมชน/ภาคีเครือข่ายทีเกี่ยวข้อง

4.3 **ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง**

4.3.1 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ ผลการถอดบทเรียน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ทั้ง 9 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน และตัวแทนคณะกรรมการชุมชนของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน ให้ข้อมูลตรงกันว่า มีความพึงพอใจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

4.3.2 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน ผลการถอดบทเรียน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ตามข้อ 4.3.1 ให้ข้อมูลตรงกันว่า มีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนในระดับมากที่สุด

นอกจากการถอดบทเรียนเพื่อการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยตามข้อ 4.1 (ข้อ 4.1.2) - 4.3 ดังที่กล่าวแล้ว ยังได้มีการถอดบทเรียนการบริหารจัดการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุเพิ่มเติมด้วย ดังนี้

4.4 **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการถอดบทเรียน พบว่า ได้แก่ปัจจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ทั้งด้านการวางแผน ด้านชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ด้านผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิทยากร/ครูผู้สอน ด้านสถานที่จัดกิจกรรม

การเรียนรู้ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านงบประมาณ/ปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ 2) การสนับสนุนของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 3) รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 5) การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

4.5 **ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการถอดบทเรียน ไม่พบว่า มีปัญหา/อุปสรรคสำคัญจากการให้ข้อมูลของตัวแทนผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และวิทยากร/ครูผู้สอนในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) พบว่า ในบางกิจกรรมจะต้องเขียนหรือจดบันทึกอาจจะมีความล่าช้า เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้เขียนหนังสือนานหลายปีแล้วประกอบกับสายตามองเห็นไม่ชัดเจนและบางกิจกรรมต้องใช้การขยับร่างกายมากเกินไปทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเหนื่อยล้า

4.6 **สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการถอดบทเรียน พบว่า มี 2 ประเภทได้แก่ 1) กศน.เขตบางบอนจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประจำงบประมาณเสนอต่อสำนักงาน กศน.กรุงเทพมหานคร (สกร.กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน) และ 2) กศน.เขตบางบอนสร้างกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาวและให้มีความต่อเนื่องในรูปแบบของภาคีเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และทุนทางสังคมในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนของแต่ละชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังที่กล่าวมาแล้วนั้นมีประเด็นหรือแง่มุมสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. **ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

ผลการศึกษาจากการสอบถามผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน จำนวน 12 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนองค์กรชุมชน/ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน รวมจำนวน 24 คน พบว่า โดยภาพรวมคำถามทุกข้อทุกด้านหรือทุกประเด็นผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มรวมกันส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันหรือสอดคล้องกัน และคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ (ข้อเสนอแนะต่อกศน.เขตบางบอน) ว่าควรดำเนินการเพื่อแก้ไขสภาพปัจจุบันที่เป็นปัญหาในด้านนั้น ๆ อย่างไร ทั้งที่ให้เลือกตอบ และแบบปลายเปิดมีความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยทุกประเด็นในสภาพปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน ดำเนินการใน

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อยมาก ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุตรงกัน จึงเป็นเรื่องของการขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายเป็นหลัก ความต้องการที่สะท้อนผ่านความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ต้องการให้ กศน.เขตบางบอน ดำเนินการในด้านหรือประเด็นนั้น ๆ จึงเป็นเรื่องของการให้ชุมชน/องค์กรชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุและคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ทั้งด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ ในส่วนของความต้องการนอกจากต้องการให้ชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแล้ว ยังมีความต้องการให้มีการพัฒนาบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลและการประเมินผล และมีความต้องการให้ กศน.เขตบางบอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบันโดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและเวลาว่างของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และผู้สูงอายุสามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง ความต้องการให้ชุมชนและองค์กรชุมชนหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ดังที่ เข็มทอง ศิริแสงเลิศ, 2555 : 16) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษานำทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาและชุมชนมาใช้ตามกระบวนการบริหารองค์กรทั้งระบบ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเอื้ออำนวยให้ผู้สอนสามารถวางแผน จัดกระบวนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และพัฒนากระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังที่ ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563 : 27) ได้สรุปไว้ว่า การใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานกับคนในชุมชนที่มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมีการตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีในชุมชน รวมทั้งมีจิตสำนึกร่วมกันในการที่จะแก้ไขปัญหาโดยมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือจัดตั้งองค์กรประชาชน ซึ่งจะมีการสร้างให้เกิดเครือข่ายในการทำงาน มีการทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันและมีการติดต่อประสานงานโดยทุกคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กรประชาชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมโดยก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การคิดเป็น ทำเป็น และทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไข ซึ่งสามารถตอบสนองความ

ต้องการของชุมชนได้ เป็นผลให้นำไปสู่การสร้างให้เกิดความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองได้ในที่สุด และแนวคิดในการจัดการศึกษาชุมชนเป็นฐานซึ่งเป็นระบบการศึกษาทางเลือกของประชาชนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งที่ฐานรากที่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นของประชาชน เติมเต็มการจัดการศึกษาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่สุขภาวะของคนไทย ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม (คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2564 : 3) ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2558 : 3-4) ได้วิเคราะห์และให้ความคิดเห็นไว้ว่า ยุคปัจจุบันเป็นยุคที่ต้องใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ดังนั้น แนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษายุคใหม่ในแง่มุมหนึ่ง คือ สถานศึกษาเป็นรากฐานการสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่เป็นปัญหา ความต้องการของชุมชน และการสร้างเครือข่ายมาช่วยสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่จะมาช่วยสถานศึกษา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องของงบประมาณแต่เพียงอย่างเดียว ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่มีคุณค่าต่อการจัดการศึกษาอยู่ในชุมชน ซึ่งต้องใช้ระบบการดำเนินการแบบชนะชนะ (Win - Win) ที่ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน

จากผลการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ แนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน และแนวคิดในการจัดการศึกษาชุมชนเป็นฐาน รวมทั้งบทวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษายุคใหม่ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่เป็นปัญหา ความต้องการของชุมชน และการสร้างเครือข่ายมาช่วยสถานศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ได้สะท้อนให้เห็นแนวคิดในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่คาดว่าจะสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชนที่มีบทบาทภารกิจในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุหรือกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีการพัฒนารูปแบบในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่มีคุณภาพ โดยผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ การทดลองใช้ และการประเมินอย่างเป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ ดังที่จะได้กล่าวถึงต่อไปตามลำดับ

2. **ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า เป็นรูปแบบที่เรียกว่า “POFPO” Learning Management Model ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่าง

เป็นระบบ โดยในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบมีสาระสำคัญที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยมีแนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ 2) ใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1.1.) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 1.2) ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน และ 1.3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ และ 2) ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ 2.1) ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่ และ 2.2) ทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) เป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการขับเคลื่อนรูปแบบเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) ประกอบด้วย 1) การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1.1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 1.2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 1.3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 1.4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 1.5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 1.6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน พบว่า มีคุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.08) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) สูงที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.05) รองลงมาได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.07) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.10) และด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.11) ตามลำดับ

ตามที่ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย โดยกล่าวอ้างถึงแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่ เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555 : 16) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษานำทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาและชุมชนมาใช้ตามกระบวนการบริหารองค์การทั้งระบบเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน และเอื้ออำนวยให้ผู้สอนสามารถวางแผน จัดกระบวนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และพัฒนากระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ชี้ให้เห็นว่า หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ จะเป็นไปตามที่แต่ละองค์ประกอบดังกล่าวของรูปแบบกำหนดไว้ได้นั้น จะต้องมีการบริหารจัดการเรียนรู้เกิดขึ้น สำหรับผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์ประกอบที่ 4 ของรูปแบบที่เรียกว่า “กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้” หรือ “POCS&MEE” Learning Management Process ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ดังที่กล่าวแล้ว การบริหารจัดการเรียนรู้ จึงเป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ที่งานวิจัยที่มุ่งพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ต้องกำหนดไว้เป็นองค์ประกอบหนึ่ง เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ เช่น ผลการวิจัยของ สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563 : 173-174) ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง (Structured Teaching) สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การดำเนินการ 4) การควบคุม 5) การแก้ไขปรับปรุง และ 6) การรายงานผล องค์ประกอบที่ 4 ระบบสนับสนุน และองค์ประกอบที่ 5 การนำรูปแบบไปใช้ ผลการวิจัยของ รุณี ห่อทอง (2563 : 182-186) ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยการบริหาร องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานตามแผน ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม และขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงพัฒนา และองค์ประกอบที่ 4 ผลลัพธ์ ผลการวิจัยของ ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563 : 104) ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนคลองสองปาก พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการดำเนินงานแบบ SE-PLC-E Model ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analysis) กระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ (Efficient Operation Process) กระบวนการ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการประเมินผล (Evaluation) องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการประเมิน และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการวิจัยของ กษมา ชนะวงศ์ (2564 : 109-113) ในการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน พบว่า มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศการใช้หลักสูตร และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้หลักสูตร และองค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์ และผลการวิจัยของ พลชัย ชุมปัญญา (2566 : 244-248) ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 โครงสร้าง และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการจัดการใช้กระบวนการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan: P) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do: D) ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check: C) และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act: A) เป็นต้น จากผลการวิจัยทั้ง 5 เรื่องดังที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนรูปแบบ หรือนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และหรือผลลัพธ์ตามที่รูปแบบกำหนดไว้นั้น จะต้องมีองค์ประกอบในเรื่องของการบริหารจัดการ หรือการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ แล้วแต่กรณี ส่วนแต่ละรูปแบบจะมีกี่องค์ประกอบนั้น รุณี ห่อทอง (2563 : 102) มีความคิดเห็นว่า ไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอนขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กษมา ชนะวงศ์ (2564 : 61) ที่กล่าวไว้ว่า ในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแนวคิดของรูปแบบ ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานกับประเด็นปัญหา ตลอดจนปรากฏการณ์ที่ศึกษาในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

3. **ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

ดังที่ได้กล่าวในเบื้องต้นว่า การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน ชุมชนละ 20 คน รวมจำนวน 80 คน

เป็นระยะเวลา 30 ชั่วโมง โดยวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ในลักษณะของ Team Teaching หรือการสอนเป็นคณะตามความถนัดของวิทยากร/ครูผู้สอนแต่ละคน ครอบคลุมทักษะชีวิต 6 ด้าน คือ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ทักษะชีวิตด้านจิตใจ ทักษะชีวิตด้านปัญญา ทักษะชีวิตด้านสังคม ทักษะชีวิตด้านการเงิน และทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบที่ 4 ของรูปแบบ คือ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการขับเคลื่อนรูปแบบให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ จึงมุ่งที่ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) ตามองค์ประกอบที่ 2 ของรูปแบบ และผลการวิจัยที่ตอบผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) ตามองค์ประกอบที่ 5 ของรูปแบบ หรือตามตัวแปรตามที่ศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งได้แก่ ผลการเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบที่ 2 ของรูปแบบ และผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) ตามองค์ประกอบที่ 5 ของรูปแบบ ซึ่งนำผลไปใช้ในการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 4 คือ การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่จะได้อภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวตามวัตถุประสงค์ข้อการวิจัยข้อ 4 ต่อไป

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นอกจากมีการศึกษาผลที่เกิดขึ้นตามตัวแปรตามที่ศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งนำผลไปใช้ในการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 4 คือ การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ดังที่กล่าวแล้วนั้น ยังได้มีผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ผลการศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ และผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ในด้านความถูกต้อง ครอบคุลม

(Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบอีกด้วย ซึ่งมีประเด็นหรือแง่มุมสำคัญที่สามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

3.1 **ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พบว่า คุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมดของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.77, S.D. = 0.37) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิสอน คำตุ้ย (2562: บทคัดย่อ) ในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการเปลี่ยนผ่านเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมีการประเมินคู่มือการเปลี่ยนผ่านนักเรียนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมมากในการนำคู่มือไปใช้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.82) และผลการวิจัยของ สุรัตน์ บุญฤทธิ์ (2563: บทคัดย่อ) ในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง (Structured Teaching) สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี” ที่มีการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบซึ่งพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.36, σ = 0.59)

จากข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมานั้น ชี้ให้เห็นว่าคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดการพัฒนาคู่มือทั้งในแง่ขององค์ประกอบของคู่มือ ลักษณะของคู่มือที่ดี และขั้นตอนการจัดทำคู่มือที่ถูกต้องโดยผ่านการประเมินคุณภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นคู่มือที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอนให้เป็นไปตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิผลต่อไป

3.2 **ผลการศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** จากการนำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง ได้มีการศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.93, S.D. = 0.17) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ระดับความพึงพอใจสูงที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.13) รองลงมา ได้แก่ ด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ ($\overline{X}$ = 4.94, S.D. = 0.14) และด้านเนื้อหาของคู่มือ ($\overline{X}$ = 4.91,

S.D. = 0.25) ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเป็นคู่มือที่ดี มีประโยชน์ ดังข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของคู่มือที่ดีตามความคิดเห็นของ ชลธิรา ศรีสดใส (2557: 40) ที่สรุปไว้ว่า คู่มือที่ดีนั้น ควรมีความชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของคู่มือว่าจัดทำคู่มือสำหรับใคร มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รวมทั้งขั้นตอนกระบวนการเพื่อให้นำคู่มือไปใช้แล้วสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และความคิดเห็นของ พลชัย ชุมปัญญา (2566: 138) เกี่ยวกับประโยชน์ของคู่มือที่ได้สรุปไว้ว่า คู่มือมีประโยชน์ดังนี้ คือ 1) ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง 2) เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และ 3) เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นคู่มือที่มีคุณภาพ ดังผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 3.1 ที่พบว่า คุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมดของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.77, S.D. = 0.37) ดังที่กล่าวแล้ว

3.3 **ผลการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** การศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาภายหลังจากการทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งเรียกว่า “POFPO” Learning Management Model โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบ ตามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมทั้งหมดรูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.13) และเมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) สูงที่สุด คือ ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากัน คือ $\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.08 รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.94, S.D. = 0.17) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.91, S.D. = 0.19) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ที่พบว่า คุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมดของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.08) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) สูงที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.05) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.07) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.10) และด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ($\overline{X}$ = 4.97, S.D. = 0.11) ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) เป็นรูปแบบที่มีคุณภาพจริง เชื่อถือได้ ที่ได้รับการยืนยันหรือตรวจสอบโดย

การทดลองนำไปใช้จริงผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง ทั้งคุณภาพโดยภาพรวมทั้งหมด และคุณภาพภาพรวมรายด้าน ทั้ง ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ทั้ง 5 องค์ประกอบของรูปแบบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) โดยยึดชุมชนเป็นฐานของรูปแบบ คือ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ และ 2) ใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) ของรูปแบบที่มุ่งเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1.1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยมีการกำหนด 1.1.1) องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ และ 1.1.2) หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 1.2) ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยมีการกำหนด 1.2.1) คุณลักษณะของผู้บริหาร และ 1.2.2) คุณลักษณะของวิทยากร/ครูผู้สอน และ 1.3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1.3.1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 1.3.2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 1.3.3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 1.3.4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 1.3.5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 2) ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย 2.1) ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่ และ 2.2) ทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) ประกอบด้วย 1) การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1.1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 1.2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 1.3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 1.4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 1.5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 1.6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยาวิระ หลังปูเต๊ะ (2563 : 123-128) ในการวิจัย เรื่อง

“การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสองปาก” ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสองปาก มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการดำเนินงาน แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยกระบวนการดำเนินงานของรูปแบบ SE-PLC-E Model ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analyze) กระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ (Efficient Operation Process) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางอาชีพ (PLC) และการประเมินผล (Evaluation) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (จำนวน 7 คน) โดยภาพรวมรูปแบบการบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสองปาก พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามรูปแบบโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4. **ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน จำนวน 30 ชั่วโมง โดยวิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3 ดังที่กล่าวแล้ว ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

4.1 **ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้**

4.1.1 การมีทักษะชีวิต (การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) เพิ่มมากขึ้นของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน โดยการทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีทักษะชีวิตรายด้านทั้ง 6 ด้าน (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม

ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) แตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิตหลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p-value < 0.05)

4.1.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง ผลการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (AAR) พบว่า ตัวแทนผู้สูงอายุที่กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 คนในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ให้ข้อมูลตรงกันว่า มีความพึงพอใจทั้งต่อเนื้อความรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้ และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริงในระดับมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่า เนื้อหาความรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้มีความครอบคลุมทักษะชีวิต และประกอบกับผู้สูงอายุมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์อยู่บ้างแล้ว จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดให้กับสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนสมาชิกในชุมชนได้เป็นอย่างดี

4.2 **ผลที่เกิดขึ้นกับวิทยากร/ครูผู้สอน**

4.2.1 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ ผลการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (AAR) พบว่า วิทยากร/ครูผู้สอนทั้ง 8 คนในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ให้ข้อมูลตรงกันว่ามีความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3) ด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ 5) ด้านรูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และ 9) ด้านการได้รับการสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากกศน.เขตบางบอน และชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

4.3 **ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง**

4.3.1 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ ผลการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (AAR) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ทั้ง 9 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมผู้สูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน และตัวแทนคณะกรรมการชุมชนของชุมชนกลุ่ม

ตัวอย่าง ชุมชนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน ให้ข้อมูลตรงกันว่า มีความพึงพอใจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

4.3.2 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน ผลการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (AAR) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ตามข้อ 4.3.1 ให้ข้อมูลตรงกันว่ามีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนในระดับมากที่สุด

นอกจากการถอดบทเรียนเพื่อการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรตามตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยตามข้อ 4.1 (ข้อ 4.1.2) - 4.3 ดังที่กล่าวแล้วยังได้มีการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (AAR) ใน 3 ประเด็นต่อไปนี้เพื่อประกอบการอธิบายผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุเพิ่มเติมด้วย ดังนี้

4.4 **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการถอดบทเรียน พบว่า ได้แก่ปัจจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ทั้งด้านการวางแผน ด้านชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ด้านผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิทยากร/ครูผู้สอน ด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านงบประมาณ/ปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ 2) การสนับสนุนของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 3) รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 5) การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

4.5 **ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการถอดบทเรียน ไม่พบว่า มีปัญหา/อุปสรรคสำคัญ จากการให้ข้อมูลของตัวแทนผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และวิทยากร/ครูผู้สอนในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) พบว่า ในบางกิจกรรมที่ต้องเขียนหรือจดบันทึกจะมีความล่าช้า เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้เขียนหนังสือมานานหลายปีแล้ว ประกอบกับสายตามองเห็นไม่ชัดเจนและบางกิจกรรมต้องใช้การขยับร่างกายมากเกินไปทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเหนื่อยล้า

4.6 **สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร** ผลการถอดบทเรียน พบว่า มี 2 ประการ ได้แก่

1) กศน.เขตบางบอน จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ เสนอต่อสำนักงาน กศน.กรุงเทพมหานคร (สกร.กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน) และ 2) กศน.เขตบางบอน สร้างกลไลสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาวและให้มีความต่อเนื่องในรูปแบบของภาคีเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และทุนทางสังคมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนของแต่ละชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยตามข้อ 4.1 - 4.3 ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง บรรลุวัตถุประสงค์ (Objectives: O) ที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 2 ของรูปแบบ คือ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ (Outcomes: O) ตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 5 ของรูปแบบ คือ 1) การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1.1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 1.2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 1.3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 1.4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 1.5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 1.6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมตัวแปรตามตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้เป็นผลของการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร หรือที่เรียกว่า “POFPO” Learning Management Model ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ และใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) ตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 1 ของรูปแบบเป็นปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่สำคัญควบคู่กับปัจจัยภายในสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) เป็นเงื่อนไขและปัจจัยหรือองค์ประกอบเบื้องต้นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่ สุวรรณี กันทะปิง (2562 : 36) ได้ศึกษาค้นคว้าจนได้ข้อสรุปว่า ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายนอกและภายในสถานศึกษา โดยปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในของสถานศึกษาเอง ทั้งนี้บุคคลสำคัญที่มีหน้าที่ต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนครูและผู้เรียนต่างมีความรับผิดชอบตาม

บทบาทหน้าที่ของตน ส่วนปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากรอื่นในท้องถิ่นที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น ผู้ปกครอง บุคคล และกลุ่มบุคคล รวมถึงองค์การประเภทต่าง ๆ ในท้องถิ่นซึ่งหากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือและปฏิบัติตนสอดคล้องกับบทบาท และภารกิจของตนแล้วก็จะทำให้การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นและทำให้การบริหารจัดการเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการจัดการศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ ดังที่ เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555 : 16) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษานำทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาและชุมชนมาใช้ตามกระบวนการบริหารองค์การทั้งระบบ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเอื้ออำนวยให้ผู้สอนสามารถวางแผน จัดกระบวนการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และพัฒนากระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังที่ ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563 : 27) ได้สรุปไว้ว่า การใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานกับคนในชุมชนที่มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมีการตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือจัดตั้งองค์กรประชาชน ซึ่งจะมีการสร้างให้เกิดเครือข่ายในการทำงาน มีการทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันและมีการติดต่อประสานงานโดยทุกคนในชุมชนหรือกลุ่มหรือองค์กรประชาชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การคิดเป็น ทำเป็น และทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไข ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ เป็นผลให้นำไปสู่การสร้างให้เกิดความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองได้ในที่สุดอย่างในกรณีของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Approach) เป็นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชนมากกว่าการตอบสนองวัตถุประสงค์ของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการพึ่งพากันเองมากกว่าที่จะรอรับความช่วยเหลือหรือการสอนสั่งจากบุคคลภายนอก รวมพลังทุกภาคส่วนของสังคมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ บูรณาการกระบวนการ แผนงาน งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงานสนับสนุนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม (สนอง โลหิตวิเศษ, 2558 : 7-16) และสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาชุมชนเป็นฐาน ซึ่งเป็นระบบการศึกษาทางเลือกของประชาชนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งที่ฐานรากที่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นของประชาชน เติมเต็มการจัดการศึกษาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่สุขภาวะของคนไทย ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม (คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2564 : 3)

นอกจากองค์ประกอบด้านหลักการและด้านปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเงื่อนไขและเป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบเบื้องต้นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนรู้ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น องค์ประกอบที่สำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่งซึ่งเป็นเสมือนกลไกขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2552; อ้างถึงใน เวหา เกษมสุข, 2562 : 251) ในการศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงานในเขตเมืองและเขตชนบท ในแต่ละกลุ่มที่ศึกษามีความแตกต่างกัน การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงาน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการของการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 4) การกำหนดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านกิจกรรมการศึกษานอกระบบและกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย 5) การจัดและประเมินผล และ 6) การถอดบทเรียน ทั้งนี้ในการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงานต้องคำนึงถึงปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยภายนอก ผลการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงานไปสู่การปฏิบัติมี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบาย 2) ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม 3) ด้านการบูรณาการสู่การจัดการศึกษา และ 4) ด้านงบประมาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล วิลาจันทร์ (2555 : บทคัดย่อ; อ้างถึงใน รุณี ห่อทอง, 2563 : 111) ในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา” ที่พบว่า รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3)

การดำเนินงาน 4) การติดตามประเมินผล และ 5) การปรับปรุงพัฒนา โดยรูปแบบดังกล่าวนี้ ผ่านการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2560 : ข; อ้างถึงใน รุณี ห่อทอง, 2563 : 213) ในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ” ที่พบว่า สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และสภาพแวดล้อม ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป 2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ การปรับปรุง และการรายงานผล มีการประสานงานเป็นกลไกการขับเคลื่อน และ 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และเงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ได้แก่ (1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและ (2) มีองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชาวกุล พรมใจ (2561 : บทคัดย่อ; อ้างถึงใน รุณี ห่อทอง, 2563 : 212) ในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน” ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1.1) หลักการและเหตุผล 1.2) วัตถุประสงค์ 1.3) สาระสำคัญของรูปแบบ มี 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan: P) ขั้นที่ 2 การฝึกปฏิบัติ (Activity: A) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check: C) และขั้นที่ 4 ผลสะท้อนกลับ (Effect: E) 4) แนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปสู่ความสำเร็จ

จากที่กล่าวมานั้น พอจะสรุปได้ว่า หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) โดยใช้ชุมชนเป็นฐานทั้งในแง่ของ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการเรียนรู้ และชุมชนเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) ทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ซึ่งยึดโยงกับหลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่และทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่ และกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ที่ใช้ในการขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) นำไปสู่การบรรลุตามองค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) ของรูปแบบ คือ การพัฒนาทักษะของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6ด้าน ประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้าน

สิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ดังผลการวิจัยตามข้อ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (จำนวน 80 คน) ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ไปแล้วเป็นระยะเวลา 10 วัน ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีทักษะชีวิตทั้งโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน และรายด้านโดยภาพรวม (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) แตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิตที่ดีขึ้นหรือเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p-value < 0.05) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรวรรณ แผนคง และสุนทรีย์ คำเพ็ง (2551: บทคัดย่อ) ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการศึกษาผลของโปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุและความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุ 60 คน และผู้ดูแลผู้สูงอายุ 60 คน ที่อาศัยอยู่ ณ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ซึ่งดำเนินการวิจัยร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นโดยผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข, ภาณุวัฒน์ เชิดเกียรติกูล, และปณิตา วรรณพิรุณ (2558: บทคัดย่อ) ในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ : การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพฤฒิพลัง” โดยพื้นที่ที่ทำการวิจัยเป็นชุมชนเขาสามมุข เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผู้สูงอายุตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ คือ ผู้สูงอายุที่รับจ้างแกะหอย จำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีภาวะพฤฒิพลังหลังเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) ตามองค์ประกอบที่ 5 คือ 1) การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบกัน ได้แก่ 1.1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 1.2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 1.3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 1.4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 1.5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 1.6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องหรือตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ (After Action Review: AAR) ตามข้อ 4.1 (ข้อ 4.1.2), ข้อ 4.2, และข้อ 4.3 ดังที่กล่าวมาแล้ว

จากผลการวิจัยตามตัวแปรตามตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่ทดลองนำไปใช้โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

บนพื้นฐานของผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

1.1 ผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ/เขต (สกร.อำเภอ/เขต) และสถานศึกษาอื่นของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุควรนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน/ในพื้นที่เป้าหมายโดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) ในชุมชน/ในพื้นที่เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายหรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทุนทางสังคมในชุมชน/ในพื้นที่ รวมทั้งสภาพความต้องการการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตและสภาพการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และสภาพความพร้อมด้านปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาเองทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยการศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นแนวทางประกอบด้วย

1.2 เพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อสถานศึกษาของ (สกร.อำเภอ/เขต และสถานศึกษาอื่นของกรมส่งเสริมการเรียนรู้) ผู้ที่จะเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สูงอายุที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรตั้งคณะทำงานที่มีผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือการประเมินผลทางการศึกษาเป็นคณะทำงานรวมอยู่ด้วยหรือเป็นที่ปรึกษาทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจความเชื่อมโยงสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบและสาระสำคัญที่เป็นข้อประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบตามแบบตรวจสอบคุณภาพให้เข้าใจถูกต้อง ถ่องแท้ ชัดเจน เพื่อสถานศึกษาจะได้เตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ และสามารถดำเนินการได้ถูกต้องครบถ้วนตามแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ เช่น การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการเรียนรู้ การทำความเข้าใจในแนวคิดหรือมโนทัศน์ (Concept) ของวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทักษะชีวิตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา สังคม การเงิน และสิ่งแวดล้อม การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาทั้งปัจจัยภายใน

และปัจจัยภายนอกสถานศึกษาตามที่ระบุไว้ในองค์ประกอบที่ 3 ของรูปแบบ การทำความเข้าใจและการเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า (“POFPO” Learning Management Process) และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง ซึ่งเป็นเสมือนตัวชี้วัดผลสำเร็จ (Key Performance Indicator: KPI) ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบไปด้วยในเวลาเดียวกัน คือทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา สังคม การเงิน และสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1.3 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร (สกร.กรุงเทพมหานคร) ควรพิจารณานำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) ไปขยายผลการนำไปใช้ในวงกว้างให้ครอบคลุมทุกเขตโดยกำหนดเป็นนโยบายหรือแนวปฏิบัติสำหรับ สกร.เขตในสังกัด ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบของ สกร.เขตแต่ละแห่งเพื่อการมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ คือ การให้ผู้สูงอายุมีทักษะชีวิตรอบด้าน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีภาวะพฤฒพลัง

2. **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ระหว่าง สกร.เขตในกรุงเทพมหานคร กับ สกร.อำเภอในจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ซึ่งอาจค้นพบเงื่อนไขหรือตัวแปรที่ส่งผลให้ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความแตกต่างกัน ผลจากการวิจัยจะมีประโยชน์ต่อการกำหนดเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในวงกว้างต่อไป

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของรูปแบบในด้านการมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุระหว่างผู้สูงอายุที่มีคุณลักษณะทางสังคม-ประชากร (Socio-Demographic Characteristics) แตกต่างกัน เช่น ช่วงอายุ (60-69 ปี, 70-79 ปี, และ 80 ปีขึ้นไป) เพศ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา ชุมชนที่อยู่อาศัย ฯลฯ หรือศึกษาในอีก

ลักษณะหนึ่งคือการศึกษาตัวแปรด้านคุณลักษณะทางสังคม-ประชากรดังที่กล่าวแล้วที่ส่งผลหรือที่มีอิทธิพลต่อการมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สามารถเลือกใช้ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มที่มีคุณลักษณะทางสังคม-ประชากรด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

2.3 ควรมีการศึกษาระยะยาว (Longitudinal Study) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ของผู้สูงอายุเพื่อต้องการทราบว่าทักษะชีวิตด้านใด (ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมากที่สุด และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพที่มีผลต่อภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ของผู้สูงอายุ ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยให้สามารถตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบของการพัฒนาทักษะชีวิตต่อคุณภาพชีวิตและภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ของผู้สูงอายุอย่างแท้จริงอันจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้และแนวทางการส่งเสริมทักษะชีวิตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละชุมชนที่มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย

บรรณานุกรม

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). ***สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565.*** กรุงเทพฯ: อมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์.

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2542). ***ปฏิญญาผู้สูงอายุ.*** กรุงเทพฯ: กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

กรุงเทพมหานคร. (2564). ***ประวัติการก่อตั้งกรุงเทพมหานคร.*** สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565, จาก https://main.bangkok.go.th/

กฤษฎา ด้วงติลี. (2560). ***การสร้างคู่มือการใช้แอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตสำหรับครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.*** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กล้า ทองขาว. (2561). ***การจัดการศึกษาฐานชุมชน (Community-based Education Management = CBEM).*** สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก https://www.dpu.ac.th/ download.php?filename=1377584927 (14) docx

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน. (2559). ***คู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559).*** ม.ป.ท., ม.ป.พ.

กษมา ชนะวงศ์. (2564). ***รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กันย์สินี ปัญญาอภิวงศ์. (2557). ***ทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กิตติยา วงษ์ขันธ์. (2561). ***รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) และรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR).*** เอกสารประกอบโครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่)” รุ่นที่ 6. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

กุลิสรา จิตรชญาวณิช. (2563). ***การจัดการเรียนรู้.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกียรติศักดิ์ สุทธหลวง. (2560). ***การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมด้านวิชาการโรงเรียนดีประจำตำบลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). การบริหารจัดการเรียนรู้. ใน ***ประมวลวิชาการบริหารองค์การทางการศึกษา***, (หน่วยที่ 6, น.1-87). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

คณะกรรมการจัดการความรู้ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. (2564). ***เทคนิคการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.*** สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก https://bkkthon.ac.th>KM2564_2(B).pdf.

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ***ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด.*** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คัมภีร์ สุดแท้. (2553). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

คิดณรงค์ โคตรทอง. (2564). ***การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยภาคีผู้สูงอายุในชุมชนบ้านยางเทิง ตำบลไร่น้อย อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จันทร์ธิวา โสภา. (2560.) ***การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จามะรี เชียงทอง. (2549). ***สังคมวิทยาการพัฒนา.*** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2544). ***เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ.*** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จิติมา วรรณศรี. (2563). ***นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา.*** พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

_____. (2566). ***การบริหารจัดการสู่คุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา.*** พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

จิตตวดี ทองทั่ว. (2554). ***การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตในสถานศึกษา : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา พุ่มไสว. (2562). ***การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์.*** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

จีรวรรณ สุวรรณสาม. (2558). ***การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญาโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา 3 สุราษฎร์ธานี.*** ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

เฉลิมเกียรติ ตุ่นแก้ว. (2553). ***ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ชนันภรณ์ อารีกุล. (2563). ***การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต : แนวคิด หลักการ และสาระสำคัญ.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ชนิดา ลือปัญญา. (2555). ***รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชลธิรา ศรีสดใส. (2557). ***การพัฒนาคู่มือการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมโรงเรียนอำนวยศิลป์.*** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชาญชัย ศาลาจันทร์. (2559). ***การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์, และสุภาพ ฉัตราภรณ์. (2555). ***รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังเกษียณในกรุงเทพมหานคร.*** รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. โครงการวิจัยทุนอุดหนุนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประจำปีงบประมาณ 2554.

ฐิติมา ดวงวันทอง. (2560). ***การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ณัฐหทัย นิรัติศัย. (2561). ผู้สูงอายุไทยในศตวรรษที่ 21. ***วารสารสังคมศาสตร์,*** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน), น.107-115.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). ***การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดารุณี เดชยศดี. (2562). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทรงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข, ภาณุวัฒน์ เชิงเกียรติกุล, และปณิตา วรรณพิรุณ. (2558). ***การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ : การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพฤฒิพลัง.*** ชลบุรี: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ. (2560). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ทิศนา แขมมณี. (2566). ***รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย.*** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ทิศนา แขมมณี และคณะ. (2543). ***การคิดและการสอนคิด.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนวัฒน์ บุญทวี. (2558). ***การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลแม่อาย (บ้านเด่น) อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมเชิงสร้างสรรค์ (AIC) : Appreciation Influence Control.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธร สุนทรายุทธ. (2551). ***การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา.*** กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.

ธีรกุล พงษ์จงมิตร. (2563). ***การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล. (2555). ***การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล : การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิจัยปฏิบัติการ.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). ***การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน.*** พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). ***ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและการบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.*** กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ, และสัมมา รธนิธย์. (บรรณาธิการ). (2547). ***การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ธีระรัตน์ คันธิวงศ์. (2560). ***การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

นันทรัตน์ อมาตยกุล. (2555). ***การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา แก้วแสนชัย. (2557). ***การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 : พหุกรณีศึกษา.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). ***การวิจัยเบื้องต้น.*** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา. (2551, 25 มีนาคม). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 125 ตอนพิเศษ 60 ง หน้า 2-12.

ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง ยุบพื้นที่แขวงบางบอนและตั้งแขวงบางบอนเหนือ แขวงบางบอนใต้ แขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน เขตบางบอน. (2560, 31 สิงหาคม). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 134 ตอนพิเศษ 215 ง หน้า 53-56.

ประชา แสนเย็น. (2558). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประเสริฐ อัสสันตชัย. (2562). “ภาวะสูงอายุอย่างมีสุขภาพดี (Health Aging)”. ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, (บรรณาธิการ). ***ประเด็นท้าทายและทางแก้สำหรับการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Challenges and Solutions for Health Aging).*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). น.1-12. กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

ประหยัด สุขสำราญ. (2555). ***รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ปรเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ***วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์,*** ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม), น.1427-1442.

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). ***การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Acadamic Administration in School for Sustainable Development).*** (พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ: หจก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.

ปรีชา ช้างขวัญยืน (บรรณาธิการ). (2548). ***เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา.*** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา วงศ์ทิพย์. (2555). ***การพัฒนาชุมชนประยุกต์: แนวคิดและการบูรณาการ.*** กรุงเทพฯ: ดีไซน์ ดีไลท์.

ปัทมา นันดิลก. (2564). ***การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การใช้ชีวิตแบบพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปานเนตร ปางพุฒิพงศ์. (2562). “นโยบายสุขภาพเพื่อส่งเสริมการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Health to Promote Policy Healthy Aging)”. ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, (บรรณาธิการ). ***ประเด็นท้าทายและทางแก้สำหรับการสูงวัยอย่างมีสุขภาพ (Challenges and Solutions for Healthy Aging).*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). น.13-16. กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ปาริชาต ชมชื่น. (2555). ***รูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์. (2553). ***การออกแบบการวิจัย.*** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรชนก ทองลาด และคณะ. (2563). บุญฮอม : กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม ตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. ***วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน.*** สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2568, จาก https://share.google/AbstractFDX7rkmdd3hs.

พรเทพ พัฒธนานุรักษ์ และคณะ. (2562). ***การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเทศบาลนครปากเกร็ด ประจำปี 2562.*** โครงการวิจัยระหว่างเทศบาลนครปากเกร็ดกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรนภา ประยศ. (2564). ***รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้สถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.*** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1-23.

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. (2546, 31 ธันวาคม). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 120 ตอนที่ 130 ก หน้า 1.

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553. (2553, 15กันยายน). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 127 ตอนที่ 56 ก หน้า 1-3.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. (2566, 19 มีนาคม). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก หน้า 71.

พระอนุสรณ์ จรณธมฺโม (ใจประการ). (2564). ***การพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนผู้สูงอายุอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชรา สังข์ศรี. (2553). ***รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในภาคกลาง.*** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พัชราภรณ์ พัฒนะ. (2561). ***คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 4.*** กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 4 สระบุรี กรมอนามัย.

พัทนดนัย จินตนครชัยศรี. (2565). ***การถอดบทเรียน : มุมมองจากบทความวิจัยในประเทศไทย.*** การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พลชัย ชุมปัญญา. (2566). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักสูตรธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พิเชฐ โพธิ์ภักดี. (2553). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พีระพรรณ ทองศูนย์. (2566). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. ***วารสารศึกษาศาสตร์,*** มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม), น.55-69.

พูลย์ชัย ยาวิราช. (2550). ***การพัฒนารูปแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไพศาล วรคำ. (2552). ***การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research).*** กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

ภารดี อนันต์นาวี. (2551). ***หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.*** ชลบุรี: มนตรี.

มนตรี ชมชื่น. (2548). ***คู่มือการทอลวดลายผ้าตีนจกไท-ยวน จังหวัดจันทบุรี.*** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มนสิช สิทธิสมบูรณ์. (2563). ***การพัฒนาหลักสูตร มโนทัศน์ และการประยุกต์ใช้.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2564). ***10103 ทักษะชีวิต.*** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาติกา ประชารักษ์สกุล. (2560). ***การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มารินทร์ดา เมืองสนธ์. (2565). ***การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มีเกียรติ นาสมตรึก. (2563). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี.*** สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2551). ***รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2550.*** กรุงเทพ: บริษัท ทีคิวพี จำกัด.

เมตต์ เมตต์การุณ์จิต. (2553). ***การจัดการศึกษาท้องถิ่น: โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย.*** กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

ยาวิระ หลังปูเต๊ะ. (2563). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสองปาก.*** โรงเรียนบ้านคลองสองปาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (2561, 18 เมษายน). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก หน้า 1.

เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์. (2547). ***คู่มือครูการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ.*** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รวี จันทะนาม. (2557). ***รูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

รัตนะ บัวสนธ์. (2552). ***การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนา คำเพชรดี. (2559). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2554). ***มนุษยสัมพันธ์ : พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ.*** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ***ราชกิจจานุเบกษา.*** เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1-90.

รุ่ง แก้วแดง. (2547). “ผู้บริหาร (การศึกษา) มืออาชีพ”. ใน ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ, และ สัมมา รธนิธย์, (บรรณาธิการ). ***การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). หน้า 1-10. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

รุณี ห่อทอง. (2563). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล.*** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

เรณู บุญเสรฐ. (2561). ***รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

วนัญญา แก้วแก้วปาน. (2561). ***การพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวของเยาวชนผู้กระทำผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนฯ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.*** ปริญญานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันทนา ปทุมอนันต์, ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. ***วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ,*** มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม), น.850-870.

วารีรัตน์ แก้วอุไร. (2565). ***การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอน.*** พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. ***วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร,*** ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม - ธันวาคม), น.1-16.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2558). ***จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา.*** กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

วีณา เที่ยงธรรม, สุนีย์ ละกำปั่น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา. (2558). ***การพัฒนาศักยภาพชุมชน : แนวคิดและการประยุกต์ใช้.*** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). ***การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, บรรณาธิการ. (2562). ***ประเด็นท้าทายและทางแก้สำหรับการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Challenges and Solutions for Healthy Aging).*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

_____. (2564). ***ประเด็นสำคัญในทางปฏิบัติสำหรับการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว.*** กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

เวหา เกษมสุข. (2562). ***แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของโรงเรียนผู้สูงอายุ.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิธาชัย ศรีอุดม. (2557). ***รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ศศิธร ม่านทอง. (2557). ***การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, เล็ก สมบัติ, ณัฏฐพัชร สโรบล, และธนิกานต์ ศักดาพร. (2555). ***ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ.*** (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: JPRINT 2.

ศิริลักษณ์ คัมภิรานนท์, สุปรีญา นุ่นเกลี้ยง, ดรุณี พัฒนจินดา, และวราภรณ์ เพชรช่วย. (2564). ***รายงานวิจัยนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา.*** มหาวิทยาราชภัฏยะลา.

ศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์. (2562). “สังคมสูงวัย : พัฒนาการด้านนโยบายประเทศไทย (Aging Society : Developments in Thailand Policy)”. ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, (บรรณาธิการ). ***ประเด็นท้าทายและทางแก้สำหรับการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Challenges and Solutions for Health Aging).*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). น.17-25. กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

ศุภลักษณ์ เข็มทอง. (2562). “เพิ่มศักยภาพการทำงานในผู้สูงวัย (Maximizing Function and Capacity in Aging)”. ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, (บรรณาธิการ). ***ประเด็นท้าทายและทางแก้สำหรับการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Challenges and Solutions for Healthy Aging).*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). น.98-103. กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ, สำนักงาน กศน. (2565). ***แนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุใน 4 มิติ (มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม).*** ม.ป.ท, ม.ป.พ.

ษณอนงค์ ชูรา. (2566). ***รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ษมาพร รักจรรยาบรรณ. (2562). ***การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในองค์กรธุรกิจภาคเอกชน.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สกล วรเจริญศรี. (2550). ***การศึกษาทักษะชีวิต และการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น.*** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สกุณา ยวงทอง. (2542). ***การพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในหมู่บ้านแสลงพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล. (2555). ***การดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการในชุมชน.*** เวทีเสวนา “ร่วมพัฒนาระบบสุขภาพในชุมชน” ครั้งที่ 8, 24 เมษายน 2555, สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม.

สนอง โลหิตวิเศษ. (2558). การจัดการเรียนรู้ในชุมชน. ใน ***เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการศึกษานอกระบบ,*** (หน่วยที่ 7, น.1-56). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สนธยา พลศรี. (2550). ***เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมนึก วิสุทธิแพทย์ และคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารการให้บริการวิชาการแก่อุตสาหกรรมของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ***วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม,*** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม), น.166-167.

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2547). ***ศัพท์พัฒนา เพื่อชุมชน และสังคม.*** ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมาน อัศวภูมิ. (2549). ***การศึกษาและการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบรุ่นที่ 1.*** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สันติ อินทร์สุภา. (2559). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สายนภา ดาวแสง. (2559). ***ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเขตบางบอน. (2561). ***หนังสือแนะนำเขตบางบอน อินไซด์บางบอน.*** (เอกสารอัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.). (2565). ***ธรรมนูญสุขภาพเขตบางบอน.*** กรุงเทพฯ: บริษัทบียอนด์ พับลิสชิ่ง จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). ***รายงานวิจัยเปรียบเทียบเพื่อพัฒนานโยบาย เรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในประเทศไทย.*** กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

_____. (2564). ***สภาพการจัดการศึกษาผู้สูงอายุในประเทศไทย.*** กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). ***แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561).*** กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน.

สิทธิสอน คำตุ้ย. (2562). ***การพัฒนาคู่มือการเปลี่ยนผ่านเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สุกัญญา แช่มช้อย. (2555). การบริหารโดยสถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน : ความท้าทายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง. ***วารสารศึกษาศาสตร์,*** มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน), น.101-111.

_____. (2566). ***การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงโลกยุคพลิกผัน.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิตรา ประจงกูล. (2558). ***การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.*** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุชาดา แม้นพยัคฆ์. (2560). รูปแบบการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. ***วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,*** มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ปีที่ 8 ฉบับพิเศษ (ธันวาคม), น.141-155.

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์. (2558). ***ทักษะชีวิตและสังคม.*** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สุปราณี พิมพ์ตรา, กัลยากร ฝูงวานิช, ประวิทย์ ทองไชย, และกนก พานทอง. (2561). การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหาดวอนนภา ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี. ***วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา,*** ปีที่ 29 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม), น.175-187.

สุพักตร์ พิบูลย์. (2550). ***การวิจัยและพัฒนาสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์จตุพรดีไซน์.

สุรัตน์ บุญฤทธิ์. (2563). ***การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง (Structured Teaching) สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี.*** ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี, สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สุรีย์พร พันพึ่ง และคณะ. (2564). ***การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการชุดข้อมูลทางสังคมและสุขภาพของประชาชนรายเขต (เขตบางบอน) กรุงเทพมหานคร.*** นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุวรรณี กันทะปิง. (2562). ***แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กอนใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.*** การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สุวิทย์ ภาณุจารี. (2563). ***การวิจัยทางการบริหารการศึกษา.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). ***การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แสงจันทร์ เขจรศาสตร์. (2557). ***การพัฒนาโปรแกรมนันทนาการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ.*** สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

องอาจ นัยพัฒน์. (2551). ***การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ.*** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิวันท์ วีระเดโช. (2552). ***ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น).*** ปริญญานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรวรรณ แผนคง และสุนทรีย์ คำเพ็ง. (2553). ผลของการสร้างเสริมสุขภาพโดยใช้ชุมชนเป็นฐานต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุและความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลผู้สูงอายุ. ***รามาธิบดีพยาบาลสาร.*** โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน), น.1-12.

อร่าม เสือเดช (2549). ***คู่มือการดำเนินงานตามกระบวนการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดช้างเผือก.*** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา ปุราคม. (2558). ***การส่งเสริมกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุ.*** นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรุ๊ป.

อัจฉรา โพธิยานนท์. (2539). ***การศึกษากับการพัฒนาชุมชน.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

อัจศรา ประเสริฐสิน. (2563). ***เครื่องมือการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาชัญญา รัตนอุบล. (2562). ***แนวคิดการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตในสังคมไทย.*** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ. (2554). ***การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย.*** (รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

เอกพล เคราเซ. (2561). ***ความหมายและองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: การวิจัยผสานวิธีเพื่อสร้างโปรแกรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่เหมาะสำหรับชุมชนวัดบางปรง จังหวัดฉะเชิงเทรา.*** ปริญญานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Cambridge Dictionary. (Online). Retrieved January 15, 2024, from https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/illusion

Davis, K. and Nestrom, J.W. (1985). ***Human Behavior at Work Organizational Behavior.*** (7th ed.). New York: McGraw-Hill.

Good. C.V. (2005). ***Dictionary of Education.*** (5th ed.). New York: McGraw-Hill.

Harris, B.W. (2001). ***Personal Administration in Education.*** Boston: Allyn & Bacon.

Keeves, J.P. (1988). ***Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook.*** Oxford: Pergamon Press.

Putnam, R.D. (1993). “The Prosperous Community : Social Capital and Public Life,” ***The American Prospect.*** 14 (13), pp. 11-19.

Smith, R.H. and Others. (1980). ***Management : Making Organizations Perform.*** New York: Macmillan.

Willer, D. (1986). ***Scientific Sociology : Theory and Method.*** Englewood Cliff, New Jersey: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม
สภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อให้ครบถ้วนสมบูรณ์และตรงตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และจะไม่ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อท่านด้วยประการทั้งปวง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อมูลในช่องว่างเกี่ยวกับตัวท่านให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

☐ 25 - 29 ปี
☐ 30 - 34 ปี
☐ 35 - 39 ปี
☐ 40 - 44 ปี
☐ 45 - 49 ปี
☐ 50 - 54 ปี
☐ 55 - 59 ปี
☐ 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. บทบาทที่เกี่ยวข้อง

☐ บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน
  ☐ ครู/ครูผู้ช่วย/นักวิชาการศึกษา
  ☐ ครู กศน.ตำบล
  ☐ ครูอาสาสมัคร กศน.
  ☐ ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน
☐ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
☐ ตัวแทนองค์กรชุมชน/ผู้แทนชุมชน
  ☐ ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ (โปรดระบุชื่อชมรมผู้สูงอายุที่สังกัด).....
  .....
  ☐ ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน (โปรดระบุชื่อชุมชนที่รับผิดชอบ).....
  .....
  ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน (เลือกตอบได้หลายข้อตามที่เป็นจริง)

- ☐ การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผน/ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน/ปัญหาเกี่ยวกับทักษะชีวิต และความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น
- ☐ การจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ☐ การจัดหาสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ☐ การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ☐ การประสานงานกับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ☐ การเป็นวิทยากร/ครูผู้สอน
- ☐ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ☐ การสร้างความเข้าใจกับชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ☐ การสนับสนุนทุนทางสังคมในชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความเป็นจริง

1. ด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน มีการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ และถ้าได้ดำเนินการ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่

1.1.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

- ☐ มีการสำรวจ โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกครั้ง
- ☐ มีการสำรวจ โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง
- ☐ มีการสำรวจ โดยชุมชนไม่มีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....
- ☐ ไม่มีการสำรวจ เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

1.1.2 การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

- ☐ มีการสำรวจ โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกครั้ง
- ☐ มีการสำรวจ โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง
- ☐ มีการสำรวจ โดยชุมชนไม่มีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....
- ☐ ไม่มีการสำรวจ เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

1.1.3 การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ มีการสร้างภาคีเครือข่าย โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกครั้ง

☐ มีการสร้างภาคีเครือข่าย โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง

☐ มีการสร้างภาคีเครือข่าย โดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

☐ ไม่มีการสร้างภาคีเครือข่าย เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

1.1.4 การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

☐ มีการเตรียมความพร้อม โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกครั้ง

☐ มีการเตรียมความพร้อม โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง

☐ มีการเตรียมความพร้อม โดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมเพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

☐ ไม่มีการเตรียมความพร้อม เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

1.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนในเรื่องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

1.2.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

☐ ไม่มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

1.2.2 การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

☐ ไม่มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

1.2.3 การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ ไม่มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

1.2.4 การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

☐ ไม่มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

.....

1.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร เพื่อให้การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของของชุมชน (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ การกำหนดชุมชนเป้าหมาย
☐ การสร้างความเข้าใจกับชุมชนเป้าหมาย
☐ การประสานกับแหล่งข้อมูลในชุมชนเป้าหมาย
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.3.2 การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ การกำหนดผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย
☐ การสร้างความเข้าใจกับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย
☐ การร่วมสำรวจความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.3.3 การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ การกำหนดภาคีเครือข่าย
☐ การสร้างความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย
☐ การร่วมเป็นภาคีเครือข่าย
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.3.4 การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

☐ การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน
☐ การเตรียมความพร้อมด้านทุนทางสังคมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น
☐ การเตรียมความพร้อมด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน มีการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
☐ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุเหตุผล).....

2.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

☐ ไม่มีปัญหา เพราะมีชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) เข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

2.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

☐ จัดให้มีหน่วยต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)

☐ การสำรวจปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

☐ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

☐ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

3.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

☐ ไม่มีปัญหา เพราะกศน.เขตบางบอน ได้จัดให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและมีระบบสนับสนุนที่ชัดเจน

☐ มีปัญหา เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบันและขาดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม.....

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

☐ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับสังคมยุคปัจจุบันของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย และสภาพบริบทต่าง ๆ ของชุมชนและมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ด้านการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน ดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายทำการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบของ กศน.เขตบางบอน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่ได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

4.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

☐ ไม่มีปัญหา เพราะกศน.เขตบางบอน จัดให้หน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและมีระบบสนับสนุนที่ชัดเจน

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

4.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการนิเทศ ติดตามผล

☐ ใช้การนิเทศ ติดตามผลที่มุ่งเพื่อการเสริมแรงหรือสร้างแรงจูงใจให้กับวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ด้านการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน มีการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

☐ ให้ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

5.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

☐ ไม่มีปัญหา เพราะกศน.เขตบางบอน ได้จัดให้มีหน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและมีระบบสนับสนุนที่ชัดเจน

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

5.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรเพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ การประเมินโดยการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ด้านการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน ขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพิจารณาการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่ได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

6.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

☐ ไม่มีปัญหา เพราะกศน.เขตบางบอนสามารถเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดได้ทุกปีงบประมาณอยู่แล้ว

☐ มีปัญหา เพราะ (โปรดระบุสาเหตุ).....

6.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ได้รับการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุและบริบทความจำเป็นตลอดจนความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชนและพื้นที่รับผิดชอบโดยรวมของ กศน.เขตบางบอน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)

☐ ให้ชุมชน โดยองค์กรชุมชน (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น) ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ จัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯทั้งแผนระยะสั้นรายปีงบประมาณและแผนระยะยาว (แผน 5 ปี)

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

คำชี้แจง ขอให้ท่านให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพิ่มเติมหรือนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนที่ 2 (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
(สำหรับผู้วิจัย)

ประเด็นที่ศึกษา (องค์ประกอบของรูปแบบ)	**ผลการสังเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา (สาระสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สำหรับ กศน.เขตบางบอน)**
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้	.....
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้	.....
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้	.....
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	.....

ประเด็นที่ศึกษา (องค์ประกอบของรูปแบบ)	ผลการสังเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา (สาระสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการบริหาร จัดการเรียนรู้สำหรับ กศน.เขตบางบอน)
องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ ของการบริหารจัดการเรียนรู้	....

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานครต่อไป

ข้อมูลที่ต้องการจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้

บุสรา นิลเต๊ะ
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุล.....

2. ตำแหน่ง.....

3. หน่วยงานที่สังกัด.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด.....

5. สาขาวิชาหรือด้านที่เชี่ยวชาญ (ระบุได้เกินกว่า 1 สาขาวิชาหรือ 1 ด้าน).....

.....

6. ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหรือด้านที่เชี่ยวชาญ.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1. ท่านคิดว่ารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบต่อไปนี้มีความจำเป็น/มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนอย่างไร

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) .....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O).....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F).....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P).....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O).....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในประเด็นต่อไปนี้

2.1 การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

2.2 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนเป็นฐาน

.....

.....

.....

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วมทั้งด้านวิทยากร ผู้เรียน (ผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) และในฐานะแหล่งเรียนรู้ และการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นแหล่งเสริม/สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....

.....

.....

2.4 การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

2.5 การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

2.6 การขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ชมรมผู้สูงอายุในชุมชนมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย 6 ด้าน คือ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีความครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบันแล้วหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีความเห็นว่าปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ต่อไปนี้ควรเป็นอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้

4.1 คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้

4.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้

.....

.....

4.1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

4.2 ผู้บริหารและวิทยากร

4.2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

4.2.2 คุณลักษณะของวิทยากร

.....

.....

.....

4.3 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ (ภาระหน้าที่ของหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง)

4.3.1 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

4.3.2 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

4.3.3 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

4.3.4 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

5. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไร

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P).....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O).....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C).....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E).....

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E).....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

6.1 ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

6.1.1 ทักษะชีวิตด้านร่างกาย.....

.....

.....

.....

6.1.2 ทักษะชีวิตด้านจิตใจ.....

.....

.....

.....

6.1.3 ทักษะชีวิตด้านปัญญา

6.1.4 ทักษะชีวิตด้านสังคม

6.1.5 ทักษะชีวิตด้านการเงิน

6.1.6 ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

6.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

6.3 ความพึงพอใจของวิทยากรที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.4 ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

7. ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานครอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ(ร่าง)รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ผสมผสานกันระหว่างผลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำนิยามของคุณภาพในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นไว้ ดังนี้

ความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) หมายถึง ความถูกต้อง ครอบคลุมตรงตามหลักวิชาหรือแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ความเหมาะสม (Propriety) หมายถึง ความเหมาะสมของข้อกำหนดและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ความเป็นประโยชน์ (Utility) หมายถึง ความเป็นประโยชน์ของข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการบริหารจัดการที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา วิทยากร/ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตลอดจนชุมชน อันเป็นผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ความเป็นไปได้ (Feasibility) หมายถึง ความเป็นไปได้ของข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยใน**ตอนที่ 1** เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ **ตอนที่ 2** เป็นการตรวจสอบคุณภาพของ(ร่าง)รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวแล้วนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่มีหมายเลขกำกับ (/5/4/3/2/1/) ช่องใดช่องหนึ่งของแต่ละด้าน โดยหมายเลขดังกล่าว มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่าองค์ประกอบของ(ร่าง)รูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้อง ครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ **มากที่สุด**

4 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่าองค์ประกอบของ(ร่าง)รูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้อง ครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ **มาก**

3 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่าองค์ประกอบของ(ร่าง)รูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้อง ครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ **ปานกลาง**

2 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่าองค์ประกอบของ(ร่าง)รูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้อง ครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ **น้อย**

1 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่าองค์ประกอบของ(ร่าง)รูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบในประเด็นนั้น ๆ มีความถูกต้อง ครอบคลุม/มีความเหมาะสม/มีความเป็นประโยชน์/มีความเป็นไปได้ **น้อยที่สุด**

และใน**ตอนที่ 3** เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

ข้อมูลที่ได้จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

บุศรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของ(ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	**องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้**																				
1.1	องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ (หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารจัดการการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้) มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่																				
2	**องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้**																				
2.1	ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการ																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่ การจัดการศึกษาฐานชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่																				
3 3.1	**องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือพฤฒพลัง (Active Aging) ในสังคมยุคปัจจุบัน																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2	ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้																				
3.3	ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองด้านอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้																				
3.4	ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5	ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และการมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้																				
3.6	ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การสร้างรายได้ การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้																				
3.7	ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการ																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ดำรงชีวิต การรู้เท่าทันและการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจการเรียนรู้																				
4	**องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา																				
4.1	ปัจจัยภายในสถานศึกษา เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ ความพร้อมด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2	องค์คณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับลักษณะงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานพร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน และ 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ที่มีหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้																				
4.3	องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	หรือรองผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา																				
4.4	หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ทำหน้าที่ในการวางแผน ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และชุมชน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศ ติดตามผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายงานผล ขยายผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง																				
4.5	ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการประสานงาน การสร้างความร่วมมือกับบุคคล																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	องค์กรและชุมชน และ 2) วิทยากร/ครูผู้สอน มีแรงจูงใจในการทำงาน ใฝ่รู้ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เข้าใจในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ																				
4.6	ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.7	หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน																				
4.8	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม																				
4.9	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้																				
4.10	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่จัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหาร																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	จัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน																				
4.11	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่นำผลจากการนิเทศ ติดตามผล และการประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผลและวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป																				
4.12	ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ท้องถิ่น กรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น																				
5	**องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) ขั้นตอนที่ 5																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) และ ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)																				
5.1	**ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการสำรวจปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ																				
5.2	**ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Organizing: O) เป็นการจัดระบบ																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	โครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ซึ่งมี 5 หน่วย ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้																			
5.3	**ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ นับตั้งแต่การสำรวจปัญหาและความต้องการ																			

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	การเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่																			
5.4	**ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร																			

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	จัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้																				
5.5	**ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และ																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review : AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสม เพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง																				
5.6	**ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชน																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	เป้าหมายในพื้นที่โดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา																				
6	**องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้** เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ และความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้																				
6.1	ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้นทั้งการดูแลตนเอง การปรับตัว																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุขและยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ทักษะชีวิตด้านจิตใจ ทักษะชีวิตด้านปัญญา ทักษะชีวิตด้านสังคม ทักษะชีวิตด้านการเงิน และทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม																				
6.2	ทักษะชีวิตด้านร่างกาย เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของผู้สูงอายุในการดูแลตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเอง และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย																				
6.3	ทักษะชีวิตด้านจิตใจ เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึก																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ผ่อนคลาย มีจิตใจเข้มแข็ง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี																				
6.4	ทักษะชีวิตด้านปัญญา เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของผู้สูงอายุในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันรู้ เท่าทัน มีความสนใจใฝ่รู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์																				
6.5	ทักษะชีวิตด้านสังคม เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสำนึกสาธารณะ																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	(Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับสมาชิกในชุมชน																				
6.6	ทักษะชีวิตด้านการเงิน เป็นความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของผู้สูงอายุในการจัดการด้านการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว และการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม																				
6.7	ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแล จัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต รู้เท่าทัน และสามารถปรับตัวให้เหมาะสม																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	สอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว																				
6.8	ความพึงพอใจของผู้เรียน เป็นความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกมิติของกิจกรรม เช่น เนื้อหาความรู้ วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่และสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง																				

ข้อที่	องค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดที่ตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น																			
		ความถูกต้อง ครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.9	ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้กำหนดไว้																			
6.10	ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีต่อบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน																			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
เพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ในการวิจัยเรื่อง
“การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร”

---

1. **ข้อมูลทั่วไปของชุมชน**

1.1 ชื่อชุมชน.....แขวง.....เขตบางบอน

1.2 ประเภทของชุมชน

☐ ชุมชนเมือง ☐ ชุมชนชานเมือง ☐ ชุมชนแออัด

1.3 ขนาดพื้นที่ของชุมชน.....ไร่

1.4 จำนวนประชากร.....คน

1) เพศชาย.....คน 2) เพศหญิง.....คน

1.5 จำนวนครัวเรือน.....ครัวเรือน

1.6 โครงสร้างอายุของประชากรในชุมชน

1) วัยเด็ก (0 - 14 ปี: ต่ำกว่า 1 ปี - 14 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

2) วัยทำงาน (15 - 59 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

2.1) วัยทำงานตอนต้น (15 - 29 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

2.2) วัยทำงานตอนกลาง (30 - 44 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

2.3) วัยทำงานตอนปลาย (45 - 59 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

3) วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

3.1) วัยสูงอายุตอนต้น (60 - 69 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

3.2) วัยสูงอายุตอนกลาง (70 - 79 ปี).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

3.3) วัยสูงอายุตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป).....คน
(เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน)

1.7 สภาพทางการศึกษาของประชากรในชุมชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

1) ไม่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่รู้หนังสือ .....คน

2) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา .....คน

3) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น .....คน

4) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. .....คน

5) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. .....คน

6) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป .....คน

1.8 สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน

1) อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ในชุมชน.....
คิดเป็นร้อยละ.....

2) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน .....บาท

3) หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน .....บาท

2. **ทุนทางสังคมในชุมชน**

2.1 สถานที่สำคัญในชุมชน

1) วัด .....แห่ง
2) มัสยิด .....แห่ง
3) โรงเรียน .....แห่ง
4) วิทยาลัย .....แห่ง
5) ศูนย์สุขภาพชุมชน .....แห่ง
6) ห้องสมุดชุมชน/ห้องสมุดประชาชน .....แห่ง
7) อื่น ๆ (ระบุ) .....แห่ง
7.1) ....แห่ง
7.2) ....แห่ง
7.3) ....แห่ง

2.2 องค์กรและกลุ่มที่มีบทบาทในชุมชน

1) องค์กรอาสาสมัคร/มูลนิธิ/เครือข่ายจิตอาสา .....แห่ง/เครือข่าย

2) กลุ่มสตรี .....กลุ่ม

3) กลุ่มเยาวชน .....กลุ่ม

4) ชมรมผู้สูงอายุ .....ชมรม

5) กลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ .....กลุ่ม

2.3 ทรัพยากรธรรมชาติและสวนสาธารณะของชุมชน

1) ป่าไม้ .....แห่ง/ไร่

2) แหล่งน้ำ

2.1) คลอง .....สาย

2.2) บึง .....แห่ง/ไร่

3) สวนสาธารณะ .....แห่ง/ไร่

2.4 ภูมิปัญญาของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน) (ระบุภูมิปัญญาของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญ)

1).....

2).....

3).....

4).....

2.5 กิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีให้กับสมาชิกในชุมชน (ระบุ)

1).....

2).....

3).....

3. **สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน**

3.1 วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ (ระบุ)

1).....

2).....

3).....

3.2 การนับถือศาสนาของประชากรในชุมชน

1) นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ.....

2) นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ.....

3) นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ ร้อยละ.....

3.3 กิจกรรมทางสังคมที่ชุมชนจัดบ่อย ๆ หรือเป็นประจำ

1) กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เช่น (ระบุ)

1.1).....

1.2).....

2) กิจกรรมเพื่อสังคมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ

☐ 2.1 การป้องกันและลดอุบัติเหตุในผู้สูงอายุ เช่น (ระบุ)

.....

.....

☐ 2.2 การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น (ระบุ)

.....

.....

☐ 2.3 การเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เช่น (ระบุ)

.....

.....

4. **สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม**

4.1 การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (การดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ) เช่น (ระบุ)

.....

.....

4.2 การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (การดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียดหรือภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ) เช่น (ระบุ)

.....

.....

4.3 การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (การใช้ความรู้ความคิดที่ยึดหลักเหตุผลหรือหลักวิชาในการพิจารณา ไตร่ตรองหรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) เช่น (ระบุ)

.....

.....

4.4 การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ตัว และสมาชิกในชุมชน) เช่น (ระบุ)

.....

.....

4.5 การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การประกอบอาชีพหรือการสร้างรายได้ และการเก็บออม) เช่น (ระบุ)

.....

.....

4.6 การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (การดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชน และการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรหรือไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม) เช่น (ระบุ)

.....

.....

5. **ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (การดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม) ของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม มีลักษณะดังนี้**

5.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ☐ 1) 20 - 30 ชั่วโมง
- ☐ 2) 31 - 40 ชั่วโมง
- ☐ 3) 41 - 50 ชั่วโมง
- ☐ 4) อื่น ๆ (ระบุ).....ชั่วโมง

5.2 เนื้อหาการเรียนรู้

☐ 1) ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน พอ ๆ กัน

☐ 2) ครอบคลุมทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน แต่มีน้ำหนักความสำคัญแตกต่างกัน

5.3 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

☐ 1) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เป็นกลุ่ม ช่วยเหลือกัน และเน้นการปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้จริงในการดำรงชีวิต โดยมีวิทยากร/ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก/พี่เลี้ยง/ผู้ให้คำปรึกษา

☐ 2) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลและเป็นความรู้ที่ผู้สูงอายุสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ในอนาคตโดยวิทยากร/ครูผู้สอนเน้นการสอนให้ความรู้เป็นหลัก

ผู้ให้ข้อมูล/แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

1. ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

---

2. ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

---

3. ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

ผู้สำรวจข้อมูล

1. ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

---

2. ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

วัน/เดือน/ปีที่สำรวจข้อมูล.....

แบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร”

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามโดยให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เท่านั้น ไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้จะมีประโยชน์ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอนในปัจจุบัน) ในครั้งต่อ ๆ ไปและเผยแพร่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบให้กับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) เขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร ในวงกว้างต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือกรอกคำหรือข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่างให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ 60 - 69 ปี ☐ 70 - 79 ปี
☐ 80 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

☐ โสด ☐ สมรส
☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส.
☐ ปริญญาตรี ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพ

☐ รับจ้างแรงงาน ☐ เกษตรกร
☐ ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว ☐ ข้าราชการบำนาญ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)

☐ ไม่เกิน 4,000 บาท ☐ 4,001 - 8,000 บาท ☐ 8,001 - 12,000 บาท
☐ 12,001 - 16,000 บาท ☐ 16,001 - 20,000 บาท ☐ 20,001 - 24,000 บาท
☐ เกิน 24,000 บาท

7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย

☐ เป็นเจ้าของที่พักอาศัย ☐ ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย

8. ลักษณะการอยู่อาศัย

☐ อยู่ลำพังคนเดียว ☐ อยู่กับคู่สมรส
☐ อยู่กับลูกหลาน ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ชุมชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน (ในเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

☐ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ
☐ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน
☐ ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้
☐ ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการการเรียนรู้ที่มีหมายเลข /5/4/3/2/1/ กำกับในแต่ละข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของท่านตามที่ตรงกับความเป็นจริง กล่าวคือ

5 หมายถึง ความต้องการการเรียนรู้ “มากที่สุด”
4 หมายถึง ความต้องการการเรียนรู้ “มาก”
3 หมายถึง ความต้องการการเรียนรู้ “ปานกลาง”
2 หมายถึง ความต้องการการเรียนรู้ “น้อย”
1 หมายถึง ความต้องการการเรียนรู้ “น้อยที่สุด”

คำถาม : ท่านมีความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อ	ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
1	**ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย**					
1.1	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง					
1.2	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน					
1.3	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย					

ข้อ	ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
1.4	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อสุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน					
1.5	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือตัวเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่					
2	**ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ**					
2.1	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด					
2.2	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง					
2.3	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง					
2.4	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้					
2.5	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวก มีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต					
3	**ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา**					
3.1	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน					
3.2	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน					
3.3	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน					
3.4	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว					

ข้อ	ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
3.5	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง					
4	**ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม**					
4.1	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข					
4.2	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข					
4.3	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน					
4.4	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน					
4.5	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม					
5	**ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน**					
5.1	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคง					
5.2	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้					
5.3	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด					
5.4	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม					

ข้อ	ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	ระดับความต้องการการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
5.5	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเองและครอบครัว					
6	**ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม**					
6.1	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน					
6.2	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน					
6.3	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน					
6.4	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด					
6.5	ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต					

แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาคู่มือ
(สำหรับผู้วิจัย)

ประเด็นที่ศึกษา (แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือ)	**ผลการสังเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา**
1. ความหมายของคู่มือ	.....
2. ประเภทของคู่มือ	.....
3. ประโยชน์ของคู่มือ	.....
4. องค์ประกอบของคู่มือ	.....
5. ลักษณะของคู่มือที่ดี	.....

ประเด็นที่ศึกษา (แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือ)	**ผลการสังเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา**
	.....
6. ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ	.....

แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2. แบบประเมินนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามรายการประเมินเกี่ยวกับคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าคุณภาพของคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นอยู่ในระดับ “มากที่สุด”
4 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าคุณภาพของคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นอยู่ในระดับ “มาก”
3 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าคุณภาพของคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นอยู่ในระดับ “ปานกลาง”
2 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าคุณภาพของคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นอยู่ในระดับ “น้อย”
1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าคุณภาพของคู่มือตามประเด็น/รายการประเมินข้อนั้นอยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็น/รายการประเมินแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเติมเต็มคุณภาพของคู่มือให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ผู้วิจัยจะนำผลการประเมินและความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.ระดับเขตบางบอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

3. สถานภาพการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

☐ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาตลอดชีวิต
ตำแหน่งทางวิชาการ/ทางการบริหาร.....
.....
.....

☐ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา
ตำแหน่งทางวิชาการ/ทางการบริหาร.....
.....
.....

☐ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา
ตำแหน่งทางวิชาการ/ทางการบริหาร.....
.....
.....

☐ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา
ตำแหน่งทางวิชาการ/ทางการบริหาร.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง (เพิ่มเติม)

1. **คู่มือ** หมายถึง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2. **รูปแบบ** หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	1. ความชัดเจนหรือความสมเหตุสมผลของหลักการและเหตุผลของคู่มือ					
	2. การสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของคู่มือของหลักการและเหตุผล					
	3. ความสอดคล้องของหลักการและเหตุผลของคู่มือกับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
	4. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของคู่มือ					
	5. ความเป็นไปได้ของประโยชน์ที่ได้รับ (หรือประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับ) จากการนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของสถานศึกษา					
2	6. ความชัดเจนของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ					
	7. ความเหมาะสมของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ					
	8. ความเป็นประโยชน์ของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ					
	9. ความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ					
	10. ความครอบคลุมองค์ประกอบและสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคำอธิบายของคู่มือ					
3	11. ความชัดเจนของคำอธิบายสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคู่มือ					
	12. ความเป็นประโยชน์ของคำอธิบายสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคู่มือ					

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	13. ความชัดเจนของคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของคู่มือ					
	14. ความครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบของคำอธิบายเพิ่มเติมของคู่มือ					
	15. ความเป็นประโยชน์ของคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของคู่มือ					
4	16. ความชัดเจนของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	17. ความครอบคลุมขั้นตอนการดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	18. ความครบถ้วนสมบูรณ์ในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	19. ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	20. ความเป็นประโยชน์ของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
5	21. ความชัดเจนของกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	22. ความครอบคลุมการประเมินประสิทธิผลที่สำคัญในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	23. ความครบถ้วนสมบูรณ์ในการประเมินประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	24. ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					
	25. ความเป็นประโยชน์ของกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร”

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามโดยให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เท่านั้นไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้จะมีประโยชน์ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน ในปัจจุบัน) ในครั้งต่อ ๆ ไป และเผยแพร่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบให้กับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) เขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร ในวงกว้างต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือกรอกคำหรือข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่างให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ 60 - 69 ปี ☐ 70 - 79 ปี
☐ 80 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

☐ โสด ☐ สมรส
☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส.
☐ ปริญญาตรี ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพ

☐ รับจ้างแรงงาน ☐ เกษตรกร
☐ ค้าขาย/นักธุรกิจ/เจ้าของธุรกิจส่วนตัว ☐ ข้าราชการบำนาญ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในปีที่ผ่านมา (มกราคม - ธันวาคม 2566)

☐ ไม่เกิน 4,000 บาท ☐ 4,001 - 8,000 บาท ☐ 8,001 - 12,000 บาท
☐ 12,001 - 16,000 บาท ☐ 16,001 - 20,000 บาท ☐ 20,001 - 24,000 บาท
☐ เกิน 24,000 บาท

7. ความเป็นเจ้าของที่พักอาศัย

☐ เป็นเจ้าของที่พักอาศัย ☐ ไม่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย

8. ลักษณะการอยู่อาศัย

☐ อยู่ลำพังคนเดียว ☐ อยู่กับคู่สมรส
☐ อยู่กับลูกหลาน ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ชุมชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน (ในเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

☐ ชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ
☐ ชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้
☐ ชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน
☐ ชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร)

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติตนที่มีหมายเลข /5/4/3/2/1/ กำกับเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ในแต่ละข้อของท่านที่ตรงกับความเป็นจริง กล่าวคือ

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน มากที่สุด
4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน มาก
3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน ปานกลาง
2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน น้อย
1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติตน น้อยที่สุด

คำถาม : ท่านมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน				
	5	4	3	2	1
1. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (1.1 - 1.11)					
1.1 ทำกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมกับวัยและสภาพของร่างกาย เช่น การเดินเร็ว การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การทำกิจกรรมงานบ้าน (การกวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ปลูกต้นไม้ ทำสวน ฯลฯ) การเดินเล่นภายในบ้าน การขี่จักรยานยามเย็น การเต้นรำ การออกกำลังกายแบบแอโรบิก การยกน้ำหนักที่เพิ่มความหนักมากขึ้น การว่ายน้ำ เป็นต้น					

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน				
	5	4	3	2	1
1.2 รับประทานอาหารมื้อหลักวันละ 3 มื้อพอประมาณและมีอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และอาหารว่าง 2 มื้อที่มีกากใยสูง เช่น ผักสด ผลไม้ พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น					
1.3 ดื่มน้ำสะอาดหรือเลือกดื่มน้ำสมุนไพรไม่หวานจัดสลับกับน้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 6 - 8 แก้ว					
1.4 รับประทานอาหารมื้อเย็นก่อนเข้านอนอย่างน้อย 2 ชั่วโมง					
1.5 พักผ่อนอย่างเพียงพอ (ประมาณ 7 - 8 ชั่วโมงต่อคืนและมีการงีบระหว่างวันประมาณ 30 - 60 นาที)					
1.6 ตรวจสุขภาพประจำปีหรือตามคำแนะนำของแพทย์					
1.7 ดูแลสุขภาพอนามัยของช่องปากให้สะอาดด้วยตนเอง					
1.8 ดูแลถนอมดวงตา เช่น หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ที่มีแสงสว่างจ้ามากเกินไป และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ทางตา เช่น อาการตามัวเฉียบพลัน ปวดตามาก เป็นต้น					
1.9 ถ่ายอุจจาระวันละ 1 - 3 ครั้งหรือไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์					
1.10 อาบน้ำอุณหภูมิปกติหรืออุณหภูมิที่เหมาะสมเพื่อทำความสะอาดร่างกายวันละ 1 - 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 10 - 15 นาที					
1.11 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไม่สูบบุหรี่หรือเสพสารเสพติดทุกชนิด					
2. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (2.1 - 2.8)					
2.1 นั่งสมาธิเพื่อฝึกปฏิบัติตนให้จิตใจผ่องใสลดความคิดฟุ้งซ่านและจดจ่ออยู่กับปัจจุบัน					
2.2 รู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อลูกหลานสมาชิกในครอบครัวหรือสังคม					
2.3 เข้าใจ อดทน และยอมรับกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ					
2.4 รู้เท่าทันอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเองไม่โกรธหรือหงุดหงิดง่าย					
2.5 ทำงานอดิเรกหรือพักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย					
2.6 ไปวัดหรือศาสนสถานเพื่อทำบุญสวดมนต์หรืออ่านหนังสือธรรมะตามศาสนาที่นับถือเพื่อเป็นที่พึ่งหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ					
2.7 เล่นเกมฝึกสมองกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิดเพื่อเพิ่มความสามารถของสมอง การสร้างสมาธิ ความจำ การเรียนรู้ การรับรู้ การตอบสนอง การควบคุมอารมณ์ และความสนุกเพลิดเพลิน					
2.8 อ่านหนังสือที่ชอบหรือที่สนใจเพื่อช่วยลดความเครียดและช่วยในการนอนหลับ					

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน				
	5	4	3	2	1
3. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (3.1 - 3.7)					
3.1 อ่านหนังสือหรือติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ) เพื่อใช้สมองฝึกการคิดวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ที่สนใจ					
3.2 ฝึกบริหารสมอง เช่น การบวกเลข การเล่นเกม เป็นต้น					
3.3 เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การเรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ ๆ เช่น การทำธุรกรรมฝาก - ถอน - โอนเงินทางออนไลน์ การดาวน์โหลดเพลง - ภาพยนตร์ การสืบค้นความรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นต้น					
3.4 พิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันโดยใช้ความรู้ เหตุผล และสติอย่างรอบคอบ					
3.5 ตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ๆ ในชีวิตประจำวัน พิจารณาถึงผลดี ผลเสียอย่างรอบด้าน และคุณธรรม จริยธรรม					
3.6 กล้าที่จะเรียนรู้และทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ					
3.7 ชอบขวนขวายแสวงหาความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอโดยมีความเชื่อมั่นว่าตัวเองสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้					
4. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (4.1 - 4.8)					
4.1 ปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนอย่างมีความสุข					
4.2 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว					
4.3 เป็นผู้ให้และผู้รับในครอบครัวด้วยความยินดี					
4.4 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว					
4.5 ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การเล่นบอร์ดเกม การต่อจิ๊กซอว์ การเล่นตัวต่อเลโก้ การช่วยกันทำความสะอาดและตกแต่งบ้าน การปลูกต้นไม้และการจัดสวนด้วยกัน การทำอาหารร่วมกันและรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตา การดูโทรทัศน์ด้วยกัน การร้องเพลงคาราโอเกะด้วยกัน เป็นต้น					
4.6 สร้างขวัญกำลังใจให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว					
4.7 เข้าร่วมกิจกรรมพบปะกับสังคมภายนอก เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น					
4.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ประสบการณ์หรือภูมิปัญญากับเพื่อนบ้านหรือเพื่อนสมาชิกในชุมชน					

พฤติกรรมการปฏิบัติตน	ระดับการปฏิบัติตน				
	5	4	3	2	1
5. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (5.1 - 5.7)					
5.1 วางแผนการเงินไว้ใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การเก็บออมหรือสะสมเงินทองในรูปแบบต่าง ๆ การเป็นสมาชิกกองทุนต่าง ๆ เป็นต้น					
5.2 หารายได้เสริมหรือประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและเวลาว่างที่มี					
5.3 ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำวันหรือเป็นรายเดือนของตนเองหรือของครอบครัว					
5.4 จัดการชำระหนี้สินให้หมดโดยเร็วที่สุดหรือไม่สร้างภาระหนี้สิน					
5.5 ประหยัดอดออมอย่างเหมาะสม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์					
5.6 นำเงินออมไปลงทุนที่ให้ผลกำไรแน่นอน มีดอกผลแน่นอนหรือเงินปันผลที่ชัดเจน เช่น การซื้อสลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. เป็นต้น					
5.7 เพิ่มรายได้จากการขายทรัพย์สินที่ไม่จำเป็น เช่น ของสะสมจำพวกกระเป๋า รองเท้า เสื้อผ้า นาฬิกา เครื่องประดับ เป็นต้น					
6. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.9)					
6.1 จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวในตำแหน่งที่สามารถหยิบจับได้ง่ายสะดวก					
6.2 จัดสิ่งของในบ้านและบริเวณบ้านเป็นระเบียบไม่ให้เกิดความเสี่ยงต่อการสะดุดหรือเกิดการหกล้ม					
6.3 เลือกสวมใส่รองเท้าที่เดินได้มั่นคง ไม่ลื่น และด้านหน้าเชิดขึ้นเล็กน้อยเพื่อป้องกันการเดินสะดุดเท้าตัวเอง					
6.4 อยู่ในที่โล่งแจ้งอากาศถ่ายเทได้ดีและอากาศบริสุทธิ์					
6.5 จัดสภาพแวดล้อมการนอนที่ดีเงียบสงบและอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
6.6 จัดสภาพพื้นบ้าน ห้องน้ำ บันไดบ้านที่ป้องกันการเดินลื่นหกล้ม เช่น ใช้แผ่นยางกันลื่นบริเวณบันได ไม่วางพรมเช็ดเท้าไว้ที่บริเวณบันได ห้องน้ำหรืออ่างอาบน้ำติดผ้ายางกันลื่น เป็นต้น					
6.7 ใช้ดวงไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนที่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทางเดินไปห้องน้ำ บริเวณบันได และมีสวิตช์ไฟที่สามารถเปิด - เปิดได้สะดวก					
6.8 ช่วยดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน เช่น การจัดการขยะ การดูแลพื้นที่สีเขียว และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่ ปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
6.9 เลือกเดินหรือมุมพักผ่อนในที่สาธารณะที่ปลอดภัยจากการเดินสะดุดหรือลื่นหกล้มหรือเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ					

แบบสอบถาม
ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร
จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ครบถ้วนตรงตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยากร/ครูผู้สอน มา ณ โอกาสนี้

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอน
คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่างตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. เพศ

☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

☐ 21 - 30 ปี
☐ 31 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี
☐ 51 - 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพการทำงาน

☐ บุคลากรของ กศน.เขตบางบอน
  ☐ ครู
  ☐ ครูผู้ช่วย
  ☐ นักวิชาการศึกษา
  ☐ ครู กศน.ตำบล
  ☐ ครูอาสาสมัคร กศน.
  ☐ ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนผู้สูงอายุ

☐ ไม่เคย
☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี

6. กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนที่รับผิดชอบเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (เลือกตอบได้หลายข้อตามที่เป็นจริง)

    - ☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ
    - ☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน
    - ☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้
    - ☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

7. เนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่รับผิดชอบ (เลือกตอบได้หลายข้อตามที่เป็นจริง)

    - ☐ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย
    - ☐ ทักษะชีวิตด้านจิตใจ
    - ☐ ทักษะชีวิตด้านปัญญา
    - ☐ ทักษะชีวิตด้านสังคม
    - ☐ ทักษะชีวิตด้านการเงิน
    - ☐ ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

8. ความคุ้นเคยกับชุมชนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

    - ☐ มาก
    - ☐ ค่อนข้างมาก
    - ☐ ปานกลาง
    - ☐ ค่อนข้างน้อย
    - ☐ น้อย

9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

    - ☐ มาก
    - ☐ ค่อนข้างมาก
    - ☐ ปานกลาง
    - ☐ ค่อนข้างน้อย
    - ☐ น้อย

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ซึ่งมี 5 ระดับคือ “5, 4, 3, 2, 1” โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจ**มากที่สุด**
4 หมายถึง มีความพึงพอใจ**มาก**
3 หมายถึง มีความพึงพอใจ**ปานกลาง**
2 หมายถึง มีความพึงพอใจ**น้อย**
1 หมายถึง มีความพึงพอใจ**น้อยที่สุด**

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	**ด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ**					
1.1	ความเหมาะสมของขนาดรูปเล่มของคู่มือ					
1.2	ความเหมาะสมของขนาดและรูปแบบของตัวอักษรของคู่มือ					
1.3	ความเหมาะสมของรูปแบบการพิมพ์ของคู่มือ					
1.4	การจัดรูปแบบหน้าของคู่มือ (เช่น การจัดวางข้อความ ตาราง และแผนภาพประกอบ) อ่านง่ายและเป็นระเบียบ					
1.5	ความคมชัดของตัวอักษร ตาราง และแผนภาพประกอบ					
1.6	การจัดทำสารบัญที่ช่วยให้ง่ายและสะดวกต่อการเปิดอ่านเนื้อหาหรือสืบค้นข้อมูล					
1.7	ความเหมาะสมของคุณภาพของกระดาษที่ใช้ในการจัดพิมพ์คู่มือ					
1.8	ความแข็งแรงและทนทานต่อการใช้งานในระยะยาวของคู่มือ					
2	**ด้านเนื้อหาของคู่มือ**					
2.1	เนื้อหาในคู่มือมีความครอบคลุมแนวปฏิบัติในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของคู่มือ					
2.2	การจัดลำดับเนื้อหาในคู่มือในแต่ละบทมีความเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล ง่ายต่อการทำความเข้าใจและช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการนำคู่มือไปใช้					
2.3	คำอธิบายเนื้อหาความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่าง ๆ ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ ช่วยให้เกิดแนวคิดและครอบคลุมแนวปฏิบัติทุกขั้นตอน					

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
2.4	เนื้อหาความรู้ในคู่มือมีแหล่งอ้างอิงทางวิชาการที่ถูกต้อง ชัดเจน และเชื่อถือได้					
3	**ด้านประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน**					
3.1	คู่มือช่วยสนับสนุนให้วิทยากร/ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุได้ตรงตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ตามที่รูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครกำหนดไว้					
3.2	คู่มือให้แนวทางการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะชีวิตของผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้าน คือ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม					
3.3	คู่มือช่วยให้วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเข้าใจและตระหนักถึงองค์ความรู้หรือหลักการทางวิชาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน					
3.4	คู่มือช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชนได้					
3.5	ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้ประโยชน์ของคู่มือในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ภายหลังจากการทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนเป้าหมายในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ขอให้วิทยากร/ครูผู้สอน ตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ครบถ้วนสมบูรณ์และตรงตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และจะไม่ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน

ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยากร/ครูผู้สอน
คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่างตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. เพศ

☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

☐ 21 - 30 ปี
☐ 31 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี
☐ 51 - 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ตำแหน่งในฐานะบุคลากรของ กศน.เขตบางบอน

☐ ครู
☐ นักวิชาการศึกษา
☐ ครู กศน.ตำบล

5. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนผู้สูงอายุผู้สูงอายุ

☐ ไม่เคย
☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี

6. กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่รับผิดชอบเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (เลือกตอบได้หลายข้อตามที่เป็นจริง)

☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่ แขวงบางบอนเหนือ
☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง แขวงคลองบางพราน
☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนสถานีรางโพธิ์ แขวงบางบอนใต้
☐ กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคลองบางพรานพัฒนา แขวงคลองบางพราน

7. เนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่สอน (เลือกตอบได้หลายข้อตามที่เป็นจริง)

- ☐ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย
- ☐ ทักษะชีวิตด้านจิตใจ
- ☐ ทักษะชีวิตด้านปัญญา
- ☐ ทักษะชีวิตด้านสังคม
- ☐ ทักษะชีวิตด้านการเงิน
- ☐ ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

8. ความคุ้นเคยกับชุมชนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

- ☐ มาก
- ☐ ค่อนข้างมาก
- ☐ ปานกลาง
- ☐ ค่อนข้างน้อย
- ☐ น้อย

9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

- ☐ มาก
- ☐ ค่อนข้างมาก
- ☐ ปานกลาง
- ☐ ค่อนข้างน้อย
- ☐ น้อย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบซึ่งมี 5 ระดับ คือ “5, 4, 3, 2, 1” โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ**มากที่สุด**

4 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ**มาก**

3 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ**ปานกลาง**

2 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ**น้อย**

1 หมายถึง ท่านมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ตามข้อคำถามแต่ละข้อในระดับ**น้อยที่สุด**

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรตามข้อคำถามแต่ละข้อเกี่ยวกับความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	**ด้านความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบ (Accuracy)**					
1.1	เนื้อหาสาระและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบครอบคลุมแนวปฏิบัติตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ					
1.2	เนื้อหาสาระและวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่กำหนดไว้					
1.3	เนื้อหาสาระและวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ					
1.4	วิธีดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบถูกต้องตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้					
2	**ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety)**					
2.1	รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทและลักษณะเฉพาะของชุมชนที่นำรูปแบบไปใช้					
2.2	กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) และชุมชน และความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ					
2.3	รูปแบบให้ความสำคัญและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรชุมชนรวมทั้งการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้					
2.4	การดำเนินการตามรูปแบบมีความเหมาะสมกับทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) และชุมชน					
3	**ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility)**					
3.1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและข้อกำหนดตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)					
3.2	ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน					
3.3	รูปแบบช่วยสนับสนุนการพัฒนาของชุมชนและความสนใจในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.4	เนื้อหาสาระและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ สถานศึกษา กศน. สามารถนำไปปรับใช้ ต่อยอดหรือพัฒนาเพิ่มเติมในชุมชนอื่นได้					
4	**ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Feasibility)**					
4.1	รูปแบบสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนต่าง ๆ ได้จริงภายใต้ทรัพยากรและเวลาของสถานศึกษาและชุมชนเป้าหมาย					
4.2	การดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนที่ดีจากชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนตามหลักการชุมชนเป็นฐานที่รูปแบบกำหนดไว้					
4.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามเนื้อหาสาระและข้อกำหนดในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบไม่ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามรูปแบบ					
4.4	ทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์) ที่สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) มีอยู่ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

คำชี้แจง ขอให้ท่านให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของท่านในครั้งนี้ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึก

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ (After Action Review: AAR) ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1. **ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร** 1.1 **ด้านความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อ** 1.1.1 เนื้อหาความรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้	- ตัวแทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน	1.1.1 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.1.2 ความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง		☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.1.2 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
		☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
1.2 **ด้านความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อ** 1.2.1 ผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	- วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน	1.2.1 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.2.2 การเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอนของ กศน.เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน ในปัจจุบัน)		☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.2.2 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
12.3 สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้		☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.2.3 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.2.4 สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้		1.2.4 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
1.2.5 รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		1.2.5 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.2.6 ระยะเวลาที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้		☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.2.6 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.2.7 การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.2.7 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.3.8 การมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น)		☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.3.8 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
		☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
1.2.9 การได้รับการสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก กศน. เขตบางบอน (สกร. เขตบางบอนในปัจจุบัน) และชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น)		1.2.9 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.3 ด้านความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน 1.3.1 ความพึงพอใจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	- ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน - ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน - ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน - ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน จำนวน 4 คน	1.3.1 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
1.3.2 ความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน		☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....
		1.3.2 ระดับความพึงพอใจ ☐ มากที่สุด เพราะ..... .... ☐ มาก เพราะ..... .... ☐ ปานกลาง เพราะ..... .... ☐ น้อย เพราะ..... .... ☐ น้อยที่สุด เพราะ..... ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
2. **อะไรคือปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร**	- ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน - วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน - ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประชาชนชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน - ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน - ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน จำนวน 4 คน - ตัวแทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน	2.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) 2.1.1 ด้านการวางแผน .... 2.1.2 ด้านชุมชน/ภาคีเครือข่าย .... 2.1.3 ด้านผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
		.... 2.1.4 ด้านวิทยากร/ครูผู้สอน .... 2.1.5 ด้านสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
		.... 2.1.6 ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ .... 2.1.7 ด้านงบประมาณ/ปัจจัยสนับสนุน อื่น ๆ ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
		2.2 การสนับสนุนของชุมชน/การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง .... 2.3 รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
		2.4 การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ .... 2.5 การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ....

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
3. **อะไรคือปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**	- ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน - วิทยากร/ครูผู้สอน จำนวน 8 คน - ภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะประชาชนชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65 จำนวน 1 คน - ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุกำนันแม้น 13 จำนวน 2 คน - ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน จำนวน 4 คน - ตัวแทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 คน	☐ 3.1 ไม่มีปัญหา/อุปสรรคสำคัญ ☐ 3.2 มีปัญหา/อุปสรรคอยู่บ้าง แต่ไม่ใช่ปัญหา/อุปสรรคสำคัญ คือ.....
4. **อะไรคือสิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้**	- ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน ในปัจจุบัน)	4.1 การจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

ประเด็นการถอดบทเรียน	ผู้ให้ข้อมูล	ข้อมูลตามประเด็น
ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร		.... 4.2 การสร้างกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาว ....

ภาคผนวก ข

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1. **รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

1.1 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต และประธานสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.7 ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

1.8 ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

1.9 ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.10 นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหลักสี่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.11 นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.12 นายปริญญา ปิยชนานันทน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๑

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๒

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๓

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๔

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๕

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๖

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๗

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๘

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๑๙

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.กรรณิการ์ อินทราย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๒๐

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๒๑

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๙๒๒

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นายปริญญา ปิยชนานันทน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา ๔ โรงแรมริเวอร์ไรน์เพลส จังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ภาคผนวก ค

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1. **รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**

1.1 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต และประธานสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.7 ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

1.8 ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

1.9 ดร.อัญชลี ปสันตา รองผู้อำนวยการรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.10 ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.11 นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหลักสี่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.12 นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.13 นายพิเชษฐ เสือเฒ่า ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตห้วยขวาง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.14 นายปริญญา ปิยชนานันทน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๓๙

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๐

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๑

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๒

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๓

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๔

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๕

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๖

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๗

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ดร.อัญชลี ปสันตา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๘

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน ดร.กรรณิการ์ อินทราย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๔๙

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๕๐

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๕๑

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน นายพิเชษฐ เสือเฒ่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๓๕๒

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน

เรียน นายปริญญา ปิยชนานันทน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ หากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายัง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เพื่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ภาคผนวก ง

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1. รายชื่อทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.1 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.4 ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

1.5 ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

1.6 ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

1.7 นางณัฐกฤตา พึ่งสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๓๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๓๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๔๐

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๔๑

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๔๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๔๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.กรรณิการ์ อินทราย

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๘๔๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางณัฐกฤตา พึ่งสุข

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นที่กำหนดไว้และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ภาคผนวก จ

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 อาจารย์ ดร.วัยวุฒิ บุญลอย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี

1.3 ดร.ภัคชุดา เสรีรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 5

1.4 ดร.ณัชชารีย์ โรจน์บุณยฤทธิ์ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง

1.5 นางรัชนุช สละโวหาร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๗๗๘

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กศน.เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นและหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังกศน.เขตบางบอน เพื่อกศน.เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๗๗๙

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วัยวุฒิ บุญลอย

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กศน.เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นและหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังกศน.เขตบางบอน เพื่อกศน.เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๗๘๐

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ภัคชุดา เสรีรัตน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กศน.เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นและหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังกศน.เขตบางบอน เพื่อกศน.เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๗๘๑

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ณัชชารีย์ โรจน์บุณยฤทธิ์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กศน.เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นและหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังกศน.เขตบางบอน เพื่อกศน.เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๗๘๒

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางรัชนุช สละโวหาร

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กศน.เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นและหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังกศน.เขตบางบอน เพื่อกศน.เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

2.1 ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

2.4 อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.5 นางรัชนุช สละโวหาร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนนทบุรี ในปัจจุบัน)

2.6 นายบุญเลิศ ตองติดรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครปฐม (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครปฐม ในปัจจุบัน)

2.7 นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหลักสี่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๒๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๒๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๐

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๑

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางรัชนุช สละโวหาร

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายบุญเลิศ ตองติดรัมย์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

3.1 ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปัจจุบัน) ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

3.4 อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.5 นางรัชนุช สละโวหาร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนนทบุรี ในปัจจุบัน)

3.6 นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน)

3.7 นายปริญญา ปิยชนานันทน์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๒๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๒๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๐

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๑

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางรัชนุช สละโวหาร

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายอนันต์ คงชุม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๑๕/๑๓๓๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายปริญญา ปิยชนานันทน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

4. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

4.5 นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๓๖

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๓๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๓๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๓๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๔๐

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายอนันต์ คงชุม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

5. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

5.5 นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน)

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๔๑

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทณัฏฐ์ ฉัตรภัครัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครและแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๔๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครและแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๔๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครและแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๔๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครและแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๔๕

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายอนันต์ คงชุม

สิ่งที่สิ่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครและแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น และหากท่านได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับมายังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ภาคผนวก ฉ

ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ผลการหาค่า IOC
ของแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร								
1. **ด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (1.1 - 1.3)**								
1.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน มีการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ และถ้าได้ดำเนินการชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
1.1.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.1.2 การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.1.3 การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
1.1.4 การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในเรื่องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1.2.2 การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2.3 การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
1.2.4 การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร เพื่อให้การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3.2 การสำรวจความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
1.3.3 การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3.4 การเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2. **ด้านการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (2.1 - 2.3)**								
2.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน มีการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง								
2.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3. **ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3.1 - 3.3)**								
3.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง)	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
3.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบบรรลุตามวัตถุประสงค์และ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)								
4. **ด้านการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (4.1 - 4.3)**								
4.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน ดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบเกิดประสิทธิผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
5. **ด้านการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (5.1 - 5.3)**								
5.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอน มีการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
5.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
5.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรเพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	นำไปใช้ได้
6. **ด้านการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (6.1 - 6.3)**								
6.1 ท่านคิดว่าปัจจุบัน กศน.เขตบางบอนดำเนินการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
6.2 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ประสบปัญหาในการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
6.3 ท่านคิดว่า กศน.เขตบางบอน ควรดำเนินการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับ	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุและบริบทความจำเป็นตลอดจนความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชนและพื้นที่รับผิดชอบโดยรวมของ กศน. เขตบางบอน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อตามความเป็นจริง)								

ผลการหาค่า IOC
ของแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
1. **ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย (1.1 - 1.5)**										
1.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อสุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถช่วยเหลือตัวเองให้ได้ตลอดชีวิตหรือยาวนานที่สุดในช่วงที่มีชีวิตอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2. **ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ (2.1 - 2.5)**										
2.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อเอาชนะความเหงาและความเครียด	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีจิตใจเข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
2.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
2.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตัวเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้มีมุมมองที่เป็นบวกมีแรงจูงใจที่จะต่อสู้กับชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3. **ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา (3.1 - 3.5)**										
3.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้เหตุผลหรือสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
3.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าหรือมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
3.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติรู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจตนเอง	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
4. **ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (4.1 - 4.5)**										
4.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
4.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในชุมชนอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการสร้างการยอมรับของสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ตัวและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองตามบรรทัดฐานของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5. **ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน (5.1 - 5.5)**										
5.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองด้านการเงินเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินให้ได้มากที่สุดหรือเป็นภาระของครอบครัวให้น้อยที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าและการเก็บออม	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
5.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการวางแผน	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
การเงินเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเองและครอบครัว										
6. **ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.5)**										
6.1 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.2 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่หรือเอื้อต่อการใช้ชีวิตในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.3 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.4 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
6.5 ความต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ผลการหาค่า IOC
ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
ข้อมูลเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม										
1. **พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย (1.1 - 1.11)**										
1.1 ทำกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมกับวัยและสภาพของร่างกาย เช่น การเดินเร็ว การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การทำกิจกรรมงานบ้าน (การกวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ปลูกต้นไม้ ทำสวน ฯลฯ) การเดินเล่นภายในบ้าน การขี่จักรยานยามเย็น การเต้นรำ การออกกำลังกายแบบแอโรบิก การยกน้ำหนักที่เพิ่มความหนักมากขึ้น การว่ายน้ำ เป็นต้น	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
1.2 รับประทานอาหารมื้อหลักวันละ 3 มื้อ พอประมาณและมีอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และอาหารว่าง 2 มื้อที่มีกากใยสูง เช่น ผักสด ผลไม้ พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
1.3 ดื่มน้ำสะอาดหรือเลือกดื่มน้ำสมุนไพรไม่หวานจัดสลับกับน้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 6 - 8 แก้ว	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
1.4 รับประทานอาหารมื้อเย็นก่อนเข้านอนอย่างน้อย 2 ชั่วโมง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.5 พักผ่อนอย่างเพียงพอ (ประมาณ 7 - 8 ชั่วโมงต่อคืนและมีการงีบระหว่างวันประมาณ 30 - 60 นาที)	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.6 ตรวจสุขภาพประจำปีหรือตามคำแนะนำของแพทย์	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.7 ดูแลสุขภาพอนามัยของช่องปากให้สะอาดด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
1.8 ดูแลถนอมดวงตา เช่น หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ที่มีแสงสว่างจ้ามากเกินไป และหมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ ทางตา เช่น อาการตามัวเฉียบพลัน ปวดตามาก เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.9 ถ่ายอุจจาระวันละ 1 - 3 ครั้งหรือไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
1.10 อาบน้ำอุณหภูมิปกติหรืออุณหภูมิที่เหมาะสมเพื่อทำความสะอาดร่างกายวันละ 1 - 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 10 - 15 นาที	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
1.11 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่หรือเสพสารเสพติดทุกชนิด	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
2. **พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านจิตใจ (2.1 - 2.8)**										
2.1 นั่งสมาธิเพื่อฝึกปฏิบัติตนให้จิตใจผ่องใส่ลดความคิดฟุ้งซ่านและจดจ่ออยู่กับปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 รู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อลูกหลาน สมาชิกในครอบครัวหรือสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 มีความเข้าใจ อดทน และยอมรับกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.4 รู้เท่าทันอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง ไม่โกรธหรือหงุดหงิดง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.5 ทำงานอดิเรกหรือพักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.6 ไปวัดหรือศาสนสถานเพื่อทำบุญสวดมนต์หรืออ่านหนังสือธรรมะตามศาสนาที่นับถือเพื่อเป็นที่พึ่งหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.7 เล่นเกมฝึกสมองกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิดเพื่อเพิ่มความสามารถของสมอง การสร้างสมาธิ ความจำ การเรียนรู้ การรับรู้ การตอบสนอง การควบคุมอารมณ์ และความสนุกเพลิดเพลิน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
2.8 อ่านหนังสือที่ชอบหรือที่สนใจเพื่อช่วยลดความเครียดและช่วยในการนอนหลับ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
3. **พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านปัญญา (3.1 - 3.7)**										
3.1 อ่านหนังสือหรือติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ) เพื่อใช้สมองฝึกการคิดวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ที่สนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 ฝึกบริหารสมอง เช่น การบวกเลข การเล่นเกม เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การเรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ ๆ เช่น การทำธุรกรรมฝาก - ถอน - โอนเงินทางออนไลน์ การดาวน์โหลดเพลง - ภาพยนตร์ การสืบค้นความรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.4 พิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันโดยใช้ความรู้ เหตุผล และสติอย่างรอบคอบ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.5 ตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ๆ ในชีวิตประจำวันพิจารณาถึงผลดี ผลเสียอย่างรอบด้าน และคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.6 กล้าที่จะเรียนรู้และทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
3.7 ชอบขวนขวายแสวงหาความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยมีความเชื่อมั่นว่าตัวเองสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4. **พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสังคม (4.1 - 4..8)**										
4.1 ปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้
4.3 เป็นผู้ให้และผู้รับในครอบครัวด้วยความยินดี	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
4.4 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.5 ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การเล่นบอร์ดเกม การต่อจิ๊กซอว์ การเล่นตัวต่อเลโก้ การช่วยกันทำความสะอาดและตกแต่งบ้าน การปลูกต้นไม้และการจัดสวนด้วยกัน การทำอาหารร่วมกันและรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตา การดูโทรทัศน์ด้วยกัน การร้องเพลงคาราโอเกะด้วยกัน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.6 สร้างขวัญกำลังใจให้กับลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.7 เข้าร่วมกิจกรรมพบปะกับสังคมภายนอก เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
4.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ประสบการณ์หรือภูมิปัญญากับเพื่อนบ้านหรือเพื่อนสมาชิกในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5. **พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านการเงิน (5.1 - 5.7)**										
5.1 วางแผนการเงินไว้ใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การเก็บออมหรือสะสมเงินทองในรูปแบบต่าง ๆ การเป็นสมาชิกกองทุนต่าง ๆ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 หารายได้เสริมหรือประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและเวลาว่างที่มี	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.3 ทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายประจำวันหรือเป็นรายเดือนของตนเองหรือของครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.4 จัดการชำระหนี้สินให้หมดโดยเร็วที่สุดหรือไม่สร้างภาระหนี้สิน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.5 ประหยัดอดออมอย่างเหมาะสม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
5.6 นำเงินออมไปลงทุนที่ให้ผลกำไรแน่นอน มีดอกผลแน่นอนหรือเงินปันผลที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
เช่น การซื้อสลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. เป็นต้น										
5.7 เพิ่มรายได้จากการขายทรัพย์สินที่ไม่จำเป็น เช่น ของสะสมจำพวกกระเป๋า รองเท้า เสื้อผ้า นาฬิกา เครื่องประดับ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6. **พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (6.1 - 6.9)**										
6.1 จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวในตำแหน่งที่สามารถหยิบจับได้ง่าย สะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.2 จัดสิ่งของในบ้านและบริเวณบ้านเป็นระเบียบ ไม่ให้เกิดความเสี่ยงต่อการสะดุดหรือเกิดการหกล้ม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.3 เลือกสวมใส่รองเท้าที่เดินได้มั่นคง ไม่ลื่น และด้านหน้าเชิดขึ้นเล็กน้อยเพื่อป้องกันการเดินสะดุดเท้าตัวเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.4 อยู่ในที่โล่งแจ้งอากาศถ่ายเทได้ดีและอากาศบริสุทธิ์	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.5 จัดสภาพแวดล้อมการนอนที่ดีเงียบสงบและอากาศถ่ายเทได้สะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.6 จัดสภาพพื้นบ้าน ห้องน้ำ บันไดบ้านที่ป้องกันการเดินลื่นหกล้ม เช่น ใช้แผ่นยางกันลื่นบริเวณบันได ไม่วางพรมเช็ดเท้าไว้ที่บริเวณบันได ห้องน้ำหรืออ่างอาบน้ำติดผ้ายางกันลื่น เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.7 ใช้ดวงไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนที่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทางเดินไปห้องน้ำ บริเวณบันได และมีสวิตช์ไฟที่สามารถปิด - เปิดได้สะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้
6.8 ช่วยดูแลและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน เช่น การจัดการขยะ การดูแลพื้นที่สีเขียว และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่ ปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่							รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5	6	7			
6.9 เลือกเดินหรือมุมพักผ่อนในที่สาธารณะที่ปลอดภัยจากการเดินสะดุดหรือลื่นหกล้มหรือเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	นำไปใช้ได้

ผลการหาค่า IOC
ของแบบสอบถามความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. **ด้านรูปแบบและการออกแบบคู่มือ (1.1 - 1.8)**								
1.1 ความเหมาะสมของขนาดรูปเล่มของคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 ความเหมาะสมของขนาดและรูปแบบของตัวอักษรของคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 ความเหมาะสมของรูปแบบการพิมพ์ของคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.4 การจัดรูปแบบหน้าของคู่มือ (เช่น การจัดวางข้อความ ตาราง และแผนภาพประกอบ) อ่านง่ายและเป็นระเบียบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.5 ความคมชัดของตัวอักษร ตาราง และแผนภาพประกอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.6 การจัดทำสารบัญที่ช่วยให้ง่ายและสะดวกต่อการเปิดอ่านเนื้อหาหรือสืบค้นข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.7 ความเหมาะสมของคุณภาพของกระดาษที่ใช้ในการจัดพิมพ์คู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.8 ความแข็งแรงและทนทานต่อการใช้งานในระยะยาวของคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2. **ด้านเนื้อหาของคู่มือ (2.1 - 2.4)**								
2.1 เนื้อหาในคู่มือมีความครอบคลุมแนวปฏิบัติในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 การจัดลำดับเนื้อหาในคู่มือในแต่ละบทมีความเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ต่อการทำความเข้าใจและช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการนำคู่มือไปใช้								
2.3 คำอธิบายเนื้อหาความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่าง ๆ ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้ช่วยให้เกิดแนวคิดและครอบคลุมแนวปฏิบัติทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.4 เนื้อหาความรู้ในคู่มือมีแหล่งอ้างอิงทางวิชาการที่ถูกต้อง ชัดเจน และเชื่อถือได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3. **ด้านประสิทธิภาพของคู่มือในการสนับสนุนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน (3.1 - 3.5)**								
3.1 คู่มือช่วยสนับสนุนให้วิทยากร/ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ตามที่รูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 คู่มือให้แนวทางการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะชีวิตของผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้าน คือ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 คู่มือช่วยให้วิทยากร/ครูผู้สอนมีความเข้าใจและตระหนักถึงองค์ความรู้หรือหลักการทางวิชาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.4 คู่มือช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชนได้								
3.5 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้ประโยชน์ของคู่มือในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ผลการหาค่า IOC
ของแบบสอบถามความคิดเห็นของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จากการทดลองใช้รูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. **ด้านความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบ (Accuracy) (1.1 - 1.4)**								
1.1 เนื้อหาสาระและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบครอบคลุมแนวปฏิบัติตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 เนื้อหาสาระและวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 เนื้อหาสาระและวิธีการในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.4 วิธีดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบถูกต้องตามหลักวิชาในการบริหารจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2. **ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) (2.1 - 2.4)**								
2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทและลักษณะเฉพาะของชุมชนที่นำรูปแบบไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) และชุมชนและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
2.3 รูปแบบให้ความสำคัญและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรชุมชน รวมทั้งการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	นำไปใช้ได้
2.4 การดำเนินงานตามรูปแบบมีความเหมาะสมกับทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) และชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3. **ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility) (3.1 - 3.4)**								
3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและข้อกำหนดตามที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพหรือมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 รูปแบบช่วยสนับสนุนการพัฒนาของชุมชนและความสนใจในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.4 เนื้อหาสาระและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบสถานศึกษา กศน. สามารถนำไปปรับใช้ต่อยอดหรือพัฒนาเพิ่มเติมในชุมชนอื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4. **ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Feasibility) (4.1 - 4.4)**								
4.1 รูปแบบสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม/รายการตรวจสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ได้จริงภายใต้ทรัพยากรและเวลาของสถานศึกษาและชุมชนเป้าหมาย								
4.2 การดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนที่ดีจากชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชนตามหลักการชุมชนเป็นฐานที่รูปแบบกำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามเนื้อหาสาระและข้อกำหนดในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบไม่ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.4 ทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์) ที่สถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) มีอยู่ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่รูปแบบกำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ช

- หนังสือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้และหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- รายชื่อวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- หนังสือคำสั่งแต่งตั้งวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คำสั่งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ที่ 88 / 2566
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้และหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ด้วยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน เล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้สูงอายุในการเตรียมการเรื่องนี้เป็นลำดับต้น โดยมีนโยบายและหลักแนวคิดที่สำคัญ คือ “ผู้สูงวัยมีคุณค่า สังคมไทยร่วมดูแล มีสุขจนวาระสุดท้าย” เตรียมพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสง่างาม โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามาร่วมดำเนินงาน รวมถึงภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถมีชีวิตที่กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาในสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยความสะดวก ตามเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ได้วางไว้ว่าในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2563-2573) ทุกประเทศหรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันประกาศให้การสนับสนุนการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี (Healthy Aging) หมายถึง การเป็นผู้สูงอายุที่ปราศจากโรคและรวมถึงการมีความสามารถในการใช้ร่างกาย สรีรวิทยา จิตใจ และสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการชราที่เกิดขึ้นให้ทำงานได้อย่างเหมาะสม มีศักยภาพในการดำรงชีวิตตามปกติ สามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุเป็นไปด้วยความสะดวก เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงของแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้และหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังนี้

คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้

1. นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ	ผอ.กศน.เขตบางบอน	ประธานกรรมการ
2. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	ครู	รองประธานกรรมการ
3. นายชาครี ผูกกระแส	คณะกรรมการสถานศึกษา	กรรมการ
4. นางสาวพัทธ์ธีรา จิรากุลวัฒนาหิรัญ	คณะกรรมการสถานศึกษา	กรรมการ
5. นางสาวรัชนี ปาละโค	ครู อาสาสมัคร ฯ (หัวหน้าหน่วยแผนงานและงบประมาณ)	กรรมการ
6. นายภักดี สุรเนตร	ครู (หัวหน้าหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)	กรรมการ
7. นายอรรถพล กรุงแก้ว	ครู กศน.ตำบล (หัวหน้าหน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้)	กรรมการ

/8. นางสาวธิติมา ...

8. นางสาวธิติมา กวาวมณี ครู กศน.ตำบล กรรมการ
(หัวหน้าหน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้)

9. นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา ครู กศน.ตำบล กรรมการ
(หัวหน้าหน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้)

บทบาทหน้าที่

1. วางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ให้คำปรึกษาส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. รายงานผล ขยายผล และพัฒนาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1. หน่วยแผนงานและงบประมาณ

1.1 นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผอ.กศน.เขตบางบอน

1.2 นางสาวรัชนี ปาละโค ครู อาสาสมัคร ฯ

1.3 นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว ครู กศน.ตำบล

หน่วยแผนงานและงบประมาณ มีหน้าที่ ในการวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน

2. หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผอ.กศน.เขตบางบอน

2.2 นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ ครู

2.3 นายภักดี สุรเนตร ครู

2.4 นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา ครู กศน.ตำบล

หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม

3. หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้

3.1 นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผอ.กศน.เขตบางบอน

3.2 นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์ ครู กศน.ตำบล

3.3 นายวิทยา เจือจันทร์ ครู กศน.ตำบล

3.4 นายอรรถพล กรุงแก้ว ครู กศน.ตำบล

3.5 นายจิระวัฒน์ วัฒนะกูลอิทธิ นักวิชาการศึกษา

3.6 นายณดล จาริยพานิช ครู ศรช.

3.7 นางสมพร แสงงาม เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีหน้าที่ ในการจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

/4. หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ ...

4. หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้

4.1 นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผอ.กศน.เขตบางบอน
4.2 นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา ครู กศน.ตำบล
4.3 ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุกัญญา สวัสดี ครู กศน.ตำบล
4.4 นางสาวธิติมา กวาวมณี ครู กศน.ตำบล
4.5 นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว ครู กศน.ตำบล

หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ มีหน้าที่ ในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรม หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้ แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผอ.กศน.เขตบางบอน
5.2 นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ ครู
5.3 นายภักดี สุรเนตร ครู
5.4 นายชาครี ผูกกระแส คณะกรรมการสถานศึกษา
5.5 นางสาวพัทธ์ธีรา จิรากุลวัฒนาหิรัญ คณะกรรมการสถานศึกษา

หน่วยกาประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหน้าที่ ในการนำผลจากการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผล และวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

รายชื่อวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1. นายนิวัฒน์ จันทร์เทศ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านร่างกาย
2. ว่าที่ร้อยตรีอุทัย พลมารักษ์	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านจิตใจ
3. นางสาวอิงอร เอกนิล	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านจิตใจ
4. นางสาวธิติมา กวาวมณี	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสังคม
5. นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสังคม
6. นายจิรวัฒน์ วัฒนะกูลอิทธิ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านปัญญา
7. นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านการเงิน
8. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

คำสั่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
ที่ 164 / 2566

เรื่อง แต่งตั้งวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ การพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้สูงอายจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างมีคุณค่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายในพื้นที่

ด้วยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคม ดังนั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งบุคคลดังต่อไปนี้เป็นวิทยากร/ครูผู้สอน ในโครงการดังกล่าว

วิทยากร/ครูผู้สอน

1. นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ	ผอ.สกร.เขตบางบอน
2. นายนิวัฒน์ จันทร์เทศ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านร่างกาย
3. ว่าที่ร้อยตรีอุทัย พลมารักษ์	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านจิตใจ
4. นางสาวอิงอร เอกนิล	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านจิตใจ
5. นางสาวธิติมา กวาวมณี	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสังคม
6. นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสังคม
7. นายจิรวัฒน์ วัฒนะกูลอิทธิ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านปัญญา
8. นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านการเงิน
9. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

/บทบาทหน้าที่ ...

บทบาทหน้าที่

1. วางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย
2. จัดเตรียมสื่อการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้สูงอายุ
3. ประเมินผลการเรียนรู้และรายงานผลต่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
4. ปฏิบัติงานตามระเบียบและแนวทางที่สำนักงานกำหนด

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ภาคผนวก ซ

- **รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)**
- **หนังสือเชิญผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)**

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) ในวันจันทร์ที่ 8 มกราคม 2567 เวลา 09.00 - 15.00 น.

1. ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์	อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ปรึกษา
2. นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ดำเนินการ
3. นายชาครี ผูกกระแส	คณะกรรมการสถานศึกษา
4. นางสาวพัทธ์ธีรา จิรากุลัฒนาหิรัญ	คณะกรรมการสถานศึกษา
5. นายนิวัฒน์ จันทร์เทศ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านร่างกาย
6. ว่าที่ร้อยตรีอุทัย พลมารักษ์	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านจิตใจ
7. นางสาวอิงอร เอกนิล	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านจิตใจ
8. นายจิรวัฒน์ วัฒนะกูลอิทธิ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านปัญญา
9. นางสาวธิติมา กวาวมณี	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสังคม
10. นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสังคม
11. นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านการเงิน
12. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	วิทยากร/ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม
13. นางวรรณา อัศวสินติชัย	ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ประธานชมรมสูงวัยใจสดใส รักษ์ใจ 65)
14. นางนวลจันทร์ สิ้นทุกข์	ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ กำนันแม้น 13
15. นางกัญจน์ญาภัท เส็งดอนไพร	ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ กำนันแม้น 13
16. นางสาวภัทร์กร ยิ้มวุฒิกุล	ตัวแทนคณะกรรมการชุมชนหมู่บ้านรางไผ่
17. นางอัจฉราภรณ์ บุญเคล้า	ตัวแทนคณะกรรมการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง
18. นางมานิด ลักษมัญ	ตัวแทนคณะกรรมการชุมชนสถานีรางโพธิ์
19. นางสาวกัญญาพัชร เลาหบุตร	ตัวแทนคณะกรรมการชุมชนคลองบางพรานพัฒนา
20. นางสาวสมพร ยิ้มวุฒิกุล	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนหมู่บ้านรางไผ่
21. นายบุญส่ง เอมชาวนา	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนหมู่บ้านรางไผ่
22. นายอนุสรณ์ โสภา	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง
23. นางสาวนลินรัตน์ มโนรัตนสิทธิ์	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง
24. นางมาลี หงส์พันธุ์	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนสถานีรางโพธิ์
25. นางสาวสมศรี บุณยสุรักษ์	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนสถานีรางโพธิ์
26. นางอรุณี จุลภัทรพงศ์	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนคลองบางพรานพัฒนา
27. นางอุไร เสนาคชวงศ์	ตัวแทนผู้เรียนชุมชนคลองบางพรานพัฒนา
28. นางสาวรัชนี ปาละโค	ผู้จดบันทึกการถอดบทเรียน
29. นายอรรถพล กรุงแก้ว	ผู้จดบันทึกการถอดบทเรียน

หมายเหตุ หมายเลข 3 - 27 เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๕๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นายชาครี ผูกกระแส

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๕๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวพัทธ์ธีรา จิรากุลัฒนาหิรัญ

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สกร.เขตบางบอน งานอำนวยการ โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๖ - ๘

ที่ กอ ๑๔๐๕/๒๕๖๘ **วันที่** ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายนิวัฒน์ จันทร์เทศ	ครู
๒. ว่าที่ร้อยตรีอุทัย พลมารักษ์	ครู
๓. นางสาวอิงอร เอกนิล	ครู กศน.ตำบล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สกร.เขตบางบอน งานอำนวยการ โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๖ - ๘

ที่ กอ ๑๔๐๖/๒๕๖๘ **วันที่** ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	ครู
๒. นางสาวรัชนี ปาละโค	ครู อาสาสมัคร กศน.
๓. นางสาวธิติมา กวาวมณี	ครู กศน.ตำบล
๔. นางสาวกิ่งดาว คำภูเขียว	ครู กศน.ตำบล
๕. นายภูวณัฏฐ์ ไชยปัญญาวิชญ์	ครู กศน.ตำบล
๖. นายอรรถพล กรุงแก้ว	ครู กศน.ตำบล
๗. นายจิรวัฒน์ วัฒนะกูลอิทธิ	นักวิชาการศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๑

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางวรรณา อัศวสินติชัย

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางนวลจันทร์ สิ้นทุกข์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางกัญจน์ญาภัท เส็งดอนไพร

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวภัทร์กร ยิ้มวุฒิกุล

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๕

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางอัจฉราภรณ์ บุญเคล้า

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๖

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางมานิด ลักษมัญ

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวกัญญาพัชร เลาหบุตร

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวสมพร ยิ้มวุฒิกุล

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๖๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นายบุญส่ง เอมชาวนา

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นายอนุสรณ์ โสภา

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวนลินรัตน์ มโนรัตนสิทธิ์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๕

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางมาลี หงส์พันธุ์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๖

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวสมศรี บุณยสุรักษ์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางอรุณี จุลภัทรพงศ์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๕๗๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เรียน นางอุไร เสนาคชวงศ์

ด้วย นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ อาคารธนกร ชั้น ๒ แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านได้มีส่วนร่วม/มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยบุคคลหนึ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

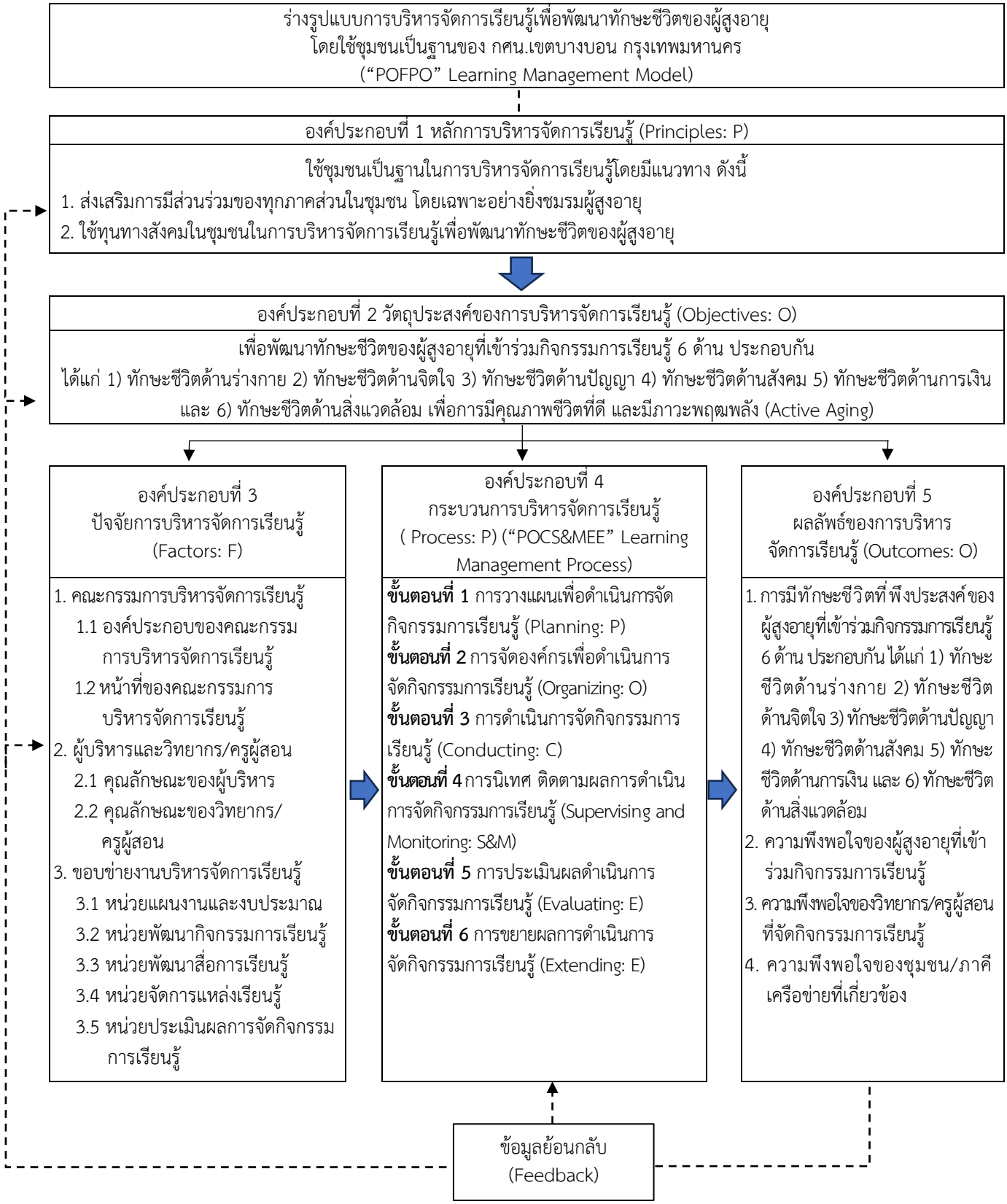
ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๘

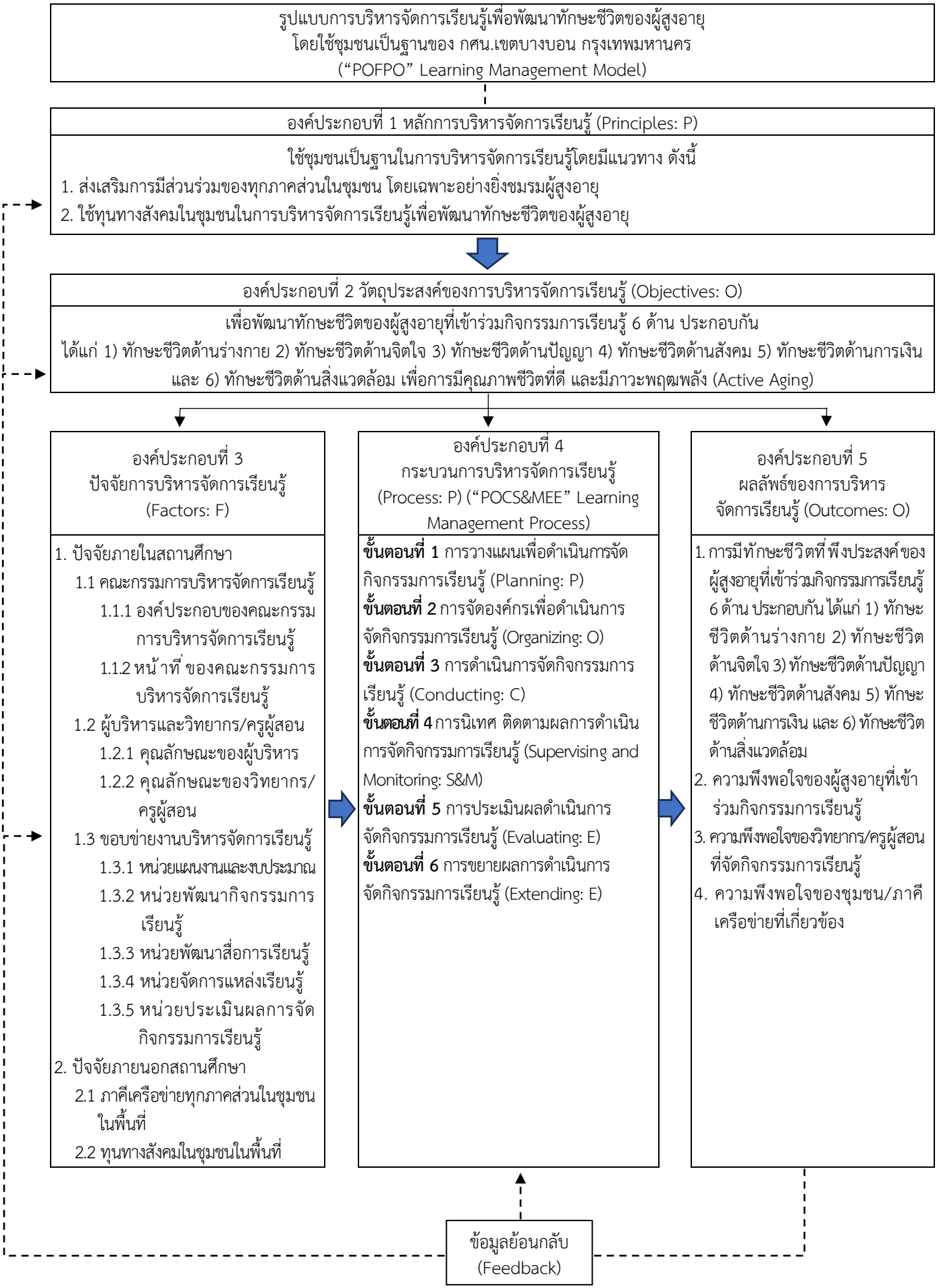
ภาคผนวก ฌ

ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
(“POFPO” Learning Management Model)
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)
ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยมีแนวทาง ดังนี้
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ
2. ใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบกัน
ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน
และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)
องค์ประกอบที่ 3
ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้
(Factors: F)
1. คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
2. ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน
2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
2.2 คุณลักษณะของวิทยากร/ครูผู้สอน
3. ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้
3.1 หน่วยแผนงานและงบประมาณ
3.2 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
3.3 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้
3.4 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้
3.5 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
องค์ประกอบที่ 4
กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้
(Process: P) (“POCS&MEE” Learning Management Process)
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)
ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C)
ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E)
ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)
องค์ประกอบที่ 5
ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)
1. การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม
2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
3. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
ข้อมูลย้อนกลับ
(Feedback)

ภาคผนวก ญ

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
("POFPO" Learning Management Model)
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)
ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยมีแนวทาง ดังนี้
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ
2. ใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบกัน
ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)
องค์ประกอบที่ 3
ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้
(Factors: F)
1. ปัจจัยภายในสถานศึกษา
1.1 คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
1.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
1.1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้
1.2 ผู้บริหารและวิทยากร/ครูผู้สอน
1.2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
1.2.2 คุณลักษณะของวิทยากร/ครูผู้สอน
1.3 ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้
1.3.1 หน่วยแผนงานและงบประมาณ
1.3.2 หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
1.3.3 หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้
1.3.4 หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้
1.3.5 หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา
2.1 ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่
2.2 ทุนทางสังคมในชุมชนในพื้นที่
องค์ประกอบที่ 4
กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้
(Process: P) ("POCS&MEE" Learning Management Process)
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)
ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C)
ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M)
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E)
ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)
องค์ประกอบที่ 5
ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)
1. การมีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบกัน ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านร่างกาย 2) ทักษะชีวิตด้านจิตใจ 3) ทักษะชีวิตด้านปัญญา 4) ทักษะชีวิตด้านสังคม 5) ทักษะชีวิตด้านการเงิน และ 6) ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม
2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
3. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
ข้อมูลย้อนกลับ
(Feedback)

ภาคผนวก ฎ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บุสรา นิลเต๊ะ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บุสรา นิลเต๊ะ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ฉบับนี้เป็นผลมาจากการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร” ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่องมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร และนางณัฐกฤตา พึ่งสุข ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) โดยมีคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.77, S.D. = 0.80) พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความชัดเจนและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และได้นำไปใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯสำหรับผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างใน 4 ชุมชน ของพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ชุมชนละ 20 คน รวม 80 คน รวมทั้งการประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ดังกล่าวตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้โดยได้จัดแบ่งเนื้อหาของคู่มือไว้ 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model)

บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 5 แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา กศน. ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิผลในวงกว้างอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บุสรา นิลเต๊ะ

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
กลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	3
บทที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model)	5
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)	7
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)	7
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)	8
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)	9
องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)	11
บทที่ 3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	13
ประเภทของรูปแบบ	13
ความจำเป็นและหลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	13
แนวคิดเกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ	15
ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิต คุณภาพชีวิต และภาวะพฤฒพลังของผู้สูงอายุ	18
ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้	19
หลักการบริหารจัดการเรียนรู้	20
บทที่ 4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	23
บทที่ 5 แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	56
บรรณานุกรม	72

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก..... 75
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 76
ภาคผนวก ข ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และคุณภาพโดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน..... 77
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 78
ภาคผนวก ง ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน.... 79

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1 กรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POCS&MEE” Learning Management Process)..... 24
2 กรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร..... 57

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ **หน้า**

1 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model)..... 6

บทที่ 1
บทนำ

หลักการและเหตุผล

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) เป็นนวัตกรรมประเภทรูปแบบการบริหารจัดการจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) (กิตติยา วงษ์ขันธ์, 2561, ออนไลน์) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และเผยแพร่ให้กับกศน.เขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ๆ ของสำนักงาน กศน. (กรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปัจจุบัน) นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท (Context) แต่ละพื้นที่แต่ละสถานศึกษาต่อไป โดยมีหลักยึดในการบริหารจัดการตามรูปแบบคือการใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Management Approach: CBM) ทั้งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity Design) ที่มาจากปัญหาและความต้องการการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนและการบริหารจัดการในการจัดการเรียนรู้ที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม (Participation) ในฐานะภาคีเครือข่ายโดยผ่านกลไกลต่าง ๆ ของชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน และองค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทุนทางสังคมในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ ดังกล่าวผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร และนางณัฐกฤตา พึ่งสุข ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) และภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, SD = 0.08) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) มากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) น้อยที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ($\overline{X}$ = 4.98, SD = 0.05) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ($\overline{X}$= 4.98,

SD = 0.07) ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ($\overline{X}$= 4.97, SD = 0.10) และด้านความเหมาะสม (Propriety) ($\overline{X}$= 4.97, SD = 0.10) ตามลำดับ

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจึงเป็นการผสานพลัง (Synergy) ระหว่างสถานศึกษาและชุมชนที่จะช่วยให้การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนของสถานศึกษามีความพร้อม สะดวก คล่องตัว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและในขณะเดียวกันผลจากการที่ผู้สูงอายุในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จะมีทักษะชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา สังคม การเงิน และสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม (Productive Aging) มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ตามเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้วางไว้ (ปานเนตร ปางพุฒิพงศ์, ในวีรศักดิ์ เมืองไพศาล (บรรณาธิการ), 2562 : 13-14) ซึ่งผู้สูงอายุเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญส่วนหนึ่งของชุมชนที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งตลอดจนการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของชุมชนให้เกิดประสิทธิผลได้มากขึ้นเกิดเป็นความสัมพันธ์ต่างเสริม (Reciprocal Relationship) ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนนอกจากนี้ยังเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2553 : 4) มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 (2566 : 69) มาตรา 22 ให้หน่วยจัดการเรียนรู้สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและสังคม รวมทั้งร่วมมือกับผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้หรือภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนหรือประชาชนด้วย

อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จะเป็นไปตามสาระสำคัญต่าง ๆ ที่รูปแบบกำหนดไว้ได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปใช้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบที่ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อให้การนำรูปแบบไปใช้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ตามที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครมุ่งหวังหรือกำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและชัดเจนในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปใช้

2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้รับการตรวจสอบจากการนำไปใช้จริง ซึ่งส่งผลให้มีการพัฒนาต่อยอดขยายผลในวงกว้างต่อไป

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่แท้จริงของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3. สถานศึกษามีความพร้อมด้านปัจจัยภายนอกสถานศึกษาอันเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ชุมชนและภาคีเครือข่ายได้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายและชุมชนเพิ่มมากขึ้น

5. สถานศึกษาชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

กลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุให้เป็นไปตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้พัฒนาขึ้นโดยมีกลไกการดำเนินการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้และหน่วยบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (ประกอบด้วยหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้

หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้) พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่รูปแบบกำหนดไว้

2. ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการเตรียมการนำรูปแบบไปใช้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้เข้าใจชัดเจน

4. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการนำรูปแบบไปใช้ทุกฝ่ายดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่รูปแบบกำหนดไว้โดยศึกษาจากคู่มือการใช้รูปแบบ

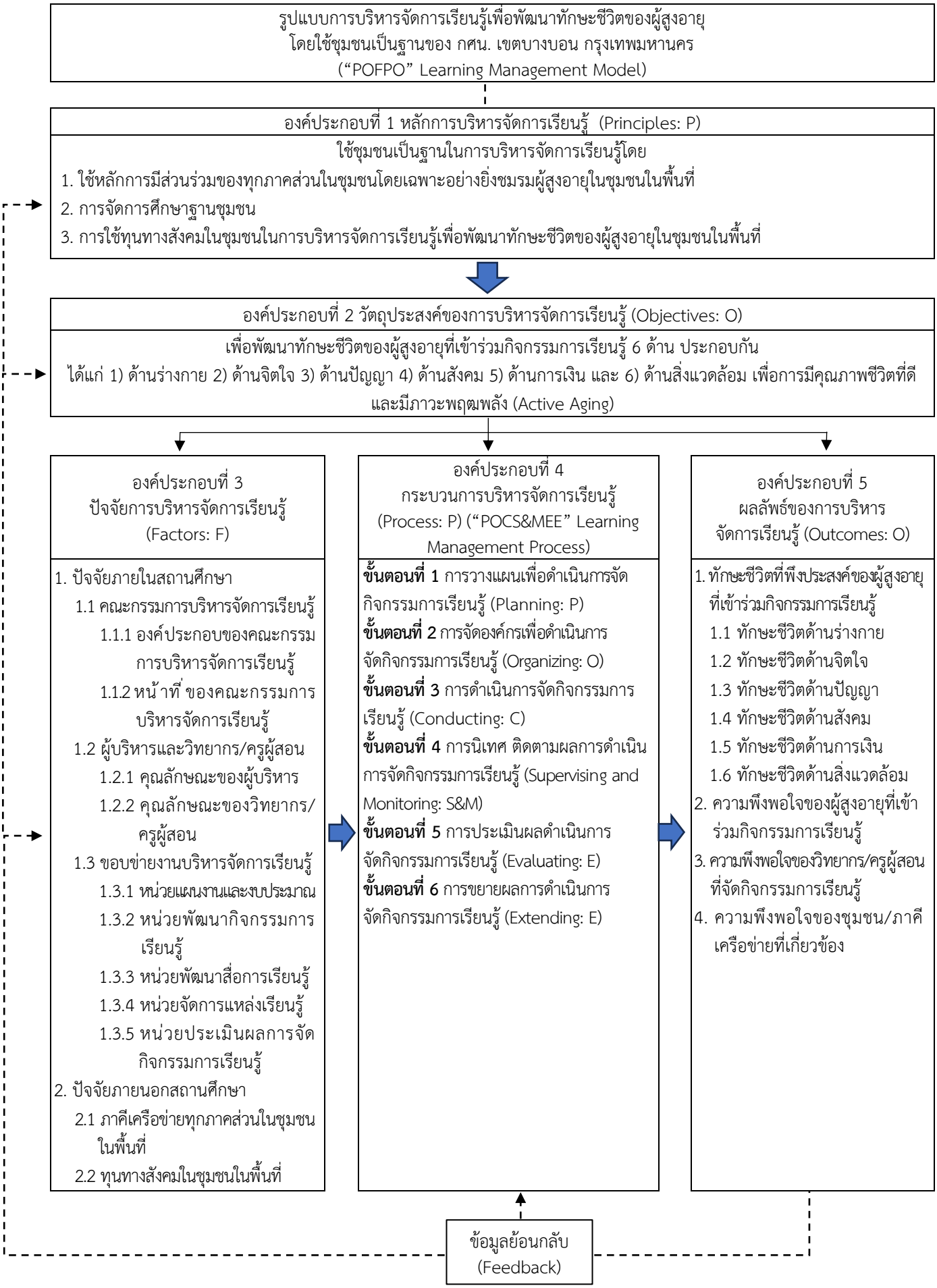
5. ประเมินผลการใช้รูปแบบตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้รูปแบบ

6. สรุป รายงานผล และเผยแพร่ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมหรือที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

7. วางแผนพัฒนาและขยายผลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบต่อเนื่อง

บทที่ 2
รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model)

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครหรือที่เรียกชื่อย่อในภาษาอังกฤษว่า “POFPO” Learning Management Model ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ 5 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P) องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O) องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F) องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O) จากความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบของทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าวทำให้รูปแบบมีความสมบูรณ์ครบถ้วน สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของสถานศึกษาในพื้นที่ซึ่งนำเสนอ ดังแผนภาพ 1

แผนภาพ 1 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
(“POFPO” Learning Management Model)

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) แต่ละองค์ประกอบตามแผนภาพ 1 มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (Principles: P)

หลักการของรูปแบบคือใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่ การจัดการศึกษาฐานชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Objectives: O)

วัตถุประสงค์ของรูปแบบคือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) กล่าวคือ

2.1 **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 **ทักษะชีวิตด้านปัญญา** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้รู้จักคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การมีความสนใจใฝ่รู้ และความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 **ทักษะชีวิตด้านสังคม** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และการมีจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 **ทักษะชีวิตด้านการเงิน** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการจัดการด้านการเงินของตนเองและครอบครัว การสร้างรายได้ การเก็บออม การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.6 **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวกปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุดของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ (Factors: F)

ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 **ปัจจัยภายในสถานศึกษา** เป็นความพร้อมที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร วิทยากร/ครูผู้สอน งบประมาณ ความพร้อมด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยมีการแต่งตั้งองค์คณะบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับลักษณะงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานพร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน และ 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีหน่วยงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อกระบวนการบริหา รจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้

3.1.1 **คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยมีหน้าที่ดังนี้

1) วางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) ให้คำปรึกษาส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) ประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4) ตรวจสอบ ทบทวน นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5) รายงานผล ขยายผล และพัฒนาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.1.2 **ผู้บริหารสถานศึกษาและวิทยากร/ครูผู้สอน** มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.1) **คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา**

1.1.1) มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนรู้

1.1.2) มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเรียนรู้

1.1.3) มีภาวะผู้นำ

1.1.4) มีมนุษยสัมพันธ์และมีความสามารถในการประสานงาน การสร้างความร่วมมือกับบุคคล องค์กร และชุมชนในการบริหารจัดการเรียนรู้

1.2) **คุณลักษณะที่สำคัญของวิทยากร/ครูผู้สอน** ได้แก่

1.2.1) มีแรงจูงใจในการทำงาน

1.2.2) ใฝ่รู้และมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2.3) เข้าใจบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นที่ปรึกษา (Counselor) ในการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ

3.1.3 **ขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแต่ละหน่วยดังกล่าวมีหน้าที่ ดังนี้

1) **หน่วยแผนงานและงบประมาณ** มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดหางบประมาณสนับสนุน

2) **หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้** มีหน้าที่ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการจัดเตรียมวิทยากร/ครูผู้สอนทั้งการจัดหาและการเตรียมความพร้อม

3) **หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้** มีหน้าที่ในการจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

4) **หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้** มีหน้าที่ในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และบริหารจัดการหรือประสานงานการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน

5) **หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** มีหน้าที่ในการนำผลจากการนิเทศติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้มาทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อรายงานผลและวางแผนพัฒนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 **ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา** เป็นความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนที่อยู่ภายในชุมชนในพื้นที่ที่สถานศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบที่ 4 นี้ เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P) เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (แผน 5 ปี) โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เช่น ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ทุนทางสังคมในชุมชน สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดูแลหรือการจัดการตนเองเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ

ในชุมชนโดยภาพรวม และความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนโดยภาพรวม เป็นต้น และการสำรวจความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน การสร้างภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O) เป็นการจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 5 หน่วย ประกอบด้วย 1) หน่วยแผนงานและงบประมาณ 2) หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 3) หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting: C) เป็นการดำเนินการของหน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ นับตั้งแต่การวิเคราะห์และกำหนดปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชนตามผลการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่สถานศึกษากำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนของหน่วยแผนงานและงบประมาณ หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring: S&M) เป็นการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Evaluating: E) เป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากร/ครูผู้สอน และผู้แทนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) หรือเทคนิควิธีการอื่นตามความเหมาะสม เพื่อการวางแผนปรับปรุงและการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E) เป็นการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาทั้งในแง่ของผู้สูงอายุและชุมชนเป้าหมายในพื้นที่โดยพิจารณาจากแผนที่วางไว้ประกอบกับผลการประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ (Outcomes: O)

ผลลัพธ์เป็นผลที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มีทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าร่วม ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ และความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 **ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์** เป็นทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลตนเอง การปรับตัว และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมในยุคปัจจุบันได้อย่างปกติสุข และยังประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ทักษะชีวิตด้านจิตใจ ทักษะชีวิตด้านปัญญา ทักษะชีวิตด้านสังคม ทักษะชีวิตด้านการเงิน และทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ

5.1.1 **ทักษะชีวิตด้านร่างกาย** หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถช่วยเหลือตัวเอง และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย

5.1.2 **ทักษะชีวิตด้านจิตใจ** หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดความสุขในจิตใจ มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีจิตใจที่เข้มแข็งยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเองพร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงออกด้วยความยินดี

5.1.3 **ทักษะชีวิตด้านปัญญา** หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทัน มีความสนใจใฝ่รู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง

5.1.4 **ทักษะชีวิตด้านสังคม** หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และมีจิตสาธารณะ (Public Mind) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ กับเพื่อนสมาชิกในชุมชน

5.1.5 **ทักษะชีวิตด้านการเงิน** หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในการจัดการเกี่ยวกับการเงิน ทั้งรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว การเก็บออม และการสร้างรายได้หรือการประกอบอาชีพตามศักยภาพและโอกาสที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม

5.1.6 **ทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองและการจัดสภาพแวดล้อมในบ้านหรือที่อยู่อาศัยและในชุมชนให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีความสะดวก ปลอดภัย และใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5.2 **ความพึงพอใจของผู้เรียน** หมายถึง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของกิจกรรม ได้แก่ เนื้อหาความรู้ รูปแบบ/วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง

5.3 **ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน** หมายถึง ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้) การเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นวิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

5.4 **ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง** หมายถึง ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะของชุมชน/ภาคีเครือข่ายและประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในชุมชน

บทที่ 3
คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

เพื่อให้มีความเข้าใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในบางแง่มุมที่ถูกต้อง ชัดเจน ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีคำอธิบายเกี่ยวกับแง่มุมหรือประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติม ประกอบด้วย

1. ประเภทของรูปแบบ
2. ความจำเป็นและหลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตและการเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลังหรือเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ
5. ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้
6. หลักการบริหารจัดการเรียนรู้

คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับแง่มุมหรือประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังกล่าวนำเสนอไปตามลำดับ ดังนี้

1. **ประเภทของรูปแบบ**

ตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ (Model) หากพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของคีฟส์ (Keeves, 1998 : 561-565) รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จัดว่าเป็นรูปแบบประเภทรูปแบบเชิงภาษาหรือรูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) คือ เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษาแผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้นและใช้ข้อความในการบรรยายหรืออธิบายเพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นซึ่งนิยมใช้กันมากทางด้านการศึกษา

2. **ความจำเป็นและหลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน**

การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning Management) เป็นแนวคิดในการบริหารจัดการเรียนรู้เป็นแนวคิดในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่มุ่งตอบสนองปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ของชุมชนโดยตรงเนื่องจากเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ถูกออกแบบตาม

บริบทของชุมชนและสภาพวิถีชีวิตของผู้เรียนทำให้การเรียนรู้มีความหมายและนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวันโดยมีความจำเป็นและหลักการในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 **ความจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน**

การบริหารจัดการเรียนรู้เป็นการบริหารงานวิชาการอีกลักษณะหนึ่งของสถานศึกษา ซึ่งเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา งานวิชาการเป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบโดยมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 40 ของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้แนวทางสำคัญประการหนึ่งในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ คือการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 57, 75, 95) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กล่าวคือเป็นบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์แบบเครือข่ายโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน (Dodd and, Kongal, 2002; อ้างถึงใน ธีรกุล พงษ์จงมิตร, 2563 : 28-29) สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (2548 : 62-69; อ้างถึงใน มารินทร์ดา เมืองสนธ์, 2565 : 36) ซึ่งกล่าวไว้ว่า โลกในอนาคตจะเป็นโลกของชุมชนที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย เป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม เป็นชุมชนที่สามารถจะดูแลกันเองได้หมด เป็นชุมชนที่มีการพัฒนาอย่างบูรณาการและสมดุลในเรื่องต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยเน้นการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติและต้องพัฒนาอย่างบูรณาการเพราะทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์กันและมีผลกระทบถึงกันหมด การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของทุกฝ่ายต้องนำพื้นที่ทั้งหมู่บ้านและชุมชนเป็นตัวตั้งโดยเน้นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในชุมชนโดยให้ทุกฝ่ายได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันแล้วค่อยขยายเป็นเครือข่ายการเรียนรู้

การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังคมยุคปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการเรียนรู้ในชุมชนของสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จร่วมกันทั้งสถานศึกษาและชุมชนรวมทั้งองค์กรและภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนซึ่งเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

2.2 **หลักการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน**

การบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีหลักการ ดังนี้ (กล้า ทองขาว, 2561, ออนไลน์)

2.2.1 **หลักการกระจายอำนาจไปยังประชาชนและชุมชน** (Empowering People: E) คือ ให้ประชาชนและชุมชนมีสิทธิในการคิดและปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา กำหนดเป้าหมาย และแนวทางหรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้

2.2.2 **หลักการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน** (Participatory Learning: P) คือ องค์กรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดค้นหาปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมาย และทิศทางในการแก้ไขปัญหาที่เรียกว่า ร่วมวางแผน ร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหาในขั้นปฏิบัติ ร่วมติดตามผลประเมินผล ร่วมชื่นชม และร่วมเรียนรู้ประสบการณ์ของกันและกันในกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.2.3 **หลักการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง** (Area Focused: A) คือ ใช้กระบวนการชุมชนเป็นกลไกโดยมีการศึกษาและสำรวจข้อมูลชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของชุมชน

2.2.4 **หลักการยึดชีวิตหรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง** (Life, Learning Centered: L) คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการ เรียนอย่างมีความสุข เต็มตามศักยภาพ สาระการเรียนรู้เน้นวิถีชีวิต เป็นกระบวนการทางสังคม และเป็นการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ

2.2.5 **หลักการจัดการศึกษาที่บูรณาการกันระหว่างการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย** (Integrated Education Systems Approach: I) คือ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการบูรณาการกัน เชื่อมโยงกันของการศึกษาทั้งสามระบบดังกล่าว ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

3. **แนวคิดเกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ**

ชมรมผู้สูงอายุเป็นองค์กรภาคประชาชนในชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบงานผู้สูงอายุอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับชมรม และระดับชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุทั้งในด้านสุขภาพ สังคม และสวัสดิการ (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, 2566 : บทนำ) และเป็นแนวคิดที่มีความเหมาะสมกับบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน การเกิดขึ้นของชมรมผู้สูงอายุเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมานานแล้ว และมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2505 โดยมีพระยาบริรักษ์เวชชการเป็นประธานในขณะนั้นโดยสืบเนื่องมาจากการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุ (World Assembly on Ageing) ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรียในปี พ.ศ. 2525 และการประกาศขององค์การสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2542 ให้เป็นปีผู้สูงอายุสากลจึงนับเป็นจุดสำคัญที่ทำให้สังคมไทยตื่นตัวประเด็นผู้สูงอายุอีกครั้งซึ่งส่งผลให้การพัฒนาระบบการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุของไทยกลับมาพัฒนามากขึ้นและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (จุฑาพร คำมณี, 2558 : 3-4)

จากการศึกษาคู่มือชมรมผู้สูงอายุของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีสาระสำคัญที่จะนำเสนอในที่นี้ ดังนี้ (สมาคมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ, 2566 : 4-28)

3.1 **การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ**

ชมรมผู้สูงอายุคือการรวมกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป ทั้งหญิงและชาย และวัยผู้ที่มีอายุระหว่าง 25 - 59 ปีไม่เกิน 1 ใน 4 ของสมาชิกที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป โดยได้สมัครเป็นสมาชิกของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ฯ ประจำจังหวัดหรือประจำกลุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร ซึ่งยินดีปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ฯ รวมทั้งข้อกำหนดอื่น ๆ ที่สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ฯ ได้กำหนดขึ้นทุกประการ

3.2 **วัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มเป็นชมรมผู้สูงอายุ**

การรวมกลุ่มเป็นชมรมผู้สูงอายุมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกมาพบปะสังสรรค์และดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นเพื่อให้เกิดความคุ้มเคย รักใคร่ มีความสามัคคี ความเบิกบาน หายเหงา และเกิดความสุข

3.3 **กิจกรรมสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ**

ชมรมผู้สูงอายุมีกิจกรรมที่สำคัญคือ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ กิจกรรมเสริมรายได้ กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญา กิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมการกุศล และกิจกรรมเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชน ฯลฯ

การทำกิจกรรมในระยะแรกของการต่อตั้งชมรมจะเป็นกิจกรรมที่เป็นความต้องการของสมาชิกก่อนในลักษณะกิจกรรมทั่วไปแล้วค่อยพัฒนาไปสู่กิจกรรมเชิงพัฒนา

3.4 **สมาชิกของชมรมผู้สูงอายุ**

ชมรมผู้สูงอายุแต่ละชมรมควรมีสมาชิกระหว่าง 30-100 คน เพื่อให้สามารถดูแลกันได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ สมาชิกสามัญชายและหญิง อายุ 60 ปีขึ้นไป และสมาชิกสมทบชายและหญิง อายุ 25 - 59 ปี

สมาชิกของชมรมผู้สูงอายุแต่ละชมรมมีการจำแนกทั้งช่วงอายุ ทั้งชายและหญิง และจำแนกตามระดับความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ดังนี้

3.4.1 **จำแนกตามช่วงอายุทั้งชายและหญิง** ได้แก่

1) อายุต่ำกว่า 59 ปี

2) อายุ 60 - 69 ปี

3) อายุ 70 - 79 ปี

4) อายุ 80 ปีขึ้นไป

3.4.2 **จำแนกตามระดับความสามารถในการพึ่งพาตนเอง**

1) กลุ่มที่ 1 ช่วยเหลือตนเองได้เป็นอย่างดี สามารถออกไปทำกิจกรรมสังคมได้ (ติดสังคม)

2) กลุ่มที่ 2 ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง แต่ออกจากบ้านลำบากหรือไม่สามารถออกนอกบ้านได้เอง (ติดบ้าน)

3) กลุ่มที่ 3 ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิการทุพพลภาพ (ติดเตียง)

3.5 **การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ**

เพื่อให้การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุดำเนินการได้อย่างยั่งยืน การประสานความร่วมมือและการทำงานร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ตั้งแต่ภาครัฐ (ซึ่งรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคธุรกิจที่อยู่ในชุมชนที่ชมรมผู้สูงอายุตั้งอยู่ จึงเป็นกิจกรรมที่ชมรมผู้สูงอายุให้ความสำคัญทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและสนับสนุนให้การดำเนินงานของชมรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการสรุปจำนวนชมรมผู้สูงอายุในปี 2564 ของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ฯ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564, ออนไลน์) พบว่า มีจำนวน 29,359 ชมรม โดยจำแนกตามภาคต่าง ๆ จากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้

1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13,570 ชมรม (ร้อยละ 46.20)
2) ภาคเหนือ จำนวน 9,527 ชมรม (ร้อยละ 32.45)
3) ภาคกลาง จำนวน 3,725 ชมรม (ร้อยละ 12.70)
4) ภาคใต้ จำนวน 2,140 ชมรม (ร้อยละ 7.30)
5) กรุงเทพมหานคร จำนวน 397 ชมรม (ร้อยละ 1.35)

จากการศึกษาวิจัยของบรรลุ ศิริพานิชและคณะ (2539; อ้างถึงใน จุฑาพร คำมณี, 2558 : 4) พบว่า สามารถแบ่งประเภทของชมรมผู้สูงอายุออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ชมรมผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองได้และช่วยเหลือผู้อื่นได้
2) ชมรมผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองได้
3) ชมรมผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ
4) ประเภทพิเศษคือ ชมรมผู้สูงอายุเฉพาะอาชีพ

4. **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิต คุณภาพชีวิต และภาวะพฤฒพลังของผู้สูงอายุ**

โดยแนวคิดพื้นฐาน (Basic Concept) ทักษะ (Skills) ชีวิต (Life) และทักษะชีวิต (Life Skills) มีความหมายดังนี้ (เทพ สงวนกิตติพันธ์, 2545 : 7)

ทักษะ (Skills) หมายถึง ความรู้ความสามารถหรือความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ

ชีวิต (Life) หมายถึง ความเป็นอยู่หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ร่างกาย สังคม และจิตใจ

ทักษะชีวิต (Life Skills) หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญที่จะช่วยให้ความเป็นอยู่หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย สังคม และจิตใจของบุคคลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต

ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในองค์ประกอบที่ 2 ของรูปแบบคือ วัตถุประสงค์ (Objectives: O) โดยกำหนดไว้ว่า เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้านประกอบกัน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านปัญญา 4) ด้านสังคม 5) ด้านการเงิน และ 6) ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ซึ่งทั้งทักษะชีวิต คุณภาพชีวิต และมีภาวะพฤฒพลังของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์และส่งผลเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด ดังคำอธิบายต่อไปนี้

คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และความพึงพอใจในชีวิตทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม เป็นการประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมภายใต้วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละคน (สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุลและคณะ, 2540; อ้างถึงใน ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์ และสุภาพ ฉัตราภรณ์, 2555 : 7)

ทักษะชีวิตส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทั้งโดยตรงและโดยอ้อมดังจะเห็นได้จากคุณลักษณะของบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีคุณลักษณะ ดังนี้ (สิริพรรณ มิ่งวานิช, 2540 : 14; อ้างถึงใน ศรีทับทิม พานิชพันธ์, 2540 : 14; อ้างจาก ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์ และสุภาพ ฉัตราภรณ์, 2555 : 8)

1) มีสุขภาพอนามัยดีทั้งกายและจิตใจ

2) รู้จักคิดอย่างมีจุดหมายปลายทาง

3) สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้

4) สามารถดำเนินการที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ดีกว่าคนที่ไม่มีคุณภาพ

5) ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและสนใจงานของผู้อื่น

6) มีความรู้ ความสามารถ ฝีมือ ทักษะ ความขยันหมั่นเพียร ความคิดริเริ่ม มีปฏิภาณไหวพริบและความสามารถในการสร้างสรรค์

7) มีความคิดเป็นอิสระของตัวเองแต่ต้องมีเหตุผลที่ถูกต้อง

8) รู้จักคิด รู้จักตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ

9) ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10) มีความสงบทางด้านจิตใจ ไม่ถูกบังคับ

11) มีค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสม

12) รู้จักความต้องการของตนเอง

13) รู้จักเลือกอย่างถูกต้องโดยเลือกจากข้อเลือกต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น สามารถรู้ถึงแนวทางที่จะทำให้ครอบครัวมีรายได้ดีขึ้นโดยการทำงานเพิ่มมากขึ้น การทำงานอดิเรก การมัธยัสถ์ ฯลฯ

14) มีเสรีภาพในการคิด การเขียน การพูดในขอบเขตที่ควรมีตามหลักประชาธิปไตย

ภาวะพฤฒพลัง หรือผู้สูงวัยที่มีศักยภาพ (Active Aging) เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ของคุณลักษณะผู้สูงอายุที่ทุกประเทศทั่วโลกต่างพึงประสงค์ในยุคที่ผู้สูงอายุเป็นคนส่วนใหญ่ของโลก (ฐิติมา ดวงวันทอง, 2560 : 20) เป็นกระบวนการพัฒนา “คุณภาพชีวิต” ของผู้สูงอายุสู่การมีสุขภาพที่ดี ซึ่งประกอบด้วยการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Successful Aging) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางสังคม และมีหลักประกันที่มั่นคง มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่ง (Sources) และทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ มีความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกในครอบครัว ชุมชน และสังคมสามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นอิสระ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสมและการเป็นผู้ที่สามารถทำคุณประโยชน์ (Productive Aging) แก่ ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นเป้าหมายของช่วงวัยดังกล่าว (เอกพล เคราเซ, 2561 : 31)

จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ชัดเจนว่าการเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤฒพลังหรือมีศักยภาพ (Active Aging) นั้นคือการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Successful Aging) และเป็นผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์ (Productive Aging) แก่ ครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างเหมาะสมซึ่งนำไปสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในที่สุด

5. **ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้**

ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นองค์ประกอบที่ 3 ของรูปแบบซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ดังที่ได้อธิบายรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 2 ปัจจัยทั้งสองประเภทดังกล่าวมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยากร/ครูผู้สอน

และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักต่อหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นพัฒนาอย่างมืออาชีพอย่างเพียงพอ และภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้นที่อยู่ในชุมชน

การขับเคลื่อนปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญที่สุด กล่าวคือ เป็นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเป็นผู้นำที่สร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางองค์กร มีทักษะในการสื่อสารถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลสารสนเทศสู่ครูบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่เป้าหมายเดียวกัน สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรมสร้างแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นและความศรัทธาแก่ครูบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างจริงจังเพื่อบรรลุพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา (จิติมา วรรณศรี, 2566 : 121)

6. **หลักการบริหารจัดการเรียนรู้**

หลักการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาและเป็นอีกลักษณะหนึ่งของการบริหารวิชาการหรือการบริหารงานวิชาการ กล่าวคือ

การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานด้านการจัดการทางการศึกษาให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยหลักการและปัจจัยการบริหารเป็นตัวขับเคลื่อนความสำเร็จนั้นโดยมุ่งบริหารตนและบริหารงาน (ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ, 2567 : 59) การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาในการวางแผนการจัดการศึกษา การนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงานและการประเมินผลเพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงาน (Feedback) ไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาร่วมกันของคนในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว ยังต้องมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ในโลกอนาคต ทั้งทักษะชีวิตและทักษะการทำงานตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสงบสุขและยั่งยืน (สุกัญญา แช่มช้อย, 2566 : 43)

การบริหารวิชาการหรือการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยต้องนำครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งก็คือ การพัฒนาหลักสูตรและการนำแผนการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งก็คือ การจัดการเรียนรู้เป็นการนำหลักสูตรไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และด้านการประเมินผลเพื่อนำผลสะท้อนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาของครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน (สุกัญญา แช่มช้อย, 2566 : 44)

การบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีทักษะ เจตคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของไทยยึดเป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นการบริหารจัดการเรียนรู้จึงต้องเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก มีกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้า พิสูจน์ และทดลองด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2565 : 27-28)

เพื่อให้เป็นไปตามแนวคิดในการบริหารการศึกษา การบริหารวิชาการหรือการบริหารงานวิชาการและการบริหารจัดการเรียนรู้ดังที่กล่าวนั้น ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จึงมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

6.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้

6.2 ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นภาคีเครือข่ายและใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้

6.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มุ่งตอบสนองปัญหา ความต้องการของผู้สูงอายุ ชุมชนและสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนในพื้นที่

6.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้วิทยากร/ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้เรียนหรือผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสำคัญ

6.5 บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน และส่งเสริม สนับสนุนโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้เรียนหรือผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นมุ่งเน้นการเสริมความรู้ความเข้าใจที่เป็นองค์ความรู้ในเชิงวิชาการในลักษณะของแนวคิด (Concepts) ที่เกี่ยวข้องในบางประเด็นหรือบางแง่มุม ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และแนวทางการประเมินผลการใช้รูปแบบในบทที่ 4 และบทที่ 5 ที่มีหลักการทางวิชาการรองรับและความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นตามลำดับต่อไป

บทที่ 4
แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POFPO” Learning Management Model) เป็นการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 4 ของรูปแบบ คือ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ (Process: P) ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้นตอนโดยในแต่ละขั้นตอนมีแนวทางการดำเนินงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (“POCS&MEE” Learning Management Process)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Planning: P)	1. เพื่อจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุเทพมหานคร 2. เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายร่วมจัดหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ	1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร	1.1 ใช้แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและแบบสอบถามและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน (จำนวน 12 ชุมชน)	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	-	1. จำนวนชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร ที่มีแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุทั้งแผนระยะสั้น (1 ปี) และแผน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
	ชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3. เพื่อเตรียมความพร้อมปัจจัยต่าง ๆ ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร		ในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร (สำรวจข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือกรรมการชมรมผู้สูงอายุ/กรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน										ระยะยาว (5 ปี)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต	กรุงเทพ-มหานคร ชุมชนละ 5-10 คน 2.1 กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	2. จำนวนผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนทั้ง 12 ชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		3. การจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของ	กรุงเทพ-มหานคร ชุมชนละ 15-20 คน จากผลการสำรวจตามข้อ 1 3.1 การเสนอแผนงาน/โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขต	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	ทักษะชีวิต 3. จำนวนแผนงาน/โครงการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน ของ กศน.เขต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร 4. การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ	บางบอนกรุงเทพมหานครเพื่อของบประมาณสนับสนุนต่อสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร (สกร.กทม. ในปัจจุบัน) 4.1 การสร้างความเข้าใจกับชมรมผู้สูงอายุ	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	บางบอนกรุงเทพมหานครที่เสนอของบประมาณต่อสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร (สกร.กทม. ในปัจจุบัน) 4. จำนวนองค์กรหรือภาคส่วน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูง-อายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร	คณะกรรมการชุมชนภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขต										ต่าง ๆ ในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามแผนงาน/โครงการ ฯ ของ กศน.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
			บางบอนกรุงเทพ-มหานครโดยใช้แผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพ-มหานครเป็นกลไก									เขตบางบอนกรุงเทพ-มหานคร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organizing: O)	1. เพื่อจัดระบบโครงสร้างการประสานงานเพื่อให้เกิดการผสานพลัง (Synergy) ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ	1. การกำหนดปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาสำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ กศน.	การประสานความร่วมมือ 1.1กำหนดให้มีหน่วยที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ กศน. เขตบางบอนกรุงเทพ-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	1. ระดับความคล่องตัวในการบริหารจัดการปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
	กศน.เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร	เขต บางบอนกรุงเทพ-มหานคร	มหานครโดยตรงและหน่วยสนับสนุนพร้อมทั้งบทบาท/หน้าที่ที่ชัดเจนตามกำหนดที่ไว้ในองค์ประกอบที่ 3 ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ										ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพ-มหานคร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Conducting : C)	1. เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และ	1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าร่วม	ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร 1.1 ใช้แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและแบบสอบถามและความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	✓	1. ความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลพื้น-ฐานของชุมชนตามประเด็นการสำรวจที่กำหนดไว้และข้อมูลความต้องการการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
	ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging)	กิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร	ในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร ชุมชนละ 15-20 คน ตามที่กำหนดไว้ในการดำเนินการ/กิจกรรมที่ 2 ของขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 1										เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร ตามข้อคำถามตามที่กำหนด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
													ไว้ในแบบสอบถาม 2. จำนวนหรือร้อยละของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในแต่ละชุมชนที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		2. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	2.1 วิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย 2.2 วิเคราะห์ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย 2.3 กำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้	-	-	✓	-	-	-	-	✓	-	2. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		3. การเตรียมความพร้อมในการจัด	2.4 กำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ 2.5 กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.6 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3.1 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	3.1 ความเหมาะสมของแผนการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		กิจกรรมการเรียนรู้	เรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขอบข่ายเนื้อหาการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้										จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
			3) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้										

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
			3.2 จัดหาและเตรียมความพร้อมของวิทยากร/ครูผู้สอนในการดำเนินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำไว้ เช่น การฝึกอบรม	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	3.2 ความพร้อมของวิทยากร/ครูผู้สอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายตามแผนการจัดกิจกรรมการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
			การประชุมชี้แจง เป็นต้น 3.3 จัดเตรียมความพร้อมของอาคารสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย 3.4 จัดเตรียมความพร้อมของสื่อการเรียนรู้วัสดุ	✓ ✓	- ✓	✓ ✓	✓ ✓	- ✓	- -	- ✓	- ✓	- -	เรียนรู้ที่จัดทำไว้ 3.3 ความพร้อมของอาคารสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย 3.4 ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ วัสดุ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัด	อุปกรณ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 4.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายตามรูปแบบการจัดกิจกรรม	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	อุปกรณ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 4.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของวิทยากร/ครูผู้สอน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		กิจกรรมการเรียนรู้	การเรียนรู้แบบการเรียนรู้ร่วมกันหรือแบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) หรือการเรียนรู้เชิกรุก (Active Leaning) ในรูปแบบอื่น ๆ										ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้เชิงรุกในรูปแบบอื่น ๆ
ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ	1. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการ	1. การนิเทศติดตามผลการจัด	1.1 สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	✓	-	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	1. ความพึงพอใจของวิทยากร/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
ติดตามผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Supervising and Monitoring : S&M)	เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมาย 2. เพื่อเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับวิทยากร/ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้เรียน (ผู้สูงอายุที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้)	กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมายของวิทยากร/ครูผู้สอน	เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของวิทยากร/ครูผู้สอน 1.2 พูดคุยกับวิทยากร/ครูผู้สอน และผู้สูงอายุที่เป็นผู้เรียนหรือผู้เข้าร่วม									ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่มีต่อการนิเทศติดตามผล

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1. เพื่อทราบประสิทธิผลของการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ตามที่	1. การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการให้คำแนะนำช่วยเหลือ/สร้างแรงจูงใจ 1.1 จัดประชุมถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	1.ประสิทธิผลในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
(Evaluating: E)	รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร กำหนดไว้ 2. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแนวทางการขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย	Action Review : AAR) 1) ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ฯ เป็นอย่างไร (ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ฯ ด้านความพึงพอใจของผู้สูงอายุ ฯ และด้าน										ทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร ประกอบด้วย 1) ผลการพัฒนาทักษะชีวิต (ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
	ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 3. เพื่อวางแผนปรับปรุงและขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ		ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอน 2) อะไรคือปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ฯ 3) อะไรคืออุปสรรคในการดำเนินการจัด									และด้านสิ่งแวดล้อม) 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
	ผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร		กิจกรรมการเรียนรู้ ฯ 4) อะไรคือสิ่งที่จะดำเนินการต่อไปตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน										

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		2. การวางแผนปรับปรุงและขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อ	กรุงเทพ-มหานคร 2.1 จัดประชุมวางแผนปรับปรุงและขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2. แผนการปรับปรุงและขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		พัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร	ชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร โดยใช้ผลการประเมินตามข้อ 1 และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดเตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 1 เป็นข้อมูล										เป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นตอนที่ 6 การขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Extending: E)	1. เพื่อขยายผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	1. การจัดทำโครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	พื้นฐานที่สำคัญในการวางแผน 1.1 เสนอแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขต	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	1. จำนวนงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหา-นคร (สกร. กทม. ในปัจจุบัน) เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		ของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร	บางบอน กรุงเทพมหา-นคร ตามที่ได้จัดเตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 5 เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหา-นคร (สกร. กทม. ในปัจจุบัน)										เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของกศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร ในปีงบประมาณนั้น ๆ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
		2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหา-นคร	2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอนตามงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจัดสรรจากสำนัก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2. จำนวนผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนัก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การดำเนินการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ร่วมดำเนินการ									ตัวชี้วัดความสำเร็จ
				ผู้บริหารสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้	หน่วยแผนงานและงบประมาณ	หน่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยพัฒนาสื่อการเรียนรู้	หน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้	หน่วยประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชมรมผู้สูงอายุ/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	วิทยากร/ครูผู้สอน	ผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
			งาน กศน. กรุงเทพมหา-นคร (สกร. กทม. ในปัจจุบัน) โดยใช้ชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ร่วมเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ										งาน กศน. กรุงเทพมหา-นคร (สกร. กทม. ในปัจจุบัน)

กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามแนวทางที่นำเสนอไว้ในตาราง 1 นั้นเป็นแนวทางการดำเนินการที่ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า “POCS&MEE” Learning Management Process ทุกขั้นตอนอย่างครบถ้วนและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งในบางขั้นตอนต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการครอบคลุมปีงบประมาณ สถานศึกษาจึงสามารถพิจารณาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน**ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** (Conducting: C) เป็นจุดเน้นสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบโดยแนวทางการดำเนินการที่เสนอไว้สำหรับการดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ดังกล่าวนี้เป็นแนวทางที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ในระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ**การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้**เป็นสำคัญ

บทที่ 5
แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่นำเสนอต่อไปนี้มุ่งเน้นที่การดำเนินการในการประเมินประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
เพื่อประเมินประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	1. พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	1. ระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม	- ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	- แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีทักษะชีวิตในแง่ของระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)	- ค่าเฉลี่ย $\overline{x}$ - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) - การทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Sample t-test)	- **การกำหนดค่าระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง 5 ระดับ ดังนี้**

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
	การเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	สิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร		ประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 - Point Likert Scale)	Paired Samples t-test)	- ปฏิบัติเป็นประจำ = 5 - ปฏิบัติบ่อยครั้ง = 4 - ปฏิบัติเป็นบางครั้ง = 3 - ปฏิบัตินานๆครั้ง = 2 - ไม่เคยปฏิบัติ = 1 - **เกณฑ์การตัดสิน/การแปลผลระดับการมีทักษะชีวิต** - ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง 4.51-5.00 หมายถึง มีทักษะชีวิต ระดับมากที่สุด - ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตนในการ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
						ดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง 3.51-4.50 หมายถึง มีทักษะชีวิต ระดับมาก -ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง 2.51-3.50 หมายถึง มีทักษะชีวิต ระดับปานกลาง -ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง 1.51-2.50 หมายถึง มีทักษะชีวิต ระดับน้อย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
						-ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง 1.00-1.50 หมายถึง มีทักษะชีวิต ระดับน้อยที่สุด - **เกณฑ์การตัดสินผลการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ** พิจารณาจากผลการเปรียบเทียบการมีทักษะชีวิตของผู้สูงอายุระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตโดยการ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
						ทดสอบค่าทีแบบพึ่งพากันหรือแบบจับคู่ (Dependent or Paired Samples t-test) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่เกิน 0.05 (p-value<0.05) โดยค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเอง (ทักษะชีวิตทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวม) หลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
						เรียนรู้แสดงว่าการบริหารจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้มีประสิทธิผล แต่ถ้าค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนในการจัดการเกี่ยวกับตนเองระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันหรือน้อยกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แสดงว่าการ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
	2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเนื้อหาความรู้	- ตัวแทนทผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ชุมชนละ 2-3 คนใน	- การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)	- ค่าเฉลี่ย $\overline{x}$ - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) - การวิเคราะเนื้อหา (Content Analysis)	บริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไม่มีประสิทธิผล - ประเมินตามข้อเท็จจริงจากการถอดบทเรียนตามประเด็นความพึงพอใจที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
		วิธีการจัด วิทยากร/ครูผู้สอน สถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ และความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริง	ฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)	- แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)		
	3. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	3. ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ	- วิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	- การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After	- ค่าเฉลี่ย $\overline{x}$ - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) - การวิเคราะเนื้อหา (Content Analysis)	- ประเมินตามข้อเท็จจริงจากการถอดบทเรียนตามประเด็นความพึงพอใจที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
		ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผลการจัด		Action Review: AAR) - แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
		กิจกรรมการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น) และการได้รับการสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก กศน.เขตบางบอน (สกร. เขตบางบอนในปัจจุบัน) ชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (เช่น ชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น)				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
	4. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	4. ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ชุมชนหรือผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับ	4. ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้สูงอายุ และตัวแทนชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)	- การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)	- ค่าเฉลี่ย $\overline{x}$ - ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) - การวิเคราะเนื้อหา (Content Analysis)	- ประเมินตามข้อเท็จจริงจากการถอดบทเรียนตามประเด็นความพึงพอใจที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
	5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 5.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 5.2 การสนับสนุนของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 5.3 รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	- ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา วิทยากร/ครูผู้สอน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ และตัวแทนคณะกรรมการชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	- การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) - แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)	- การวิเคราะเนื้อหา (Content Analysis)	- นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นการถอดบทเรียนที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
		5.4 การนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5.5 การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ				
	6. ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	6. ปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	- ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา วิทยากร/ครูผู้สอน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ (ผู้เรียน) และตัวแทนคณะกรรมการชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้	- การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) - แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอด	- การวิเคราะเนื้อหา (Content Analysis)	- นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นการ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์/แนวทางในการประเมิน
	7. สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ 7. สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร - ผู้บริหารสถานศึกษา (กศน.เขตบางบอน) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ และตัวแทนคณะกรรมการชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)	บทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) - การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) - แบบบันทึกสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (After Action Review: AAR)	- การวิเคราะเนื้อหา (Content Analysis)	ถอดบทเรียนที่กำหนดไว้ - นำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพ-มหานคร ตามประเด็นการถอดบทเรียนที่กำหนดไว้

จากแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามตาราง 2 ที่นำเสนอมานั้นเป็นการประเมินประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ครอบคลุมใน 5 ประเด็นสำคัญ คือ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการดูแลหรือการจัดการเกี่ยวกับตนเองในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของวิทยากร/ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ความพึงพอใจของชุมชน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และ 5) สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนในพื้นที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการประเมินที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ดังรายละเอียดที่กล่าวแล้วในตารางที่ 2 หรือการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยตรงในแง่ของความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยกำหนดตัวชี้วัดแต่ละด้านอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติในแต่ละชุมชน แต่ละพื้นที่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ดังกล่าวให้มีความเหมาะสมและสามารถปรับใช้ได้อย่างกว้างขวางต่อไป

บรรณานุกรม

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). **สรุปจำนวนชมรมผู้สูงอายุ ปี 2564 (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ).** สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2567, จาก https://www.dop.go.th/th/implementaion/5/14/1423

กล้า ทองขาว. (2561). **การจัดการศึกษาฐานชุมชน (Community-based Education Management = CBEM).** สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก https://www.dpu.ac.th/download.php?filename =1377584927 (14) docx

กิตติยา วงษ์ขันธ์. (2561). **รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) และรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR).** โครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่)” รุ่นที่ 6, 2-6 กรกฎาคม 2561, สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2567, จาก https://www.ubu.ac.th/web/files_up/ 08f2018072012262188.pdf

จิติมา วรรณศรี. (2566). **การบริหารจัดการสู่คุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา.** พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

จุฑาพร คำมณี. (2558). **ปัจจัยที่ทำให้ชมรมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จสู่การเป็นชมรมที่เข้มแข็ง.** สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชีพสุมน รังสยาธร, อภิญญา หิรัญวงษ์ และสุภาพ ฉัตราภรณ์. (2555). **รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังเกษียณในกรุงเทพมหานคร.** รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. โครงการวิจัยทุนอุดหนุนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประจำปีงบประมาณ 2554.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, ณัชภิตษา เชาวนแช่มชื่น, นราภรณ์ สโรดม และภัทรพร สุทธิรัตน์. (2566). **การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้.** พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

ฐิติมา ดวงวันทอง. (2560). **การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ.** วิทยานิพันธ์หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรม), มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ณรัชช์อร ศรีทอง. (2558). **กระบวนการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). **การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2545). **ทักษะชีวิต (Life Skills) : เพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรกุล พงษ์จงมิตร. (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัย และสุขาติ บางวิเศษ. (2567). **การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. (Academic Administration in School for Sustainable Development).** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: หจก. มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.

ปานเนตร ปางพุฒิพงศ์. (2562). **นโยบายสุขภาพเพื่อส่งเสริมการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Health Policy to Promote Healthy Aging).** ใน วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, บรรณาธิการ. ประเด็นท้าทายและทางแก้สำหรับการสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Challenges and Solutions for Healthy Aging). (พิมพ์ครั้งที่ 2). หน้า 13-16. กรุงเทพฯ: สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และพรเทพ จันทราอุกกษฎ์. (2566). **การเรียนรู้เชิงรุกเสริมสร้างสมรรถนะ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2542, 19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-28.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. (2566, 19 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก. หน้า 60-72.

มารินทร์ดา เมืองสนธ์. (2565). **การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ยุภาดี ปณะราช. (2566). **สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา (Statistics for Educational Research).** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เศรษฐวิชญ์ ชโนวรรณ. (2564). **การประเมินโครงการทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. (2566). **คู่มือชมรมผู้สูงอายุ.** กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2566). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงโลกยุคพลิกผัน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำราญ มีแจ้ง. (2558). **การประเมินโครงการทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

เอกพล เคราเซ. (2561). **ความหมายและองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: การวิจัยผสานวิธีเพื่อสร้างโปรแกรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่เหมาะสำหรับชุมชนวัดบางปรง จังหวัดฉะเชิงเทรา.** ปริญญานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Asana. (2024). **What are After Action Review (AAR).** Retrieved May 5, 2024, from https://asana.com/resources/after-action-review-template.

Keeves, J.P. (1988). **Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook.** Oxford: Pergamon Press.

Pearce, Dennis. (2020). **Lessons Learned Part 5: Capture Using After Action Reviews.** Retrieved May 5, 2024, from https://realkm.com/2020/02/28/lessons-learned-part-5-capture-using-after-action-reviews/

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

---

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี	อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา	หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต และประธานสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จูฑศฤงค์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์	อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์	อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
8. ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์	ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต
9. ดร.อัญชลี ปสันตา	รองผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.กรุงเทพมหานคร รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.กรุงเทพมหานคร
10. ดร.กรรณิการ์ อินทราย	อดีตผู้อำนวยการ กศน.เขตจตุจักร
11. นางสาววิมลรัตน์ ภูริคุปต์	อดีตผู้อำนวยการ กศน.เขตหลักสี่
12. นางพรทิพย์ ศรีแก้วพันธ์	อดีตผู้อำนวยการ กศน.เขตภาษีเจริญ
13. นายพิเชษฐ เสือเฒ่า	ผู้อำนวยการ กศน.เขตห้วยขวาง
14. นายปริญญา ปิยชนานันทน์	ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางเขน

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และคุณภาพโดยรวมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

คุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น (N=14)		การแปลผล	
	$\overline{X}$	S.D.	ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับ
1. ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy)	4.97	0.11	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
2. ด้านความเหมาะสม (Propriety)	4.97	0.10	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
3. ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility)	4.98	0.05	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility)	4.98	0.07	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
คุณภาพโดยรวม	4.98	0.08	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมาลี สังข์ศรี	อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บูรศิริรักษ์	อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์	อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
5. ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์	ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต
6. ดร.กรรณิการ์ อินทราย	อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจตุจักร
7. นางณัฐกฤตา พึ่งสุข	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นเกณฑ์ตัดสิน

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (N=7)		การแปลผล	
		$\overline{X}$	S.D.	ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับคุณภาพตามประเด็น
1 บทนำ	1. ความชัดเจนหรือความสมเหตุสมผลของหลักการและเหตุผลของคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	2. การสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของคู่มือของหลักการและเหตุผล	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	3. ความสอดคล้องของหลักการและเหตุผลของคู่มือกับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	4. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของคู่มือ	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	5. ความเป็นไปได้ของประโยชน์ที่ได้รับ (หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ) จากการนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของสถานศึกษา	4.57	0.49	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	6. ความชัดเจนของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	7. ความเหมาะสมของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	8. ความเป็นประโยชน์ของการกำหนดกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	9. ความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามกลไกการดำเนินการในการใช้คู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**4.83**	**0.31**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**

ตารางแสดงผลการประเมินฯ (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (N=7)		การแปลผล	
		$\overline{X}$	S.D.	ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับคุณภาพตามประเด็น
2 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	10. ความครอบคลุมองค์ประกอบและสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคำอธิบายของคู่มือ	5.00	0.00	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	11. ความชัดเจนของคำอธิบายสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	12. ความเป็นประโยชน์ของคำอธิบายสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบของคู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**4.86**	**0.27**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	13. ความชัดเจนของคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของคู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	14. ความครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบของคำอธิบายเพิ่มเติมของคู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	15. ความเป็นประโยชน์ของคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของคู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**4.86**	**0.35**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**

ตารางแสดงผลการประเมินฯ (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (N=7)		การแปลผล	
		$\bar{X}$	S.D.	ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับคุณภาพตามประเด็น
4 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอนกรุงเทพมหานคร	16. ความชัดเจนของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานครตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.43	0.49	ผ่านเกณฑ์	มาก
	17. ความครอบคลุมขั้นตอนการดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.43	0.49	ผ่านเกณฑ์	มาก
	18. ความครบถ้วนสมบูรณ์ในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	19. ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด

ตารางแสดงผลการประเมินฯ (ต่อ)

บทที่	ประเด็น/รายการประเมินคุณภาพของคู่มือ	ระดับความคิดเห็น (N=7)		การแปลผล	
		$\overline{X}$	S.D.	ผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์	ระดับคุณภาพตามประเด็น
	20. ความเป็นประโยชน์ของกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**4.60**	**0.47**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
5 แนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร	21. ความชัดเจนของกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.57	0.49	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	22. ความสำคัญของสิ่งที่ประเมินตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการประเมินตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	23. ความครอบคลุมผลลัพธ์ตามองค์ประกอบที่ 5 ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ของประเด็นการประเมิน/ตัวชี้วัดตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.57	0.49	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	24. ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.71	0.45	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
	25. ความเป็นประโยชน์ของกรอบแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ	4.86	0.35	ผ่านเกณฑ์	มากที่สุด
ภาพรวม		**4.69**	**0.45**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**
ภาพรวมทั้งหมด		**4.77**	**0.37**	**ผ่านเกณฑ์**	**มากที่สุด**

ภาคผนวก ฏ

การเผยแพร่ผลงานการวิจัยในรูปแบบของการเป็นวิทยากร และเอกสารรายงานการวิจัย

หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 108
วันที่ 27 กพ. 2567
เวลา 13.00น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด โทร 02-4230878-9

ที่ ศธ 07030.24/54 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 9.00 น. – 16.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด ได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว โดยรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน
เพื่อโปรด ☑ ทราบ
☑ พิจารณา
☐ เห็นควรมอบ

(นายสมชาย สุรินทร)

(นางสาวมาลี ธัญธนนนท์)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด

(นางสาวนิสา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 143
วันที่ 20 ก.พ. 2567
เวลา 15.00 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ โทร 02-4102638
ที่ ศธ 07030.33/282 **วันที่** ๒๐ กุมภาพันธ์ 2567
เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ 2567 เวลา ๙.๐๐ – 16.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ ได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์สงเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว โดยรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวมาลี ธัญธนนนท์)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ

เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน
เพื่อโปรด ☑ ทราบ
☐ พิจารณา
☑ เห็นควรมอบ

(นางสาวนิลเดะ นิลเดะ)

-ทราบ
-ดำเนินการ

(นางสาวนิลเดะ นิลเดะ)
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 186
วันที่ - 1 มี.ค. 2567
เวลา 15.00 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง โทร ๐๒-๒๘๗๔๒๒๙๕-๖
ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๐๖/๒๒๗ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๙.๐๐ น. – ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตเขตจอมทอง ได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตเขตจอมทอง จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวโดยรายละเอียด ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นางชงโค สุรเวทวงศ์ภาส)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจอมทอง
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง

เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน
เพื่อโปรด ☑ ทราบ
☑ พิจารณา
☐ เห็นควรมอบ

(นายภัทดี สุรเนตร)

- ทราบ
- ลงชื่อ

(นางสาวสุดารา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

.....

ข้าพเจ้า นางสาวปาณิศา นามสกุล จิตต์ประเสริฐ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษา สกร.เขตลาดพร้าว

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ของนางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้นั้นดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

2. ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

3. ความถูกต้องและความเหมาะสมของระเบียบวิธีวิจัย การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น และเข้าใจง่าย

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

O มาก Ø ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

5. การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

6. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

O มาก Ø ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

8. ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

9. เป็นนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพโดยผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชื่อถือได้

O มาก Ø ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

10. เป็นงานบุกเบิกทางวิชาการ และมีการสังเคราะห์อย่างลึกซึ้งจนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

11. ผลการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักวิจัยหรือนักวิชาการทางการศึกษาให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

12. มีประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

13. มีประโยชน์ต่อวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

14. มีประโยชน์ต่อชุมชนจากการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

15. มีประโยชน์ต่อผู้เรียน (ผู้สูงอายุ) จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

16. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ได้จริง

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตอบรับ

(นางสาวมานิศา สิตต์ประเสริฐ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน

ปฏิสันถารกิจ ผู้อำนวยการสถาน เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 193
วันที่ 4 มี.ค. 67
เวลา 14.30น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สกร. เขตจอมทอง กลุ่มอำนวยการ งานบุคลากร โทร. 02-8702295
ที่ ศธ 07030.06/213 **วันที่** 4 มีนาคม 2567
เรื่อง ส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการ สกร. เขตบางบอน

ตามที่ หนังสือ ศธ 07030.23/286 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567 ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และหนังสือ ศธ.07030.23/287 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567 ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

บัดนี้ สกร.เขตจอมทอง ได้ส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งเอกสารมาดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางซงโค สุรเวทวงศ์ภาส)
ผู้อำนวยการ กศน.เขตจอมทอง
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตจอมทอง

(นางสาวนฤมล นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า นางชงโค นามสกุล สุรเวทวงศ์กาส
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษา สกร.เขตจอมทอง

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ของนางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้นั้นดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

2. ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

3. ความถูกต้องและความเหมาะสมของระเบียบวิธีวิจัย การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น และเข้าใจง่าย

O มาก Ø ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

5. การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

6. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

8. ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

9. เป็นนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพโดยผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชื่อถือได้

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

10. เป็นงานบุกเบิกทางวิชาการ และมีการสังเคราะห์อย่างลึกซึ้งจนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

11. ผลการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักวิจัยหรือนักวิชาการทางการศึกษาให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

12. มีประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

13. มีประโยชน์ต่อวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

14. มีประโยชน์ต่อชุมชนจากการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

15. มีประโยชน์ต่อผู้เรียน (ผู้สูงอายุ) จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

16. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ได้จริง

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เป็นผลงานวิจัยที่มีประโยชน์ ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร วิทยากร ชุมชน และผู้เรียน รวมทั้ง ครูผู้สอน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

ลงชื่อ ..... ผู้ตอบรับ

(นางชญโค สุธีวงศ์ภาส)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สกร. พญาอมฤต

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

.....

ข้าพเจ้า นายพิเชษฐ นามสกุล เสือเผ่า
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษา สกร.เขตห้วยขวาง

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ของนางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้นั้นดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

2. ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

3. ความถูกต้องและความเหมาะสมของระเบียบวิธีวิจัย การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น และเข้าใจง่าย

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

5. การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

6. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

8. ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์

✓ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

9. เป็นนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพโดยผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชื่อถือได้

○ มาก ✓ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

10. เป็นงานบุกเบิกทางวิชาการ และมีการสังเคราะห์อย่างลึกซึ้งจนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

11. ผลการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักวิจัยหรือนักวิชาการทางการศึกษาให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

O มาก Ø ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

12. มีประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

13. มีประโยชน์ต่อวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

14. มีประโยชน์ต่อชุมชนจากการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

15. มีประโยชน์ต่อผู้เรียน (ผู้สูงอายุ) จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

16. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ได้จริง

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

5. การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

6. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

8. ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์

Ø มาก O ค่อนข้างมาก O ปานกลาง O ค่อนข้างน้อย O น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

.....

ข้าพเจ้า นายปรีชา นามสกุล ผลชมภู่
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษา สกร.เขตสายไหม

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ของนางสาวบุสรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้นั้นดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

2. ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

3. ความถูกต้องและความเหมาะสมของระเบียบวิธีวิจัย การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น และเข้าใจง่าย

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

5. การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

6. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

8. ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

9. เป็นนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพโดยผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชื่อถือได้

☑ มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

10. เป็นงานบุกเบิกทางวิชาการ และมีการสังเคราะห์อย่างลึกซึ้งจนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

11. ผลการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักวิจัยหรือนักวิชาการทางการศึกษาให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

12. มีประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

13. มีประโยชน์ต่อวิทยากร/ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

14. มีประโยชน์ต่อชุมชนจากการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

15. มีประโยชน์ต่อผู้เรียน (ผู้สูงอายุ) จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

16. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ได้จริง

✓มาก ○ ค่อนข้างมาก ○ ปานกลาง ○ ค่อนข้างน้อย ○ น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตอบรับ

(นาม ศิริรา ผลมรา)

ตำแหน่ง ..... สถานศึกษา สกร. เขตบางบอน

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (เพิ่มเติม)

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ฐ

ภาพประกอบการวิจัย

- การสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion: FGD) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

การร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ภาพประกอบการบรรยายการร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 4 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เพลส จังหวัดนนทบุรี

ภาพประกอบการร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและ
แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 4 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เพลส จังหวัดนนทบุรี

ภาพประกอบการร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและ
แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 4 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เพลส จังหวัดนนทบุรี

ภาพประกอบการร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและ
แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 4 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เพลส จังหวัดนนทบุรี

ภาพประกอบการร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและ
แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 4 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เพลส จังหวัดนนทบุรี

ภาพประกอบการร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและ
แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 4 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เพลส จังหวัดนนทบุรี

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย
ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการออกกำลังกายด้วยตาราง 9 ช่อง

เมื่อวันศุกร์ที่ 8 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนหมู่บ้านรางไผ่
เลขที่ 53 ซอยบางบอน 3 ซ.8 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านร่างกาย
ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเต้นบาสโลบของผู้สูงอายุเป็นงานอดิเรก
เมื่อวันศุกร์ที่ 8 ธันวาคม 2566 ณ หน้าที่ทำการชุมชนสถานีรางโพธิ์
เลขที่ 57/9 ถนนเอกชัย แขวงบางบอนใต้ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านจิตใจ
ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมเต้นรำของผู้สูงอายุเป็นงานอดิเรก
เมื่อวันเสาร์ที่ 9 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง
เลขที่ 147 แขวงคลองบางพราน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านปัญญา
ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมเรียนรู้เทคโนโลยี

เมื่อวันจันทร์ที่ 11 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนสถานีรางโพธิ์
เลขที่ 57/9 ถนนเอกชัย แขวงบางบอนใต้ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม
ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

จัดโรงทานแจกอาหารของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่บ้านรางไผ่

เมื่อวันพุธที่ 13 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนหมู่บ้านรางไผ่

เลขที่ 53 ซอยบางบอน 3 ซ.8 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเงิน
ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

การทำช้างทำมือ ใช้ในการขยำเพื่อเป็นรายได้

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 14 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนคลองบางพรานพัฒนา
เลขที่ 725 แขวงคลองบางพราน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

การทำสเปรย์ไล่ยุงจากสมุนไพร

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 14 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนคลองบางพรานพัฒนา เลขที่ 725 แขวงคลองบางพราน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 14 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง เลขที่ 147 ซอยเอกชัย 44 แขวงคลองบางพราน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อวันศุกร์ที่ 8 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนหมู่บ้านรางไผ่

เลขที่ 53 ซอยบางบอน 3 ซ.8 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อวันจันทร์ที่ 11 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนหนทางใหม่ปิ่นทอง

เลขที่ 147 ซอยเอกชัย 44 แขวงคลองบางพราน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อวันพุธที่ 13 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนสถานีรางโพธิ์

เลขที่ 57/9 ถนนเอกชัย แขวงบางบอนใต้ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อวันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2566 ณ ที่ทำการชุมชนคลองบางพรานพัฒนา

เลขที่ 725 ซอยเอกชัย 46 แขวงคลองบางพราน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR) วันจันทร์ที่ 8 มกราคม 2567 เวลา 09.00 - 15.00 น. ณ ห้องประชุม กศน.เขตบางบอน

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร (After Action Review: AAR)

ประวัติผู้วิจัย

1. รายละเอียดทั่วไป

ชื่อ	นางสาวบุสรา นิลเต๊ะ
วัน เดือน ปีเกิด	20 ธันวาคม 2520
ที่อยู่	79/263 หมู่ที่ 3 ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

2. ประวัติการศึกษาและประสบการณ์ทางวิทยากร

พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โรงเรียนอุดมศึกษาพณิชยการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2545	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2551	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม) การจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2556	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2565	ผ่านการอบรม หลักสูตรนักบริหารระดับกลาง สำนักงาน กศน.
พ.ศ. 2566	ผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

3. ประวัติการรับราชการ

พ.ศ. 2554	ครูผู้ช่วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2556	ครู คศ.1 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2557	ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2561	ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2562	ผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2564	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2566	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน